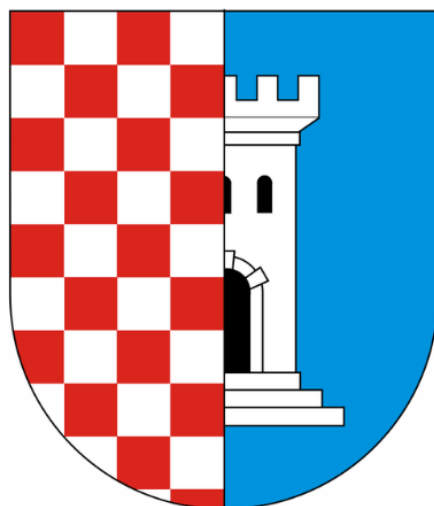
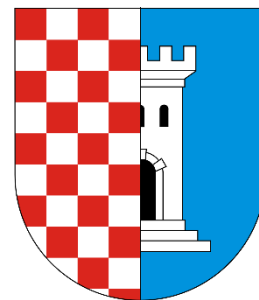

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOLINA NA LATA 2027-2036

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Miejski w Golinie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Miejskiego w Golinie oraz gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

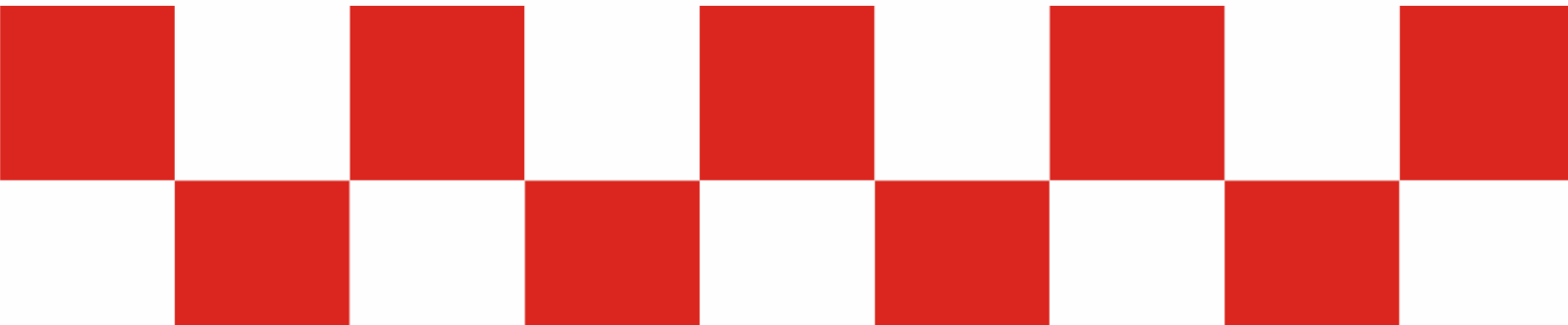
Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2024 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

Spis treści

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY GOLINA.....	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej	11
3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	14
4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	16
5. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	20
5.1. Ocena sytuacji w Mieście i Gminie	20
5.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	23
6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	26
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GOLINA.....	29
1. Misja i wizja	30
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	31
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Golina oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	49
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	65
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	74
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	77
ZAŁĄCZNIKI	81
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Golina	82
Załącznik nr 2: Wzór ankiety.....	191
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna.....	197

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą¹. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2036 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe. Strategia stanowi również formalną podstawę i uzasadnienie do aplikowania o zewnętrzne środki finansowe na realizację celów rozwojowych Gminy oraz wsparcie w procesie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.

Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Golina, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Będzie ona wyznaczała również ramy dla innych sektorowych planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania. Dodatkowo, Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w trakcie jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne oraz stanie się punktem odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Golina, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2027 do 2036 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 została opracowana w sposób kompleksowy, z wykorzystaniem różnorodnych danych i dokumentów jako podstawy dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Golina w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Golina) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na opracowanie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania Gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2027-2036.

Prace nad Strategią rozpoczęto na podstawie uchwały nr XXV/176/2026 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 14 maja 2026 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia dokumentu poprzedzono analizą sytuacji przestrzennej, środowiskowo-klimatycznej, gospodarczej i społecznej Gminy. Analiza pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz o informacje i materiały pozyskane podczas warsztatów strategicznych i wywiadu pogłębionego.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

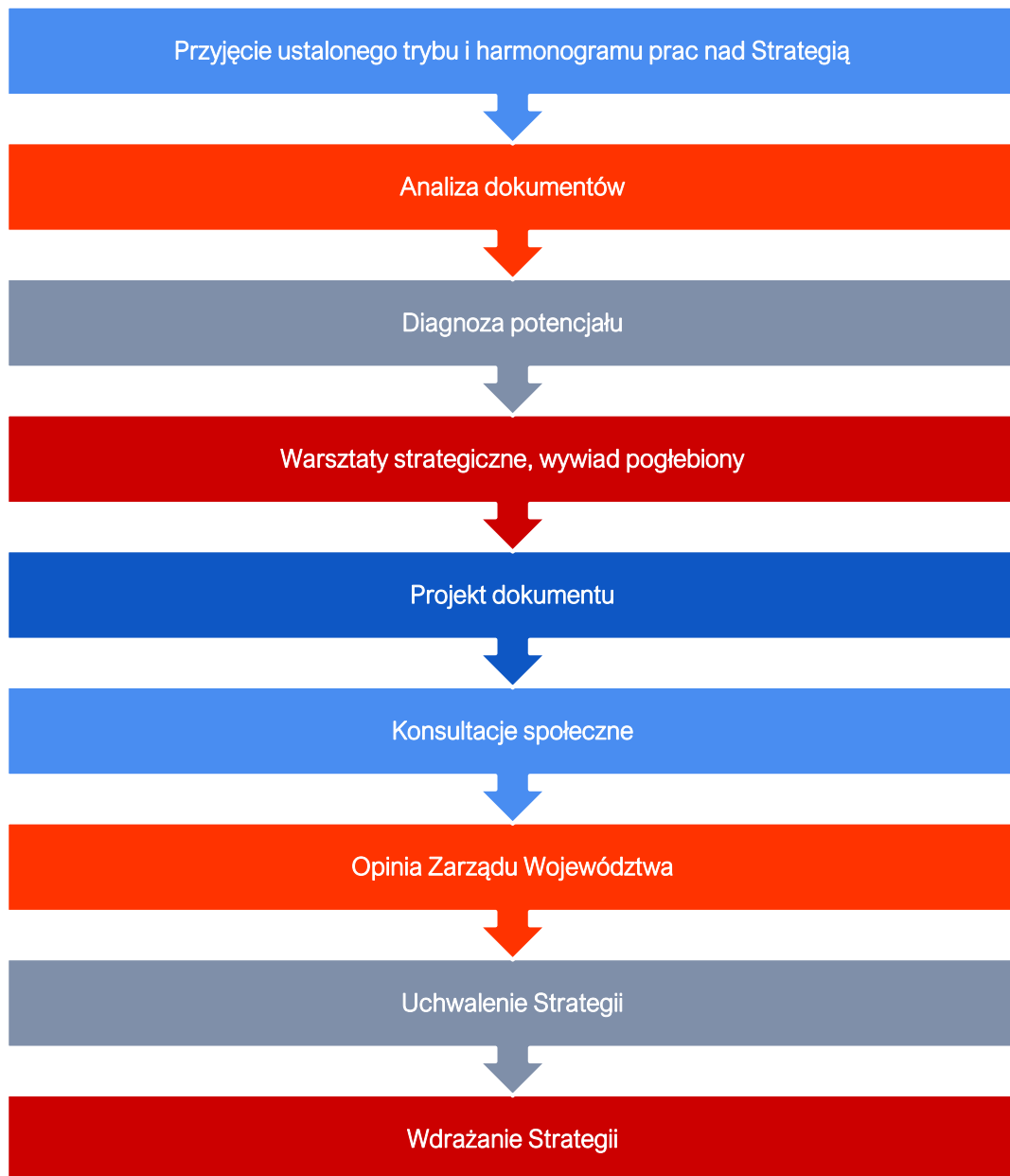
Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

- **Joanna Michałowska** – kierownik zespołu,
- **Tomasz Michałowicz** – kierownik projektu,
- **Marcin Najewski** – członek zespołu,

¹ Ilekcrc w dokumencie ucywa się określcń „Gmina” lub „Gmina Golina”, nalecy przez to rozumlcć jednostkę samorządu terytorialnego – Gminę Golina.

- **Konstancja Aszendorf** – członek zespołu.

Na poniższym schemacie przedstawiono kluczowe etapy przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036.

**CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA
ROZWOJU
GMINY GOLINA**

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Golina** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, klimatyczno-środowiskowym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Przestrzeń Gminy Golina kształtowana jest przez jej miejsko-wiejski charakter, silne powiązania z Koninem oraz zróżnicowanie funkcjonalne poszczególnych części Gminy. Na powierzchni 99 km² funkcjonuje miasto Golina oraz 18 sołectw, przy czym około 83% powierzchni stanowią użytki rolne. Miasto pełni rolę głównego ośrodka administracyjnego, usługowego i społecznego, natomiast na obszarach wiejskich funkcje mieszkaniowe i lokalne usługi współistnieją z rozległymi terenami rolniczymi. Istotnym uwarunkowaniem jest jednocześnie położenie Gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Konina, które zwiększa jej atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą oraz wzmacnia codzienne powiązania mieszkańców z ośrodkiem subregionalnym. Taki układ stwarza korzystne warunki rozwoju, ale wymaga prowadzenia polityki przestrzennej pozwalającej łączyć rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych z racjonalnym wykorzystaniem terenów oraz zachowaniem spójności przestrzennej Gminy.

Jednym z najważniejszych potencjałów przestrzennych Gminy jest jej położenie w układzie transportowym o znaczeniu ponadlokalnym. Przez jej teren przebiegają autostrada A2, droga krajowa nr 92 oraz droga wojewódzka nr 467, a powiązania te uzupełnia rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych. Zapewnia to stosunkowo dobrą dostępność zarówno Konina i sąsiednich gmin, jak i większych ośrodków regionalnych. Szczególnie istotne są powiązania w układzie wschód–zachód, odpowiadające głównym korytarzom transportowym przebiegającym przez Gminę. Korzystna dostępność zewnętrzna zwiększa atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji działalności gospodarczej, a jednocześnie powoduje koncentrację procesów rozwojowych w sąsiedztwie najlepiej skomunikowanych ciągów. W dalszym rozwoju istotne będzie zatem wykorzystywanie potencjału położenia komunikacyjnego przy jednoczesnym zapewnianiu właściwej obsługi terenów rozwijających się pod wpływem tych powiązań.

Znacznie większym wyzwaniem pozostaje jakość i spójność lokalnego układu drogowego. Spośród około 201,5 km dróg gminnych istotną część stanowią drogi o standardzie wymagającym dalszych działań modernizacyjnych, a według stanu na 2025 rok około 61,2 km dróg publicznych posiadało nawierzchnię gruntową. W ostatnich latach Gmina przeznaczała znaczące środki na transport i łączność oraz realizowała inwestycje dotyczące dróg, chodników, przystanków i infrastruktury rowerowej, jednak skala sieci drogowej oraz rozwój zabudowy powodują utrzymywanie się dalszych potrzeb inwestycyjnych. Szczęgólnego znaczenia nabiera poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, rozwój chodników i oświetlenia oraz sukcesywne podnoszenie standardu dróg obsługujących miejscowości wiejskie i nowe tereny mieszkaniowe. Ze względu na przebieg dróg różnych kategorii skuteczność tych działań będzie wymagała również współpracy z zarządcami infrastruktury ponadgminnej.

Istotnym elementem dostępności komunikacyjnej jest transport kolejowy. Przez Gminę przebiega linia kolejowa nr 3 relacji Warszawa Zachodnia – Kunowice, stanowiąca ważny krajowy korytarz transportowy, a stacje w Kawnicach i Sławiu umożliwiają korzystanie z połączeń m.in. w kierunku Konina, Poznania i Warszawy. Tworzy to potencjał do zwiększania udziału transportu zbiorowego w codziennych podróżach mieszkańców, szczególnie w relacjach zewnętrznych. Pełniejsze wykorzystanie kolei wymaga jednak dobrego powiązania stacji z pozostałymi częściami Gminy oraz rozwijania możliwości łączenia różnych sposobów przemieszczania się. Znaczenie ma w tym zakresie także funkcjonujące w Golinie centrum przesiadkowe typu park&ride, które może stanowić jeden z elementów bardziej zintegrowanego systemu lokalnej mobilności.

System transportu zbiorowego obejmuje przewozy autobusowe, kolejowe oraz połączenia związane z dowozem uczniów, a jego funkcjonowanie jest wspierane m.in. poprzez Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych. Istniejąca oferta nie zapewnia jednak jednakowego poziomu dostępności we wszystkich częściach Gminy. Szczególne ograniczenia dotyczą miejscowości położonych poza głównymi ciągami komunikacyjnymi, natomiast część przewozów jest podporządkowana godzinom funkcjonowania szkół i nie odpowiada w pełni na potrzeby pozostałych mieszkańców. Problem ten ma szczególne znaczenie dla osób niezmotoryzowanych, w tym młodzieży i seniorów. Dalsza organizacja transportu publicznego powinna więc zmierzać do lepszego powiązania miejscowości z Goliną, stacjami kolejowymi, Koninem oraz najważniejszymi usługami, przy jednoczesnym dostosowaniu rozwiązań do rzeczywistego zapotrzebowania i możliwości organizacyjno-finansowych Gminy.

Ważnym uzupełnieniem systemu mobilności jest infrastruktura piesza i rowerowa. Na terenie Gminy znajduje się około 26,3 km dróg rowerowych, a istniejące trasy i szlaki pełnią zarówno funkcję komunikacyjną, jak i rekreacyjną. Sieć ta nadal nie tworzy jednak w pełni spójnego układu zapewniającego bezpieczne połączenia pomiędzy najważniejszymi miejscowościami, miejscami świadczenia usług, stacjami kolejowymi oraz terenami rekreacyjnymi. Szczególne znaczenie będzie miał dalszy rozwój infrastruktury wzdłuż głównych ciągów transportowych, w tym drogi krajowej nr 92 i drogi wojewódzkiej nr 467. Tworzenie ciągłych tras pieszych i rowerowych może jednocześnie poprawiać bezpieczeństwo, zwiększać możliwości codziennych dojazdów bez samochodu oraz wzmacniać rekreacyjne wykorzystanie przestrzeni Gminy.

Elementem wpływającym na przestrzenną dostępność usług, możliwość pracy i nauki zdalnej oraz atrakcyjność osiedleńczą jest również infrastruktura cyfrowa. Pod koniec 2025 roku w zasięgu stacjonarnego Internetu szerokopasmowego znajdowało się około 80% punktów adresowych, a znaczna część dostępnej infrastruktury zapewniała bardzo wysokie przepustowości. Jednocześnie pozostałe obszary nadal wymagają uzupełnienia zasięgu, co powoduje przestrzenne zróżnicowanie dostępu do infrastruktury cyfrowej. Planowane inwestycje obejmujące kolejne punkty adresowe powinny stopniowo ograniczać te dysproporcje. W kolejnych latach istotne będzie dążenie do możliwie powszechnej dostępności wysokiej jakości sieci, szczególnie na terenach wiejskich i w obszarach rozwijającej się zabudowy.

Struktura osadnicza Gminy podlega wyraźnym zmianom wynikającym z rosnącego znaczenia funkcji mieszkaniowej. Największa aktywność budowlana koncentruje się w miejscowościach położonych w centralnej i wschodniej części Gminy, w tym przede wszystkim w Węglewie, Kraśnicy, Rososze i Rososze-Kolonii, a istotne procesy rozwojowe zachodzą również w Kawnicach, Głodowie, Golinie i Sławiu. Bliskość Konina oraz dostępność drogi krajowej nr 92 zwiększają zainteresowanie osiedlaniem się na terenach dobrze skomunikowanych z miastem subregionalnym. Rozwój ten wzmacnia atrakcyjność osiedleńczą Gminy, ale jednocześnie zwiększa ryzyko rozpraszania zabudowy i powstawania nowych potrzeb

w zakresie dróg, sieci technicznych, transportu oraz usług publicznych. Kluczowego znaczenia nabiera więc kierowanie rozwoju mieszkaniowego przede wszystkim na tereny powiązane z istniejącymi strukturami osadniczymi i możliwe do racjonalnej obsługi infrastrukturalnej.

Skala presji inwestycyjnej jest szczególnie widoczna w danych dotyczących ruchu budowlanego. W latach 2020–2024 wydano łącznie 1 474 decyzje o warunkach zabudowy, a ich liczba w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców była w całym analizowanym okresie wyższa niż średnio w powiecie konińskim. Jednocześnie zdecydowaną większość nowych inwestycji stanowiło budownictwo mieszkaniowe – w 2024 roku jego udział w wydanych pozwoleniach na budowę i zgłoszeniach z projektem budowlanym wyniósł blisko 92%. Pokazuje to, że presja na rozwój funkcji rezydencjalnej nie ma charakteru incydentalnego, lecz stanowi jeden z podstawowych procesów zmieniających przestrzeń Gminy. Przy dalszym utrzymywaniu się zainteresowania budowlanego szczególnie ważne będzie ograniczanie powstawania zabudowy oderwanej od istniejących struktur oraz dostosowywanie tempa rozwoju osadnictwa do możliwości zapewnienia infrastruktury i usług.

Duże znaczenie dla uporządkowania tych procesów ma polityka planistyczna. Na terenie Gminy obowiązuje 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących około 809 ha, przy czym część z nich pochodzi z przełomu lat 90. i 2000. Pokrycie planistyczne ma więc charakter punktowy, a na znacznej części obszaru rozwój zabudowy był kształtowany przy wykorzystaniu decyzji o warunkach zabudowy. Przy wysokiej aktywności inwestycyjnej zwiększa to znaczenie konsekwentnego porządkowania zasad zagospodarowania oraz aktualizowania instrumentów planistycznych przede wszystkim na terenach znajdujących się pod największą presją mieszkaniową i gospodarczą. Szczególnej uwagi wymagają obszary, na których rozwój nowych funkcji może prowadzić do konfliktów przestrzennych lub powodować wysokie koszty późniejszego doprowadzania infrastruktury.

Istotną część potencjału rozwojowego stanowią tereny przeznaczone pod funkcje produkcyjne i usługowe. Szczególne znaczenie posiadają obszary położone w sąsiedztwie autostrady A2, a także strefa Myślibórz–Splawie o powierzchni około 143 ha oraz planowane powiększenie strefy w Sługocinku o około 99 ha. Ich położenie oraz dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej tworzą warunki dla rozwoju nowych funkcji gospodarczych, jednak pełne wykorzystanie tych terenów będzie wymagało dalszego przygotowania komunikacyjnego i infrastrukturalnego. Z perspektywy przestrzennej szczególnie ważne jest więc nie samo zwiększanie powierzchni terenów inwestycyjnych, lecz ich koncentracja w lokalizacjach umożliwiających efektywną obsługę oraz ograniczenie konfliktów z zabudową mieszkaniową i innymi funkcjami Gminy.

Miasto Golina pozostaje podstawowym centrum funkcjonalnym całej Gminy, koncentrując najważniejsze funkcje administracyjne, usługowe, handlowe, edukacyjne, kulturalne i sportowe. Wzmacnianiu tej roli sprzyjają przedsięwzięcia dotyczące rozwoju infrastruktury i przestrzeni publicznych, które mogą zwiększać atrakcyjność centrum oraz zakres świadczonych w nim usług. Zachowanie wyraźnej roli miasta jako głównego ośrodka obsługi mieszkańców jest szczególnie istotne w warunkach rozwoju zabudowy na terenach wiejskich. Pozwala bowiem ograniczać nadmierne rozpraszanie funkcji publicznych i usługowych oraz tworzyć czytelny układ, w którym rozwój poszczególnych miejscowości jest powiązany z dobrze dostępnym centrum Gminy.

Ważnym składnikiem przestrzeni Gminy jest również dziedzictwo kulturowe, którego zasoby są rozmieszczone zarówno w mieście, jak i w miejscowościach wiejskich. Obejmują one obiekty sakralne, dawne założenia dworskie i parkowe, historyczne cmentarze, miejsca pamięci oraz elementy związane z wielowarstwową historią lokalnego osadnictwa. W gminnej ewidencji zabytków znajdują się 62 obiekty, a szczególne znaczenie dla lokalnej tożsamości

mają zasoby zlokalizowane m.in. w Golinie, Kawnicach i Myśliborzu. Ich zachowanie i właściwe wykorzystanie może wzmacniać jakość przestrzeni publicznych, identyfikację mieszkańców z miejscem zamieszkania oraz atrakcyjność rekreacyjną i turystyczną Gminy. Dziedzictwo powinno być zatem traktowane jako trwały element struktury przestrzennej, który może być włączany w procesy odnowy i zagospodarowania przestrzeni bez utraty jego historycznego charakteru.

Najważniejszym wyzwaniem przestrzennym Gminy Golina w kolejnych latach będzie zatem pogodzenie wysokiej atrakcyjności osiedleńczej i korzystnego położenia komunikacyjnego z potrzebą racjonalnego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Silne powiązania z Koninem, dostęp do ponadlokalnych korytarzy transportowych, rozwijająca się zabudowa mieszkaniowa oraz dostępne tereny rozwojowe tworzą dobre podstawy dalszego rozwoju. Jednocześnie utrzymanie tych przewag będzie zależało od koncentracji nowej zabudowy w miejscach możliwych do efektywnej obsługi, poprawy wewnętrznych powiązań transportowych, dalszego rozwoju infrastruktury pieszej i rowerowej oraz konsekwentnego porządkowania polityki planistycznej. Dzięki temu możliwe będzie wykorzystanie położenia Goliny bez nadmiernego wzrostu kosztów obsługi przestrzeni i osłabienia spójności pomiędzy miastem a obszarami wiejskimi.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej

Gmina Golina posiada zróżnicowane uwarunkowania przyrodnicze, wynikające przede wszystkim z połączenia rozległych terenów rolniczych z Doliną Warty oraz lokalnymi kompleksami leśnymi, zadrzewieniami, ciekami i zbiornikami wodnymi. Północna, północno-zachodnia i zachodnia część Gminy mają w dużej mierze charakter rolniczy i otwarty, natomiast największa koncentracja walorów przyrodniczych występuje w części południowej, związanej z Doliną Warty, oraz lokalnie w północno-wschodniej części Gminy, powiązanej z Puszcą Bieniszewską i rejonem Jeziora Głodowskiego. Taki układ sprawia, że środowisko przyrodnicze jest jednocześnie istotnym zasobem rozwojowym oraz elementem wymagającym ochrony przed skutkami presji inwestycyjnej, zmian klimatu i przekształceń stosunków wodnych. Szczególnego znaczenia nabiera zachowanie ciągłości terenów przyrodniczych, ochrona zasobów wodnych oraz zwiększanie odporności Gminy na suszę i inne ekstremalne zjawiska pogodowe.

Ważnym elementem systemu przyrodniczego Gminy jest Dolina Warty. Obejmuje ona rozległe tereny łąkowe, zalewowe i podmokłe, starorzecza, torfowiska, zadrzewienia oraz siedliska wodne i szuwarowe. Obszar ten pełni jednocześnie funkcję ponadlokalnego korytarza ekologicznego, miejsca występowania licznych gatunków roślin i zwierząt oraz naturalnego systemu retencji. Znaczenie doliny wykracza więc poza samą ochronę bioróżnorodności – wpływa również na stosunki wodne, krajobraz, mikroklimat oraz możliwość ograniczania skutków wezbrań i okresowych niedoborów wody. Utrzymanie jej funkcji przyrodniczych i retencyjnych powinno być jednym z podstawowych warunków zachowania odporności środowiskowej Gminy.

Wysoka wartość przyrodnicza części obszaru Gminy znajduje odzwierciedlenie w występowaniu licznych form ochrony przyrody. Na jej terenie znajdują się fragmenty Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, obszarów chronionego krajobrazu Powidzko-Bieniszewskiego i Pyzdrowskiego oraz obszarów Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska i Dolina Środkowej Warty, a także pomniki przyrody. System ten obejmuje przede wszystkim tereny związane z Doliną Warty, kompleksami leśnymi, krajobrazem rolniczym oraz siedliskami

wodno-błotnymi. Obecność tak różnorodnych form ochrony podkreśla ponadlokalne znaczenie zasobów przyrodniczych Gminy i zwiększa potrzebę uwzględniania ich ciągłości oraz wrażliwości przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych i infrastrukturalnych.

Jednym z najpoważniejszych problemów środowiskowych pozostaje stan wód powierzchniowych. Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych związane z obszarem Gminy charakteryzują się złym stanem ogólnym oraz stanem chemicznym poniżej dobrego, a jednocześnie zostały wskazane jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Wskazuje to na utrzymującą się presję na system wodny i potrzebę ograniczania dopływu zanieczyszczeń, poprawy gospodarki ściekowej oraz ochrony terenów pełniących funkcje retencyjne i filtracyjne. Szczególnego znaczenia nabiera ograniczanie presji pochodzącej zarówno z obszarów zabudowanych, jak i użytkowanych rolniczo, ponieważ stan wód pozostaje jednym z kluczowych elementów jakości środowiska Gminy.

Zróżnicowana jest również sytuacja wód podziemnych. Jedna z dwóch jednolitych części wód podziemnych charakteryzuje się słabym stanem ilościowym, natomiast druga pozostaje w dobrym stanie. Jednocześnie obie zostały wskazane jako zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego w zakresie ilościowym. Oznacza to, że bezpieczeństwo zasobów wodnych powinno być rozpatrywane nie tylko przez pryzmat ich obecnego stanu, ale także przyszłego zapotrzebowania i postępujących zmian klimatycznych. Racjonalne gospodarowanie wodą, ograniczanie strat, ochrona terenów infiltracyjnych oraz zwiększanie lokalnej retencji będą miały coraz większe znaczenie zarówno dla mieszkańców, jak i rolnictwa oraz ekosystemów zależnych od wody.

Gmina Golina należy do obszarów szczególnie podatnych na skutki suszy i niedoboru wody. Roczne sumy opadów są stosunkowo niskie i kształtują się na poziomie około 550 mm, a prognozowane zmiany klimatu mogą prowadzić do dalszego pogarszania bilansu wodnego. Analizy wskazują, że ryzyko niedoboru zasobów wodnych może w przyszłości obejmować ponad 70% powierzchni Gminy. Jednocześnie Golina jest ekstremalnie zagrożona suszą atmosferyczną i rolniczą oraz w ujęciu łącznym została zakwalifikowana jako obszar silnie zagrożony suszą. Jest to szczególnie istotne ze względu na duży udział terenów rolnych. W kolejnych latach coraz większego znaczenia będą więc nabierały mała retencja, zatrzymywanie wód opadowych, utrzymywanie urządzeń melioracyjnych, ochrona terenów podmokłych i zadrzewień śródpolnych oraz rozwiązania ograniczające szybki odpływ wody z terenów zabudowanych i użytkowanych rolniczo.

Odmiennym zagrożeniem wodnym pozostaje ryzyko powodziowe związane przede wszystkim z Doliną Warty. Obszary zagrożenia koncentrują się w południowej części Gminy i obejmują tereny niżej położone, łąkowe, podmokłe i zalewowe, a lokalnie również dolny odcinek Dopływu z Głódowa. Funkcjonowanie tego obszaru pokazuje konieczność prowadzenia gospodarki wodnej w sposób uwzględniający zarówno zagrożenie nadmiarem wody, jak i coraz częstsze okresy jej deficytu. Istotne znaczenie ma zachowanie naturalnych terenów retencyjnych, utrzymywanie drożności rowów i urządzeń melioracyjnych oraz ograniczanie działań, które mogłyby zmniejszać zdolność doliny do czasowego magazynowania wody.

Jakość powietrza pozostaje kolejnym obszarem wymagającym systematycznych działań. Gmina należy do strefy wielkopolskiej, w której odnotowano przekroczenia dotyczące pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu. Na poziomie lokalnym głównym źródłem presji pozostaje sektor komunalno-bytowy, związany z ogrzewaniem budynków indywidualnymi źródłami wykorzystującymi przede wszystkim paliwa stałe. W strukturze źródeł ciepła około połowę stanowią urządzenia opalane węglem kamiennym, a kolejne 16% wykorzystuje biomasę, w tym drewno. Uzupełniającym źródłem emisji jest transport drogowy na głównych ciągach komunikacyjnych. Poprawa jakości

powietrza będzie zatem zależała przede wszystkim od tempa wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, poprawy efektywności energetycznej budynków oraz zwiększania udziału mniej emisyjnych i odnawialnych źródeł energii.

Gmina posiada jednocześnie korzystne uwarunkowania do dalszego rozwoju odnawialnych źródeł energii. Funkcjonujące elektrownie wiatrowe mają łączną moc około 3,2 MW, natomiast farmy fotowoltaiczne do około 4,5 MW. Potencjał ten jest wzmacniany przez dobre warunki wietrzne i stosunkowo wysokie osłonecznienie. Rozwój energetyki odnawialnej może wspierać lokalną transformację energetyczną i ograniczać zależność od paliw kopalnych, jednak powinien uwzględniać możliwości sieci elektroenergetycznej, walory krajobrazowe, ochronę gruntów rolnych, terenów cennych przyrodniczo oraz sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej. Istotne jest więc nie tylko zwiększanie mocy OZE, lecz także rozmieszczanie nowych instalacji, aby nie prowadziły do powstawania nowych konfliktów środowiskowych i przestrzennych.

Wysoki poziom zwodociągowania stanowi jeden z najmocniejszych elementów infrastruktury środowiskowej Gminy. W 2024 roku z sieci wodociągowej korzystało 99,4% mieszkańców, czyli więcej niż przeciętnie w powiecie konińskim i województwie wielkopolskim. Tak wysoka dostępność zapewnia dobre warunki sanitarne i tworzy odpowiednią bazę dla rozwoju osadnictwa i działalności gospodarczej. W warunkach zwiększającego się zagrożenia suszą coraz większego znaczenia nabiera jednak nie tylko dostępność samej sieci, lecz również bezpieczeństwo i racjonalność korzystania z zasobów wodnych. Utrzymanie wysokiego standardu systemu będzie wymagało dalszej modernizacji infrastruktury oraz działań ograniczających zużycie i straty wody.

Znacznie większe potrzeby dotyczą gospodarki ściekowej. Z sieci kanalizacyjnej korzystało w 2024 roku 49,6% mieszkańców, co było wynikiem nieznacznie wyższym niż średnio w powiecie konińskim, ale zdecydowanie niższym od średniej wojewódzkiej. Wynika to m.in. z miejsko-wiejskiego charakteru Gminy i rozproszenia części zabudowy. Jednocześnie istniejąca oczyszczalnia ścieków po rozbudowie posiada rezerwę przepustowości, co stwarza warunki do dalszego rozszerzania systemu kanalizacyjnego. Na terenach, gdzie budowa sieci zbiorczej jest ekonomicznie nieuzasadniona, ważnym rozwiązaniem pozostają przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz skuteczna kontrola gospodarowania nieczystościami ciekłymi. Dalsze porządkowanie gospodarki ściekowej powinno być traktowane jako jeden z podstawowych warunków poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

System gospodarowania odpadami funkcjonuje stabilnie, a udział odpadów zbieranych selektywnie wzrósł z 57% w 2020 roku do 61% w 2024 roku. W ostatnim roku analizowanego okresu Gmina osiągnęła również wymagany poziom przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu, wynoszący 45,04%. Jednocześnie wzrosła całkowita ilość odpadów komunalnych oraz ilość odpadów przypadająca na mieszkańca. Oznacza to, że kolejnym etapem rozwoju systemu powinno być nie tylko utrzymywanie odpowiedniego poziomu segregacji, ale również ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów, poprawa jakości selektywnej zbiórki oraz przygotowanie do coraz wyższych wymogów dotyczących recyklingu. Ważną rolę w tym systemie pełni działający w Golinie Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Wzmacnianiu lokalnej polityki środowiskowej sprzyjają prowadzone działania edukacyjne i doradcze. Gmina realizuje akcje i konkursy ekologiczne, działania szkolne oraz przedsięwzięcia związane z projektem LIFE AFTER COAL PL, w ramach którego mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia Gminnego Doradcy Klimatycznego. Istotne znaczenie ma również funkcjonowanie Gminnej Spółki Wodnej, wspierającej utrzymanie urządzeń melioracyjnych i prawidłowe gospodarowanie wodą. Pokazuje to, że lokalna polityka środowiskowa nie ogranicza się wyłącznie do infrastruktury, lecz obejmuje także działania

informacyjne, edukacyjne i organizacyjne. W kolejnych latach szczególnie istotne będzie utrzymanie tego podejścia i łączenie inwestycji technicznych ze zmianą codziennych praktyk mieszkańców i użytkowników przestrzeni.

Najważniejszym wyzwaniem klimatyczno-środowiskowym Gminy Golina będzie zwiększanie odporności na skutki zmian klimatu przy jednoczesnej ochronie najcenniejszych zasobów przyrodniczych. Szczęólnego znaczenia nabierają ochrona Doliny Warty i lokalnych powiązań ekologicznych, poprawa stanu wód, rozwój retencji, przeciwdziałanie skutkom suszy, dalsze porządkowanie gospodarki ściekowej oraz ograniczanie emisji z indywidualnych źródeł ciepła. Jednocześnie wysoki poziom zwodociągowania, funkcjonujące instalacje OZE, rozwinięty system gospodarki odpadami oraz prowadzone działania edukacyjne tworzą solidną podstawę do dalszej transformacji środowiskowej. O jej skuteczności będzie decydowała przede wszystkim zdolność do łączenia ochrony zasobów wodnych i przyrodniczych z modernizacją infrastruktury oraz stopniowym zwiększaniem odporności Gminy na suszę, upały, powodzie i inne skutki zmian klimatu.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gospodarka Gminy Golina rozwija się w warunkach silnych powiązań z Koninem i pozostałą częścią powiatu konińskiego, a jej podstawę tworzą lokalna przedsiębiorczość, działalność usługowa i budowlana oraz rolnictwo. Korzystne położenie komunikacyjne, dostępność terenów rozwojowych i rosnąca liczba podmiotów gospodarczych tworzą dobre podstawy dalszego rozwoju. Jednocześnie struktura gospodarki pozostaje skoncentrowana w kilku tradycyjnych branżach, a możliwości wykorzystania potencjału inwestycyjnego zależą od odpowiedniego przygotowania terenów, poprawy ich obsługi infrastrukturalnej oraz zdolności do konkurencji o inwestorów z silniejszymi ośrodkami otoczenia. W kolejnych latach szczególnego znaczenia nabierać będzie więc nie tylko wzrost liczby przedsiębiorstw, ale również stopniowe różnicowanie lokalnej gospodarki oraz tworzenie działalności zapewniających bardziej zróżnicowane i atrakcyjne miejsca pracy.

Poziom przedsiębiorczości w Gminie Golina należy ocenić relatywnie korzystnie na tle powiatu konińskiego. W 2024 roku na jej terenie funkcjonowało 1 526 podmiotów gospodarczych, co było trzecim najwyższym wynikiem wśród gmin powiatu i odpowiadało 10,3% wszystkich zarejestrowanych w nim przedsiębiorstw. W latach 2020–2024 liczba podmiotów zwiększyła się o 230, a w każdym roku liczba nowych rejestracji przewyższała liczbę wyrejestrowań. Równocześnie wskaźnik przedsiębiorczości wzrósł ze 107 do 123 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i pozostawał wyższy od średniej powiatowej, choć nadal niższy niż przeciętnie w województwie wielkopolskim. Oznacza to, że Golina posiada rozwijającą się bazę przedsiębiorstw i utrzymuje istotną pozycję gospodarczą w swoim bezpośrednim otoczeniu, jednak istnieje nadal przestrzeń do dalszego wzmacniania lokalnej aktywności gospodarczej.

Struktura przedsiębiorstw wskazuje na silną koncentrację działalności w budownictwie oraz handlu. W 2024 roku podmioty budowlane stanowiły około 30% wszystkich zarejestrowanych firm, natomiast handel i naprawa pojazdów kolejne 21%. Łącznie branże te skupiały więc ponad połowę lokalnej przedsiębiorczości. Uzupełniają je przede wszystkim przetwórstwo przemysłowe, działalność profesjonalna i techniczna, pozostałe usługi, transport oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna. Mniejszy udział działalności wyspecjalizowanych, produkcyjnych oraz związanych z informacją i komunikacją wskazuje, że gospodarka Gminy opiera się w dużym stopniu na obsłudze lokalnego rynku i aktywności związanej z procesami inwestycyjno-budowlanymi. W dłuższej perspektywie istotne będzie wzmacnianie

różnorodności struktury gospodarczej i tworzenie warunków dla rozwoju działalności oferujących wyższą wartość dodaną i bardziej zróżnicowane miejsca pracy.

Istotnym potencjałem gospodarczym Gminy są tereny przeznaczone pod rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych. Szczególne znaczenie mają obszary w sąsiedztwie autostrady A2, a także strefy Myślibórz–Sławie oraz Sługocinek. Ich lokalizacja w pobliżu ważnych korytarzy transportowych może wzmacniać atrakcyjność inwestycyjną Gminy i sprzyjać rozwojowi przedsiębiorstw związanych m.in. z produkcją, usługami i logistyką. Część terenów posiada już podstawowe uzbrojenie, jednak ich pełniejsze wykorzystanie będzie wymagało dalszego rozwoju infrastruktury technicznej i odpowiedniej obsługi komunikacyjnej. Samo posiadanie terenów inwestycyjnych nie będzie więc wystarczającym źródłem przewagi konkurencyjnej – istotne będzie ich faktyczne przygotowanie, promocja oraz powiązanie z potrzebami potencjalnych inwestorów.

Na możliwości pozyskiwania nowych inwestycji wpływa jednocześnie konkurencja ze strony Konina oraz gminy Stare Miasto, dysponujących silniejszym zapleczem gospodarczym i rozwiniętymi terenami inwestycyjnymi. Bliskość Konina należy przy tym traktować zarówno jako czynnik konkurencyjny, jak i źródło korzyści wynikających z dostępu do większego rynku pracy, usług dla biznesu i instytucji otoczenia przedsiębiorczości. Działające w regionie instytucje mogą wspierać lokalne firmy w zakresie doradztwa, finansowania i współpracy gospodarczej. W tej sytuacji przewaga Gminy powinna być budowana przede wszystkim poprzez wykorzystanie dostępności komunikacyjnej, sprawną obsługę inwestorów, dobre przygotowanie terenów oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi już funkcjonujących przedsiębiorstw.

Rolnictwo pozostaje ważnym elementem gospodarki Gminy ze względu na bardzo duży udział użytków rolnych w jej powierzchni. W 2020 roku funkcjonowało 711 gospodarstw rolnych, a średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na gospodarstwo wynosiła około 8,7 ha. Ponad połowę stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha, natomiast kolejne 24% gospodarstwa od 5 do 10 ha, co wskazuje na dominację jednostek małych i średnich. Taka struktura ogranicza możliwości osiągania odpowiedniej skali produkcji przez część gospodarstw i sprzyja łączeniu działalności rolniczej z innymi źródłami utrzymania. Potwierdza to wysoki udział gospodarstw uzyskujących dochody również z pracy najemnej, emerytur i rent lub działalności pozarolniczej. W kolejnych latach rolnictwo będzie więc funkcjonowało jako ważna, ale coraz częściej uzupełniająca część wielofunkcyjnej gospodarki obszarów wiejskich.

Sytuacja na rynku pracy uległa w ostatnich latach wyraźnej poprawie. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się z 6,4% w 2020 roku do 4,5% w 2024 roku. Wartość ta była zbliżona do średniej powiatu konińskiego, choć nadal wyższa niż przeciętnie w województwie wielkopolskim. Oznacza to, że problem bezrobocia ma obecnie mniejsze znaczenie niż na początku analizowanego okresu, ale lokalny rynek pracy wciąż nie osiąga parametrów charakterystycznych dla całego regionu. Wyzwaniem pozostaje przy tym nie tylko sama dostępność zatrudnienia, ale również jego zróżnicowanie i dopasowanie do kwalifikacji mieszkańców, szczególnie w kontekście zmian struktury demograficznej oraz silnych powiązań zawodowych z Koninem i innymi ośrodkami.

Uwarunkowania rynku pracy wskazują również na występowanie niedopasowań pomiędzy strukturą kwalifikacji a zapotrzebowaniem pracodawców. W powiecie konińskim deficyty dotyczą m.in. części zawodów medycznych i budowlanych, podczas gdy w niektórych zawodach administracyjnych, ekonomicznych i finansowych występuje większa liczba osób poszukujących pracy niż dostępnych ofert. Jednocześnie przeciętne wynagrodzenia w powiecie pozostają niższe od średnich wojewódzkich i krajowych. Uwarunkowania te mogą zwiększać skłonność mieszkańców do podejmowania pracy poza Gminą oraz powodować

trudności w przyciąganiu i zatrzymywaniu części pracowników o specjalistycznych kwalifikacjach. W dalszym rozwoju gospodarczym coraz większego znaczenia będzie więc nabierało lepsze powiązanie przedsiębiorczości, edukacji i instytucji rynku pracy oraz wzmacnianie sektorów oferujących atrakcyjniejsze i bardziej stabilne miejsca zatrudnienia.

Sytuacja finansowa Gminy pozwala na prowadzenie aktywnej polityki rozwojowej, jednak wymaga zachowania równowagi pomiędzy skalą inwestycji a możliwościami budżetowymi. W latach 2020–2024 zwiększyła się zarówno skala budżetu, jak i aktywność inwestycyjna, szczególnie widoczna w 2024 roku. Towarzyszył temu wzrost zadłużenia oraz deficyt budżetowy, choć jednocześnie Gmina ponownie osiągnęła dodatnią nadwyżkę operacyjną. Relatywnie niższe niż w otoczeniu dochody własne wskazują na ograniczoną samodzielność dochodową i duże znaczenie transferów oraz finansowania zewnętrznego. Jednocześnie dotychczasowa skuteczność w pozyskiwaniu środków europejskich i krajowych potwierdza zdolność Gminy do realizacji większych przedsięwzięć. W kolejnych latach istotne będzie więc utrzymanie zdolności inwestycyjnej przy racjonalnym ustalaniu priorytetów i dalszym wykorzystywaniu dostępnych źródeł finansowania zewnętrznego.

Najważniejszym wyzwaniem gospodarczym Gminy Golina będzie zatem przejście od ilościowego wzrostu przedsiębiorczości do dalszego wzmacniania jakości i różnorodności lokalnej gospodarki. Rosnąca liczba przedsiębiorstw, korzystna pozycja na tle powiatu, dostępność terenów inwestycyjnych oraz położenie w sąsiedztwie Konina tworzą dobre warunki dalszego rozwoju. Jednocześnie koncentracja działalności w budownictwie i handlu, rozdrobnienie gospodarstw rolnych, niższy poziom wynagrodzeń w otoczeniu oraz konkurencja o inwestorów i pracowników wskazują na potrzebę dywersyfikacji gospodarki. W kolejnych latach szczególnego znaczenia nabierać będzie rozwój istniejących przedsiębiorstw, aktywizacja przygotowanych terenów inwestycyjnych, tworzenie bardziej atrakcyjnych miejsc pracy oraz wykorzystanie powiązań z gospodarką Konina i całej Wielkopolski Wschodniej.

4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Sytuacja społeczna Gminy Golina charakteryzuje się połączeniem relatywnie korzystnej sytuacji ludnościowej, rozwiniętej sieci podstawowych usług publicznych oraz aktywności instytucji i organizacji lokalnych. Gmina wyróżnia się na tle wielu jednostek powiatu wzrostem liczby mieszkańców i wysoką atrakcyjnością osiedleńczą, a jednocześnie podlega procesom typowym dla współczesnych społeczności lokalnych, w szczególności starzeniu się ludności i zmniejszaniu udziału młodych dorosłych. Funkcjonująca infrastruktura edukacyjna, kulturalna, sportowa, zdrowotna i społeczna tworzy istotną podstawę jakości życia, jednak jej dalszy rozwój powinien być dostosowywany do zmieniającej się struktury mieszkańców. Szczęólnego znaczenia nabiera więc równoczesne tworzenie dobrych warunków dla rodzin i młodych mieszkańców, wzmacnianie jakości edukacji i możliwości spędzania czasu wolnego oraz rozwijanie usług odpowiadających na rosnące potrzeby osób starszych i wymagających wsparcia.

Sytuacja demograficzna Gminy Golina na tle powiatu konińskiego przedstawia się relatywnie korzystnie. W 2024 roku Gminę zamieszkiwało 12 373 mieszkańców, a w latach 2020–2024 ich liczba zwiększyła się o 307 osób. Wzrost ten wyróżnia Golinę na tle części gmin powiatu, które w tym samym czasie odnotowywały spadek populacji. Kluczowym czynnikiem tej zmiany nie jest jednak przyrost naturalny, który w 2024 roku pozostawał ujemny, lecz wysokie dodatnie saldo migracji wynoszące 6,3 osoby na 1 tys. mieszkańców. Oznacza to, że wzrost liczby

ludności jest w dużej mierze rezultatem napływu nowych mieszkańców i potwierdza atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania, wspieraną m.in. przez bliskość Konina i dobre powiązania komunikacyjne. Utrzymanie tej przewagi będzie zależało od jakości usług publicznych, warunków mieszkaniowych i możliwości codziennego funkcjonowania nowych oraz dotychczasowych mieszkańców.

Korzystny wzrost liczby mieszkańców nie eliminuje jednak wyzwań wynikających ze zmian struktury demograficznej. Udział osób w wieku 25–34 lata zmniejszył się z 13,8% w 2019 roku do 11,9% w 2024 roku, a tempo tego spadku było większe niż w powiecie i województwie. Jednocześnie liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wzrosła w latach 2020–2024 o ponad 14%, podczas gdy liczba osób w wieku produkcyjnym nieznacznie się zmniejszyła. Relacja ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym wzrosła z 21,5% do 25,9%. Pokazuje to, że Gmina może jednocześnie przyciągać nowych mieszkańców i doświadczać postępującego starzenia się społeczności. W dłuższej perspektywie coraz większego znaczenia nabierze więc zatrzymywanie i przyciąganie młodych dorosłych oraz rodzin, przy równoczesnym rozwijaniu usług zdrowotnych, opiekuńczych i społecznych dla coraz liczniejszej grupy seniorów.

Dostępność opieki nad najmłodszymi dziećmi i wychowania przedszkolnego ma szczególne znaczenie w kontekście atrakcyjności Gminy dla młodych rodzin. Na jej terenie funkcjonuje Gminny Klub Malucha „Kącik Skrzata”, dysponujący 19 miejscami, które są w pełni wykorzystane. Wskazuje to na potrzebę dalszej obserwacji zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3. Bardziej złożona sytuacja dotyczy wychowania przedszkolnego. Gmina posiada przedszkole publiczne oraz oddziały przedszkolne działające w kilku miejscowościach, jednak w 2024 roku wychowaniem przedszkolnym objętych było 66,3% dzieci w wieku 3–5 lat, przy 79,7% w powiecie konińskim i 96,6% w województwie. Oznacza to, że mimo funkcjonującej infrastruktury poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego pozostaje relatywnie niski, dlatego istotne będzie dalsze dostosowywanie liczby miejsc, organizacji pracy placówek i ich dostępności do rzeczywistych potrzeb rodzin.

System edukacji podstawowej opiera się na czterech szkołach funkcjonujących w Golinie, Kawnicach, Przyjmie i Radolinie, do których w roku szkolnym 2024/2025 uczęszczało łącznie 857 uczniów. Wszystkie placówki pracują w systemie jednozmianowym, zapewniając dostęp do edukacji w różnych częściach Gminy. Jednocześnie pomiędzy szkołami występują różnice w skali działalności oraz standardzie infrastruktury i wyposażenia. Sale sportowe w Golinie, Kawnicach i Radolinie wymagają remontu, natomiast szkoła w Przyjmie nie posiada własnej sali sportowej i korzysta z przystosowanego obiektu OSP. Różnice dotyczą również dostępu do pracowni specjalistycznych i opieki pielęgniarskiej. Pozytywnym elementem jest natomiast zapewnienie wsparcia psychologicznego we wszystkich szkołach. W kolejnych latach ważne będzie więc dalsze wyrównywanie standardu infrastruktury, przy jednoczesnym dostosowywaniu inwestycji do liczby uczniów i przyszłych zmian demograficznych.

Istotnym wyzwaniem pozostaje również jakość efektów kształcenia. Wyniki egzaminu ósmoklasisty pokazują relatywnie korzystną sytuację w zakresie języka polskiego oraz wyniki języka angielskiego zbliżone do średniej powiatowej. Największe trudności dotyczą matematyki, w przypadku której rezultaty osiągnięte w 2024 i 2025 roku były niższe zarówno od średnich powiatowych, jak i wojewódzkich. Jednocześnie szkoły prowadzą liczne projekty, zajęcia dodatkowe, konkursy oraz działania skierowane do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, co tworzy dobrą podstawę do dalszego wzmacniania jakości kształcenia. Rosnące wydatki bieżące na oświatę i znaczna część kosztów pokrywana bezpośrednio z budżetu Gminy powodują jednak, że dalszy rozwój systemu powinien łączyć podnoszenie jakości oferty z racjonalnym wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów.

Gmina posiada szeroką bazę instytucjonalną dla rozwoju kultury, sportu i aktywnego spędzania czasu wolnego. Dom Kultury i Biblioteka Publiczna prowadzą działalność skierowaną do różnych grup wiekowych, obejmującą zajęcia artystyczne, muzyczne i edukacyjne, warsztaty, działania czytelnicze oraz inicjatywy integracyjne. Uzupełnieniem są liczne wydarzenia cykliczne o charakterze kulturalnym, społecznym, sportowym i patriotycznym, które budują więzi mieszkańców oraz podtrzymują lokalne tradycje. Istotnym zasobem pozostają także charakterystyczne symbole i produkty lokalne, które mogą wzmacniać identyfikację mieszkańców z Gminą i budowanie jej rozpoznawalności. Dalszy rozwój oferty powinien opierać się nie tylko na utrzymywaniu istniejących wydarzeń, ale także na dostosowywaniu form aktywności do zmieniających się potrzeb dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Istotną rolę w integracji społecznej na terenach wiejskich pełni sieć świetlic oraz obiektów OSP, jednak ich potencjał jest obecnie wykorzystywany w sposób nierównomierny. Obiekty te stanowią naturalne miejsca spotkań mieszkańców, działalności organizacji społecznych oraz realizacji lokalnych inicjatyw, a przy części z nich funkcjonuje również infrastruktura rekreacyjna, obejmująca m.in. place zabaw, boiska, altany i siłownie zewnętrzne. Jednocześnie stan techniczny świetlic jest wyraźnie zróżnicowany, a wiele z nich wymaga częściowego lub kompleksowego remontu bądź modernizacji. Ograniczeniem pozostaje również niewystarczająco rozwinięta i regularna działalność prowadzona w części obiektów oraz niewielka liczba wydarzeń kulturalno-integracyjnych organizowanych w sołectwach. W kolejnych latach rozwój świetlic powinien więc obejmować nie tylko poprawę ich stanu technicznego i wyposażenia, ale także wyraźne poszerzanie ich funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych. Istotnym kierunkiem powinno być przekształcanie ich w lokalne centra aktywności i kultury, oferujące bardziej regularną i zróżnicowaną ofertę dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów oraz tworzące warunki do rozwoju inicjatyw oddolnych, działalności organizacji społecznych i integracji mieszkańców poszczególnych miejscowości.

Zaplecze sportowo-rekreacyjne Gminy obejmuje m.in. Halę Widowiskowo-Sportową, Stadion Miejski oraz dwa kompleksy boisk typu Orlik. Obiekty te są wykorzystywane zarówno przez kluby i grupy sportowe, jak i do organizacji wydarzeń społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych. Szczególnie ważne jest ich wykorzystanie przez dzieci i młodzież oraz działalność lokalnych klubów i animatorów sportu. Istniejąca infrastruktura tworzy podstawę dla rozwoju sportu powszechnego i aktywności fizycznej, jednak jej dalsze wykorzystanie powinno być ukierunkowane przede wszystkim na poszerzanie dostępnej oferty oraz tworzenie różnorodnych możliwości spędzania czasu wolnego, odpowiadających potrzebom różnych grup mieszkańców.

Kapitał społeczny Gminy opiera się na działalności organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich, jednostek OSP, klubów i stowarzyszeń lokalnych. W Gminie funkcjonuje m.in. 10 kół gospodyń wiejskich oraz szereg innych podmiotów prowadzących działalność społeczną, sportową, kulturalną i rozwojową. Jednocześnie liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców pozostaje niższa niż średnio w powiecie konińskim i województwie wielkopolskim. Oznacza to, że istniejący kapitał organizacyjny stanowi ważny zasób, ale nadal posiada przestrzeń do rozwoju. Wzmacnianie oddolnych inicjatyw, rozwijanie współpracy między samorządem i organizacjami oraz włączanie nowych mieszkańców w działania lokalne może zwiększać zdolność społeczności do samodzielnego odpowiadania na część potrzeb i budowania silniejszych więzi lokalnych.

Możliwości bezpośredniego uczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu Gminą są rozwijane, jednak formalne mechanizmy partycypacji pozostają ograniczone. Ważnym elementem jest funkcjonująca Młodzieżowa Rada Miejska, która pozwala włączać młodych mieszkańców

w życie publiczne i rozwijać ich kompetencje obywatelskie. Jednocześnie nie funkcjonują Rada Seniorów, gminna rada działalności pożytku publicznego ani budżet partycypacyjny. W kontekście rosnącej liczby seniorów, napływu nowych mieszkańców oraz potrzeby wzmacniania kapitału społecznego rozwijanie różnorodnych form dialogu i współdecydowania może sprzyjać lepszemu rozpoznawaniu potrzeb poszczególnych grup oraz zwiększaniu współodpowiedzialności za rozwój lokalny.

System bezpieczeństwa publicznego opiera się na działalności Policji, Straży Miejskiej, monitoringu oraz rozbudowanej sieci Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie Gminy działa 10 jednostek OSP, z których trzy należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ich rola wykracza poza działania ratownicze, ponieważ są również ważnymi podmiotami lokalnej integracji i organizacji życia społecznego. Wśród problemów bezpieczeństwa szczególne znaczenie ma nadmierna prędkość pojazdów, najczęściej wskazywana w zgłoszeniach mieszkańców, zwłaszcza na obszarze miasta. W dalszych działaniach istotne będzie więc zarówno utrzymywanie zdolności służb i jednostek ratowniczych, jak i rozwijanie działań prewencyjnych oraz infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego i przestrzeni publicznych.

Dostęp do opieki zdrowotnej opiera się na połączeniu usług świadczonych na terenie Gminy oraz oferty pobliskiego Konina. Mieszkańcy mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii, fizjoterapii i rehabilitacji, a część usług dostępna jest także w Kawnicach. Bliskość Konina, w tym szpitala położonego około 17 km od Gminy, zapewnia relatywnie dobrą dostępność leczenia szpitalnego oraz specjalistycznej opieki medycznej. Wyzwaniem pozostaje jednak standard i możliwości rozwoju lokalnej bazy podstawowej opieki zdrowotnej. Ważnym uzupełnieniem systemu pozostają działania profilaktyczne, obejmujące m.in. badania przesiewowe i inicjatywy prozdrowotne.

System pomocy społecznej wskazuje na zmianę charakteru potrzeb mieszkańców bardziej niż na wzrost skali tradycyjnie rozumianych problemów społecznych. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zmniejszyła się z 316 w 2020 roku do 248 w 2024 roku i pozostawała niższa niż średnio w powiecie i województwie. Jednocześnie wzrosło znaczenie usług świadczonych bezpośrednio w miejscu zamieszkania – liczba osób korzystających z usług opiekuńczych zwiększyła się z 24 do 42, a w 2024 roku uruchomiono również usługi sąsiedzkie. MOPS oraz Dzienny Dom „Senior+” tworzą podstawę systemu wsparcia osób starszych, niesamodzielnych i wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W warunkach starzenia się społeczności coraz większego znaczenia będzie nabierać dalszy rozwój usług środowiskowych pozwalających jak najdłużej zachowywać samodzielność mieszkańców i ograniczać konieczność korzystania z całodobowej opieki instytucjonalnej.

Mieszkaniowy zasób komunalny i socjalny Gminy ma stosunkowo niewielką skalę. W latach 2020–2024 pozostawał niezmienny i obejmował 20 mieszkań komunalnych oraz 7 lokali socjalnych, natomiast średni czas oczekiwania na mieszkanie komunalne wynosi około dwóch lat. Zasób ten pełni ważną funkcję zabezpieczającą wobec osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, jednak jego ograniczona liczba zmniejsza możliwości szybkiego reagowania na pojawiające się potrzeby. W kolejnych latach istotne będzie zatem systematyczne monitorowanie zapotrzebowania oraz dostosowywanie instrumentów polityki mieszkaniowej do skali potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym.

Najważniejszym wyzwaniem społecznym Gminy Golina będzie utrzymanie wysokiej atrakcyjności osiedleńczej przy jednoczesnym dostosowaniu usług publicznych do zmieniającej się struktury demograficznej. Dodatnie saldo migracji i wzrost liczby mieszkańców tworzą korzystny punkt wyjścia, jednak zmniejszanie udziału młodych dorosłych oraz szybki

wzrost liczby seniorów będą stopniowo zmieniały charakter potrzeb społecznych. Wymaga to równoczesnego wzmacniania warunków dla rodzin z dziećmi, jakości i dostępności edukacji, aktywności kulturalnej i sportowej, lokalnego kapitału społecznego oraz usług zdrowotnych i opiekuńczych. O jakości życia w kolejnych latach będzie decydować nie tylko liczba funkcjonujących instytucji i obiektów, lecz przede wszystkim ich zdolność do elastycznego odpowiadania na potrzeby mieszkańców na różnych etapach życia.

5. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu pogłębienia wniosków z diagnozy przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy Gminy Golina. Odpowiedzi można było udzielać poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział w nim dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Jego celem było poznanie opinii mieszkańców i interesariuszy na temat jakości życia w Gminie oraz określenie najważniejszych kierunków i priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, obejmujących społeczeństwo, gospodarkę, środowisko i przestrzeń, infrastrukturę techniczną, turystykę i rekreację oraz edukację i kulturę.

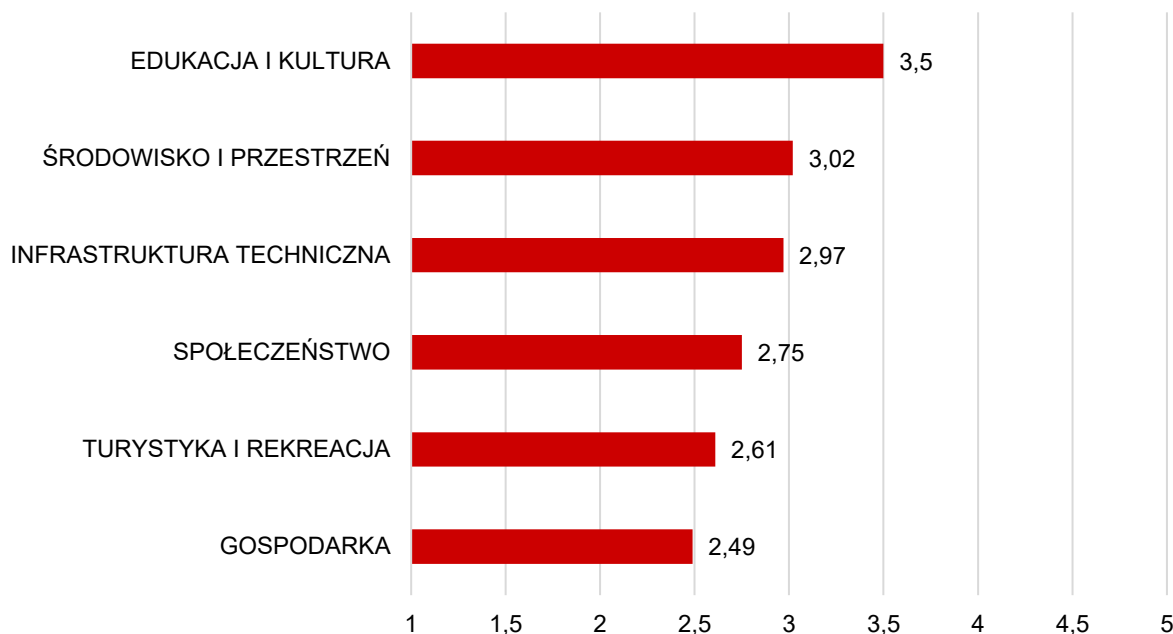
Badanie ankietowe trwało od **28 kwietnia do 17 maja 2026 roku**. Łącznie zebrano **154 odpowiedzi**. Wśród respondentów przeważały kobiety, które stanowiły **63,0%** ankietowanych, natomiast udział mężczyzn wyniósł **35,1%**. Struktura wieku respondentów była zróżnicowana, jednak zdecydowana większość ankietowanych mieściła się w przedziale od 26 do 55 lat – łącznie **81,2%** badanych. Najliczniej reprezentowaną grupę stanowiły osoby w wieku 36–45 lat, których udział wyniósł **43,5%**. Największą grupę pod względem statusu zawodowego stanowiły osoby pracujące poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej – **61,0%** respondentów. W badaniu wzięli również udział m.in. przedsiębiorcy (**9,7%**), osoby bezrobotne (**12,3%**), uczniowie i studenci (**6,5%**), emeryci i renciści (**5,2%**) oraz rolnicy (**4,5%**). Struktura respondentów według miejsca zamieszkania była bardzo wyrównana – **50,0%** ankietowanych stanowili mieszkańcy miasta Golina, natomiast **49,4%** mieszkańcy obszarów wiejskich Gminy. Jedna osoba zamieszkiwała poza obszarem Gminy.

5.1. Ocena sytuacji w Mieście i Gminie

W przeprowadzonym badaniu ankietowym przyjęto skalę od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

Mieszkańcy najwyżej ocenili działania w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła **3,50**. Jest to jedyny obszar, którego przeciętna ocena wyraźnie przekroczyła poziom neutralny. Relatywnie dobrze oceniono również **środowisko i przestrzeń** – **3,02**, a ocena infrastruktury technicznej wyniosła 2,97. Niższe noty uzyskały kolejno: społeczeństwo – 2,75, turystyka i rekreacja – 2,61 oraz **gospodarka** – **2,49**. Tym samym to właśnie kwestie gospodarcze zostały ocenione przez respondentów najniżej.

Ryc. 1. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

W poniższej tabeli przedstawiono średnią ocenę poszczególnych komponentów wchodzących w skład analizowanych obszarów rozwojowych. Wyniki badania pozwalają wskazać zarówno mocne strony Gminy, jak i kwestie wymagające szczególnej uwagi w kolejnych latach. Najwyżej oceniono przede wszystkim **dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,28)**, **dostępność podstawowych usług, takich jak poczta, bank, fryzjer czy sklepy spożywcze (4,00)**, a także **jakość edukacji przedszkolnej (3,90)** i **jakość infrastruktury przedszkolnej (3,85)**. Stosunkowo wysokie oceny otrzymały również jakość infrastruktury oraz edukacji w szkołach podstawowych, dostęp do edukacji przedszkolnej, działalność instytucji kultury, organizacja dowozu dzieci do szkół oraz walory środowiska przyrodniczego. Z kolei wśród najniżej ocenionych aspektów znalazły się przede wszystkim: **dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,60)**, **możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,64)**, **możliwość uzyskania zatrudnienia (1,72)**, **dostęp do podstawowej opieki medycznej (1,91)**, działania promocyjne władz ukierunkowane na pozyskanie turystów, możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy, poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej oraz oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych i młodzieży. Wyniki wskazują zatem szczególnie na potrzebę poprawy dostępności usług zdrowotnych, rozwoju lokalnego rynku pracy oraz wzmocnienia oferty czasu wolnego i funkcji turystycznych Gminy.

Tab. 1. Ocena poszczególnych komponentów w badanych obszarach rozwojowych w Gminie Golina

Komponent	Ocena
Edukacja i kultura	
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,28
jakość edukacji przedszkolnej	3,9
jakość infrastruktury przedszkolnej	3,85
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie itp.)	3,81
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,81

dostęp do edukacji przedszkolnej	3,77
działalność instytucji kultury (np. domu kultury, biblioteki)	3,68
organizacja dowozu dzieci do szkół	3,65
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia itp.)	3,35
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	3,34
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	3,24
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	3,03
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	3,01
dodatkowa oferta w szkołach (koła zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.)	2,96
działalność świetlic wiejskich	2,87
Infrastruktura techniczna	
jakość sieci wodociągowej	3,24
jakość sieci kanalizacyjnej	3,21
jakość sieci gazowej	3,12
dostępność szerokopasmowego Internetu	2,94
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki itp.)	2,8
stan dróg	2,77
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych	2,74
Społeczeństwo	
dostępność architektoniczna budynków administracji publicznej	3,42
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych	3,37
wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)	3,24
bezpieczeństwo publiczne	3,18
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)	3,03
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miejski w Golinie	2,95
skuteczność działania pomocy społecznej	2,89
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,74
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,97
dostęp do podstawowej opieki medycznej	1,91
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,6
Turystyka i rekreacja	
jakość istniejących ścieżek rowerowych	3,13
jakość istniejących chodników	3,09
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2,93
poziom bazy gastronomicznej	2,91
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	2,89
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,68
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)	2,61
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,51
atrakcyjność turystyczna	2,41
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	2,32

oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	2,25
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	2,22
działania promocyjne władz mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,96
Środowisko i przestrzeń	
walory środowiska przyrodniczego	3,55
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,33
czystość terenów zieleni	3,27
estetyka (czystość przestrzeni publicznych)	3,22
system odbioru odpadów	3,17
jakość powietrza	3,13
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,95
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,82
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,81
efektywność zagospodarowania przestrzeni	2,76
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,75
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,53
Gospodarka	
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	4
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,58
atrakcyjność inwestycyjna	2,58
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,57
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,57
funkcjonowanie transportu zbiorowego	2,45
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,25
możliwość uzyskania zatrudnienia	1,72
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe dla Gminy Golina w przeciągu najbliższych kilku lat. Całościowy wykaz priorytetów wskazano na kolejnej rycinie, natomiast respondenci najwcześniej wskazywali na:

- poprawę dostępu do usług medycznych – 92 wskazania,
- poprawę stanu infrastruktury drogowej, w tym nawierzchni dróg i przejść dla pieszych – 71 wskazań,
- rozbudowę ścieżek rowerowych – 55 wskazań,
- zmniejszenie bezrobocia – 53 wskazania,
- poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego – 37 wskazań.

W dalszej kolejności mieszkańcy zwracali uwagę m.in. na zwiększenie dostępu do Internetu, rozwój terenów zieleni, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę ciągów pieszych, rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz rozbudowę oświetlenia ulicznego.

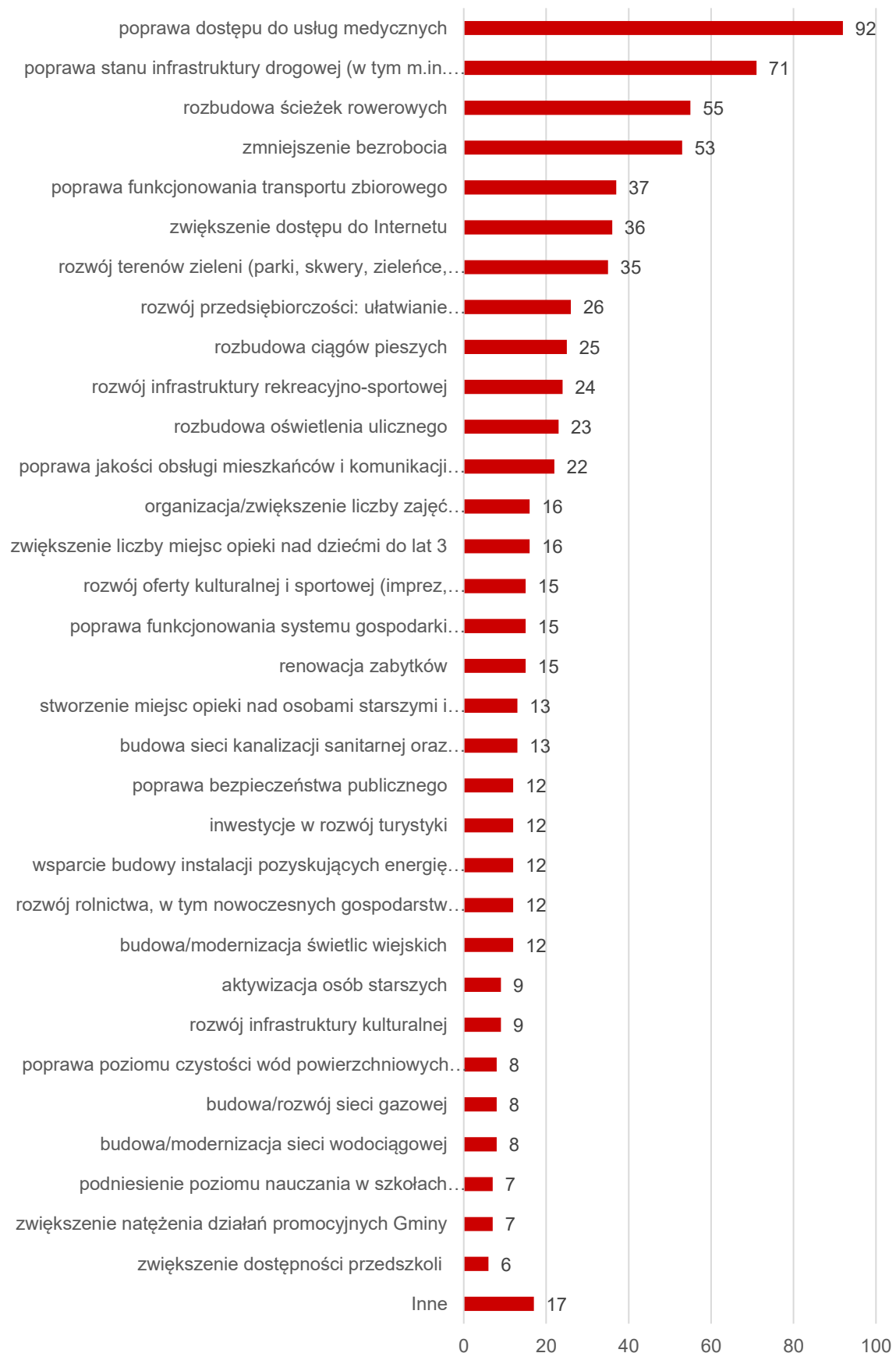
Uzyskane odpowiedzi pozostają spójne z ocenami poszczególnych komponentów jakości życia. Szczególnie wyraźna jest potrzeba poprawy dostępności ochrony zdrowia oraz warunków na lokalnym rynku pracy. Jednocześnie duża liczba wskazań dotyczących

infrastruktury drogowej, ścieżek rowerowych i transportu zbiorowego pokazuje znaczenie poprawy mobilności oraz bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców.

W ankiecie zapytano również respondentów o to, co ich zdaniem mogłoby stać się wizytówką Gminy Golina. Pytanie miało charakter otwarty, dzięki czemu ankietowani mogli swobodnie wskazywać miejsca, obiekty, walory oraz kierunki rozwoju, które najlepiej mogłyby budować rozpoznawalność i tożsamość Gminy. Na podstawie odpowiedzi można wyróżnić następujące najczęściej pojawiające się obszary tematyczne:

- **Park miejski i zieleń w Golinie** – zdecydowanie najczęściej wskazywany potencjalny wyróżnik Gminy. Respondenci dostrzegają potencjał w rozwoju i zagospodarowaniu parku miejskiego, dworku, stawów, placów zabaw oraz przestrzeni przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji.
- **Walory przyrodnicze i turystyka** – przede wszystkim Dolina Warty, Jezioro Głodowskie, Puszcza Bieniszewska, lasy oraz pozostałe tereny zielone. Mieszkańcy wskazują na możliwość wykorzystania tych zasobów dla rozwoju rekreacji, turystyki, kajakarstwa, agroturystyki i edukacji ekologicznej.
- **Ścieżki rowerowe i turystyka rowerowa** – istotnym potencjalnym wyróżnikiem Gminy może być spójna i rozbudowana sieć tras rowerowych. Wskazywano przede wszystkim na potrzebę połączenia miejscowości na terenie Gminy oraz stworzenia dogodnych tras m.in. w kierunku Konina, Jeziora Głodowskiego i Doliny Warty.
- **Zabytki i lokalna historia** – w odpowiedziach zwracano uwagę przede wszystkim na kościół św. Jakuba, dwór/pałacyk w parku, rynek – Plac Kazimierza oraz historię miasta. Zdaniem mieszkańców zasoby te posiadają niewykorzystany dotychczas potencjał promocyjny i turystyczny.
- **Tereny inwestycyjne i dobre położenie komunikacyjne** – jako ważny atut wskazywano dostępność autostrady A2, połączeń kolejowych oraz terenów przeznaczonych pod inwestycje. Czynniki te mogą stanowić podstawę budowania marki Gminy jako Gminy dobrze skomunikowanej, atrakcyjnej dla inwestorów i przyjaznej lokalnej przedsiębiorczości.

Odpowiedzi udzielone w pytaniu otwartym wskazują, że mieszkańcy dostrzegają możliwość budowania wizerunku Gminy Golina w oparciu o połączenie **zieleni i walorów przyrodniczych, rekreacji i turystyki rowerowej, dziedzictwa historycznego oraz dogodnego położenia inwestycyjnego**. Szczególnie silnie zaznacza się oczekiwanie lepszego wykorzystania istniejących zasobów przestrzennych i przyrodniczych oraz stworzenia atrakcyjnych, rozpoznawalnych miejsc wypoczynku i rekreacji.

Ryc. 2. Liczba wskazań respondentów na wybrane priorytety rozwojowe
 Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto, dzięki analizie SWOT, można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Analizę SWOT dla Gminy Golina opracowano bazując na:

- diagnozie sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Golina oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Golinie, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz interesariuszy Strategii;
- materiale wypracowanym podczas warsztatów strategicznych z interesariuszami Strategii;
- materiale wypracowanym podczas spotkania z przedstawicielami władz Gminy i pracownikami Urzędu Miejskiego w Golinie.

Analizę SWOT dla Gminy Golina przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Korzystne położenie komunikacyjne – sąsiedztwo Konina oraz dostęp do A2, DK92 i linii kolejowej wzmacniają dostępność rynków pracy, usług i inwestycji.	• Fragmentaryczne i częściowo nieaktualne pokrycie planami miejscowymi – przy wysokiej presji budowlanej zwiększa ryzyko rozpraszania zabudowy i konfliktów przestrzennych.

• Wysoka atrakcyjność osiedleńcza – dodatnie saldo migracji i wzrost liczby mieszkańców potwierdzają zdolność Gminy do przyciągania nowych mieszkańców. • Rosnąca przedsiębiorczość mieszkańców – liczba podmiotów gospodarczych systematycznie wzrasta, a wskaźnik przedsiębiorczości pozostaje wyższy niż średnio w powiecie. • Zasób terenów inwestycyjnych – obszary położone w sąsiedztwie A2 i DK 92 tworzą potencjał rozwoju funkcji produkcyjnych, usługowych i logistycznych. • Golina jako lokalne centrum usługowe – koncentracja funkcji administracyjnych, handlowych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych wzmacnia obsługę mieszkańców całej Gminy. • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe – Dolina Warty, obszary chronione, lasy i wody tworzą potencjał dla rekreacji, turystyki i edukacji przyrodniczej. • Bardzo wysoki poziom zwodociągowania i rozwinięta infrastruktura cyfrowa – zapewniają korzystne warunki dla rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych. • Potencjał rozwoju odnawialnych źródeł energii – istniejące instalacje oraz realizowane projekty tworzą podstawę dalszej transformacji energetycznej Gminy. • Bogate dziedzictwo historyczne i wyraźna tożsamość lokalna – miejska historia Golicy, zabytki, tradycje wiejskie i lokalne symbole wzmacniają rozpoznawalność Gminy. • Dobra dostępność edukacji podstawowej – rozbudowana sieć szkół, jednoznanowość oraz szeroka oferta zajęć zapewniają mieszkańcom dostęp do usług edukacyjnych blisko miejsca zamieszkania. • Rozwinięta baza kultury, sportu i rekreacji oraz aktywna działalność Domu Kultury i Biblioteki Publicznej – szeroka oferta zajęć, wydarzeń i inicjatyw kulturalnych wspiera integrację mieszkańców oraz rozwój lokalnych talentów. • Rozwinięty system podstawowych usług społecznych – działalność MOPS, Dziennego Domu „Senior+” oraz usług środowiskowych wspiera osoby starsze i wymagające pomocy. • Aktywność lokalnych OSP, KGW, klubów i organizacji społecznych – podmioty te wspierają integrację	• Nierównomierny standard lokalnej infrastruktury drogowej – liczne potrzeby dotyczą nawierzchni dróg, chodników, bezpieczeństwa ruchu oraz spójności infrastruktury rowerowej. • Nierównomierna dostępność transportu publicznego – część miejscowości posiada ograniczone możliwości korzystania z regularnych połączeń niezależnych od transportu szkolnego. • Niepełne przygotowanie terenów inwestycyjnych – część obszarów wymaga uzupełnienia uzbrojenia technicznego oraz poprawy obsługi komunikacyjnej. • Niewystarczająca dywersyfikacja lokalnej gospodarki – dominacja budownictwa i handlu ogranicza udział działalności specjalistycznych i miejsc pracy o wyższej wartości dodanej. • Nierównomierna struktura gospodarstw rolnych – duży udział gospodarstw małych i średnich ogranicza skalę produkcji i zwiększa znaczenie dodatkowych źródeł dochodów. • Niewystarczający poziom skanalizowania Gminy – dostęp do kanalizacji pozostaje wyraźnie niższy niż średnio w województwie wielkopolskim. • Wysoki udział paliw stałych w ogrzewaniu budynków – w połączeniu z niskim poziomem gazyfikacji zwiększa presję na jakość powietrza. • Zły stan wód powierzchniowych i ograniczona retencja – zwiększają potrzebę poprawy gospodarowania wodami oraz wzmacniania lokalnych zdolności retencyjnych. • Postępujące starzenie się społeczeństwa – wzrost liczby seniorów i spadek udziału młodych dorosłych zwiększają potrzeby w zakresie usług zdrowotnych, opiekuńczych i społecznych. • Nierównomierny standard infrastruktury oświatowej i zróżnicowane wyniki nauczania – potrzeby dotyczą szczególnie infrastruktury sportowej oraz wzmacniania kompetencji matematycznych uczniów. • Niewystarczające warunki lokalowe dla działalności Domu Kultury – brak odpowiedniej bazy ogranicza możliwość rozwijania oferty, tworzenia pracowni i zwiększania skali działalności kulturalnej. • Niewystarczająco rozwinięta aktywność społeczno-kulturalna w części sołectw – potencjał świetlic wiejskich i lokalnych miejsc aktywności nie jest w pełni wykorzystywany. • Ograniczenia lokalowe podstawowej opieki zdrowotnej – obecna baza utrudnia
--	---

mieszkańców, bezpieczeństwo oraz realizację inicjatyw oddolnych. • Duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych – umożliwia realizację znaczących inwestycji infrastrukturalnych, społecznych, edukacyjnych i środowiskowych.	poszerzanie lokalnej oferty wraz ze wzrostem potrzeb zdrowotnych mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Transformacja społeczno-gospodarcza Wielkopolski Wschodniej – regionalne polityki rozwoju wspierają tworzenie nowych funkcji gospodarczych, transformację energetyczną oraz rozwój infrastruktury. • Dostępność funduszy europejskich i krajowych – obecne instrumenty finansowania wspierają inwestycje w energetykę, klimat, transport, rewitalizację i usługi społeczne. • Planowane inwestycje w ponadlokalny układ komunikacyjny – rozbudowa DW467 oraz ciągów pieszo-rowerowych może poprawić bezpieczeństwo i dostępność transportową Gminy. • Rozwój regionalnego transportu zbiorowego – połączenia kolejowe oraz zewnętrzne finansowanie przewozów autobusowych tworzą warunki do zwiększania mobilności mieszkańców. • Rosnące zainteresowanie zamieszkaniami w strefie oddziaływania Konina – wzmacnia potencjał osiedleńczy Gminy oraz popyt na lokalne usługi. • Bliskość regionalnego zaplecza gospodarczego i instytucjonalnego Konina oraz Poznania – umożliwia korzystanie z rynku pracy, usług specjalistycznych oraz wsparcia instytucji otoczenia biznesu. • Możliwość rozwijania współpracy ponadlokalnej – partnerstwa z innymi samorządami, LGD i instytucjami regionalnymi mogą wspierać realizację wspólnych projektów rozwojowych.	• Nasilanie się skutków zmian klimatu – szczególnie suszy i deficytu wody, stanowiących zagrożenie dla rolnictwa, zasobów wodnych i terenów zieleni. • Rosnąca niepewność geopolityczna i ryzyko sytuacji kryzysowych – konflikty zbrojne, epidemie, kryzysy energetyczne oraz zmienne uwarunkowania gospodarcze i prawne mogą zakłócać funkcjonowanie samorządu i lokalnej gospodarki. • Zagrożenie powodziowe w Dolinie Warty – ogranicza możliwości zagospodarowania części obszaru oraz zwiększa ryzyko strat wynikających z powodzi i podtopień. • Silna konkurencja sąsiednich ośrodków o inwestorów i miejsca pracy – szczególnie Konin i jego otoczenie dysponują silniejszym zapleczem gospodarczym i inwestycyjnym. • Niedobór wykwalifikowanych pracowników na regionalnym rynku pracy – szczególnie w zawodach medycznych, budowlanych i technicznych może ograniczać rozwój usług i przedsiębiorstw. • Rosnące wymagania środowiskowe i prawne – zwiększają koszty dostosowania systemów gospodarki odpadami, ściekami i energią do kolejnych standardów. • Znaczne natężenie ruchu na drogach ponadlokalnych – przebieg ważnych tras przez Gminę zwiększa presję komunikacyjną, emisję oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu.

**CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU
GMINY GOLINA**

1. Misja i wizja

W trakcie procesu strategicznego wypracowano MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Golina, które stanowiły fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych jej rozwoju.

Misja jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają Gminie i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Golina** brzmi następująco:

Misją Gminy Golina jest tworzenie warunków do wysokiej jakości życia mieszkańców i trwałego rozwoju Gminy poprzez odpowiedzialne kształtowanie przestrzeni, ochronę zasobów przyrodniczych, wzmacnianie zróżnicowanej gospodarki i aktywnej wspólnoty oraz wykorzystywanie lokalnych potencjałów i położenia w Aglomeracji Konińskiej, z myślą o obecnych i przyszłych pokoleniach.

Z kolei **wizja** to jasno określony obraz Gminy w 2036 roku, który odzwierciedla aspiracje władz oraz oczekiwania lokalnej społeczności. Wizja pełni rolę drogowskazu – wskazuje kierunek, w którym Gmina powinna zmierzać, aby poprzez konsekwentną realizację zaplanowanych działań, osiągnąć pożądane zmiany i rezultaty. WIZJA ukazuje Gminę Golina w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych celów.

Wizja Gminy Golina brzmi następująco:

W 2036 roku Gmina Golina jest dobrze skomunikowaną, uporządkowaną przestrzenią i odporną gminą, która wykorzystuje bliskość ośrodków miejskich, dostęp do głównych szlaków transportowych oraz własne tereny inwestycyjne do rozwoju zróżnicowanej gospodarki i tworzenia dobrych warunków do życia. Golina pełni funkcję silnego lokalnego centrum usługowego i społecznego, a miejscowości wiejskie rozwijają się w sposób harmonijny, zachowując swój charakter, lokalną tożsamość i dostęp do podstawowych usług oraz przestrzeni wspólnych. Rozwój Gminy odbywa się z poszanowaniem Doliny Warty, zasobów wodnych i cennych terenów przyrodniczych, przy jednoczesnym wzmacnianiu bezpieczeństwa, odporności klimatycznej, przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Golina, jej aspektów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i klimatyczno-środowiskowych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono cztery główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu skutecznej realizacji założeń strategicznych, wyznaczono również cele szczegółowe (operacyjne), którym przypisano konkretne kierunki działań prowadzące do osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Wyznaczone dla Gminy Golina cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, które są ze sobą powiązane i wzajemnie się przenikają. W sferze przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej podstawę działań powinno stanowić dążenie do zrównoważonego rozwoju, opartego na racjonalnym gospodarowaniu przestrzenią, ochronie zasobów naturalnych oraz adaptacji do zmian klimatu. Z kolei w sferze gospodarczej i społecznej szczególne znaczenie ma wzmocnienie lokalnego potencjału, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości, integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem w osiąganiu zamierzonych rezultatów rozwoju Gminy Golina. Na kolejnych stronach wskazano natomiast pełną bazę celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań, rezultatów i wskaźników.

CELE STRATEGICZNE			
Cel 1. Uporządkowana, dostępna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Golina	Cel 2. Odporne środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami Gminy Golina	Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina	Cel 4. Wysoka jakość życia i aktywna wspólnota Gminy Golina
CELE OPERACYJNE			
1.1. Racjonalne kształtowanie rozwoju przestrzennego i osadniczego	2.1. Bezpieczna i efektywna gospodarka wodno-ściekowa	3.1. Aktywizacja terenów inwestycyjnych i rozwój przedsiębiorczości	4.1. Nowoczesna edukacja i opieka nad dziećmi
1.2. Bezpieczna i zintegrowana mobilność mieszkańców	2.2. Odporność klimatyczna i ochrona zasobów przyrodniczych	3.2. Dywersyfikacja gospodarki i wykorzystanie lokalnych potencjałów	4.2. Skuteczne wsparcie społeczne i działania prozdrowotne
1.3. Wysokiej jakości centrum Goliny i przestrzenie publiczne w miejscowościach Gminy	2.3. Czysta energia, poprawa jakości powietrza i gospodarka obiegu zamkniętego	3.3. Odporność gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna oraz gotowość na sytuacje kryzysowe	4.3. Aktywna kultura, sport i zaangażowanie mieszkańców

Cel 1. Uporządkowana, dostępna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Golina

Przestrzeń Gminy Golina kształtowana jest przez jej miejsko-wiejski charakter oraz silne powiązania z Koninem i głównymi korytarzami transportowymi regionu. Miasto Golina pełni funkcję głównego ośrodka administracyjnego, usługowego i społecznego, natomiast miejscowości wiejskie tworzą zróżnicowaną sieć osadniczą, w której widoczna jest rosnąca aktywność mieszkaniowa (szczególnie w części wschodniej). Korzystne położenie zwiększa atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, ale jednocześnie wymaga świadomego kształtowania nowych terenów rozwojowych.

Rosnąca presja mieszkaniowa i inwestycyjna zwiększa znaczenie ładu przestrzennego oraz racjonalnego wykorzystania istniejącej infrastruktury. Rozwój zabudowy powinien koncentrować się na obszarach możliwych do efektywnej obsługi komunikacyjnej, infrastrukturalnej i usługowej, przy ograniczaniu konfliktów pomiędzy funkcjami mieszkaniowymi i gospodarczymi. Istotne będzie także odpowiednie przygotowanie terenów przeznaczonych pod rozwój działalności gospodarczej. Wymaga to dalszego porządkowania polityki planistycznej oraz zwiększania dostępności informacji przestrzennej.

Dużym atutem Gminy jest jej dostępność zewnętrzna, wynikająca z przebiegu ważnych tras drogowych oraz linii kolejowej ze stacjami w Kawnicach i Splawiu. Dobre powiązania ponadlokalne nie eliminują jednak potrzeb związanych z codziennym przemieszczaniem się wewnątrz Gminy. Stan części dróg lokalnych, braki w infrastrukturze pieszej i rowerowej oraz zróżnicowana dostępność transportu zbiorowego wpływają na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców. Dlatego istotne będzie rozwijanie spójnego systemu mobilności, obejmującego również infrastrukturę przesiadkową i poprawę powiązań pomiędzy miejscowościami.

Jakość przestrzeni Gminy zależy również od standardu miejsc wykorzystywanych na co dzień przez mieszkańców. Szczególne znaczenie ma centrum Goliny wraz z Placem Kazimierza Wielkiego, a także Park Miejski, którego dalsze zagospodarowanie pozwoli lepiej wykorzystać jego funkcje społeczne, rekreacyjne, edukacyjne i środowiskowe. Równolegle potrzebne jest podnoszenie jakości przestrzeni publicznych w sołectwach, poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz ponowne wykorzystywanie zdegradowanych i niedostatecznie użytkowanych terenów i obiektów.

Docelowo przestrzeń Gminy Golina powinna rozwijać się w sposób uporządkowany, dostępny i odpowiadający na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Oznacza to konsekwentne prowadzenie polityki przestrzennej, poprawę warunków przemieszczania się oraz tworzenie bezpiecznych, funkcjonalnych i dobrze wyposażonych przestrzeni publicznych, a także takie projektowanie obiektów gminnych, aby mogły być elastycznie wykorzystywane wraz ze zmianami społecznymi i demograficznymi.

Cel 1. Uporządkowana, dostępna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Golina

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
1.1. Racjonalne kształtowanie rozwoju przestrzennego i osadniczego	- Sukcesywne obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz aktualizacja obowiązujących planów na obszarach kluczowych dla rozwoju Gminy, w szczególności w miejscowościach o największej presji mieszkaniowej i inwestycyjnej, z koncentracją nowej zabudowy na terenach możliwych do racjonalnej obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej. - Tworzenie warunków planistycznych dla rozwoju zróżnicowanej zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy wielorodzinnej w Golinie oraz zabudowy mieszkaniowej na terenach dobrze powiązanych z usługami i infrastrukturą. - Planistyczne przygotowanie terenów aktywności gospodarczej w rejonie A2 oraz obszarów Myślibórz–Splawie, Sługocinek i Przyjma, z uwzględnieniem ich obsługi komunikacyjnej, możliwości uzbrojenia oraz ograniczania konfliktów z zabudową mieszkaniową. - Rozwój cyfrowego systemu informacji przestrzennej Gminy oraz narzędzi konsultacyjnych, obejmujących udostępnianie aktualnych dokumentów planistycznych, danych o terenach rozwojowych, infrastrukturze i zasobach gminnych, a także możliwość zgłaszania uwag i udziału mieszkańców w procesach planistycznych.	- Zwiększenie i aktualizacja pokrycia planistycznego obszarów kluczowych dla rozwoju Gminy. - Zwiększenie dostępności terenów planistycznie przygotowanych pod zróżnicowaną zabudowę mieszkaniową. - Zwiększenie powierzchni terenów planistycznie przygotowanych pod rozwój działalności gospodarczej. - Zwiększenie dostępności aktualnych danych przestrzennych i narzędzi wspierających udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym.	- Udział powierzchni Gminy objęty aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%). - Powierzchnia terenów przeznaczonych w mpzp pod zabudowę mieszkaniową (ha). - Powierzchnia terenów przeznaczonych w obowiązujących mpzp pod działalność gospodarczą (ha). - Funkcjonowanie systemu informacji przestrzennej z narzędziami konsultacyjnymi (tak/nie).
1.2. Bezpieczna i zintegrowana mobilność mieszkańców	- Sukcesywna przebudowa i modernizacja dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem poprawy stanu nawierzchni, odwodnienia, oświetlenia oraz bezpieczeństwa użytkowników ruchu. - Budowa i uzupełnianie sieci chodników oraz bezpiecznych ciągów pieszych, również we współpracy z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, szczególnie przy szkołach, przystankach, obiektach publicznych i na odcinkach o największym natężeniu ruchu. - Rozbudowa spójnej sieci dróg i ciągów pieszo-rowerowych łączących Golinę z miejscowościami wiejskimi, stacjami	- Wzrost bezpieczeństwa i komfortu przemieszczania się po drogach gminnych. - Wzrost bezpieczeństwa pieszych, szczególnie w miejscach koncentracji ruchu. - Zwiększenie możliwości bezpiecznego przemieszczania się pieszo i rowerem	- Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km). - Długość nowych i zmodernizowanych chodników (km). - Długość nowych i zmodernizowanych tras pieszo-rowerowych (km).

	kolejowymi i sąsiednimi ośrodkami, w tym poprzez współpracę z właściwymi zarządcami infrastruktury drogowej. • Współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu przy przygotowaniu i realizacji inwestycji poprawiających dostępność i bezpieczeństwo komunikacyjne Gminy, w szczególności w zakresie modernizacji głównych ciągów transportowych i poprawy ich powiązań z układem dróg gminnych. • Współpraca z przewoźnikami i organizatorami transportu w zakresie rozwoju oferty transportu zbiorowego, w szczególności poprzez lepsze dopasowanie tras, częstotliwości i rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców miejscowości słabiej obsługiwanych komunikacyjnie. • Rozwój infrastruktury przesiadkowej przy stacjach kolejowych w Kawnicach i Spławiu oraz przy głównych przystankach autobusowych, w tym parkingów Park&Ride, Bike&Ride, miejsc postoju rowerów, bezpiecznych dojazdów oraz podstawowej infrastruktury obsługi pasażerów. • Zwiększanie dostępności do szybkiego Internetu szerokopasmowego poprzez współpracę z operatorami telekomunikacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o niższym poziomie pokrycia siecią.	między miejscowościami Gminy. • Poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy i bezpieczeństwa na głównych ciągach transportowych. • Ograniczenie wykluczenia transportowego mieszkańców miejscowości słabiej skomunikowanych. • Zwiększenie wykorzystania transportu zbiorowego i możliwości łączenia różnych środków transportu. • Ograniczenie wykluczenia cyfrowego mieszkańców Gminy.	• Liczba wspólnych inwestycji drogowych z innymi zarządcami (szt.). • Liczba linii autobusowych obsługujących Gminę (szt.). • Liczba obiektów wyposażonych w infrastrukturę przesiadkową (szt.). • Udział punktów adresowych w zasięgu Internetu min. 100 Mb/s (%).
1.3. Wysokiej jakości centrum Gminy i przestrzenie publiczne w miejscowościach Gminy	• Kompleksowe wyznaczenie, uporządkowanie i zagospodarowanie centrum Gminy, jako głównej przestrzeni usługowej, społecznej i reprezentacyjnej Gminy, wraz z rozwojem infrastruktury służącej codziennemu użytkowaniu centrum, w tym zapewnieniem ogólnodostępnej toalety miejskiej. • Modernizacja i tworzenie lokalnych przestrzeni publicznych w sołectwach, szczególnie w otoczeniu świetlic, obiektów OSP, placów zabaw oraz innych miejsc codziennej aktywności mieszkańców. • Kompleksowy rozwój Parku Miejskiego w Golinie poprzez uporządkowanie stanu prawnego gruntów, modernizację i zagospodarowanie przestrzeni oraz rozwijanie nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych, edukacyjnych i środowiskowych, przy zachowaniu i pielęgnacji istniejącej zieleni oraz walorów przyrodniczych i historycznych, w tym poprzez rozwój infrastruktury wypoczynkowej, utworzenie nowego placu zabaw i ścieżki edukacyjnej.	• Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i reprezentacyjnego charakteru centrum Gminy. • Wzmocnienie integracyjnej i rekreacyjnej funkcji przestrzeni publicznych w sołectwach. • Wzmocnienie roli Parku Miejskiego jako ważnej przestrzeni zielonej, społecznej, rekreacyjnej i edukacyjnej. • Zwiększenie samodzielności i komfortu korzystania z przestrzeni publicznych przez osoby	• Zagospodarowanie centrum Gminy (tak/nie). • Liczba sołectw objętych modernizacją przestrzeni publicznych (szt.). • Realizacja kompleksowego zagospodarowania Parku Miejskiego (tak/nie). • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.). • Liczba nowych i zmodernizowanych miejsc postojowych (szt.).

	• Modernizacja i dostosowywanie przestrzeni publicznych oraz otoczenia obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez likwidację barier architektonicznych i poprawę dostępności dojść. • Porządkowanie miejsc postojowych przy centrum Gminy oraz najważniejszych obiektach publicznych, edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych, wraz z poprawą organizacji dojść i dojazdów. • Kontynuacja rewitalizacji zdegradowanych i niedostatecznie wykorzystanych przestrzeni oraz obiektów, poprzez nadawanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych i usługowych, w tym zagospodarowanie terenów przemysłowych. • Wprowadzanie spójnych standardów wyposażenia przestrzeni publicznych, obejmujących oświetlenie, małą architekturę, stojaki rowerowe, oznakowanie i elementy informacji przestrzennej, a także sukcesywny rozwój monitoringu wizyjnego w miejscach, w których jest to uzasadnione potrzebami bezpieczeństwa mieszkańców i ochrony mienia. • Projektowanie nowych oraz modernizacja istniejących obiektów publicznych z uwzględnieniem możliwości ich elastycznego i wielofunkcyjnego wykorzystania, w tym zmiany sposobu użytkowania wraz ze zmianami demograficznymi, wykorzystywania dostępnych przestrzeni w budynkach szkolnych poza godzinami realizacji ich podstawowych funkcji na potrzeby działalności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej oraz – w uzasadnionych przypadkach – wykorzystania obiektów do dodatkowych funkcji w sytuacjach kryzysowych, przy ograniczeniu kosztów przyszłej adaptacji.	ze szczególnymi potrzebami. • Poprawa ładu komunikacyjnego i dostępności najważniejszych obiektów oraz przestrzeni publicznych. • Przywrócenie zdegradowanych i niewykorzystanych przestrzeni do aktywnego użytkowania. • Wzrost bezpieczeństwa, estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych. • Zwiększenie efektywności wykorzystania gminnych obiektów oraz ich zdolności do dostosowania się do zmieniających się potrzeb mieszkańców.	• Liczba obiektów i terenów, którym nadano nowe funkcje (szt.). • Liczba punktów monitoringu wizyjnego (szt.). • Liczba obiektów przystosowanych do wielofunkcyjnego wykorzystania (szt.).
--	--	--	--

Cel 2. Odporne środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami Gminy Golina

Stan środowiska i sposób gospodarowania zasobami mają bezpośrednie znaczenie dla jakości życia mieszkańców, bezpieczeństwa oraz dalszego rozwoju Gminy Golina. Istotnym atutem jest bardzo wysoka dostępność sieci wodociągowej, natomiast wyzwaniem pozostaje niższy poziom skanalizowania części Gminy, wynikający m.in. z jej miejsko-wiejskiego charakteru i rozproszonej zabudowy. Dalsza rozbudowa kanalizacji powinna być prowadzona przede wszystkim tam, gdzie jest uzasadniona technicznie i ekonomicznie, przy jednoczesnym rozwijaniu rozwiązań indywidualnych na pozostałych terenach. Równolegle ważne jest zapewnienie niezawodności systemu zaopatrzenia w wodę oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki ściekowej.

Położenie Gminy w Dolinie Warty oraz lokalne uwarunkowania hydrologiczne zwiększają znaczenie racjonalnego gospodarowania wodą. Południowa część Gminy obejmuje tereny narażone na powódzie i okresowe podtopienia, natomiast zmiany klimatu zwiększają również ryzyko suszy i niedoborów wody. Odpowiedzią powinno być zwiększanie lokalnej retencji, utrzymywanie sprawności urządzeń melioracyjnych oraz szersze wykorzystywanie błękitno-zielonej infrastruktury. Ważną rolę odgrywa także zachowanie terenów podmokłych, zadrzewień, łąk i innych elementów krajobrazu wspierających naturalną retencję i bioróżnorodność.

Kolejnym wyzwaniem jest ograniczanie presji związanej ze zużyciem energii i emisją z indywidualnych źródeł ciepła. W lokalnym systemie ogrzewania nadal duże znaczenie mają paliwa stałe, dlatego potrzebna jest kontynuacja termomodernizacji, wymiany nieefektywnych źródeł ciepła oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Gmina posiada już doświadczenia w realizacji inwestycji OZE, co stwarza podstawy do dalszego zwiększania wykorzystania energii odnawialnej, magazynowania energii oraz poszukiwania lokalnych form współpracy energetycznej.

System gospodarki odpadami wymaga dalszego dostosowywania do rosnących wymagań dotyczących ograniczania ilości odpadów zmieszanych oraz przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu. Istotne będzie rozwijanie funkcji PSZOK, wzmacnianie prawidłowej segregacji oraz tworzenie warunków do ponownego wykorzystania wybranych przedmiotów i surowców. Działaniom inwestycyjnym i organizacyjnym powinna towarzyszyć systematyczna edukacja ekologiczna mieszkańców.

Realizacja celu powinna prowadzić do zwiększenia odporności Gminy na skutki zmian klimatu, ograniczenia presji na środowisko oraz bardziej efektywnego wykorzystywania wody, energii i surowców. Szczególnego znaczenia nabiera przy tym łączenie inwestycji infrastrukturalnych z rozwiązaniami opartymi na zasobach przyrodniczych oraz działaniami mieszkańców i podmiotów odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych systemów.

Cel 2. Odporne środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami Gminy Golina

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
2.1. Bezpieczna i efektywna gospodarka wodno-ściekowa	- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz zwiększanie liczby przyłączy do istniejącej sieci, w pierwszej kolejności w granicach Aglomeracji Golina, a także w innych miejscowościach, w których rozwój kanalizacji zbiorczej jest technicznie i ekonomicznie uzasadniony, wraz z dostosowywaniem przepustowości systemu oczyszczania ścieków do rosnącego obciążenia, w tym poprzez dalszą rozbudowę istniejącej oczyszczalni lub – w przypadku uzasadnionej potrzeby – budowę nowej oczyszczalni w innej części Gminy Golina. - Kontynuacja wsparcia budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których rozwój kanalizacji zbiorczej jest nieuzasadniony, wraz z dalszym porządkowaniem i kontrolą gospodarki ściekowej na obszarach nieskanalizowanych. - Współpraca z operatorem systemu wodociągowego na rzecz zwiększania niezawodności i odporności zaopatrzenia mieszkańców w wodę, w tym poprzez modernizację infrastruktury, rozwój połączeń pomiędzy elementami systemu, monitoring jego funkcjonowania oraz zapewnianie rozwiązań awaryjnego zasilania kluczowych obiektów. - Wdrażanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną i zasobową gospodarki ściekowej, w tym ograniczających zużycie energii oraz – tam, gdzie będzie to technicznie i ekonomicznie uzasadnione – umożliwiających odzysk energii lub innych zasobów ze ścieków i osadów ściekowych.	- Ograniczenie presji ścieków komunalnych na środowisko i poprawa bezpieczeństwa sanitarnego. - Ograniczenie ryzyka nieprawidłowego zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych. - Zwiększenie niezawodności i ciągłości zaopatrzenia mieszkańców w wodę. - Ograniczenie energochłonności i kosztów funkcjonowania systemu oczyszczania ścieków.	- Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (%). - Liczba przydomowych oczyszczalni wybudowanych przy wsparciu Gminy (szt.). - Liczba awaryjnych przerw w dostawie wody (szt.). - Zużycie energii na 1 m³ oczyszczonych ścieków (kWh/m³).
2.2. Odporność klimatyczna i ochrona zasobów przyrodniczych	- Budowa, odtwarzanie i rozwój lokalnych systemów małej retencji, obejmujących m.in. zbiorniki retencyjne, wykorzystanie istniejących zbiorników wodnych oraz rozwiązania służące gromadzeniu i wykorzystywaniu wód opadowych przy obiektach i na terenach gminnych. - Modernizacja i utrzymanie urządzeń melioracyjnych, rowów i pozostałej infrastruktury służącej regulacji stosunków wodnych, we	- Zwiększenie zdolności Gminy do zatrzymywania wody i ograniczania skutków suszy. - Poprawa stosunków wodnych i ograniczenie ryzyka lokalnych podtopień.	- Liczba nowych i odtworzonych obiektów małej retencji (szt.). - Długość rowów i urządzeń melioracyjnych objętych pracami (km).

	współpracy z Gminną Spółką Wodną, właściwymi zarządcami wód oraz właścicielami gruntów. - Wprowadzanie rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury w inwestycjach gminnych, w szczególności ogrodów deszczowych, powierzchni przepuszczalnych, niecek retencyjnych, nasadzeń oraz innych rozwiązań ograniczających szybki odpływ wód opadowych. - Ochrona i odtwarzanie naturalnych elementów wzmacniających retencję i bioróżnorodność, w szczególności terenów podmokłych, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, łąk, stref przy ciekach oraz lokalnych powiązań ekologicznych, poprzez działania własne Gminy i współpracę z właścicielami gruntów. - Współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz ograniczania ryzyka powodziowego i podtopień, w szczególności w Dolinie Warty i na terenach związanych z Dopływem z Głódowa, poprzez realizację i wspieranie przedsięwzięć poprawiających bezpieczeństwo wodne oraz utrzymanie infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej.	- Zwiększenie odporności przestrzeni gminnej na suszę, upały i intensywne opady. - Zachowanie i wzmocnienie lokalnej bioróżnorodności oraz naturalnej retencji. - Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i terenów zagrożonych powodziami i podtopieniami.	- Liczba inwestycji gminnych z zastosowaniem błękitno-zielonej infrastruktury (szt.). - Powierzchnia terenów objętych działaniami ochronnymi lub odtworzeniowymi (ha). - Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpowodziowej (szt.).
2.3. Czysta energia, poprawa jakości powietrza i gospodarka obiegu zamkniętego	- Kontynuacja termomodernizacji oraz poprawy efektywności energetycznej budynków i infrastruktury gminnej, wraz z modernizacją źródeł ciepła i systemów zarządzania zużyciem energii. - Rozwój odnawialnych źródeł energii i magazynowania energii na obiektach oraz terenach pozostających w dyspozycji Gminy, z wykorzystaniem energii słonecznej oraz innych technologii uzasadnionych lokalnymi warunkami i rachunkiem ekonomicznym. - Wspieranie mieszkańców w ograniczaniu zużycia energii i emisji z budynków, poprzez doradztwo, pomoc w pozyskiwaniu finansowania oraz – w miarę dostępnych instrumentów – wsparcie finansowe wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizacji i wykorzystania OZE. - Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej energetyki rozproszonej i współdzielenia energii, w tym poprzez analizę i wdrażanie możliwych modeli wspólnot, spółdzielni lub innych form współpracy energetycznej z udziałem Gminy, mieszkańców i lokalnych podmiotów. - Rozwój systemu gospodarki odpadami w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego, w szczególności poprzez wzmacnianie	- Ograniczenie zużycia energii, kosztów eksploatacji i emisji w zasobie gminnym. - Zwiększenie samowystarczalności energetycznej obiektów i infrastruktury gminnej. - Ograniczenie niskiej emisji oraz kosztów zużycia energii w gospodarstwach domowych. - Wzmocnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego i współpracy w zakresie wytwarzania oraz wykorzystania energii. - Zwiększenie poziomu ponownego wykorzystania i	- Liczba budynków gminnych poddanych termomodernizacji (szt.). - Liczba obiektów gminnych wyposażonych w OZE lub magazyny energii (szt.). - Liczba gospodarstw domowych objętych wsparciem energetycznym (szt.). - Utworzenie lokalnej formy współpracy energetycznej (tak/nie). - Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%). - Liczba działań edukacyjnych i

	selektywnej zbiórki, ograniczanie ilości odpadów zmieszanych, rozwój funkcji PSZOK oraz tworzenie możliwości ponownego użycia, naprawy i zagospodarowania wybranych przedmiotów i surowców. • Systematyczne podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Golina, poprzez działania edukacyjne i informacyjne dotyczące m.in. oszczędzania energii i wody, prawidłowej gospodarki odpadami, ochrony przyrody, adaptacji do zmian klimatu oraz dostępnych form wsparcia dla inwestycji prośrodowiskowych. • Współpraca z operatorem sieci gazowej w zakresie możliwości dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury gazowej na terenie Gminy Golina, w szczególności na obszarach, na których istnieje uzasadnione zapotrzebowanie mieszkańców i podmiotów gospodarczych oraz techniczne i ekonomiczne możliwości rozbudowy sieci.	recyklingu odpadów oraz ograniczenie ilości odpadów zmieszanych. • Wzrost świadomości ekologicznej i prośrodowiskowych postaw mieszkańców. • Zwiększenie możliwości dywersyfikacji źródeł energii dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych.	informacyjnych w zakresie ekologii (szt.). • Udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej (%).
--	---	--	--

Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina

Gmina Golina posiada korzystne warunki do dalszego rozwoju gospodarczego, wynikające z położenia w sąsiedztwie Konina oraz dostępu do ważnych szlaków transportowych, w tym autostrady A2 i drogi krajowej nr 92. Lokalna przedsiębiorczość rozwija się, a liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańców systematycznie rośnie. Jednocześnie Gmina funkcjonuje w otoczeniu silnych ośrodków gospodarczych, dlatego istotne będzie wzmacnianie jej własnej pozycji inwestycyjnej i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi istniejących oraz powstawaniu nowych przedsiębiorstw.

Istotnym zasobem są tereny przeznaczone pod aktywność gospodarczą, w szczególności w rejonie autostrady A2 oraz w obszarach Myślibórz–Spławie, Sługocinek i Przyjma. Ich skuteczne wykorzystanie wymaga dalszego przygotowania infrastrukturalnego i komunikacyjnego, a także sprawnej obsługi inwestorów i aktywnej promocji gospodarczej. Równolegle ważne jest rozwijanie stałej współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu, tak aby podejmowane działania lepiej odpowiadały na potrzeby gospodarki i sprzyjały wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia.

Rozwój gospodarczy Gminy nie powinien opierać się wyłącznie na pozyskiwaniu nowych inwestycji. Ważnym kierunkiem jest również większe wykorzystanie lokalnych zasobów i stopniowe różnicowanie struktury gospodarczej. Rolniczy charakter znacznej części Gminy oraz przewaga małych i średnich gospodarstw tworzą podstawy do rozwijania przetwórstwa, sprzedaży bezpośredniej, krótkich łańcuchów dostaw i działalności pozarolniczej. Potencjał rozwojowy stanowią również lokalne produkty, rzemiosło, dziedzictwo oraz walory Doliny Warty, Jeziora Głodowskiego i rozwijającej się infrastruktury rekreacyjnej. Ich powiązanie z przedsiębiorczością może wzmacniać lokalną ofertę i tworzyć dodatkowe źródła dochodów mieszkańców.

Zmieniające się warunki gospodarcze wymagają także większej zdolności do reagowania na zakłócenia i sytuacje nadzwyczajne. Odporność Gminy zależy zarówno od przygotowania infrastruktury i służb ratowniczych, jak i sprawnej współpracy samorządu, OSP, organizacji społecznych, przedsiębiorców i mieszkańców. Coraz większego znaczenia nabiera także zapewnienie ciągłości funkcjonowania kluczowych obiektów i usług publicznych, bezpieczeństwo cyfrowe oraz przygotowanie lokalnych przedsiębiorstw do działania w warunkach kryzysowych.

Realizacja celu powinna prowadzić do rozwoju gospodarki bardziej konkurencyjnej i zróżnicowanej, wykorzystującej zarówno położenie i tereny inwestycyjne, jak i lokalną przedsiębiorczość, rolnictwo oraz zasoby turystyczne i kulturowe. Jednocześnie wzmacnianie współpracy, kompetencji mieszkańców i gotowości na sytuacje kryzysowe powinno zwiększać zdolność lokalnej gospodarki i całej Gminy do reagowania na przyszłe zmiany i zakłócenia.

Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
3.1. Aktywizacja terenów inwestycyjnych i rozwój przedsiębiorczości	- Sukcesywne uzbrajanie i poprawa obsługi komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w pobliżu A2, Myślibórz–Spławie, Sługocinek i Przyjma oraz pozostałych terenów aktywności gospodarczej, poprzez inwestycje Gminy Golina oraz współpracę z gestorami sieci, zarządcami infrastruktury i podmiotami prywatnymi. - Utworzenie i prowadzenie spójnego systemu obsługi inwestora, obejmującego aktualizowaną bazę terenów i nieruchomości inwestycyjnych, informacje o ich uzbrojeniu, dostępności komunikacyjnej i sytuacji planistycznej oraz aktywną promocję oferty Gminy Golina. - Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu i podmiotami wspierającymi inwestycje, w tym Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, Izłą Gospodarczą Wielkopolski Wschodniej, Cechem Rzemiosł Różnych oraz właściwymi podmiotami zarządzającymi instrumentami wsparcia inwestycyjnego, w zakresie pozyskiwania inwestorów i wspierania rozwoju lokalnych przedsiębiorstw. - Wprowadzenie stałego mechanizmu współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami, obejmującego cykliczne spotkania gospodarcze, konsultowanie potrzeb inwestycyjnych i infrastrukturalnych oraz przekazywanie informacji o dostępnych programach finansowania i wsparcia. - Wykorzystywanie dostępnych instrumentów samorządowych sprzyjających realizacji nowych inwestycji i rozwojowi przedsiębiorstw, w tym – w granicach prawa i możliwości finansowych Gminy Golina – odpowiednio projektowanych ulg, zwolnień lub innych zachęt lokalnych. - Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Gminy Golina, obejmującej prezentację terenów i nieruchomości inwestycyjnych, lokalnych przedsiębiorstw i produktów oraz	- Zwiększenie gotowości inwestycyjnej i atrakcyjności terenów aktywności gospodarczej. - Usprawnienie obsługi inwestorów i dostępu do aktualnej oferty inwestycyjnej Gminy. - Zwiększenie dostępu przedsiębiorców i inwestorów do instytucjonalnych form wsparcia. - Lepsze dostosowanie działań Gminy do potrzeb lokalnych przedsiębiorców. - Zwiększenie zainteresowania podejmowaniem i rozwijaniem działalności gospodarczej na terenie Gminy. - Zwiększenie rozpoznawalności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Golina.	- Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha). - Funkcjonowanie systemu obsługi inwestora (tak/nie). - Liczba wspólnych przedsięwzięć z instytucjami otoczenia biznesu (szt.). - Liczba spotkań z przedsiębiorcami (szt.). - Liczba przedsiębiorców korzystających z lokalnych ulg i zwolnień (szt.). - Liczba wydarzeń i kampanii promocji gospodarczej (szt.).

	potencjału komunikacyjnego i gospodarczego Gminy Golina, z wykorzystaniem kanałów cyfrowych, wydarzeń gospodarczych, targów, bezpośrednich kontaktów z inwestorami oraz współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.		
3.2. Dywersyfikacja gospodarki i wykorzystanie lokalnych potencjałów	• Wspieranie rozwoju lokalnych produktów, rzemiosła i przetwórstwa, poprzez ich wspólną promocję, obecność podczas wydarzeń lokalnych, tworzenie miejsc sprzedaży oraz budowanie rozpoznawalności produktów związanych z Gminą Golina. • Rozwijanie gospodarczej oferty turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o lokalne zasoby, w szczególności Dolinę Warty, Jezioro Głódzkie, sieć tras rowerowych, dziedzictwo historyczne oraz lokalne tradycje, poprzez tworzenie produktów, tras i pakietów we współpracy z przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi i sąsiednimi samorządami, a także opracowanie i rozwój mapy turystycznej Gminy Golina w formie tradycyjnej i cyfrowej, integrującej najważniejsze atrakcje, trasy, miejsca rekreacji i ofertę lokalną. • Wspieranie dywersyfikacji działalności gospodarstw rolnych, w szczególności w kierunku przetwórstwa lokalnego, sprzedaży bezpośredniej, krótkich łańcuchów dostaw, usług, agroturystyki i innych działalności pozarolniczych, poprzez działania informacyjne, promocyjne oraz współpracę z instytucjami rolniczymi i Lokalną Grupą Działania. • Współpraca z przedsiębiorcami, Powiatowym Urzędem Pracy, instytucjami edukacyjnymi i otoczenia biznesu w zakresie lepszego dopasowania kompetencji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, w tym organizacji szkoleń, doradztwa, spotkań z pracodawcami oraz inicjatyw rozwijających kompetencje poszukiwane w lokalnej i regionalnej gospodarce. • Wspieranie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej przez mieszkańców, poprzez organizację we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu doradztwa, szkoleń oraz informacji o dostępnych instrumentach finansowych, cyfryzacji i rozwoju przedsiębiorstw.	• Wzrost znaczenia lokalnych produktów, rzemiosła i przetwórstwa w gospodarce Gminy. • Zwiększenie gospodarczego wykorzystania lokalnych walorów turystycznych, rekreacyjnych i kulturowych. • Zwiększenie różnorodności źródeł dochodów gospodarstw rolnych. • Lepsze dopasowanie kompetencji mieszkańców do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. • Wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców.	• Liczba lokalnych produktów i producentów objętych promocją Gminy (szt.). • Liczba utworzonych produktów, tras i pakietów turystycznych (szt.). • Liczba gospodarstw rolnych objętych wsparciem w zakresie dywersyfikacji działalności (szt.). • Liczba uczestników działań rozwijających kompetencje zawodowe (os.). • Liczba osób objętych wsparciem w zakresie przedsiębiorczości (os.).

3.3. Odporność gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna oraz gotowość na sytuacje kryzysowe	• Współpraca z odpowiednimi instytucjami w zakresie rozwoju i modernizacji zaplecza służącego ochronie ludności, działaniom ratowniczym i reagowaniu kryzysowemu, w szczególności obiektów OSP, miejsc magazynowania wyposażenia i zasobów oraz infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działań w sytuacjach nadzwyczajnych. • Wyposażanie wybranych obiektów publicznych w rozwiązania zwiększające ich zdolność do funkcjonowania podczas awarii i sytuacji kryzysowych, obejmujące m.in. rezerwowe źródła zasilania, awaryjną łączność, możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców oraz przygotowanie do pełnienia funkcji punktów pomocy lub czasowego schronienia. • Tworzenie lokalnego systemu współpracy na potrzeby reagowania kryzysowego, obejmującego Gminę Golina, sołectwa, OSP, organizacje społeczne, przedsiębiorców i właściwe służby, wraz z określeniem możliwego wykorzystania lokalnych zasobów transportowych, sprzętowych, lokalowych i zaopatrzeniowych. • Regularne prowadzenie ćwiczeń, szkoleń i działań przygotowujących jednostki Gminy Golina, OSP, organizacje społeczne i mieszkańców do reagowania na sytuacje kryzysowe, w tym w zakresie ewakuacji, pierwszej pomocy, łączności, ochrony ludności i współdziałania ze służbami. • Wzmacnianie odporności cyfrowej Gminy Golina i jej jednostek organizacyjnych, poprzez zabezpieczanie systemów i danych, wykonywanie kopii zapasowych, rozwój awaryjnych sposobów komunikacji oraz podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa. • Wspieranie odporności lokalnych przedsiębiorstw na zakłócenia gospodarcze i kryzysowe, poprzez organizowane z partnerami działania informacyjne i doradcze dotyczące m.in. ciągłości działalności, cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa energetycznego, zakłóceń w dostawach oraz dostępnych instrumentów wsparcia.	• Zwiększenie gotowości lokalnego zaplecza ratowniczego i ochrony ludności do reagowania w sytuacjach kryzysowych. • Zwiększenie ciągłości funkcjonowania kluczowych obiektów i usług publicznych podczas awarii i sytuacji nadzwyczajnych. • Usprawnienie koordynacji działań i wykorzystania lokalnych zasobów w sytuacjach kryzysowych. • Zwiększenie przygotowania mieszkańców i lokalnych podmiotów do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia. • Zwiększenie bezpieczeństwa cyfrowego i ciągłości działania Gminy oraz jej jednostek. • Zwiększenie zdolności lokalnych przedsiębiorstw do utrzymania ciągłości działalności w warunkach zakłóceń i kryzysów.	• Liczba zmodernizowanych obiektów zaplecza ratowniczego (szt.). • Liczba obiektów publicznych wyposażonych w rozwiązania awaryjne (szt.). • Funkcjonowanie lokalnego systemu współpracy kryzysowej (tak/nie). • Liczba uczestników ćwiczeń i szkoleń kryzysowych (os.). • Liczba jednostek z wdrożonymi rozwiązaniami bezpieczeństwa cyfrowego (szt.). • Liczba przedsiębiorców objętych wsparciem w zakresie odporności (szt.).
---	--	--	--

Cel 4. Wysoka jakość życia i aktywna wspólnota Gminy Golina

Wysoka jakość życia mieszkańców zależy zarówno od dostępności usług publicznych, jak i od możliwości rozwoju, aktywnego spędzania czasu oraz uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. Gmina Golina dysponuje rozwiniętą bazą edukacyjną, społeczną, kulturalną i sportową, która stanowi podstawę dalszego podnoszenia standardu życia mieszkańców. Jednocześnie zmieniające się potrzeby rodzin i poszczególnych grup mieszkańców wymagają dalszego dostosowywania zakresu, organizacji i jakości świadczonych usług.

Szczególne znaczenie ma zapewnienie dzieciom i młodzieży dobrych warunków rozwoju już od pierwszych lat życia. Poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego pozostaje niższy niż w otoczeniu powiatowym i wojewódzkim, a pełne wykorzystanie miejsc opieki nad najmłodszymi wskazuje na potrzebę dalszego obserwowania zapotrzebowania rodzin. Równolegle ważna jest modernizacja placówek oświatowych, rozwijanie zajęć dodatkowych oraz wsparcia uczniów o zróżnicowanych potrzebach. Edukacja powinna nie tylko przekazywać wiedzę, ale również przygotowywać młodych mieszkańców do funkcjonowania w zmieniającym się społeczeństwie i na rynku pracy.

Ważnym obszarem pozostaje również rozwój usług społecznych świadczonych możliwie blisko miejsca zamieszkania. Rosnące wykorzystanie usług opiekuńczych oraz rozwój usług sąsiedzkich wskazują na znaczenie wsparcia osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami w ich codziennym funkcjonowaniu. Potrzebne jest dalsze rozwijanie usług środowiskowych, dziennych form wsparcia oraz rozwiązań umożliwiających możliwie długie zachowanie samodzielności. Uzupełnieniem powinny być działania profilaktyczne i prozdrowotne, współpraca z podmiotami ochrony zdrowia oraz ograniczanie barier transportowych utrudniających korzystanie ze świadczeń specjalistycznych i rehabilitacyjnych poza Gminą.

Istotnym zasobem Gminy jest aktywność kulturalna, sportowa i społeczna mieszkańców. Dom Kultury, Biblioteka Publiczna, świetlice wiejskie, obiekty sportowe, OSP, kluby, koła gospodyń wiejskich i organizacje społeczne tworzą sieć miejsc i podmiotów budujących lokalną wspólnotę. Dalszy rozwój tego potencjału wymaga zarówno poprawy warunków lokalowych i infrastrukturalnych, jak i rozszerzania oferty zajęć, wydarzeń i inicjatyw dostępnych dla mieszkańców różnych miejscowości i grup wieku. Ważne będzie również wzmacnianie organizacji społecznych, wolontariatu i lokalnych liderów oraz tworzenie większych możliwości bezpośredniego udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących Gminy.

Realizacja celu powinna prowadzić do tworzenia Gminy oferującej dobre warunki rozwoju dzieci i młodzieży, wsparcie dostosowane do potrzeb osób wymagających pomocy oraz szerokie możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym. Wzmacnianie lokalnych instytucji, organizacji i mechanizmów współpracy powinno jednocześnie sprzyjać budowaniu bardziej aktywnej, zintegrowanej i zaangażowanej wspólnoty mieszkańców.

Cel 4. Wysoka jakość życia i aktywna wspólnota Gminy Golina

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
4.1. Nowoczesna edukacja i opieka nad dziećmi	• Zwiększanie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego, poprzez rozwój oferty gminnej, tworzenie warunków dla rozwoju niepublicznych form opieki oraz dostosowywanie liczby miejsc i organizacji placówek do rzeczywistego zapotrzebowania mieszkańców. • Modernizacja i wyposażanie placówek oświatowych w Gminie Golina, w szczególności pracowni przedmiotowych, wyposażenia cyfrowego i specjalistycznego oraz przestrzeni wspierających nowoczesne metody nauczania. • Rozszerzanie oferty zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć rozwijających kompetencje matematyczne, przyrodnicze, językowe, cyfrowe, artystyczne i sportowe, również poprzez współpracę szkół z Domem Kultury, Biblioteką Publiczną, klubami sportowymi, OSP i organizacjami społecznymi. • Rozwijanie systemu wsparcia uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, obejmującego pomoc w trudnościach w nauce, rozwijanie uzdolnień oraz zwiększanie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb. • Rozwijanie projektów edukacyjnych przygotowujących dzieci i młodzież do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie i na zmieniającym się rynku pracy, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, przedsiębiorczości, edukacji obywatelskiej, bezpieczeństwa i praktycznych umiejętności życiowych.	• Lepsze dostosowanie oferty opieki nad dziećmi i wychowania przedszkolnego do potrzeb rodzin. • Poprawa warunków i jakości prowadzenia nowoczesnego procesu kształcenia. • Zwiększenie możliwości rozwijania zainteresowań i kompetencji dzieci i młodzieży poza podstawowym programem nauczania. • Zwiększenie skuteczności wsparcia uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. • Lepsze przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielnego funkcjonowania oraz przyszłej aktywności zawodowej i społecznej.	• Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%). • Liczba zmodernizowanych lub wyposażonych placówek oświatowych (szt.). • Liczba uczestników zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych (os.). • Liczba uczniów objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym (os.). • Liczba uczestników projektów rozwijających kompetencje przyszłości (os.).

4.2. Skuteczne wsparcie społeczne i działania prozdrowotne	• Deinstytucjonalizacyjne podejście do usług publicznych poprzez rozwój usług opiekuńczych, sąsiedzkich, asystenckich i wytchnieniowych świadczonych możliwie blisko miejsca zamieszkania, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. • Rozwijanie dziennych i środowiskowych form wsparcia mieszkańców wymagających pomocy, w tym działalności Dziennego Domu „Senior+”, wolontariatu międzypokoleniowego, usług rehabilitacyjnych oraz dostępu do wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego. • Rozwijanie zasobu mieszkań i lokali służących realizacji usług społecznych, w tym mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych oraz innych form czasowego wsparcia osób wymagających pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu. • Organizowanie lub wspieranie transportu dla osób o ograniczonej mobilności do usług medycznych, rehabilitacyjnych i społecznych, w szczególności do świadczeń specjalistycznych realizowanych poza obszarem Gminy Golina. • Systematyczna realizacja i współorganizacja programów profilaktyki i promocji zdrowia, obejmujących badania przesiewowe, akcje profilaktyczne, edukację zdrowotną oraz działania dostosowane do potrzeb różnych grup wieku. • Współpraca z publicznymi i niepublicznymi podmiotami ochrony zdrowia na rzecz poprawy możliwości korzystania przez mieszkańców z usług medycznych, w tym poprzez wspieranie organizacji badań, okresowych konsultacji specjalistycznych, rehabilitacji oraz innych świadczeń odpowiadających na rozpoznane potrzeby mieszkańców.	• Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia w miejscu zamieszkania. • Ograniczenie izolacji społecznej i poprawa jakości życia osób wymagających wsparcia. • Zwiększenie możliwości usamodzielniania i czasowego wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej. • Ograniczenie barier w dostępie do usług medycznych, rehabilitacyjnych i społecznych. • Zwiększenie skuteczności profilaktyki zdrowotnej wśród mieszkańców. • Zwiększenie możliwości korzystania przez mieszkańców ze specjalistycznych usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych.	• Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, sąsiedzkich, asystenckich i wytchnieniowych (os.). • Liczba osób korzystających z dziennych i środowiskowych form wsparcia (os.). • Liczba mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych (szt.). • Liczba osób korzystających ze wspieranego transportu (os.). • Liczba uczestników działań profilaktycznych i prozdrowotnych (os.). • Współpraca z podmiotami ochrony zdrowia (tak/nie).
4.3. Aktywna kultura, sport i zaangażowanie mieszkańców	• Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych dla działalności Domu Kultury w Golinie, poprzez adaptację istniejącego obiektu lub utworzenie nowej siedziby wraz z pracowniami, wyposażeniem i przestrzenią umożliwiającą dalszy rozwój działalności kulturalnej. • Sukcesywna modernizacja, doposażanie i funkcjonalna adaptacja świetlic wiejskich w Gminie Golina, wraz z	• Poprawa warunków rozwoju działalności kulturalnej w Golinie. • Wzmocnienie roli świetlic wiejskich jako lokalnych centrów aktywności i integracji mieszkańców.	• Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych dla Domu Kultury (tak/nie). • Liczba zmodernizowanych lub doposażonych świetlic wiejskich (szt.).

	rozszerzaniem ich wykorzystania na potrzeby działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej i integracyjnej. • Modernizacja i uzupełnianie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Gminie Golina, w tym istniejących obiektów sportowych, boisk, miejsc aktywności plenerowej, placów zabaw i siłowni zewnętrznych, wraz z podnoszeniem standardu wybranych obiektów poprzez m.in. modernizację nawierzchni, oświetlenia, zaplecza szatniowo-socjalnego i infrastruktury dla widzów, a także rozwój całorocznej infrastruktury sportowej, w tym możliwość realizacji zadaszego obiektu wielofunkcyjnego, oraz utworzenie ogólnodostępnej letniej strefy rekreacji, obejmującej m.in. strefę wodną dostosowaną do potrzeb dzieci i pozostałych mieszkańców. • Rozszerzanie oferty spędzania czasu wolnego oraz edukacji kulturalnej i lokalnej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, poprzez rozwój regularnych zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i integracyjnych, z uwzględnieniem miejscowości wiejskich, a także wykorzystanie nowych technologii do popularyzowania historii i dziedzictwa Gminy Golina, m.in. kodów QR, materiałów cyfrowych oraz lokalnych symboli i inicjatyw, takich jak Koziołek Kazik czy „Golinianie Dzieciom”. • Rozszerzanie współpracy finansowej i organizacyjnej Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, OSP, KGW i podmiotami ekonomii społecznej, w tym poprzez zwiększanie zakresu zlecanych zadań publicznych, rozwój konkursów i małych grantów oraz wspieranie wspólnych przedsięwzięć lokalnych. • Rozwijanie mechanizmów bezpośredniego udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju Gminy Golina, w tym poprzez wdrożenie budżetu obywatelskiego, utworzenie Rady Seniorów, dalsze wspieranie Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz rozwój konsultacji społecznych i innych narzędzi partycypacyjnych. • Wspieranie wolontariatu, lokalnych liderów i inicjatyw oddolnych, w szczególności przedsięwzięć integracyjnych i	• Zwiększenie możliwości aktywnego i całorocznego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców. • Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, sporcie, rekreacji i życiu lokalnym. • Wzmocnienie potencjału organizacji społecznych i ich udziału w realizacji zadań na rzecz mieszkańców. • Zwiększenie udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju Gminy. • Wzrost aktywności oddolnej i zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz lokalnych społeczności. • Zwiększenie zakresu współpracy Gminy z partnerami krajowymi i zagranicznymi.	• Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.). • Liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych organizowanych lub współorganizowanych przez Gminę (szt.). • Liczba organizacji objętych wsparciem Gminy (szt.). • Liczba mieszkańców uczestniczących w konsultacjach społecznych (os.). • Liczba inicjatyw oddolnych objętych wsparciem Gminy (szt.). • Liczba wspólnych projektów z partnerami zewnętrznymi (szt.).
--	---	--	--

	międzypokoleniowych realizowanych przez mieszkańców, sołectwa, organizacje społeczne i grupy nieformalne. • Rozwijanie współpracy partnerskiej i ponadlokalnej Gminy Golina, w tym z gminami i miastami partnerskimi, Lokalną Grupą Działania „Solidarni w Partnerstwie”, innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami i partnerami krajowymi oraz zagranicznymi, poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, realizację wspólnych projektów i inicjatyw oraz rozwijanie współpracy społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i promocyjnej.		
--	--	--	--

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Golina oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Golina jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie konińskim. Od wschodu graniczy bezpośrednio z miastem Konin, od południa z gminami Stare Miasto i Rzgów, od zachodu z gminami Łądek i Słupca, natomiast od północy z gminą Kazimierz Biskupi. Miasto Golina położone jest w centralnej części Gminy, w odległości około 6 km od granicy Konina. Bliskość ośrodka subregionalnego oraz położenie przy ważnych szlakach transportowych wpływają na rozwój przestrzenny, gospodarczy i osiedleńczy Gminy oraz wzmacniają jej powiązania funkcjonalne z Koninem.

Powierzchnia Gminy wynosi około 99 km². Obszar wiejski obejmuje 18 sołectw: Adamów, Barbarka, Bobrowo, Brzeźniak, Chrusty, Głodowo, Golina-Kolonia, Kawnice, Kraśnica, Kolno, Lubiecz, Myślibórz, Przyjma, Radolina, Rosocha, Spławie, Sługocinek i Węglew. Miasto Golina podzielone jest na trzy osiedla: Wschód, Zachód i Starówka. Sieć osadniczą tworzy Golina jako centralny ośrodek Gminy oraz miejscowości wiejskie o zróżnicowanej wielkości i funkcjach. W mieście koncentrują się najważniejsze funkcje administracyjne, usługowe, edukacyjne, kulturalne, sportowe, społeczne i gospodarcze, natomiast miejscowości wiejskie pełnią przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, rolnicze i lokalnie usługowe.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy opiera się na układzie Goliny jako głównego ośrodka wielofunkcyjnego oraz otaczających ją obszarów wiejskich, w których istotne znaczenie zachowują funkcje rolnicze, mieszkaniowe, przyrodnicze i lokalnie gospodarcze. Użytki rolne stanowią około 83% powierzchni Gminy, lasy około 7%, natomiast pozostałą część tworzą m.in. tereny zabudowane i zurbanizowane, wody oraz pozostałe grunty. Północna, północno-zachodnia i zachodnia część Gminy ma przede wszystkim charakter rolniczy, z dominacją terenów otwartych i gruntów ornych. Odmienny charakter posiada część południowa, związana z Doliną Warty, gdzie większy udział mają łąki, tereny podmokłe, zbiorniki wodne, zadrzewienia, kompleksy leśne oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i retencyjnych.

Polityka przestrzenna Gminy Golina będzie prowadzona w oparciu o Plan ogólny Gminy Golina, który stanowi podstawowe narzędzie kształtowania ładu przestrzennego i określa ramy dla dalszego prowadzenia polityki przestrzennej, w tym sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania terenów. Na terenie Gminy obowiązuje 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łącznie około 809 ha. Plan ogólny uwzględnia istniejące zagospodarowanie, ustalenia obowiązujących planów miejscowych oraz obszary uzupełnienia zabudowy, a wyznaczone w nim strefy planistyczne odpowiadają głównym funkcjom i uwarunkowaniom przestrzennym Gminy, w tym funkcjom mieszkaniowym, usługowym, gospodarczym, produkcji rolniczej, infrastrukturalnym, zieleni i rekreacji, cmentarzy, górnictwa, terenom otwartym oraz komunikacyjnym. W granicach miasta Golina wyznaczono ponadto obszar zabudowy śródmiejskiej obejmujący zwartą, intensywną zabudowę mieszkaniową i usługową.

Układ komunikacyjny Gminy tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz infrastruktura kolejowa. Przez południową część Gminy przebiega autostrada A2, stanowiąca jeden z głównych korytarzy transportowych kraju. Podstawowe znaczenie dla obsługi miasta i powiązań z Koninem oraz Słupcą posiada droga krajowa nr 92, natomiast droga wojewódzka nr 467 zapewnia połączenie Goliny m.in. z Ciężeniem. Układ uzupełniają drogi powiatowe

i gminne zapewniające obsługę poszczególnych miejscowości i terenów rozwojowych. Istotnym uwarunkowaniem dla przyszłego układu komunikacyjnego jest planowana rozbudowa drogi krajowej nr 92 na odcinku Strzałkowo – Golina.

Ważnym elementem układu transportowego jest kolej. Przez Gminę przebiega linia kolejowa nr 3 Warszawa Zachodnia – Kunowice, stanowiąca element ponadregionalnego systemu transportowego. Na terenie Gminy zlokalizowane są stacje kolejowe w Kawnicach i Sławiu, zapewniające dostęp do połączeń m.in. w kierunku Konina, Słupcy, Wrześni, Poznania, Koła, Kutna i Warszawy. Kolej stanowi ważne uzupełnienie drogowych powiązań Gminy z Koninem i innymi ośrodkami oraz może odgrywać coraz większą rolę w codziennych dojazdach mieszkańców.

W strukturze komunikacyjnej Gminy istotne znaczenie mają również przedsięwzięcia związane z rozwojem zrównoważonej mobilności. Dotyczy to zarówno poprawy stanu dróg lokalnych i bezpieczeństwa ruchu, jak i tworzenia spójnych powiązań pieszych i rowerowych pomiędzy miejscowościami, Goliną, stacjami kolejowymi oraz sąsiednim Koninem. Szczególne znaczenie mają powiązania na kierunkach Golina – Kawnice, Węglew – Konin oraz Sługocinek – Myślibórz, a także rozwój infrastruktury przesiadkowej przy stacjach kolejowych w Kawnicach i Sławiu. Kierunek ten powinien sprzyjać lepszej integracji transportu kolejowego, autobusowego, samochodowego, rowerowego i pieszego.

W planowaniu przestrzeni Gminy Golina należy uwzględnić przede wszystkim tereny predysponowane do rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych, gospodarczych, rolniczych, rekreacyjnych, przyrodniczych i komunikacyjnych. Rozwój funkcji mieszkaniowych powinien następować przede wszystkim w ramach istniejących struktur osadniczych, obszarów uzupełnienia zabudowy oraz terenów, na których możliwość realizacji funkcji mieszkaniowej wynika z obowiązujących dokumentów planistycznych. W tym zakresie szczególne znaczenie posiadają miasto Golina oraz północno-wschodni fragment Gminy, które ze względu na skalę istniejącego zagospodarowania, obserwowaną aktywność inwestycyjną, dostępność infrastruktury technicznej i społecznej oraz powiązania komunikacyjne są głównymi, choć nie jedynymi, obszarami predysponowanymi do koncentracji dalszego rozwoju mieszkaniowego. Nie wyklucza to możliwości lokalizacji i uzupełniania zabudowy w innych częściach Gminy, zgodnie z ustaleniami obowiązujących aktów planowania przestrzennego. Koncentracja większej części nowej zabudowy na terenach odpowiednio przygotowanych do jej obsługi powinna ograniczać dalsze rozpraszanie struktur osadniczych i sprzyjać bardziej efektywnemu wykorzystaniu infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej.

Rozwój funkcji usługowych powinien koncentrować się przede wszystkim w Golinie jako głównym ośrodku obsługi mieszkańców, a uzupełniać w miejscowościach posiadających lokalne obiekty edukacyjne, społeczne, kulturalne, sportowe i handlowe. Główne obszary predysponowane do rozwoju funkcji gospodarczych obejmują tereny położone w sąsiedztwie autostrady A2, obszary Myślibórz–Sławie, Sługocinek i Przyjma, a także tereny na peryferiach Gminy. Układ ten uzupełniają mniejsze tereny wskazane w obowiązujących dokumentach planistycznych, w szczególności miejsca, w których funkcjonują już podmioty gospodarcze lub istnieją warunki dla kontynuacji i rozwoju działalności. Rozwój funkcji gospodarczych powinien wykorzystywać dostępność komunikacyjną oraz możliwość uzbrojenia terenów, przy jednoczesnym ograniczaniu konfliktów z zabudową mieszkaniową i obszarami o wysokich walorach przyrodniczych.

Funkcje rolnicze powinny być utrzymywane przede wszystkim na terenach otwartych oraz gruntach o wysokiej przydatności dla produkcji rolnej. Powierzchnia gruntów rolnych chronionych stanowiących użytki rolne klasy I–III wynosi około 11,22 km², co odpowiada około

11% powierzchni Gminy. Zachowanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma znaczenie zarówno dla lokalnej gospodarki, jak i ochrony otwartego krajobrazu oraz ograniczania niekontrolowanego rozpraszania zabudowy. Funkcje rekreacyjne i turystyczne powinny natomiast wykorzystywać przede wszystkim potencjał Doliny Warty, terenów zieleni i wód, rejonu Jeziora Głodowskiego, sieci tras pieszych i rowerowych oraz dziedzictwa kulturowego Golicy, Kawnic, Myśliborza i pozostałych miejscowości, z uwzględnieniem zasad ochrony przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego oraz ograniczeń wynikających z występowania obszarów objętych ochroną i szczególnych uwarunkowań środowiskowych.

Na terenie Gminy Golina występują obszarowe i punktowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Należą do nich: Nadwarciański Park Krajobrazowy, Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu, Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002, obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 oraz 6 pomników przyrody, obejmujących pojedyncze drzewa i aleje drzew. Przez Gminę przebiega również korytarz ekologiczny Dolina Warty. Południowa część Gminy stanowi szczególnie istotny element ponadlokalnego systemu przyrodniczego, obejmujący Dolinę Warty, tereny zalewowe, łąki, pastwiska, starorzecza i obszary podmokłe. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej należy również uwzględnić krajobraz priorytetowy „Dolina Warty: Konin – Pyzdry” (nr 2321) oraz krajobrazy położone w obrębie Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.

Cały obszar Gminy Golina położony jest w dorzeczu Odry, w zlewni Warty. Główną osią hydrograficzną jest rzeka Warta przepływająca przez południową część Gminy. Sieć hydrograficzną uzupełnia przede wszystkim Dopływ z Głódowa, przecinający obszar Gminy w układzie zbliżonym do południkowego i uchodzący do Warty, a także Dopływ spod Przyjmy, mniejsze ciek, starorzecza, stawy, niewielkie zbiorniki wodne oraz system rowów melioracyjnych. W bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy Gminy znajduje się Jezioro Głodowskie. Wody powierzchniowe, doliny cieków, tereny podmokłe, rowy melioracyjne i pozostałe obszary zdolne do zatrzymywania wody stanowią ważne elementy systemu przyrodniczego, retencyjnego i klimatycznego Gminy.

Na terenie Gminy znajdują się cztery stacje uzdatniania wody – w Przyjmy, Głodowie, Węglewie i Golicy – wykorzystujące ujęcia wód podziemnych. Dla wskazanych ujęć nie wyznaczono stref ochrony pośredniej. Na obszarze Gminy nie występują również obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, a Gmina położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Ze względu na położenie w dorzeczu Odry w polityce przestrzennej i inwestycyjnej należy uwzględniać Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry oraz Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy szczególnego uwzględnienia wymagają obszary zagrożenia powodziowego związane przede wszystkim z Doliną Warty i dolnym odcinkiem Dopływu z Głódowa. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz ustaleniami Planu ogólnego Gminy Golina na terenie Gminy występują:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego,
- obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Wzdłuż rzeki Warty zlokalizowane są ponadto wały przeciwpowodziowe. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają ograniczeniom w zagospodarowaniu wynikającym z ustawy Prawo wodne. W szczególności zagospodarowanie tych terenów nie powinno powodować wzrostu ryzyka powodziowego, zmniejszenia naturalnej retencji ani pogorszenia warunków przepływu wód powodziowych.

Przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzone jest zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy, który obejmuje m.in. analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, zmiany w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz działania odnoszące się do retencji naturalnej i sztucznej. Obszar Gminy Golina zagrożony jest występowaniem wszystkich rodzajów suszy, których klasy zagrożenia są zróżnicowane:

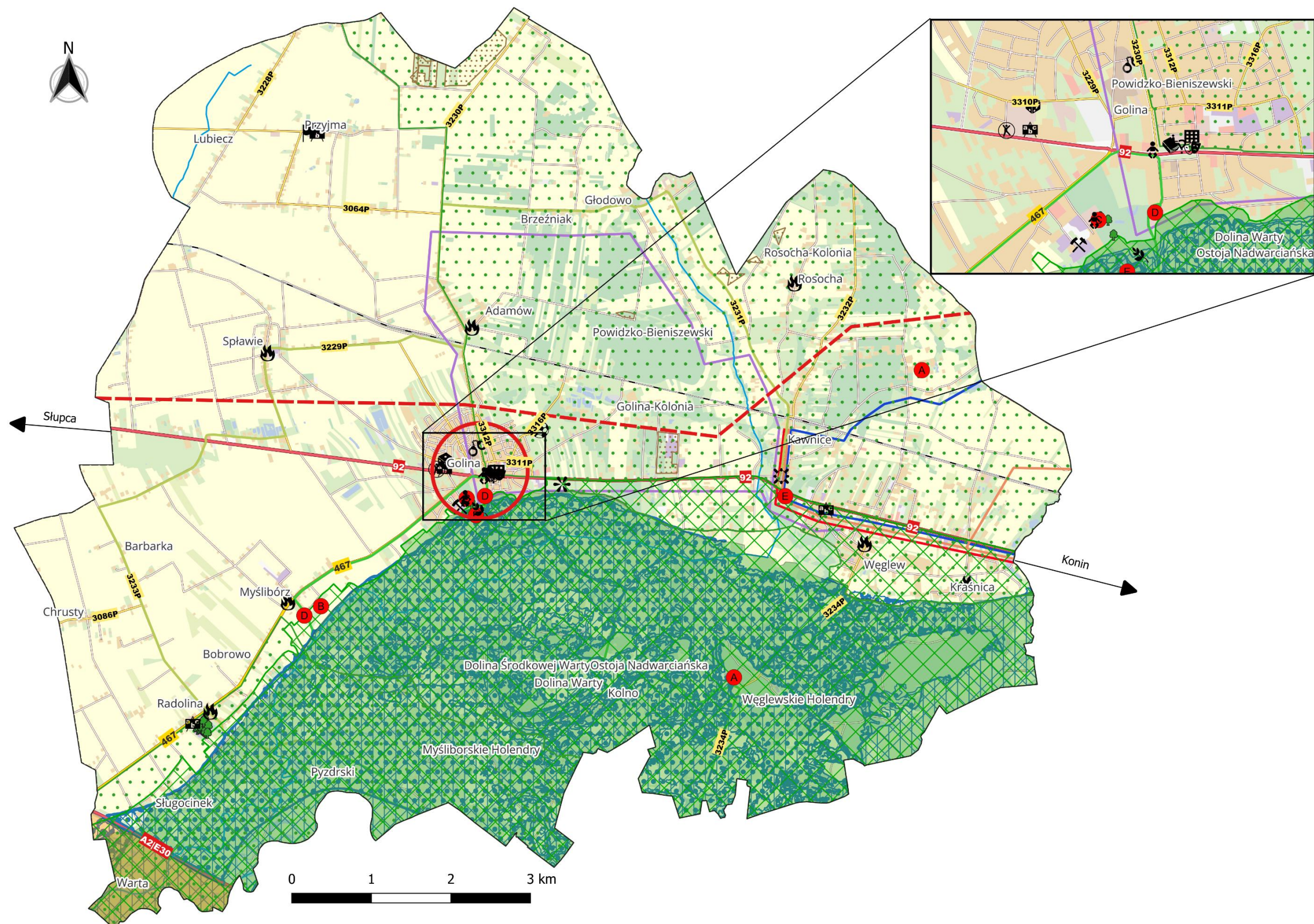
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa IV (ekstremalne zagrożenie),
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa IV (ekstremalne zagrożenie),
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa II (umiarkowane zagrożenie),
- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasy I i II (słabe i umiarkowane zagrożenie).

W łącznym zestawieniu Gmina Golina została zakwalifikowana jako obszar silnie zagrożony występowaniem suszy. Jednocześnie w kolejnych dekadach wysokie ryzyko niedoboru zasobów wodnych może dotyczyć ponad 70% jej powierzchni. Uwarunkowania te zwiększają znaczenie zachowania naturalnych zdolności retencyjnych Doliny Warty, terenów podmokłych, zadrzewień i użytków zielonych, a także właściwego funkcjonowania systemu melioracyjnego i rozwoju małej retencji.

Na terenie Gminy Golina występują udokumentowane złoża kopalin i tereny związane z działalnością górniczą. Zgodnie z Planem ogólnym Gminy Golina występują złoża piasków i żwirów: Przyjma, Golina, Głodowo, Rosocha i Przyjma V, a także teren górniczy Pątnów IV, związany ze złożem węgla brunatnego. Część Gminy objęta jest ponadto koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie tych surowców ze złóż w obszarze „Malanów”. Lokalizacja złóż i terenów górniczych stanowi uwarunkowanie prowadzenia polityki przestrzennej i powinna być rozpatrywana w powiązaniu z ochroną funkcji mieszkaniowych, rolniczych, przyrodniczych i krajobrazowych.

Istotne znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego Gminy Golina mają obiekty oraz sieci infrastruktury technicznej i transportowej o znaczeniu lokalnym, regionalnym i ponadlokalnym. Do najważniejszych elementów należą autostrada A2, droga krajowa nr 92, droga wojewódzka nr 467 oraz linia kolejowa nr 3, a także napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia 220 kV relacji Pątnów – Czerwonak wraz z pasem technologicznym, napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia 2×400 kV relacji Kromolice – Pątnów wraz z pasem technologicznym oraz napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV relacji Konin – Cienin. Elementami infrastruktury gazowej są gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Marantów – Kraśnica, gazociągi średniego ciśnienia oraz stacja gazowa wysokiego ciśnienia w Kraśnicy. W strukturze Gminy funkcjonują również elektrownie wiatrowe zlokalizowane w Przyjmie i Radolinie. Przebieg głównych sieci i korytarzy

infrastrukturalnych oraz związane z nimi pasy technologiczne i ograniczenia w zagospodarowaniu stanowią istotne uwarunkowanie dla lokalizacji i rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych, gospodarczych i infrastrukturalnych.

Ryc. 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Golina - elementy infrastruktury społecznej, technicznej, uwarunkowania przyrodnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

 Gmina Golina

 główny ośrodek osadniczy
- ośrodek gminny

Podstawowe elementy infrastruktury społecznej i technicznej

 Biblioteka Publiczna w Golinie

 Centrum Usług Wspólnych w Golinie

 Dom Kultury w Golinie / OSP Golina

 Filia Biblioteki Publicznej w Przyjmie / OSP Przyjma

 Hala Widowiskowo-Sportowa w Golinie

 Komisariat Policji w Golinie

 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie

 Oczyszczalnia ścieków

 OSP

 Park Miejski w Golinie

 Przedszkole

 Punkt biblioteczny / OSP Kawnice

 Stadion Miejski w Golinie

 Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi

 Urząd Miejski w Golinie

 Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej / PSZOK w Golinie

najważniejsze zabytki:

 cmentarz protestancki

 cmentarz rzymskokatolicki

 dwór

 kościół

 park

 linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia

droga:

 krajowa

 wojewódzka

 powiatowa

 gminna

 linia kolejowa

trasy turystyczne:

 domek fotografa Sypniewskiego

- Dwór Posada

 elektrowania Pątnów - Marina Ślesin

 od Kawnic w Dolinę Warty

 przez Kościół św. Jakuba

 Stare Miasto - Tuliszków - Rychwał

- Grodziec - Rzgów - Golina - Stare Miasto

 Stawy - Śłuza

pokrycie terenu, struktura sieci osadniczej, główne elementy systemu

powiązań przyrodniczych:

 zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

 zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

 zabudowa przemysłowo-składowa

 zabudowa handlowo-usługowa

 pozostała zabudowa

 tereny komunikacyjne

 tereny obsługi technicznej

 tereny wyrobisk i zwałowisk

 grunty orne

 łąki i tereny trawiaste

 sady i plantacje

 lasy i zadrzewienia

 wody powierzchniowe

 nieużytki

 złoża surowców

 park krajobrazowy

 obszar chronionego krajobrazu

 obszar Natura 2000 (SOO)

 obszar Natura 2000 (OSO)

 korytarz ekologiczny

 pomnik przyrody

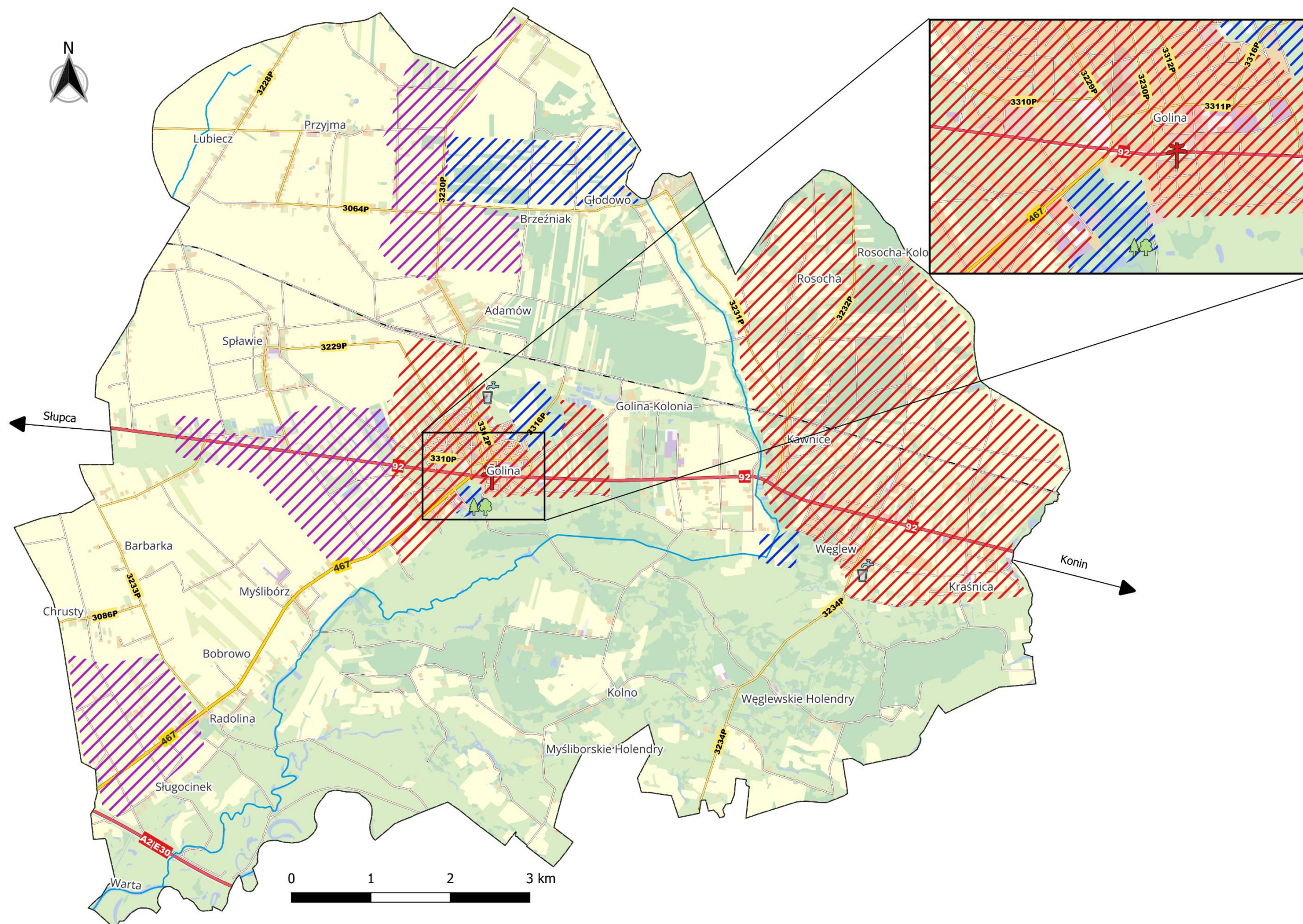
 ciek wodny

 obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

 obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

 obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%

 obszary obejmujące tereny zagrożone zalaniem w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpodziowego

Ryc. 4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Golina - kierunki zmian wynikające z realizacji Strategii
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Planu ogólnego gminy Golina.

 Gmina Golina

**Planowanie kierunki rozwojowe
wynikające ze Startegii**

- działania związane z kompleksowym rozwojem Parku Miejskiego w Golinie
- proponowana lokalizacja planowanych zbiorników retencyjnych
- działania związane z kompleksowym uporządkowaniem i zagospodarowaniem centrum Gminy
- główne obszary predysponowane do rozwoju funkcji rekreacyjnej i turystycznej
- główne obszary predysponowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej w przyszłości
- główne obszary predysponowane do rozwoju funkcji gospodarczych

droga:

- krajowa
- wojewódzka
- powiatowa
- gminna
- linia kolejowa

pokrycie terenu:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- tereny wyrobisk i zwałowisk
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady i plantacje
- lasy i zadrzewienia
- wody powierzchniowe
- nieużytki
- ciek wodny

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027–2036 odnoszą się do całego obszaru Gminy. Cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane z uwzględnieniem zróżnicowanych uwarunkowań przestrzennych miasta Golina oraz poszczególnych miejscowości wiejskich. Ich przestrzennym rozwinięciem jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej, natomiast podstawowe ramy prawne dla sposobu zagospodarowania terenów określa Plan ogólny gminy Golina wraz z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że realizacja Strategii nie powinna prowadzić do kształtowania struktury przestrzennej sprzecznej z przyjętym planem ogólnym, lecz rozwijać przyjęte w nim zasady rozmieszczenia funkcji, ochrony terenów oraz kierunki koncentracji zabudowy.

Polityka przestrzenna Gminy Golina pozostaje jednocześnie częścią szerszego układu regionalnego i ponadlokalnego. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030. Uzupełniając znaczenie dla sposobu wykorzystywania lokalnych zasobów i współpracy terytorialnej posiada również Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Solidarni w Partnerstwie” na lata 2023–2027. Dokumenty te wymagają uwzględniania w polityce przestrzennej Gminy zarówno jej powiązań z Koninem i Wielkopolską Wschodnią, jak i ponadlokalnych systemów transportowych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych.

Szczególnie złożone uwarunkowania wynikają z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Gmina Golina znajduje się w Wschodnim Obszarze Funkcjonalnym oraz w Miejskim obszarze ośrodka subregionalnego – Konin, a jednocześnie została zaliczona do Obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy, Obszarów cennych przyrodniczo, Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych, Obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych, Obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze oraz Obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich. Nakładanie się tych kategorii oznacza konieczność równoważenia potrzeb rozwoju osadniczego i gospodarczego z ochroną rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zasobów wodnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz z ograniczeniami wynikającymi z zagrożenia powodziowego.

Istotnym uwarunkowaniem jest również położenie Gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Konina oraz w strukturze Aglomeracji Konińskiej. Powiązania te dotyczą przede wszystkim rynku pracy, codziennych dojazdów, transportu zbiorowego i kolejowego, korzystania z usług wyższego rzędu oraz rozwoju gospodarczego. Polityka przestrzenna powinna zatem uwzględniać zarówno rozwój lokalnych funkcji Gminy jako głównego ośrodka Gminy, jak i powiązania z Koninem, terenami inwestycyjnymi oraz ponadlokalnym układem transportowym. W Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 wskazano m.in. przebudowę drogi krajowej nr 92, w tym budowę obwodnicy miasta Golina.

Powyższe uwarunkowania, wraz z przyjętym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, stanowią podstawę określenia poniższych ustaleń i rekomendacji. Powinny one być uwzględniane w szczególności przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, prowadzeniu polityki gospodarowania nieruchomościami gminnymi, lokalizowaniu inwestycji publicznych oraz podejmowaniu innych rozstrzygnięć mających wpływ na sposób użytkowania i zagospodarowania przestrzeni Gminy.

Tab. 2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Golina

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
• zachowanie ciągłości przestrzennej terenów o wysokich wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i retencyjnych, w szczególności w Dolinie Warty oraz w obrębie terenów podmokłych, łąk, starorzeczy, kompleksów leśnych, zadrzewień, cieków i zbiorników wodnych; • uwzględnianie w aktach planowania przestrzennego ograniczeń i zasad ochrony wynikających z położenia terenów w granicach Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 oraz obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009, a także występowania pomników przyrody; • ochrona ciągłości korytarza ekologicznego Dolina Warty oraz lokalnych powiązań ekologicznych przed fragmentacją wynikającą z nowej zabudowy i infrastruktury; • uwzględnianie krajobrazu priorytetowego „Dolina Warty: Konin – Pyzdry” (nr 2321) oraz rekomendacji wynikających z audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego; • ograniczanie przeznaczania terenów otwartych o istotnych funkcjach przyrodniczych, retencyjnych lub krajobrazowych pod intensywną zabudowę; • zachowanie cieków, zbiorników wodnych, terenów podmokłych, trwałych użytków zielonych, zadrzewień oraz biologicznej obudowy cieków jako elementów lokalnego systemu przyrodniczego i retencyjnego; • zachowanie ciągłości istniejących urządzeń melioracji wodnych oraz uwzględnianie ich przebiegu przy ustalaniu sposobu zagospodarowania terenów; • stosowanie w terenach zabudowanych odpowiednich udziałów powierzchni biologicznie czynnej oraz preferowanie rozwiązań ograniczających uszczelnianie powierzchni i przyspieszony odpływ wód opadowych; • uwzględnianie przy lokalizacji zabudowy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz pozostałych obszarów zagrożenia powodziowego zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, przepisami ustawy Prawo wodne i dokumentami gospodarowania wodami; • zachowanie przede wszystkim otwartego charakteru terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, z wyjątkiem istniejącego zagospodarowania i przypadków dopuszczonych przepisami odrębnymi; • uwzględnianie w zagospodarowaniu przestrzennym silnego zagrożenia Gminy występowaniem suszy, w szczególności poprzez ochronę możliwości retencjonowania wody i ograniczanie dalszego uszczelniania terenów; • uwzględnianie terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi położonego w granicach miasta Golina przy określaniu możliwości i parametrów jego zagospodarowania; • oddzielanie przestrzenne funkcji mogących powodować uciążliwości środowiskowe od zabudowy mieszkaniowej, terenów rekreacyjnych i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo; • dopuszczanie wykorzystania terenów przyrodniczych i krajobrazowych dla rekreacji i turystyki wyłącznie w zakresie niepowodującym naruszenia przedmiotów i zasad ich ochrony.
Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
• zachowanie historycznych cech układu przestrzennego miasta Golina, w szczególności jego kompozycji, skali zabudowy, przestrzeni publicznych oraz charakterystycznych relacji widokowych; • uwzględnianie w aktach planowania przestrzennego ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, obiektów ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz stanowisk archeologicznych;

• kształtowanie parametrów, gabarytów, formy i usytuowania nowej zabudowy w sąsiedztwie zabytków w sposób nienaruszający ich ekspozycji i historycznego kontekstu przestrzennego; • zachowanie historycznej zieleni, parków, cmentarzy oraz innych elementów krajobrazu kulturowego; • zachowanie charakterystycznych cech historycznych układów wiejskich oraz relacji pomiędzy zabudową a otwartym krajobrazem rolniczym; • preferowanie adaptacji i ponownego wykorzystania obiektów zabytkowych przed rozwiązaniami prowadzącymi do utraty ich wartości kulturowych; • dopuszczanie nowych funkcji w obiektach zabytkowych pod warunkiem zachowania ich wartości historycznych, kompozycyjnych i architektonicznych; • uwzględnianie ochrony krajobrazu kulturowego przy lokalizacji obiektów o dużej skali, wysokości lub znaczącym oddziaływaniu wizualnym.
Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej
• zachowanie Gminy jako głównego ośrodka wielofunkcyjnego Gminy oraz utrzymanie uzupełniającego układu miejscowości wiejskich; • preferowanie uzupełniania i porządkowania istniejących struktur osadniczych przed otwieraniem terenów prowadzących do dalszego rozpraszania zabudowy; • lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w zakresie wynikającym z Planu ogólnego gminy Golina, obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarów uzupełnienia zabudowy; • traktowanie miasta Golina i północno-wschodniej części Gminy jako głównych, lecz nie wyłącznych, obszarów koncentracji rozwoju mieszkaniowego, ze względu na istniejące zagospodarowanie, aktywność inwestycyjną oraz dostęp do infrastruktury technicznej, społecznej i komunikacyjnej; • warunkowanie zwiększania intensywności zabudowy możliwością jej racjonalnej obsługi przez układ drogowy, infrastrukturę techniczną, transport zbiorowy i usługi publiczne; • preferowanie zabudowy wielorodzinnej w Golinie, w miejscach zapewniających odpowiednią dostępność usług, infrastruktury, terenów zieleni i przestrzeni publicznych; • koncentracja funkcji usługowych o znaczeniu gminnym przede wszystkim w Golinie, przy zachowaniu możliwości rozwoju lokalnych funkcji usługowych w miejscowościach wiejskich; • kształtowanie lokalnych centrów wsi w powiązaniu z istniejącymi szkołami, świetlicami, obiektami OSP, obiektami sportowymi i przestrzeniami publicznymi; • preferowanie lokalizacji funkcji gospodarczych w obszarach wskazanych w dokumentach planistycznych, w szczególności w rejonie autostrady A2, w obszarach Myślibórz–Sławie, Sługocinek i Przyjma, na peryferiach Gminy oraz w istniejących mniejszych skupiskach działalności gospodarczej; • ograniczanie bezpośredniego sąsiedztwa funkcji gospodarczych mogących powodować uciążliwości z zabudową mieszkaniową oraz stosowanie odpowiedniego strefowania funkcji; • zachowanie zwartych kompleksów gruntów o wysokiej przydatności rolniczej poza obszarami uzasadnionego rozwoju osadniczego, gospodarczego i infrastrukturalnego; • ograniczanie intensywnej urbanizacji południowej części Gminy, w szczególności terenów Doliny Warty objętych ochroną przyrodniczą lub zagrożeniem powodziowym; • uwzględnianie przy lokalizacji nowej zabudowy przebiegu głównych sieci infrastruktury technicznej, pasów technologicznych, terenów kolejowych, stref sanitarnych cmentarzy i innych ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych; • priorytetowe obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów o największej presji inwestycyjnej, terenów gospodarczych oraz obszarów, na których występuje ryzyko konfliktów funkcjonalno-przestrzennych.
Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego

planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Golina dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.
Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu. Na obszarze Gminy Golina nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.
Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego
• uwzględnianie w aktach planowania przestrzennego terenów, korytarzy i rezerw niezbędnych dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym; • preferowanie lokalizacji inwestycji celu publicznego w sposób wykorzystujący istniejące układy infrastrukturalne i ograniczający zajmowanie nowych terenów; • uwzględnianie przebudowy drogi krajowej nr 92, w tym budowy obwodnicy miasta Golina, przy kształtowaniu powiązań komunikacyjnych i zagospodarowaniu terenów położonych w jej potencjalnym otoczeniu; • zapewnienie powiązania ponadlokalnych inwestycji transportowych z istniejącym i planowanym układem dróg gminnych, transportem zbiorowym oraz terenami inwestycyjnymi; • ograniczanie konfliktów inwestycji celu publicznego z zabudową mieszkaniową, obszarami chronionymi, korytarzem ekologicznym Dolina Warty, gruntami o wysokiej przydatności rolniczej oraz terenami o wysokich walorach krajobrazowych; • zachowanie możliwości prawidłowego funkcjonowania istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz ich przyszłej modernizacji; • uwzględnianie ograniczeń wynikających z zagrożenia powodziowego, ochrony zasobów wodnych i występowania form ochrony przyrody; • zapewnienie właściwych powiązań przestrzennych inwestycji publicznych z terenami obsługiwanymi oraz dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej
W zakresie transportu i komunikacji: • zachowanie autostrady A2, drogi krajowej nr 92, drogi wojewódzkiej nr 467 oraz linii kolejowej nr 3 jako podstawowych elementów ponadlokalnego układu transportowego Gminy; • uwzględnianie w zagospodarowaniu terenów planowanej przebudowy drogi krajowej nr 92, w tym budowy obwodnicy Goliny; • zapewnienie czytelnej hierarchii dróg i odpowiednich powiązań terenów nowej zabudowy z istniejącym układem komunikacyjnym; • unikanie lokalizacji nowej intensywnej zabudowy w miejscach, w których nie jest możliwe zapewnienie bezpiecznej i efektywnej obsługi komunikacyjnej; • zachowanie możliwości rozbudowy ciągów pieszych i rowerowych łączących Golinę, miejscowości wiejskie, stacje kolejowe oraz tereny usługowe i rekreacyjne;

- wzmacnianie funkcji transportowej stacji kolejowych w Kawnicach i Sławiu poprzez zachowanie przestrzeni umożliwiającej rozwój infrastruktury przesiadkowej, dojść pieszych, dojazdów rowerowych i parkingów;
- zapewnienie możliwości obsługi transportem zbiorowym głównych obszarów koncentracji zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
- zapewnienie odpowiedniej obsługi komunikacyjnej głównych obszarów aktywności gospodarczej przy jednoczesnym ograniczaniu ciężkiego ruchu przez tereny mieszkaniowe.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- preferowanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej lub możliwych do jej racjonalnego uzbrojenia;
- powiązanie intensywności rozwoju zabudowy z możliwościami systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz gospodarowania wodami opadowymi;
- preferowanie zbiorczych systemów kanalizacji na terenach, na których ich realizacja jest technicznie i ekonomicznie uzasadniona, a na pozostałych terenach dopuszczanie zgodnych z przepisami rozwiązań indywidualnych;
- zachowanie rezerw terenowych i warunków przestrzennych umożliwiających modernizację i rozwój infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej, gazowej i telekomunikacyjnej;
- uwzględnianie w zagospodarowaniu przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższych i wysokich napięć, gazociągów, pasów technologicznych oraz innych stref ograniczeń infrastrukturalnych;
- wiązanie rozmieszczenia infrastruktury społecznej z głównymi skupiskami ludności i kierunkami rozwoju zabudowy;
- zachowanie Gminy jako głównego ośrodka koncentracji usług publicznych o znaczeniu gminnym, przy utrzymaniu uzupełniającej sieci usług i obiektów społecznych w miejscowościach wiejskich;
- lokalizowanie przestrzeni publicznych i obiektów społecznych w miejscach dobrze dostępnych pieszo, rowerem, transportem zbiorowym i samochodem;
- zapewnianie odpowiedniej dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- lokalizowanie urządzeń wyłącznie w terenach, których funkcja określona w Planie ogólnym gminy Golina dopuszcza odpowiedni rodzaj instalacji;
- uwzględnianie przy lokalizacji urządzeń zasad ochrony przyrody, krajobrazu, dziedzictwa kulturowego oraz istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
- ograniczanie lokalizacji powodującej istotną fragmentację zwartych kompleksów rolnych lub terenów przyrodniczych;
- zapewnienie, aby strefy oddziaływania i ograniczenia związane z instalacją nie powodowały nieuzasadnionych ograniczeń w zagospodarowaniu terenów sąsiednich;
- uwzględnianie możliwości przyłączenia instalacji do sieci elektroenergetycznej i istniejących uwarunkowań infrastrukturalnych;
- ograniczanie negatywnego oddziaływania instalacji na ekspozycję zabytków, krajobraz priorytetowy i charakterystyczne otwarcia widokowe;
- zachowanie wymaganych odległości od zabudowy i innych obiektów zgodnie z przepisami właściwymi dla poszczególnych technologii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić: • lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie, • rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego, • realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko • przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
• zachowanie zwartych kompleksów gruntów rolnych, w szczególności gruntów o wysokiej przydatności produkcyjnej; • ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze poza obszarami uzasadnionego rozwoju osadniczego, gospodarczego lub infrastrukturalnego; • przeciwdziałanie fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskutek rozproszonej zabudowy; • zachowanie lasów i gruntów leśnych oraz ich ciągłości przestrzennej; • zachowanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, trwałych użytków zielonych, cieków, rowów melioracyjnych i terenów podmokłych jako elementów struktury rolniczo-przyrodniczej; • ochrona ciągłości systemów melioracyjnych i zachowanie możliwości retencjonowania wody na terenach rolnych; • kształtowanie właściwych relacji przestrzennych pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową; • dopuszczanie funkcji uzupełniających rolnictwo, w tym przetwórstwa, sprzedaży bezpośredniej, agroturystyki i usług, w lokalizacjach niewywołujących konfliktów z otoczeniem; • uwzględnianie szczególnych funkcji trwałych użytków zielonych w Dolinie Warty związanych jednocześnie z produkcją rolną, ochroną przyrody, retencją i bezpieczeństwem powodziowym.
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji
Na terenie Gminy Golina wyznaczono obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji. Obszar zdegradowany obejmuje Brzeźniak, Głodowo, Kawnice, Myślibórz, Radolinę, Sławie, Sługocinek, Węglew oraz miasto Golina – Obręb 3, natomiast obszar rewitalizacji obejmuje Kawnice, Myślibórz, Radolinę, Sławie oraz miasto Golina – Obręb 3. Podstawą prowadzenia procesu rewitalizacji jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Golina na lata 2024–2030. W przypadku zmiany granic obszaru zdegradowanego lub obszaru rewitalizacji, aktualizacji obowiązującego gminnego programu rewitalizacji albo przyjęcia nowego programu, poniższe

ustalenia i rekomendacje należy odnosić odpowiednio do aktualnie obowiązujących granic i dokumentów dotyczących procesu rewitalizacji.

W zakresie polityki przestrzennej przyjmuje się:

- uwzględnianie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przy sporządzaniu i zmianie aktów planowania przestrzennego;
- zapewnienie zgodności zmian zagospodarowania na obszarze rewitalizacji z celami i przedsięwzięciami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Golina na lata 2024–2030;
- preferowanie ponownego wykorzystania istniejących obiektów i terenów przed zajmowaniem nowych terenów na analogiczne funkcje;
- wzmacnianie lokalnych centrów oraz przestrzeni publicznych jako podstawowych elementów struktury funkcjonalnej obszaru rewitalizacji;
- zwiększanie różnorodności funkcjonalnej obszaru poprzez właściwe łączenie funkcji mieszkaniowych, społecznych, usługowych, kulturalnych i rekreacyjnych;
- ochrona istniejących wartości kulturowych, kompozycyjnych i krajobrazowych podczas przekształcania terenów;
- poprawa powiązań przestrzennych obszaru rewitalizacji z pozostałymi częściami Gminy, w szczególności pieszych, rowerowych i transportowych;
- ograniczanie barier przestrzennych i architektonicznych;
- uwzględnianie potrzeb zwiększania powierzchni biologicznie czynnej, retencji i jakości zieleni przy przekształcaniu przestrzeni publicznych i terenów zabudowanych;
- unikanie przekształceń powodujących wypieranie funkcji społecznych lub pogłębianie konfliktów przestrzennych.

Na terenie Gminy Golina nie występują natomiast obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji wskazane w Planie ogólnym gminy Golina.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Golina. Jednocześnie, są one spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze wojewódzkiej i krajowej, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Komplementarność celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

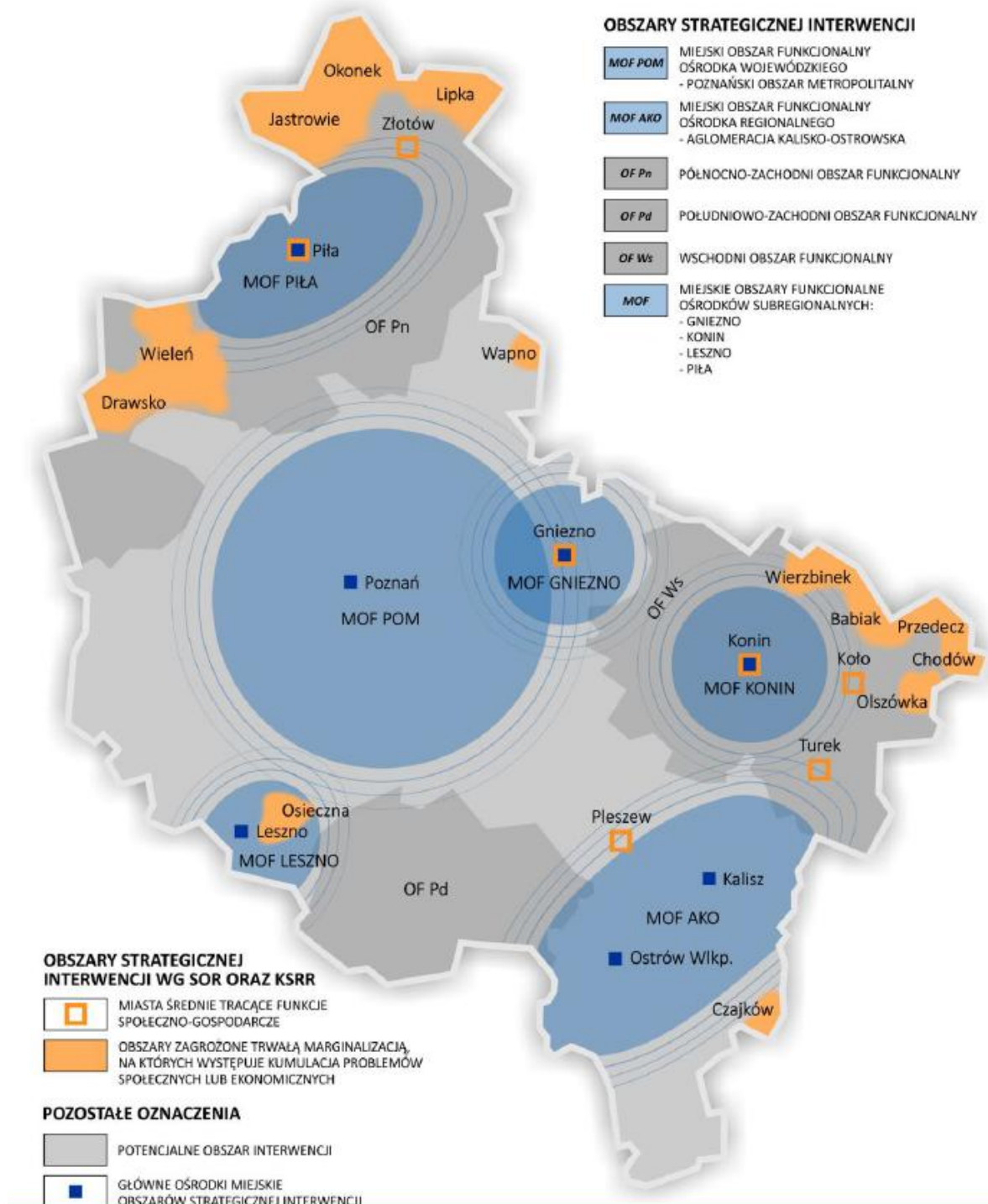
Wizja rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku brzmi: „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa”.

Dokument zawiera następującą misję: „Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju”.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

- Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.
- Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.
- Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
- Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Do obszarów tych należy w szczególności kierować interwencję publiczną obejmującą finansowane z różnych źródeł inwestycje, w tym gospodarcze, infrastrukturalne i zasoby ludzkie. Dotyczy to zarówno obszarów charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym, które mają znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, jak i obszarów o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które wymagają wsparcia, aby zapobiec ich dalszej marginalizacji.

Ryc. 5. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Dla Gminy Golina kluczowe znaczenie mają dwa nakładające się obszary: Miejski Obszar Funkcjonalny Konin (Koniński Obszar Funkcjonalny (KOF)) oraz Wschodni Obszar Funkcjonalny (WOF). Strategia województwa wskazuje KOF jako jeden z miejskich obszarów funkcjonalnych, natomiast WOF jako obszar funkcjonalny szczególnego zjawiska w skali regionalnej.

Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego Konina (KOF) obejmuje Konin oraz siedem gmin otaczających miasto, w tym dwie gminy miejsko-wiejskie – Golinę i Ślesin – oraz gminy Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów i Stare Miasto. Jest to strefa silnych powiązań przestrzennych i funkcjonalnych z ośrodkiem subregionalnym. Do najważniejszych uwarunkowań tego obszaru należą jego znaczenie gospodarcze i energetyczne, dostępność wynikająca m.in. z przebiegu autostrady A2 i linii kolejowej E20, rozwój funkcji logistycznych oraz koncentracja usług wyższego rzędu w Koninie.

Dla MOF Konina określono sześć zasadniczych celów polityki przestrzennej: kształtowanie ładu przestrzennego, poprawę obsługi komunikacyjnej, ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego, ochronę i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego, wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego oraz rozwój systemów infrastruktury technicznej. Z punktu widzenia Gminy szczególnie istotne są działania dotyczące racjonalnego kształtowania zabudowy, zwiększania dostępności transportowej, rozwoju lokalnej infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego, rozwoju terenów inwestycyjnych, gospodarki wodno-ściekowej, efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, usług społecznych oraz rewitalizacji i racjonalnej polityki przestrzennej.

W polityce regionalnej dla obszaru związanego funkcjonalnie z Koninem szczególne znaczenie przypisano również rozwojowi dróg rowerowych, integracji różnych systemów transportu zbiorowego i budowie węzłów przesiadkowych, przeciwdziałaniu suszy i powodzi, poprawie efektywności energetycznej budynków publicznych, ograniczaniu emisji oraz poprawie gospodarki wodno-ściekowej. Bezpośrednio do Gminy odnosi się wskazanie dotyczące poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w Dolinie Warty, w tym budowy polderu Golina.

Drugim obszarem o zasadniczym znaczeniu dla Gminy jest Wschodni Obszar Funkcjonalny (WOF). W PZPWW Golina została wprost wskazana jako jedna z 43 gmin należących do tego obszaru. WOF obejmuje wschodnią część województwa, której rozwój przez wiele lat pozostawał silnie związany z przemysłem wydobywczo-energetycznym. Wobec wyczerpywania złóż węgla brunatnego oraz postępującej transformacji energetycznej zakłada się rozwijanie nowych funkcji gospodarczych, dywersyfikację działalności, wykorzystanie nowych źródeł energii oraz budowanie nowych podstaw rozwoju społeczno-gospodarczego.

Dla WOF szczególne znaczenie mają rozwój i podnoszenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych, tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona potencjału rolnictwa, dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do zmieniającego się rynku pracy oraz poprawa dostępu do usług społecznych. W wymiarze infrastrukturalnym wskazano budowę i przebudowę dróg krajowych i wojewódzkich, w tym drogi krajowej nr 92, rozwój infrastruktury kolejowej i modernizację linii E20, rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu autobusowego i rowerowego oraz integrację transportu zbiorowego. Kierunki środowiskowe obejmują ochronę wód, powietrza i bioróżnorodności, gospodarkę wodno-ściekową i odpadową, wzrost retencji, energetykę rozproszoną, magazynowanie energii, lokalne bezpieczeństwo energetyczne oraz zwiększanie wykorzystania OZE.

Terytorialny wymiar polityki regionalnej szczegółowo określa Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Jest to szczególnie

ważny dokument z punktu widzenia Gminy, ponieważ wskazuje nie jeden, lecz kilka nakładających się na jej obszar typów terytorializacji. Gmina należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Subregionalnego Konina oraz do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego. Jednocześnie obszary wiejskie Gminy, jako część gminy miejsko-wiejskiej należącej do MOF Konina, zaliczają się do obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych. PZPWW wskazuje, że są to obszary podlegające integracji funkcjonalnej z najważniejszymi ośrodkami miejskimi, a ich rozwój wiąże się zarówno z korzystaniem z impulsów rozwojowych miasta subregionalnego, jak i potrzebą kontrolowania procesów suburbanizacji.

Ponadto Gmina Golina została zaliczona do obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, co wiąże się z potrzebą ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczania presji inwestycyjnej na grunty rolne, utrzymywania urządzeń melioracyjnych, zadrzewień oraz wspierania produktów rolnych i regionalnych.

Szczególne znaczenie ma zakwalifikowanie Gminy do obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy. Na jej terenie występują obszary wysokiego i średniego prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi oraz tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych. Kierunki regionalnej polityki przestrzennej obejmują w tym zakresie zwiększanie retencji, rozwój i modernizację urządzeń hydrotechnicznych, utrzymywanie urządzeń melioracyjnych, ochronę mokradeł i terenów zalewowych oraz racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi.

Golina należy również do obszarów cennych przyrodniczo oraz obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych. W tym zakresie polityka wojewódzka akcentuje zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych, ochronę siedlisk i korytarzy ekologicznych, ochronę terenów podmokłych, zwiększanie retencji oraz ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Gmina została ponadto wskazana w ramach obszarów ochrony krajobrazów kulturowych. W odniesieniu do Gminy znaczenie mają zarówno walory obszarów o charakterystycznych cechach kulturowych, jak i przebieg szlaków kulturowych o znaczeniu ponadlokalnym. Oznacza to potrzebę integrowania ochrony dziedzictwa, krajobrazu, tradycyjnych struktur przestrzennych oraz walorów przyrodniczych z działaniami służącymi rozwojowi rekreacji i turystyki.

Istotnym wskazaniem PZPWW jest również zakwalifikowanie Gminy do miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Interwencja na takich terenach powinna służyć restrukturyzacji, odnowie i rewitalizacji, w szczególności poprzez kompleksowe działania przywracające zdegradowanym lub niewykorzystywanym przestrzeniom nowe funkcje społeczne i gospodarcze.

Golina została także wskazana wśród obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich, w grupie jednostek pozostających w zasięgu około 60 minut od Poznania. Polityka regionalna dla tych obszarów akcentuje modernizację sieci drogowej, wzmacnianie dróg lokalnych, rozwój obwodnic, poprawę bezpieczeństwa ruchu oraz tworzenie spójnych systemów tras rowerowych.

Istotnym dokumentem ukierunkującym politykę rozwoju tej części województwa jest Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040, przyjęta przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego 1 grudnia 2022 roku. Obejmuje ona powiaty kolski, koniński, słupecki i turecki oraz Miasto Konin, a zatem swoim zakresem terytorialnym również Gminę Golina. Dokument stanowi rozwinięcie założeń transformacji społeczno-gospodarczej Wielkopolski Wschodniej i koncentruje się na budowaniu nowych podstaw rozwoju regionu „po węglu”.

Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040 wyznacza trzy cele strategiczne: Aktywne, świadome i włączające społeczeństwo tworzące wspólnotę wartości; Zdywersyfikowana i innowacyjna gospodarka neutralna dla klimatu; Spójna i atrakcyjna przestrzeń do zamieszkania i wypoczynku odporna na zmiany klimatu. Rozwijają je zintegrowane cele operacyjne dotyczące kapitału społecznego, rynku pracy, przedsiębiorczości, branż gospodarczych, przyjaznych miast i wsi oraz wysokiej jakości przestrzeni przyrodniczej.

Dla Goliny szczególne znaczenie mają działania związane z dywersyfikacją gospodarki, wspieraniem przedsiębiorczości i nowych kompetencji, rozwojem OZE i poprawą efektywności energetycznej, ochroną i odbudową zasobów wodnych, racjonalnym zagospodarowaniem przestrzeni, poprawą dostępności transportowej, rozwojem usług społecznych oraz wzmacnianiem odporności miejscowości na skutki zmian klimatu. Kierunki te odpowiadają specyfice Gminy położonej jednocześnie w bezpośrednim otoczeniu Konina i w obszarze transformacji Wielkopolski Wschodniej.

Z procesem transformacji bezpośrednio związany jest również Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej, którego aktualizacja została opublikowana w marcu 2026 roku. Dokument obejmuje Wielkopolskę Wschodnią, a więc Miasto Konin oraz powiaty koniński, kolski, słupecki i turecki. Tym samym Gmina Golina znajduje się w obszarze jego oddziaływania. Plan stanowi podstawę ukierunkowania wsparcia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na łagodzenie gospodarczych, społecznych, zatrudnieniowych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Kluczowym dokumentem na poziomie ponadlokalnym jest Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030. Gmina Golina jest jednym z samorządów tworzących Aglomerację Konińską wraz z Miastem Konin, Powiatem Konińskim i pozostałymi gminami powiatu. Strategia ponadlokalna stanowi podstawę zintegrowanego systemu programowania rozwoju Aglomeracji i zakłada kierunkową spójność strategii poszczególnych gmin ze strategią ponadlokalną, w tym w zakresie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń dotyczących polityki przestrzennej.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 określa pięć celów strategicznych: Zintegrowana wspólnota z równymi szansami dla wszystkich; Zagłębienie odnowionej energetyki, produkcji, turystyki i rolnictwa; Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej; Atrakcyjna i dostępna przestrzeń do życia i rozwoju; Trwała współpraca w Aglomeracji Konińskiej. Obejmują one najważniejsze wymiary rozwoju Goliny: usługi społeczne i edukację, przedsiębiorczość i rynek pracy, transformację energetyczną, rolnictwo i turystykę, ochronę środowiska, gospodarkę wodną, transport, zagospodarowanie przestrzenne oraz współpracę samorządową.

Strategia ponadlokalna wyznacza również własne obszary strategicznej interwencji Aglomeracji Konińskiej: Bieguny rozwoju – miasta i ośrodki gminne; Przestrzeń o wartościach przyrodniczych i kulturowych; Obszar transformacji energetycznej i nowych technologii; Dostępność transportowa, oferta dla logistyki.

Dla Goliny szczególnie istotne są zapisy ponadlokalne dotyczące wzmacniania lokalnych centrów usługowych i przestrzeni publicznych, ochrony krajobrazu i przyrody, retencji i przeciwdziałania suszy, rozwoju OZE, lokalnych produktów i rolnictwa, turystyki i rekreacji oraz poprawy dostępności transportowej. Bezpośrednio Gminy Golina dotyczy rekomendacja przebudowy drogi krajowej nr 92, w tym budowy obwodnicy miasta Golina, przez zarządcę drogi.

Dokumentem uzupełniającym system programowania na poziomie lokalnym jest Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Solidarni w Partnerstwie” na lata 2023–2027. Gmina Golina należy do obszaru działania Stowarzyszenia wraz z gminami Grodziec, Rychwał, Rzgów, Stare Miasto i Tuliszków. Strategia LGD określa dwa cele: Poprawa jakości życia na obszarze LSR, aktywizacja i zwiększenie włączenia społecznego oraz Zwiększenie dostępności do usług i produktów na obszarze LSR.

Dla Gminy Golina znaczenie mają w szczególności przedsięwzięcia dotyczące małej infrastruktury publicznej, ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, aktywizacji i integracji społecznej, wsparcia seniorów, ludzi młodych i osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, partnerstwa, edukacji i turystyki oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych. Kierunki te są komplementarne przede wszystkim z kierunkami wskazanymi w niniejszej Strategii dotyczącymi przestrzeni publicznych i świetlic wiejskich, aktywności społecznej, dziedzictwa i turystyki, przedsiębiorczości oraz dywersyfikacji działalności gospodarstw rolnych.

Przedstawiony układ dokumentów wskazuje, że Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027–2036 funkcjonuje w ramach kilku nakładających się wymiarów polityki rozwoju. Szczególne znaczenie ma położenie Gminy w MOF Ośrodka Subregionalnego Konina oraz we Wschodnim Obszarze Funkcjonalnym, a także jej uczestnictwo w Aglomeracji Konińskiej i obszarze transformacji Wielkopolski Wschodniej. Powiązania te wzmacniają znaczenie działań dotyczących racjonalnego kształtowania przestrzeni, dostępności transportowej, ochrony zasobów wodnych i odporności klimatycznej, transformacji energetycznej, rozwoju przedsiębiorczości i terenów inwestycyjnych, dywersyfikacji gospodarki, poprawy jakości usług publicznych, wzmacniania kapitału społecznego oraz współpracy ponadlokalnej.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027–2036 z najważniejszymi dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego i ponadlokalnego.

Tab. 3. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 z dokumentami regionalnymi i ponadlokalnymi

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030	Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027–2036
Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel strategiczny II. Zagłębienie odnowionej energetyki, produkcji, turystyki i rolnictwa W szczególności kierunki działań: 2. Stworzenie warunków dla rozwoju nowoczesnego przemysłu, w szczególności wykorzystującego przewagi konkurencyjne regionu w zakresie dostępu do źródeł energii 3. Inicjowanie współpracy branży przemysłowej z sektorem naukowym, wypracowanie wspólnej strategii rozwoju nowoczesnej branży przemysłowej uwzględniającej zasady ekonomii cyrkularnej 4. Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej 8. Rozwój, obok intensywnego rolnictwa, wyspecjalizowanego rolnictwa ekologicznego, hodowli ryb oraz przetwórstwa rolno-spożywczego 9. Wsparcie dla rozwoju atrakcyjnej, szerokiej oferty turystyczno-rekreacyjnej 11. Wspieranie rozwoju agroturystyki, wykorzystującej lokalne zasoby i specjalizacje.	Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina 3.1. Aktywizacja terenów inwestycyjnych i rozwój przedsiębiorczości 3.2. Dywersyfikacja gospodarki i wykorzystanie lokalnych potencjałów
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel strategiczny I. Zintegrowana wspólnota z równymi szansami dla wszystkich W szczególności kierunki działań: 1. Wspieranie regionalnej tożsamości kulturowej – promowanie dziedzictwa kulturowego regionu 2. Rozwój szkolnictwa na wszystkich etapach, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego i technicznego we współpracy z przedsiębiorstwami – przygotowanie kadr dla lokalnego rynku pracy 3. Poszerzenie i wzbogacenie oferty przyczyniającej się do integracji społecznej i aktywizacji kulturowej, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel 4. Wysoka jakość życia i aktywna wspólnota Gminy Golina 4.1. Nowoczesna edukacja i opieka nad dziećmi 4.2. Skuteczne wsparcie społeczne i działania prozdrowotne 4.3. Aktywna kultura, sport i zaangażowanie mieszkańców

	5. Poprawa dostępu do usług zdrowotnych i społecznych, szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych i starszych 6. Edukacja zdrowotna, promocja zdrowia oraz profilaktyka chorób i zagrożeń zdrowotnych.	
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel strategiczny III. Przystosowanie do zmian klimatu dzięki wzmocnieniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych Aglomeracji Konińskiej W szczególności kierunki działań: 1. Porządkowanie gospodarki wodnej, rekultywacja terenów pokopalnianych, budowa nowych strategicznych zbiorników wody i rozwój małej retencji wodnej 3. Budowa odporności i łagodzenie skutków zmian klimatycznych 4. Poprawa jakości środowiska, w tym ograniczanie hałasu i zanieczyszczenia powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz uciążliwości ruchu samochodowego 5. Upowszechnienie nisko- i zeroemisyjnych środków transportu 7. Ochrona roślin i zwierząt. Cel strategiczny IV. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń do życia i rozwoju W szczególności: 1. Wzmocnienie atrakcyjności usługowej i osiedleńczej (...) oraz kształtowanie miejscowości gminnych jako lokalnych centrów usługowych 2. Ograniczanie rozpraszania zabudowy, racjonalizacja wykorzystania przestrzeni produkcyjnej i osadniczej 4. Uporządkowanie i wzmocnienie elementów tranzytowego, krajowego i wojewódzkiego układu drogowego 5. Zrównoważona mobilność miejska 6. Rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej oraz lokalnych systemów grzewczych 7. Poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami 8. Rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej.	Cel 1. Uporządkowana, dostępna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Golina 1.1. Racjonalne kształtowanie rozwoju przestrzennego i osadniczego 1.2. Bezpieczna i zintegrowana mobilność mieszkańców 1.3. Wysokiej jakości centrum Gminy i przestrzenie publiczne w miejscowościach Gminy Cel 2. Odporne środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami Gminy Golina 2.1. Bezpieczna i efektywna gospodarka wodno-ściekowa 2.2. Odporność klimatyczna i ochrona zasobów przyrodniczych 2.3. Czysta energia, poprawa jakości powietrza i gospodarka obiegu zamkniętego Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina 3.3. Odporność gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna oraz gotowość na sytuacje kryzysowe

Cel strategiczny 4: Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel strategiczny V. Trwała współpraca w Aglomeracji Konińskiej 1. Poprawa koordynacji i jakości zarządzania poprzez współpracę samorządów z udziałem społeczności lokalnej – w tym poprawa jakości zarządzania przestrzenią oraz planowanie zrównoważonej mobilności 2. Wzmocnienie roli instytucji publicznych jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu 3. Wypracowanie mechanizmów organizacyjnych i finansowych wspierających rozwój Aglomeracji.	Cel 1. Uporządkowana, dostępna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Golina 1.1. Racjonalne kształtowanie rozwoju przestrzennego i osadniczego Cel 3. Konkurencyjna, zróżnicowana i odporna gospodarka Gminy Golina 3.3. Odporność gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna oraz gotowość na sytuacje kryzysowe Cel 4. Wysoka jakość życia i aktywna wspólnota Gminy Golina 4.3. Aktywna kultura, sport i zaangażowanie mieszkańców
--	---	--

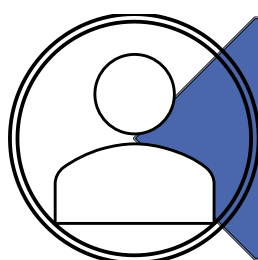
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

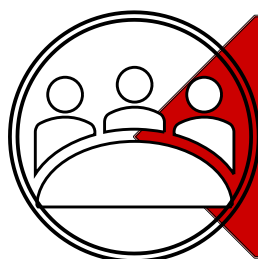
Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2027-2036. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Goliny, Rada Miejska w Golinie, pracownicy Urzędu Miejskiego w Golinie, jednostki organizacyjne Gminy oraz partnerzy społeczni, gospodarczy i instytucjonalni zaangażowani w realizację działań rozwojowych.

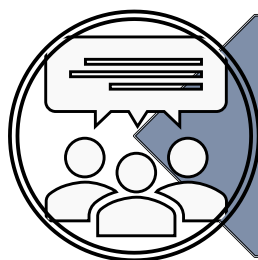
Burmistrz Goliny

- stymulowanie i koordynacja działań
- integrowanie zasobów

Rada Miejska w Golinie

- wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych

Urząd Miejski w Golinie

- koordynacja działań
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania
- monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
- realizacja

Strategia Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, które będą powstawały w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich przygotowanie zgodnie z celami strategicznymi niniejszego dokumentu. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, samorząd Gminy Golina będzie dbał o współpracę z otoczeniem społecznym, gospodarczym i instytucjonalnym, w tym z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, lokalnymi przedsiębiorcami, sołectwami, instytucjami publicznymi oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy. Istotne znaczenie będzie miała również współpraca z Powiatem Konińskim, Województwem Wielkopolskim, administracją rządową oraz samorządami sąsiednimi. Ze względu na położenie Gminy Golina w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Subregionalnego Konina oraz jej udział w Aglomeracji Konińskiej, szczególnie ważne będzie uczestnictwo Gminy w działaniach ponadlokalnych, projektach partnerskich oraz konsultacjach dokumentów strategicznych i programowych dotyczących rozwoju tego obszaru. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć związanych z transportem i mobilnością, ochroną środowiska i zasobów wodnych, adaptacją do zmian klimatu, transformacją energetyczną, rozwojem gospodarczym oraz świadczeniem usług publicznych. Gmina będzie również uczestniczyć w konsultacjach dokumentów przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, w szczególności Powiat Koniński, Województwo Wielkopolskie, Stowarzyszenie Aglomeracja Konińska, sąsiednie jednostki samorządu terytorialnego oraz właściwe organy administracji publicznej, jeżeli ich ustalenia mogą mieć wpływ na rozwój przestrzenny, społeczny, gospodarczy, środowiskowy lub transportowy Gminy Golina.

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu możliwe będzie lepsze dostosowanie działań do potrzeb lokalnej społeczności, efektywniejsze wykorzystanie zasobów, a także wzmocnienie kapitału społecznego i budowanie trwałych relacji międzysektorowych.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane, a założone rezultaty osiągnięte. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel

operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring Strategii przeprowadzany będzie corocznie przy okazji przygotowywania wspomnianego Raportu o stanie gminy.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2026 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Golina). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Golina oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Golina będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Goliny zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Miejskiej w Golinie z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Golina na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują m.in.:

- fundusze unijne, w tym Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027, środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji przeznaczone na transformację Wielkopolski Wschodniej oraz środki unijne w ramach ogólnopolskich programów polityki spójności;
- środki z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępny Samorząd oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 jest głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021–2027. Szczególne znaczenie dla Gminy Golina ma objęcie Wielkopolski Wschodniej wsparciem **Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, którego środki służą łagodzeniu społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. W Programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 na Fundusz Sprawiedliwej Transformacji przewidziano odrębną część alokacji regionalnej. Z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy Golina środki związane ze sprawiedliwą transformacją mogą mieć znaczenie w szczególności dla przedsięwzięć dotyczących dywersyfikacji gospodarki, rozwoju przedsiębiorczości i nowych kompetencji, poprawy efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii oraz zwiększania odporności społecznej i gospodarczej, o ile odpowiadają one warunkom poszczególnych instrumentów i naborów.

Przewiduje się, że realizacja Strategii będzie kontynuowana również w oparciu o środki przewidziane w kolejnych perspektywach finansowych Unii Europejskiej, zgodnie z kierunkami wsparcia określonymi w przyszłych programach krajowych i regionalnych.

Szczególne znaczenie dla finansowania wybranych działań Strategii mają również **instrumenty terytorialne realizowane w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Konina oraz Aglomeracji Konińskiej**. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 pełni jednocześnie funkcję dokumentu umożliwiającego realizację instrumentu ZIT na obszarze Aglomeracji Konińskiej. Dokument wskazuje, że obszar realizacji ZIT pokrywa się z obszarem działalności Stowarzyszenia Aglomeracja Konińska, którego członkiem jest Gmina Golina. Mechanizm ten pozwala na realizację zintegrowanych przedsięwzięć odpowiadających na problemy wykraczające poza granice pojedynczej gminy, w tym projektów partnerskich oraz przedsięwzięć przynoszących wspólny rezultat dla kilku jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach instrumentu ZIT dla obszaru funkcjonalnego Konina środki **Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021–2027** zostały ukierunkowane m.in. na rozwój e-usług

i e-zasobów publicznych, zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe, rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej, edukację przedszkolną, ogólną i zawodową, usługi społeczne i zdrowotne, integrację i aktywizację społeczną oraz wsparcie instrumentów terytorialnych. Zakres ten jest bezpośrednio powiązany z wieloma kierunkami Strategii Rozwoju Gminy Golina, w szczególności dotyczącymi mobilności, odporności klimatycznej, edukacji, usług społecznych oraz poprawy jakości i dostępności usług publicznych.

W ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd ma możliwość korzystania z szerokiej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 obejmuje fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFSD** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FENIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Z punktu widzenia celów Strategii szczególnie istotne będą źródła finansowania odpowiadające głównym obszarom interwencji Gminy. Dla działań przestrzennych i transportowych znaczenie mogą mieć środki na drogi lokalne, bezpieczeństwo ruchu, infrastrukturę pieszą i rowerową, węzły przesiadkowe oraz powiązania transportu publicznego z koleją. W obszarze środowiskowym kluczowe będą programy wspierające retencję, zieloną infrastrukturę, termomodernizację, odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną, gospodarkę wodno-ściekową, usuwanie azbestu i gospodarkę odpadami. Dla części społecznej istotne pozostaną środki na rozwój opieki nad dziećmi do lat 3, edukację, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, usługi opiekuńcze, opiekę wytnieniową, aktywność seniorów, mieszkalnictwo wspomagane, dostępność oraz infrastrukturę kultury, sportu i rekreacji. Zakres działań przewidzianych w Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030 potwierdza możliwość łączenia instrumentów finansowych m.in. w obszarach gospodarki wodnej i retencji, odporności klimatycznej, efektywności energetycznej, OZE, zrównoważonej mobilności, gospodarki odpadami oraz infrastruktury społecznej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację **Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027–2036**. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek organizacyjnych **Urzędu Miejskiego w Golinie oraz jednostek organizacyjnych Gminy Golina**.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, **Powiatem Konińskim**, Województwem Wielkopolskim oraz ich jednostkami organizacyjnymi, a także innymi właściwymi podmiotami publicznymi i prywatnymi.

Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym realizację projektów partnerskich, wspólne pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz – w przypadkach przewidzianych przepisami prawa – przekazywanie środków lub dotacji na realizację zadań.

W przypadku Gminy Golina szczególne znaczenie będzie miała współpraca w ramach **Aglomeracji Konińskiej**, zwłaszcza w zakresie projektów transportowych, klimatycznych, środowiskowych, edukacyjnych, społecznych i cyfrowych. Część przedsięwzięć, takich jak rozwój zrównoważonej mobilności, infrastruktury przesiadkowej, powiązań rowerowych, retencji czy usług publicznych, wymaga koordynacji z dokumentami i projektami ponadlokalnymi. Współpraca ta może obejmować zarówno przygotowanie dokumentacji, wspólne ubieganie się o środki zewnętrzne, realizację projektów partnerskich, jak i uzgadnianie standardów technicznych, organizacyjnych i finansowych. Strategia ponadlokalna zakłada właśnie montaż różnych źródeł finansowania, obejmujący środki budżetu państwa, fundusze celowe, fundusze Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządu terytorialnego, wkład prywatny oraz finansowanie zwrotne.

Należy jednocześnie uwzględnić, że nie wszystkie przedsięwzięcia istotne dla rozwoju Gminy będą finansowane i realizowane bezpośrednio przez samorząd gminny. Dotyczy to w szczególności inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym pozostających w kompetencji innych podmiotów. W **Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030** wskazano m.in. przebudowę drogi krajowej nr 92, w tym budowę obwodnicy miasta Golina, natomiast w dokumentach regionalnych wskazywana jest również budowa polderu Golina jako przedsięwzięcie służące poprawie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w Dolinie Warty. W odniesieniu do tego rodzaju zadań rolą Gminy będzie przede wszystkim współpraca z właściwymi instytucjami, wspieranie przygotowania i realizacji przedsięwzięć oraz zapewnianie ich spójności z lokalną polityką rozwoju i przestrzenną.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań wieloletnia prognoza finansowa uwzględniać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim czynniki makroekonomiczne, takie jak PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń czy planowane zmiany systemowe, np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Ze względu na szeroki zakres potrzeb rozwojowych wskazanych w Strategii, realizacja działań będzie wymagała etapowania oraz priorytetyzacji przedsięwzięć. W pierwszej kolejności powinny być przygotowywane i realizowane zadania, które odpowiadają na najważniejsze potrzeby mieszkańców, są zgodne z dokumentami ponadlokalnymi, posiadają możliwość uzyskania dofinansowania zewnętrznego, ograniczają przyszłe koszty bieżące Gminy lub wzmacniają odporność infrastruktury i usług publicznych. Dotyczy to w szczególności inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, retencję, efektywność energetyczną, transport publiczny i rowerowy, usługi społeczne, edukację oraz obiekty publiczne o elastycznych funkcjach. W przypadku przedsięwzięć gospodarczych i energetycznych istotne będzie również wykorzystywanie możliwości wynikających z procesu **sprawiedliwej**

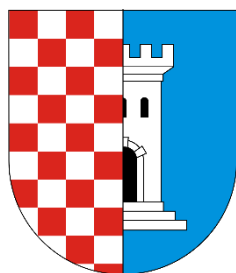
transformacji Wielkopolski Wschodniej. Takie podejście pozwoli łączyć możliwości finansowe Gminy z wykorzystaniem środków zewnętrznych i zachowaniem bezpieczeństwa finansów publicznych.

Potencjał inwestycyjny Gminy Golina, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2026-2034 wyniesie około 134 mln zł (zgodnie z Uchwałą nr XXII/152/2026 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Golina na lata 2026-2034). Należy jednak mieć na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy Golina przedstawia szacunkowe wartości.

The image features a red and white checkerboard pattern that frames the central text. The pattern consists of alternating red and white squares, creating a border around the central content.

ZAŁĄCZNIKI

**Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej,
klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej
Gminy Golina**

Diagnoza sytuacji przestrzennej,
klimatyczno-środowiskowej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Golina

SPIS TREŚCI

METODOLOGIA BADAŃ	86
CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA.....	87
Informacje ogólne	87
Transport i łączność	90
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	96
Walory historyczno-turystyczne	106
CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA	112
2.1. Walory przyrodnicze.....	112
Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu.....	112
Wody powierzchniowe i podziemne	113
Flora i fauna.....	118
Warunki klimatyczne	120
Jakość powietrza	122
Złoża kopalin	124
Ochrona przyrody.....	124
2.2. Zmiany klimatu i odnawialne źródła energii.....	127
2.3. Infrastruktura techniczna i działalność w zakresie ochrony środowiska	130
Urządzenia sieciowe i energia ciepła	130
Gospodarka odpadami	133
Pozostała działalność.....	135
CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA.....	136
3.1. Gospodarka lokalna	136
Przedsiębiorczość.....	136

<u>Rolnictwo</u>	141
<u>Rynek pracy</u>	143
3.2. Stan finansów samorządowych	147
<u>Wykonanie budżetu</u>	147
<u>Struktura dochodów i wydatków</u>	150
<u>Finansowanie ze źródeł zewnętrznych</u>	153
<u>Potencjał inwestycyjny</u>	156
CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA	158
4.1. Demografia	158
4.2. Kapitał społeczny	164
<u>Żłobki i przedszkola</u>	164
<u>Szkoły</u>	167
<u>Kultura i sport</u>	174
<u>Bezpieczeństwo publiczne</u>	178
<u>Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne</u>	181
4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	185

METODOLOGIA BADAŃ

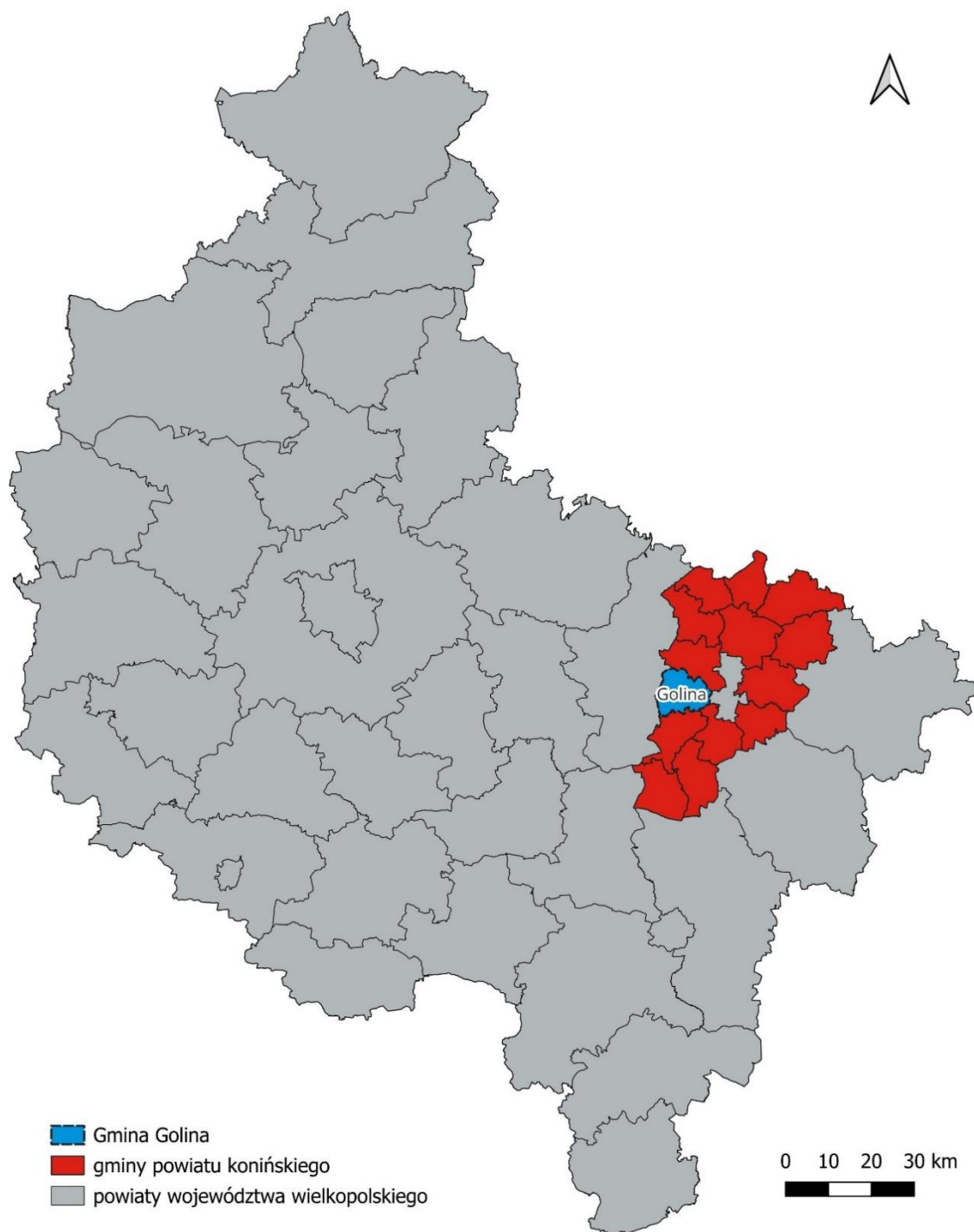
Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Golina na lata 2027-2036 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej jednostki. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenno-środowiskowe stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza rozpoznanie związków pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jej relacji z otoczeniem zewnętrznym, które to czynniki mają podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Gminy Golina w latach 2020-2024 (o ile nie zaznaczono inaczej). W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano również metodę porównawczą, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego stanowiących punkt odniesienia dla Gminy Golina.

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Golinie, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Miejski w Golinie, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W GUS bilanse liczby i struktury ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego, dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w Gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza danych pozwala na zbadanie trendów i prognozowanych zmian w strukturze demograficznej. Stosowanie przez GUS spójnej metodyki obliczeń dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego umożliwia przeprowadzenie analizy porównawczej Gminy, powiatu i województwa, w oparciu o porównywalne dane i wskaźniki.

CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA

Informacje ogólne

Gmina Golina to gmina miejsko-wiejska zlokalizowana we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Siedziba władz gminnych zlokalizowana jest w południowej części Goliny przy ul. Nowej 1. Sama Golina położona jest w centralnej części Gminy. Powierzchnia Gminy wynosi 99 km², z czego 83% stanowią użytki rolne, 7% lasy, a tereny zurbanizowane i pozostałe (w tym wody) około 10%. Na koniec 2024 roku w Gminie zameldowane były 12 373 osoby, co stanowiło 10% wszystkich mieszkańców powiatu konińskiego. Gęstość zaludnienia w Gminie wyniosła w tym samym roku 125 os./km². Gmina Golina podzielona jest na 18 sołectw: Adamów, Barbarka, Bobrowo, Brzeźniak, Chrusty, Głodowo, Golina-Kolonia, Kawnice, Kraśnica, Kolno, Lubiecz, Myślibórz, Przyjma, Radolina, Rosocha, Sławie, Sługocinek, Węglew. Dodatkowo sama Golina podzielona jest na 3 osiedla: „Wschód”, „Zachód” i „Starówka”.

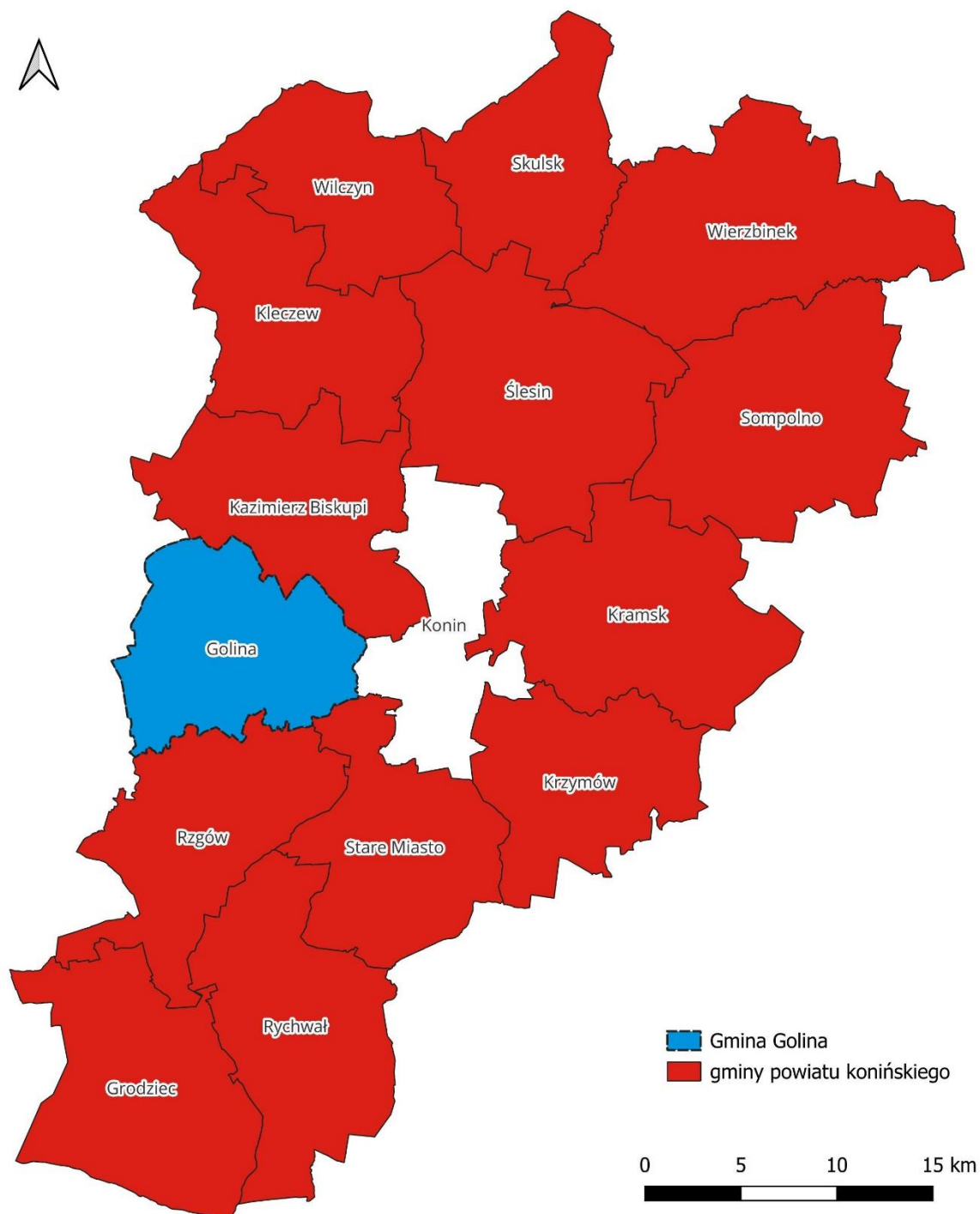

Ryc. 1. Położenie Gminy Golina na tle powiatów województwa wielkopolskiego i gmin powiatu konińskiego.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Golina graniczy:

- od północy z gminą wiejską Kazimierz Biskupi (powiat koniński),
- od wschodu z Koninem (miasto na prawach powiatu),
- od południa z gminą wiejską Stare Miasto (powiat koniński) oraz gminą wiejską Rzgów (powiat koniński),

- od zachodu z gminą wiejską Łądek (powiat stupecki) oraz gminą wiejską Stupca (powiat stupecki).

Ryc. 2. Położenie Gminy Golina na tle gmin powiatu konińskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Zgodnie z Klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski na potrzeby Monitoringu planowania przestrzennego opracowaną przez P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Golina została zakwalifikowana do grupy gmin miejsko-wiejskich będących strefą zewnętrzną ośrodków funkcjonalnych miast subregionalnych. Wskazuje to na istotne powiązania funkcjonalno-przestrzenne Gminy Golina z pobliskim ośrodkiem subregionalnym,

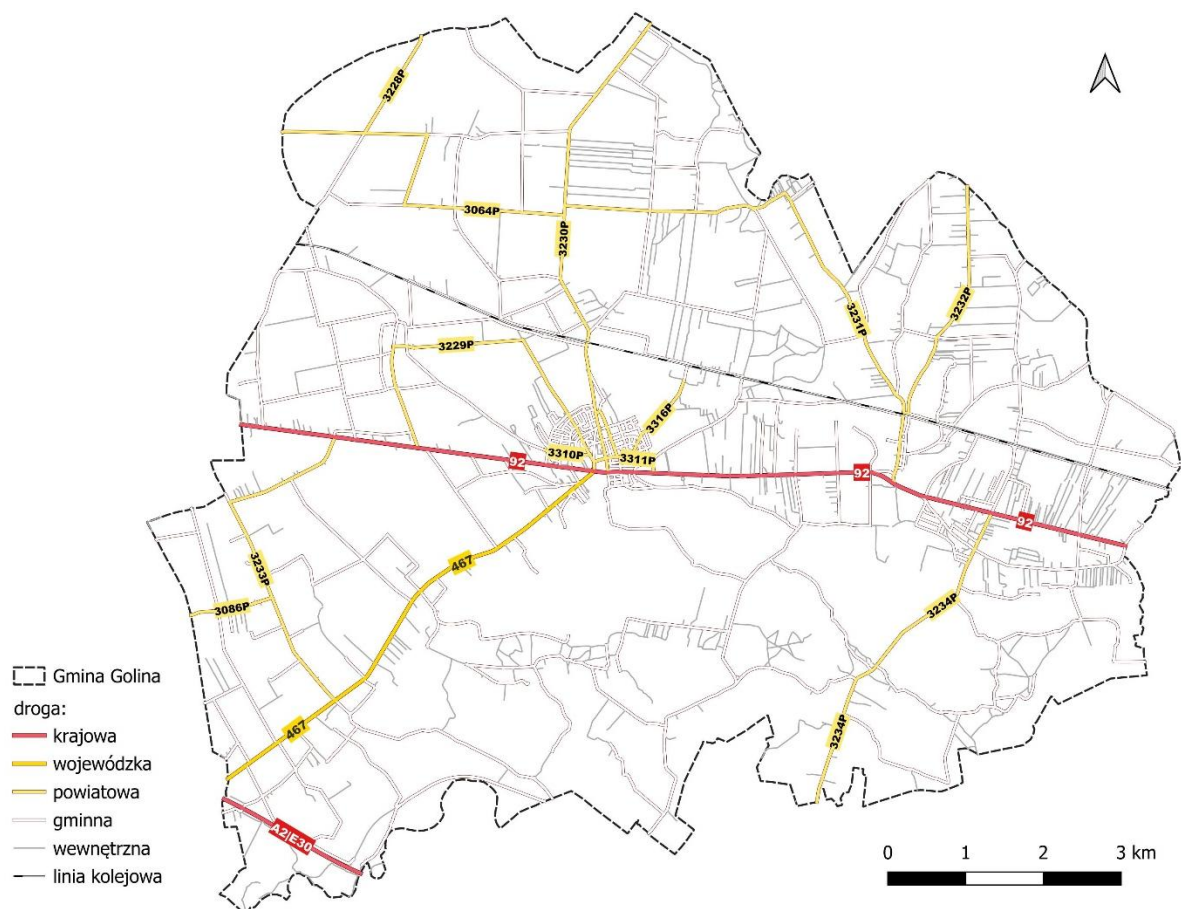
w szczególności w zakresie rynku pracy, dostępności usług publicznych i komercyjnych, edukacji, transportu oraz codziennych dojazdów mieszkańców. Położenie w zewnętrznej strefie oddziaływania Konina sprzyja rozwojowi funkcji mieszkaniowej i usługowej, zwłaszcza na obszarach dobrze skomunikowanych, przy jednoczesnym zachowaniu znaczenia funkcji rolniczej i przyrodniczej w strukturze przestrzennej Gminy. Taka pozycja funkcjonalna może prowadzić do wzrostu presji inwestycyjnej i suburbanizacyjnej, w tym rozpraszania zabudowy oraz przekształcania terenów rolnych na cele mieszkaniowe i usługowe. Determinuje to potrzebę prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, ukierunkowanej z jednej strony na racjonalne wykorzystanie terenów rozwojowych i wzmacnianie lokalnych funkcji gospodarczych, a z drugiej strony na ochronę ładu przestrzennego, terenów otwartych, zasobów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Transport i łączność

Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura komunikacyjna stanowi jeden z podstawowych czynników przekładających się na atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą Gminy. Rozwinięta sieć drogowa ma również istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i stymulacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego. Jako jeden z podstawowych czynników wpływających na optymalną lokalizację działalności gospodarczej wskazuje się koszty związane z transportem dóbr i surowców, a zatem na dostępność transportową.

Gmina Golina charakteryzuje się stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią połączeń drogowych, obejmującą drogi o znaczeniu krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Przez teren Gminy przebiegają około 2 km autostrady A2 relacji Świecko – Kukuryki, ok. 11,5 km drogi krajowej nr 92 relacji Rzepin – Siedlce Wschód oraz około 6,2 km drogi wojewódzkiej nr 467 relacji Golina – Ciężań. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 41,6 km oraz drogi gminne i wewnętrzne. Długość dróg gminnych według stanu na 2025 rok wyniosła 201,5 km. Według danych Urzędu Miejskiego w Golinie w 2025 roku w Gminie znajdowało się około 61,2 km dróg publicznych o nawierzchni gruntowej. Istniejąca infrastruktura drogowa umożliwia dotarcie samochodem w ciągu 30 minut z centrum Gminy do wszystkich sąsiednich gmin, w tym do takich miejscowości jak np. Konin, Słupca, Ślesin, Rychwał, a także do Wrześni. Jednocześnie dostępność komunikacyjna Gminy ma charakter nierównomierny przestrzennie. Przebieg autostrady A2 przez południową część Gminy oraz obecność drogi krajowej nr 92 wzmacniają powiązania w kierunku wschodnim i zachodnim, ułatwiając przejazdy w relacji z większymi ośrodkami położonymi w tym układzie komunikacyjnym. Relatywnie dobra jest również dostępność w kierunku północnym, między innymi za sprawą powiązań z Koninem i północną częścią powiatu konińskiego. Bardziej ograniczona pozostaje natomiast dostępność w kierunku południowym, co wynika z przebiegu autostrady A2 przez skrajnie południową część Gminy oraz ograniczonej liczby przejazdów umożliwiających jej przekroczenie. Z uwagi na niewielką skalę zabudowy położonej na południe od autostrady, ograniczenie to ma głównie

charakter lokalny i nie wpływa znacząco na powiązania pomiędzy głównymi miejscowościami Gminy.

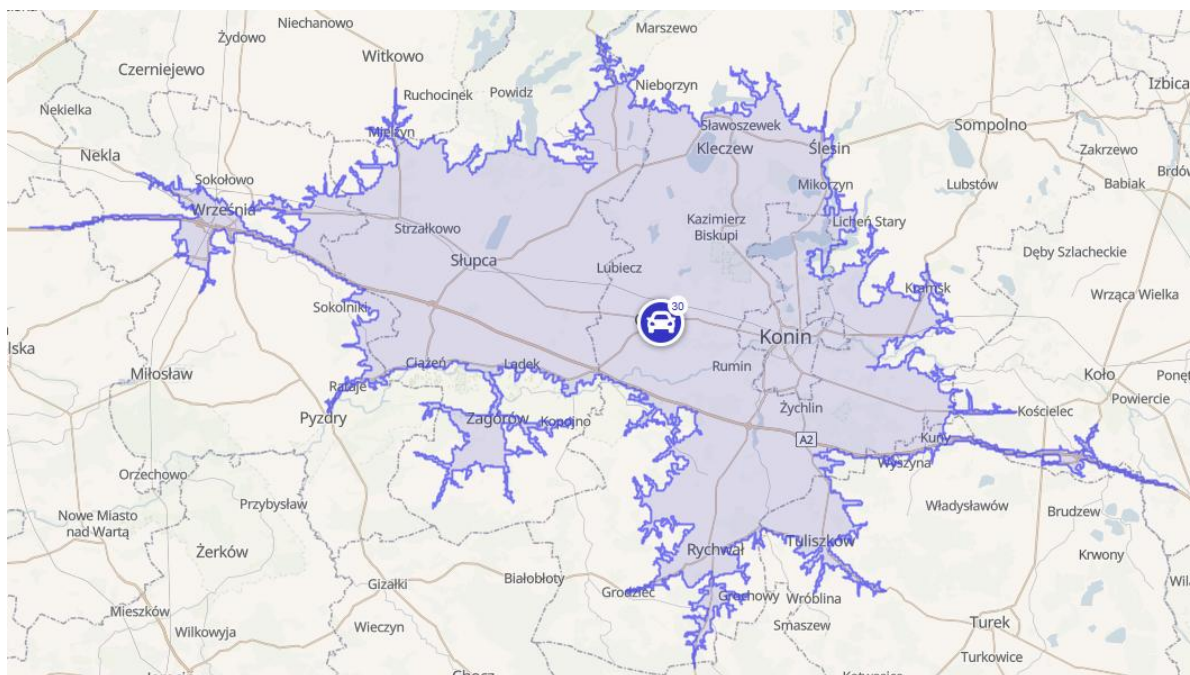

Ryc. 3. Sieć drogowa na terenie Gminy Golina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Dostępność do dalej położonych dużych ośrodków miejskich również należy ocenić jako stosunkowo korzystną. Przykładowo dojazd samochodem z centrum Gminy Golina zajmuje:

- ok. 1 godzinę i 5 minut do Poznania,
- ok. 1 godzinę i 5 minut do Kalisza,
- ok. 1 godzinę i 35 minut do Łodzi,
- ok. 1 godzinę i 40 minut do Leszna.

Ryc. 4. Odległości od centrum Gminy Golina pokonywane samochodem osobowym w ciągu 30 minut (dane orientacyjne).

Źródło: <https://commutetimemap.com/> (dostęp: 22.05.2026 r.)

Sieć drogowa na terenie Gminy Golina stanowi podstawowy element lokalnej infrastruktury transportowej, zapewniając mieszkańcom połączenia zarówno pomiędzy miejscowościami w obrębie Gminy, jak i z sąsiednimi gminami oraz innymi częściami powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Układ komunikacyjny umożliwia również dostęp do regionalnego ośrodka, jakim jest miasto Konin, a także do większych miast, takich jak Poznań czy Łódź. Ma to istotne znaczenie dla mobilności mieszkańców, rozwoju lokalnej gospodarki oraz korzystania z usług o znaczeniu ponadlokalnym.

Należy również wspomnieć, że przez teren Gminy Golina przebiega linia kolejowa nr 3 relacji Warszawa Zachodnia – Kunowice, stanowiąca element ważnego krajowego korytarza kolejowego w układzie wschód-zachód. Na obszarze Gminy funkcjonują stacje kolejowe w Sławnie i Kawnicach, zapewniające mieszkańcom dostęp do transportu kolejowego. Połączenia realizowane są przede wszystkim w kierunku większych ośrodków miejskich położonych na trasie Warszawa – Poznań. Najbliższy większy dworzec kolejowy znajduje się w Koninie, skąd dostępna jest szersza oferta połączeń regionalnych i ponadregionalnych. Obecność infrastruktury kolejowej wzmacnia dostępność komunikacyjną Gminy, szczególnie w zakresie powiązań z Koninem, Poznaniem oraz Warszawą.

Stan techniczny dróg na terenie Gminy Golina jest monitorowany przez zarządców poszczególnych kategorii dróg. Przeglądy stanu dróg prowadzone są co do zasady raz w roku, a dodatkowo realizowane są objazdy terenowe mające na celu bieżącą weryfikację stanu nawierzchni oraz identyfikację ewentualnych uszkodzeń lub potrzeb remontowych. Działania te pozwalają na reagowanie na pojawiające się problemy eksploatacyjne, utrzymanie przejezdności dróg, zapewnienie odpowiedniego

standardu nawierzchni oraz poprawę bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu. Monitoring i utrzymanie infrastruktury drogowej prowadzone są we współpracy z właściwymi jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie poszczególnymi odcinkami dróg.

Do najważniejszych i najbardziej pilnych inwestycji w zakresie dróg oraz infrastruktury okołodrogowej na terenie Gminy Golina w najbliższych latach należy kompleksowa poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego układu komunikacyjnego. Planowane działania obejmują zarówno inwestycje na drogach o znaczeniu ponadlokalnym, jak i przebudowę licznych odcinków dróg gminnych w poszczególnych miejscowościach. Szczególne znaczenie mają zadania związane z rozbudową drogi wojewódzkiej nr 467 Ciężen – Golina, w tym budową ścieżki rowerowej na odcinku Sługocinek – Myślibórz, poprawą parametrów technicznych i geometrii drogi oraz budową ciągów pieszo-rowerowych na odcinkach Węglew – Konin i Golina – Kawnice. Istotnym kierunkiem działań pozostaje również przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Golina oraz w wielu miejscowościach wiejskich, m.in. w Adamowie, Adamowie-Kolonia, Barbarce, Brzeźniaku, Chrustach, Głodowie, Golinie-Kolonia, Kawnicach, Kolnie, Kraśnicy, Lubieczu, Myśliborzu, Przyjmie, Radolinie, Rososze, Sługocinku, Sptawiu, Węglewie, Węglewie-Kolonia i Węglewskich Holendrach. Uzupełnieniem tych działań będzie budowa i przebudowa parkingów przy szkołach podstawowych, Stadionie Miejskim w Golinie oraz wybranych drogach lokalnych. Realizacja wskazanych inwestycji ma na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu, zwiększenie komfortu codziennych dojazdów, rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej oraz poprawę dostępności komunikacyjnej poszczególnych części Gminy.

Wydatki Gminy Golina w dziale 600 „Transport i łączność” obejmowały w ostatnich latach zarówno bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej, jak i realizację inwestycji służących poprawie lokalnego układu komunikacyjnego. W latach 2020-2024 roczne nakłady w tym obszarze wykazywały wyraźną tendencję wzrostową i kształtowały się w przedziale od około 2,8 mln zł do ponad 14,2 mln zł. W 2020 roku wydatki wyniosły blisko 2,8 mln zł, natomiast w 2021 roku wzrosły do ponad 4,8 mln zł. W 2022 roku odnotowano dalszy wzrost nakładów do około 7,1 mln zł, a w 2023 roku utrzymały się one na zbliżonym poziomie, wynosząc około 6,9 mln zł. Najwyższą wartość wydatków osiągnięto w 2024 roku, kiedy na transport i łączność przeznaczono ponad 14,2 mln zł. Łącznie w latach 2020-2024 Gmina Golina przeznaczyła na dział 600 około 35,8 mln zł, przy średnich rocznych nakładach na poziomie około 7,2 mln zł. Wydatki te stanowiły przeciętnie około 10% ogółu wydatków budżetowych Gminy w analizowanym okresie. Istotną część nakładów stanowiły wydatki majątkowe, które w latach 2020-2024 wyniosły łącznie około 26,5 mln zł, przy średniej rocznej wartości około 5,3 mln zł. Wskazuje to na znaczący udział inwestycji drogowych w strukturze wydatków transportowych Gminy oraz na rosnącą skalę działań ukierunkowanych na poprawę infrastruktury komunikacyjnej.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków w dziale 600 w latach 2020-2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2020-2024 w Gminie Golina (zł)

DZIAŁ		2020	2021	2022	2023	2024	średnia	udział
600	Transport i łączność, w tym:	2 777 416	4 841 340	7 055 146	6 862 906	14 248 529	7 157 067	10%
Wydatki majątkowe		1 205 730	2 829 317	5 392 489	4 809 071	12 218 863	5 291 094	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2025 roku Gmina Golina poniosła znaczące nakłady finansowe na inwestycje związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury drogowej oraz okołodrogowej. Wydatki majątkowe ujęte w dziale 600 „Transport i łączność” wyniosły łącznie około 6,4 mln zł. Największym przedsięwzięciem była przebudowa drogi gminnej w miejscowości Węglew, obejmująca ul. Dębową wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Istotną pozycję stanowiła również budowa spójnej sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach OF AK, co wskazuje na rozwój infrastruktury alternatywnych form mobilności oraz poprawę bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu.

Wśród pozostałych zadań znalazła się przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Sptawie, a także budowa i przebudowa dróg, ulic i chodników na terenie Gminy. Uzupelnieniem działań inwestycyjnych był zakup i montaż przystanków autobusowych w sołectwie Węglew oraz przebudowa drogi gminnej w sołectwie Adamów. Realizowane przedsięwzięcia miały na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników ruchu, poprawę dostępności komunikacyjnej poszczególnych miejscowości oraz rozwój infrastruktury sprzyjającej codziennym dojazdom mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia wydatki majątkowe poniesione na inwestycje drogowe i okołodrogowe na terenie Gminy Golina w 2025 roku.

Tab. 5. Wydatki majątkowe poniesione na inwestycje drogowe i okołodrogowe na terenie Gminy Golina w 2025 roku

Inwestycja	Koszt / wykonanie w 2025 r. (zł)
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Węglew, ul. Dębowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą	3 033 511,86
Budowa spójnej w OF AK sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2 650 676,42
Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Sptawie	447 120,70
Budowa i przebudowa dróg, ulic i chodników na terenie Gminy	185 054,50
Zakup 2 przystanków autobusowych oraz ich montaż, sołectwo Węglew	33 498,12
Przebudowa drogi gminnej dz. nr 107, sołectwo Adamów	21 036,36

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Golina za 2025 rok.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje publiczny transport zbiorowy, obejmujący zarówno przewozy autobusowe, jak i kolejowe. Transport kolejowy realizowany jest poprzez stacje kolejowe zlokalizowane w Sptawiu i Kawnicach, które zapewniają mieszkańcom dostęp do połączeń w kierunku głównych węzłów komunikacyjnych, takich jak Konin, Koło,

Kutno, Warszawa, Słupca, Września i Poznań. Obsługa kolejowa realizowana jest m.in. przez PKP, Przewozy Regionalne oraz Koleje Wielkopolskie.

Transport autobusowy na terenie Gminy Golina realizowany jest m.in. przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Koninie oraz Miejski Zakład Komunikacji w Koninie. Na obszarze Gminy funkcjonuje sieć przystanków autobusowych, wykorzystywanych głównie do obsługi połączeń lokalnych i dojazdów do pobliskich ośrodków, w szczególności Konina.

W 2026 roku funkcjonowanie transportu autobusowego zostało wsparte środkami z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. W dniu 13 stycznia 2026 r. Burmistrz Gminy podpisał umowę z Wojewodą Wielkopolskim na dofinansowanie 5 linii autobusowych, obejmujących relacje: Kraśnica – Sługocinek przez Kawnice i Golinę, Kraśnica – Zalesie przez Golinę, Kraśnica – Przyjma przez Węglew i Kawnice, Kraśnica – Golina przez Węglew, Kawnice i Rosochę oraz Sługocinek – Kraśnica przez Barbarkę, Sptawie i Golinę. Kwota dofinansowania wynosi 399 951,00 zł, przy całkowitym koszcie realizacji zadania na poziomie 519 936,30 zł.

Istotnym elementem lokalnego systemu transportowego jest również przewoźnik wyłaniany corocznie w drodze postępowania przetargowego, realizujący dowóz uczniów do szkół na podstawie biletów miesięcznych. Wykonywane przez niego przewozy zwiększają dostępność komunikacyjną poszczególnych miejscowości, ponieważ mogą z nich korzystać także pozostali mieszkańcy. Ułatwia to przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami Gminy Golina, a także do sąsiednich gmin i miasta Konina. Należy jednak zaznaczyć, że rozkład jazdy tego typu przewozów jest w dużej mierze dostosowany do potrzeb dowozu i odwozu uczniów do szkół podstawowych, dlatego nie odpowiada w pełni na wszystkie potrzeby komunikacyjne mieszkańców.

Mimo podejmowanych działań nie wszystkie miejscowości Gminy Golina są objęte bezpośrednią i wystarczającą obsługą transportem zbiorowym. Ograniczona dostępność transportu publicznego może utrudniać codzienne dojazdy do pracy, szkół, usług publicznych i placówek handlowych, szczególnie osobom starszym, młodzieży oraz mieszkańcom niezmotywowanym.

Podejmowane działania mają na celu zapewnienie mieszkańcom dostępu do podstawowych usług transportowych, utrzymanie i rozwój połączeń między miejscowościami oraz ograniczanie zjawiska wykluczenia transportowego. Na terenie Gminy Golina dostrzega się jednak potrzebę dalszej organizacji i rozwoju transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej miejscowości położonych poza głównymi ciągami komunikacyjnymi oraz zwiększenia integracji różnych form przemieszczania się. Istotnym elementem wspierającym ten kierunek działań jest funkcjonujące centrum przesiadkowe typu park&ride, zlokalizowane w Golinie przy ul. gen. Sikorskiego. Infrastruktura ta umożliwia łączenie podróży samochodem osobowym z transportem zbiorowym i stanowi podstawę do dalszego rozwoju systemu mobilności na terenie Gminy.

Jednocześnie na terenie Gminy nie funkcjonują obecnie publiczne punkty ładowania samochodów elektrycznych, co może stanowić jeden z obszarów wymagających rozwoju w kolejnych latach, zwłaszcza w kontekście wzrostu znaczenia elektromobilności. W związku z powyższym zasadne jest podejmowanie dalszych działań ukierunkowanych na rozwój lokalnego systemu transportowego, w tym utrzymanie i rozbudowę oferty przewozowej, poprawę dostępności przystanków oraz rozwój infrastruktury przesiadkowej. Działania te mogą przyczynić się do poprawy dostępności komunikacyjnej Gminy, ograniczenia wykluczenia transportowego oraz zwiększenia udziału bardziej zrównoważonych form mobilności w codziennych podróżach mieszkańców.

Kluczowym elementem dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego jest również dostęp do szerokopasmowego Internetu. Odgrywa on integralną rolę w codziennym życiu, będąc narzędziem wykorzystywanym zarówno w pracy zawodowej, edukacji, jak i w celach rekreacyjnych, co wyraźnie przekłada się na rozwój społeczno-ekonomiczny.

Zgodnie z raportem Ministerstwa Cyfryzacji „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu” na IV kwartał 2025 roku, 80% punktów adresowych w Gminie Golina było w zasięgu dostępu do usług szerokopasmowego Internetu. Z tego 69% punktów posiadało dostęp do sieci o przepustowości co najmniej 1 000 Mb/s. Z danych zawartych w raporcie wynika, że 82% zasięgów było realizowanych za pośrednictwem światłowodów, 10% z wykorzystaniem fal radiowych w technologii FWA, a 8% poprzez miedziane kable parowe. W najbliższych latach w Gminie Golina planowane są dalsze inwestycje w infrastrukturę cyfrową zwiększające dostęp do szybkiego Internetu szerokopasmowego dla 821 punktów adresowych, co powinno przyczynić się do wyrównywania różnic w dostępności pomiędzy poszczególnymi obszarami Gminy.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne stanowi instrument w rękach samorządów umożliwiający przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym oraz optymalne wykorzystanie dostępnych terenów, w oparciu o dokumenty planistyczne i decyzje jednostek wyższego rzędu. Kluczową funkcją planowania przestrzennego jest również zmierzanie w kierunku rozwoju zrównoważonego, czyli stanu, w którym rozwój każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej i środowiskowej) odbywa się bez pogorszania stanu pozostałych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi kluczowy dokument wyznaczający kierunki rozwoju regionu. Określa politykę przestrzenną, planowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną oraz działania mające na celu realizację celów publicznych na poziomie ponadlokalnym. Dzięki temu planowanie przestrzenne wspiera harmonijny rozwój regionu, uwzględniając potrzeby społeczne, gospodarcze i ochronę środowiska.

Nadrzędnym dokumentem określającym podstawowe ramy prowadzenia polityki przestrzennej w skali regionalnej jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. W planie tym określono trzy następujące cele polityki przestrzennej województwa:

- **Cel 1.** Podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego,
- **Cel 2.** Kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru,
- **Cel 3.** Kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Gmina Golina została zaliczona zarówno do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Subregionalnego Konina, jak i do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (ryc. 5.). Oznacza to, że rozwój przestrzenny Gminy należy rozpatrywać zarówno w kontekście jej powiązań z Koninem jako ośrodkiem subregionalnym, jak również w szerszym układzie funkcjonalnym wschodniej części województwa wielkopolskiego.

W odniesieniu do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Subregionalnego Konina kluczowym celem rozwoju przestrzennego są działania wspierające przemiany gospodarcze w obliczu wyczerpywania się zasobów węgla brunatnego. Istotne znaczenie ma przekwalifikowanie gospodarki na wielofunkcyjne profile działalności oraz stworzenie warunków do dalszego funkcjonowania przemysłu energetycznego w oparciu o inne nośniki energii, w tym odnawialne źródła energii.

Dla realizacji celu kluczowego sformułowano następujące cele w zakresie polityki przestrzennej:

- **Cel 1.** Kształtowanie ładu przestrzennego,
- **Cel 2.** Poprawa obsługi komunikacyjnej,
- **Cel 3.** Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego,
- **Cel 4.** Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego,
- **Cel 5.** Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- **Cel 6.** Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Jednocześnie Gmina Golina położona jest w granicach Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego, obejmującego miasto Konin oraz powiaty koniński, kolski, słupecki i turecki. Obszar ten zajmuje istotne miejsce w strukturze przestrzenno-gospodarczej województwa ze względu na koncentrację przemysłu wydobywczego-energetycznego, rozwiniętą infrastrukturę techniczną oraz dobrą dostępność komunikacyjną. Jego współczesny charakter został w dużej mierze ukształtowany przez eksploatację węgla brunatnego i funkcjonowanie sektora energetycznego, jednak stopniowe wyczerpywanie się złóż wymaga przekształcenia dotychczasowego modelu rozwoju.

Kluczowym celem polityki przestrzennej Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego jest stworzenie nowych podstaw dla dalszego funkcjonowania przemysłu energetycznego w oparciu o inne nośniki energii oraz przestawienie gospodarki obszaru z profilu górniczo-energetycznego na bardziej wielofunkcyjny model rozwoju. Szczególne znaczenie przypisuje się rozwojowi odnawialnych źródeł energii, wzmacnianiu funkcji usługowych, wykorzystaniu terenów poprzemysłowych i pokopalnianych, a także rozwojowi logistyki, czemu sprzyja przebieg autostrady A2, drogi krajowej nr 92 oraz linii kolejowej E20.

Dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego określono następujące cele polityki przestrzennej:

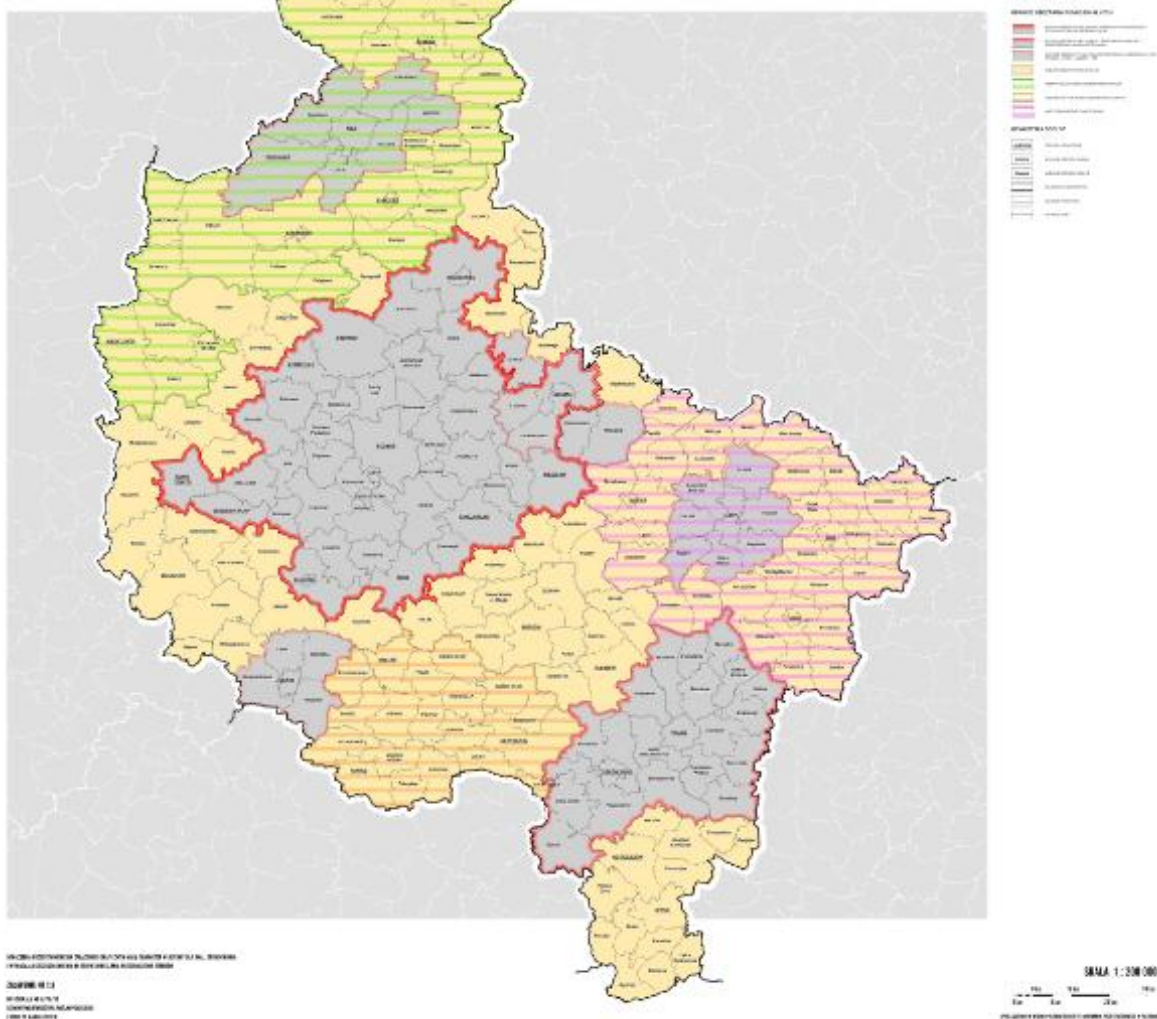
- **Cel 1.** Podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego,
- **Cel 2.** Kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru,
- **Cel 3.** Kształtowanie środowiska przyrodniczego.

W zakresie pozostałych interwencji Gminę Golina zaliczono również do:

- **obszaru ochrony gleb dla celów produkcji rolnej** – terenów charakteryzujących się wysoką jakością gleb i znaczeniem dla prowadzenia działalności rolniczej, na których kluczowe jest zachowanie funkcji produkcyjnych, ograniczanie presji urbanizacyjnej oraz racjonalne gospodarowanie zasobami glebowymi w sposób sprzyjający długofalowemu bezpieczeństwu żywnościowemu,
- **obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy** – terenów, na których zidentyfikowano znaczące ryzyko powodzi lub prawdopodobieństwo wystąpienia takiego ryzyka, wskazywanych na podstawie wstępnej oceny ryzyka powodziowego oraz map zagrożenia powodziowego. Obszary te wymagają szczególnego uwzględnienia w polityce przestrzennej, w tym ograniczania lokalizacji zabudowy i inwestycji mogących zwiększać zagrożenie powodziowe lub utrudniać naturalny przepływ i retencję wód,
- **obszarów cennych przyrodniczo** – przestrzeni wyróżniających się szczególnymi walorami środowiskowymi, bioróżnorodnością i obecnością siedlisk cennych gatunków roślin i zwierząt, gdzie kluczowe jest prowadzenie działań sprzyjających zachowaniu bogactwa przyrody i równowagi ekologicznej,
- **obszarów ochrony krajobrazów kulturowych** – terenów o wyjątkowych wartościach historycznych i kulturowych, na których istotne jest zachowanie tradycyjnego układu przestrzennego, zabytkowych obiektów oraz charakterystycznego krajobrazu stanowiącego dziedzictwo lokalnych społeczności,
- **obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych** – przestrzeni o znaczeniu strategicznym dla ochrony jakości i ilości zasobów wodnych, retencji oraz

zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, gdzie szczególnie ważne są działania minimalizujące ryzyko suszy i powodzi,

- **obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze** – terenów, na których w wyniku przemian gospodarczych, zmian strukturalnych oraz przeobrażeń lokalnych rynków pracy dochodzi do osłabienia dotychczasowych funkcji rozwojowych. Obszary te wymagają działań ukierunkowanych na restrukturyzację, odnowę, rewitalizację oraz rozwój nowych funkcji społecznych i gospodarczych, w szczególności w przypadku terenów przemysłowych, powojkowych, powyrobiskowych, pokomunikacyjnych oraz obszarów miejskich dotkniętych zastojem lub degradacją przestrzenną,
- **obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich** – terenów charakteryzujących się ograniczoną dostępnością komunikacyjną, co może utrudniać mobilność mieszkańców, ograniczać dostęp do usług publicznych oraz zmniejszać potencjał gospodarczy i inwestycyjny tych obszarów.

Ryc. 5. Podział województwa wielkopolskiego na obszary funkcjonalne

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Gmina Golina charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną, w której wyraźnie zaznacza się podział na obszary zurbanizowane, rolnicze oraz przyrodnicze. Centralną część Gminy stanowi miasto Golina, pełniące funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego. W jego sąsiedztwie, zwłaszcza na północny wschód i wschód od miasta, widoczny jest rozwój zabudowy mieszkaniowej, obejmujący m.in. rejon Goliny-Kolonii, Kawnic, Węglewa, Rosochy i Kraśnicy. Obszary te, ze względu na bliskość Konina oraz przebieg drogi krajowej nr 92, podlegają presji suburbanizacyjnej, choć nadal zachowują znaczny udział terenów rolniczych. Północna, północno-zachodnia, zachodnia oraz częściowo południowo-zachodnia część Gminy mają w przeważającej mierze charakter rolniczy. Dominują tam rozległe pola uprawne, które stanowią istotny element krajobrazu oraz lokalnej struktury gospodarczej. Z kolei południowa część Gminy, położona w rejonie Doliny Warty, wyróżnia się większym udziałem lasów, terenów zieleni oraz obszarów otwartych związanych z naturalnymi

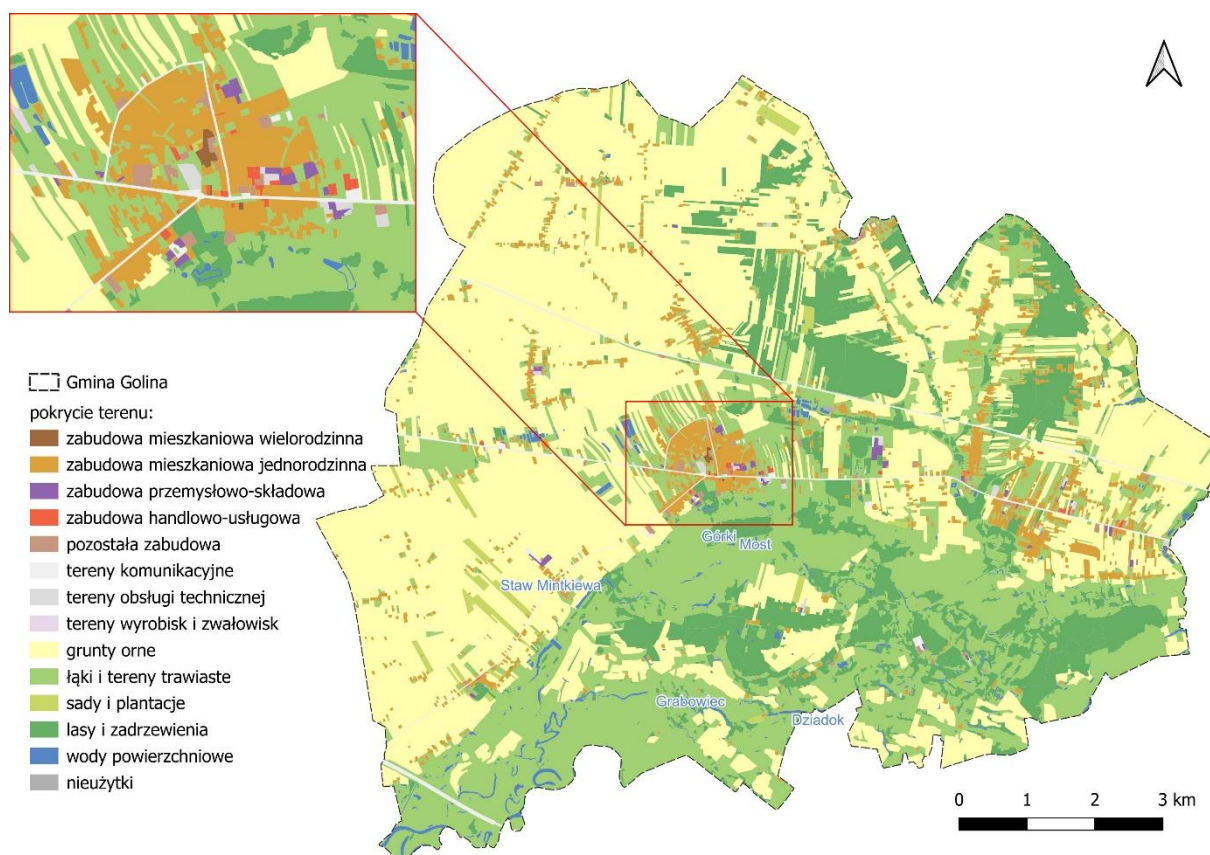
uwarunkowaniami przyrodniczymi. Charakter tych terenów wynika m.in. z obecności obszarów zalewowych i podwyższonego ryzyka powodziowego, co ogranicza możliwości intensywnej urbanizacji i wzmacnia znaczenie funkcji przyrodniczej, retencyjnej oraz krajobrazowej.

Taki układ przestrzenny wskazuje na potrzebę prowadzenia zrównoważonej polityki rozwoju, ukierunkowanej z jednej strony na porządkowanie i kontrolowanie procesów suburbanizacyjnych w rejonach najlepiej skomunikowanych, a z drugiej strony na ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, terenów otwartych oraz obszarów cennych przyrodniczo i zagrożonych powodzią.

Sieć osadniczą Gminy Golina tworzy miasto Golina oraz miejscowości wiejskie skupione w sołectwach, które wspólnie kształtują strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy. Szczególną rolę w tym układzie pełni miasto Golina, stanowiące główny ośrodek wielofunkcyjny Gminy. Koncentrują się tu najważniejsze funkcje administracyjne, usługowe, handlowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i finansowe, a także podstawowe instytucje obsługi mieszkańców. Miasto pełni tym samym funkcję lokalnego centrum życia społeczno-gospodarczego oraz głównego punktu obsługi mieszkańców całej Gminy.

Główne ośrodki rozwojowe Gminy, w których obserwuje się największy ruch budowlany, obejmują przede wszystkim miejscowości Węglew, Kraśnica, Rosocha i Rosocha-Kolonia. Na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jako obszary o istotnym potencjale rozwojowym wskazać można również Kawnice, Głodowo, Golinę oraz Sptawie. Szczególnie intensywne procesy rozbudowy widoczne są we wschodniej części Gminy, zwłaszcza w miejscowościach położonych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 92 oraz w relatywnie niewielkiej odległości od Konina. Bliskość tego ośrodka subregionalnego sprzyja rozwojowi funkcji mieszkaniowej i osadniczej, co wiąże się z postępującymi procesami suburbanizacji oraz wzrostem zainteresowania terenami położonymi poza miastem, ale dobrze skomunikowanymi z Koninem.

Pozostałe miejscowości tworzą uzupełniającą sieć osadniczą, zapewniającą mieszkańcom dostęp do podstawowych funkcji lokalnych oraz podtrzymującą zróżnicowany, miejsko-wiejski charakter Gminy. Taki układ przestrzenny wskazuje na potrzebę racjonalnego kształtowania rozwoju zabudowy, szczególnie na terenach podlegających presji inwestycyjnej, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego, dostępności komunikacyjnej oraz ochrony terenów otwartych i rolniczych.

Ryc. 6. Pokrycie terenu Gminy Golina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

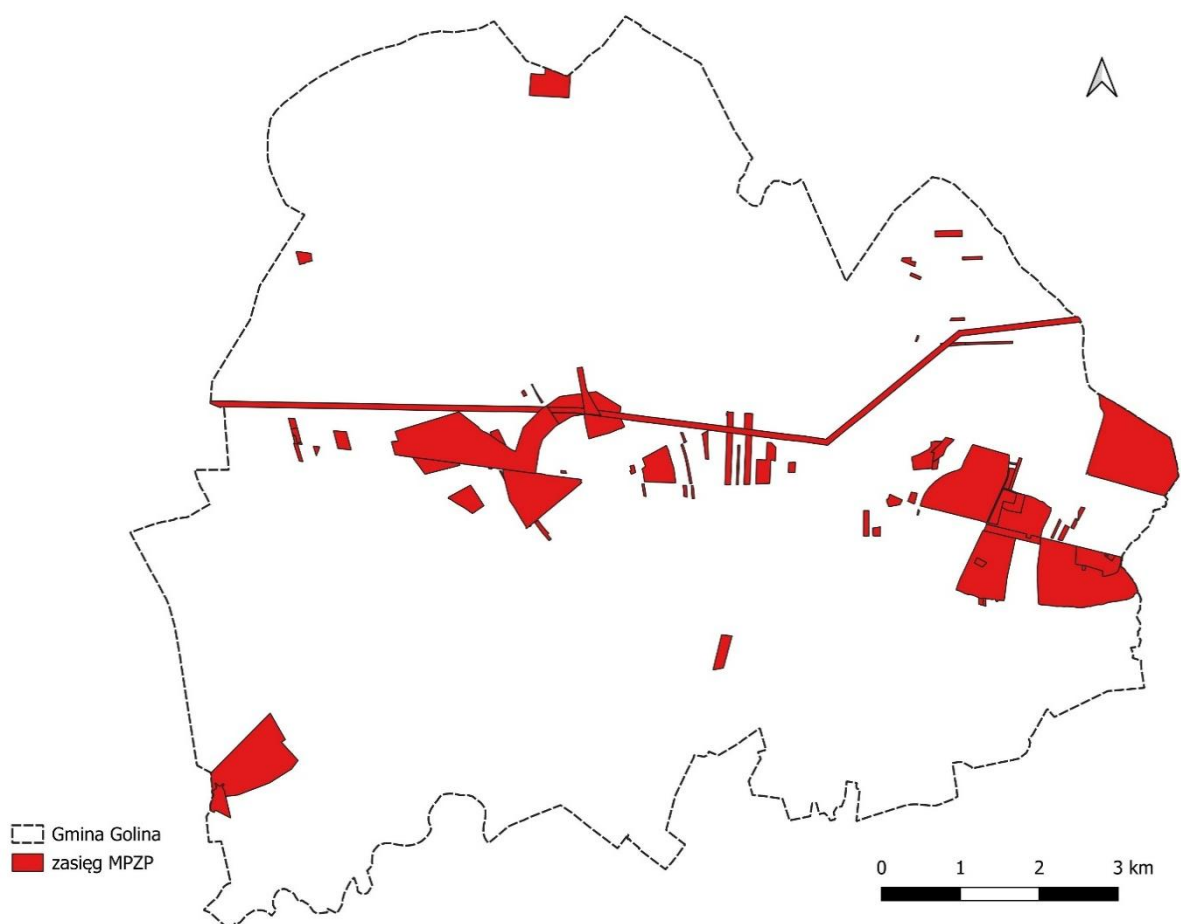
W strukturze funkcjonalnej Gminy największe skupisko obiektów handlowych koncentruje się w mieście Golina, pełniącym funkcję głównego lokalnego ośrodka usługowego. Jednocześnie w zakresie przyciągania inwestycji, zakładów pracy oraz aktywności gospodarczej Gmina Golina konkuruje przede wszystkim z miastem Koninem oraz gminą Stare Miasto, które dysponują rozwiniętymi terenami inwestycyjnymi i silniejszym zapleczem gospodarczym. W najbliższych latach ważnym elementem wzmacniania funkcji miejskich Goliny będą planowane inwestycje celu publicznego, w tym budowa amfiteatru, targowiska miejskiego oraz ośrodka zdrowia na terenie miasta. Realizacja tych przedsięwzięć może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni publicznych, zwiększenia dostępności usług oraz wzmocnienia roli Goliny jako centrum społeczno-usługowego Gminy.

Na terenie Gminy Golina obowiązuje 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łącznie około 809 ha powierzchni. Najstarsze obowiązujące plany zostały uchwalone w latach 1999-2001 i dotyczą m.in. wsi Kraśnica, miasta Golina oraz wybranych terenów w miejscowościach Golina-Kolonia, Myślibórz, Spławie, Kolno, Rosocha, Rosocha-Kolonia i Kawnice. Może to wskazywać na potrzebę ich stopniowej weryfikacji pod kątem aktualnych uwarunkowań przestrzennych, społeczno-gospodarczych oraz prawnych. Obowiązujące plany miejscowe obejmują zarówno większe obszary rozwojowe, jak i niewielkie, punktowo zlokalizowane tereny.

Największy powierzchniowo plan dotyczy obszarów w miejscowościach Kraśnica, Węglew, Sługocinek, Przyjma, Sptawie, Myślibórz oraz w mieście Golinie. Istotne znaczenie mają również plany obejmujące tereny w Golinie, Węglewie, Kawnicach, Myśliborzu, Kraśnicy-Kolonii oraz obszary związane z lokalizacją infrastruktury technicznej, w tym dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Kromolice-Pątnów. W ostatnich latach uchwalano przede wszystkim plany dla wybranych, stosunkowo niewielkich obszarów, m.in. w obrębach Węglew, Kraśnica oraz Golina. Wskazuje to na punktowy charakter pokrycia planistycznego i potrzebę dalszego porządkowania polityki przestrzennej, szczególnie na obszarach podlegających presji inwestycyjnej oraz w rejonach intensywnie rozwijającej się zabudowy mieszkaniowej.

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono również kluczowe obszary rozwojowe o znaczeniu gospodarczym. Szczególne znaczenie mają tereny inwestycyjne położone wzdłuż autostrady A2, objęte miejscowymi planami przyjętymi uchwałą nr V/27/2007 z dnia 8 lutego 2007 r. oraz uchwałą nr XXIV/120/2008 z dnia 4 września 2008 r. Lokalizacja tych terenów w sąsiedztwie ważnego korytarza transportowego sprzyja rozwojowi funkcji gospodarczych, usługowych i logistycznych, a jednocześnie wymaga zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej.

Zakres przestrzenny obowiązujących MPZP prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 7. Zasięg przestrzenny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Golina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Rejestru Urbanistycznego.

Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest za pośrednictwem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) bądź decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Poza obszarami objętymi miejscowymi planami istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego Gminy mają również tereny wskazane w dokumentach planistycznych jako obszary produkcyjno-usługowe. Dotyczy to przede wszystkim strefy Myślibórz-Spławie o łącznej powierzchni około 143,2 ha oraz planowanego powiększenia strefy inwestycyjnej Sługocinek, obejmującej około 99 ha. Tereny te w większości posiadają podstawowe uzbrojenie, w szczególności dostęp do sieci wodociągowej oraz elektroenergetycznej, jednak ich dalszy rozwój może wymagać uzupełnienia infrastruktury technicznej oraz zapewnienia odpowiednich powiązań komunikacyjnych.

W latach 2020-2024 na terenie Gminy Golina odnotowano wysoki poziom aktywności inwestycyjnej w zakresie budownictwa, mierzonej liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy. W analizowanym okresie wydano łącznie 1 474 takie decyzje, co stanowiło około 17% wszystkich decyzji wydanych w powiecie konińskim. Liczba decyzji

o warunkach zabudowy w poszczególnych latach utrzymywała się na wysokim poziomie, przy czym najwyższą wartość odnotowano w 2023 roku, kiedy wydano 364 decyzje. W 2024 roku liczba ta wyniosła 314, pozostając nadal wyraźnie powyżej wartości z początku analizowanego okresu. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Gmina Golina w całym badanym okresie charakteryzowała się wyższym wskaźnikiem liczby decyzji o warunkach zabudowy niż średnia dla powiatu konińskiego. W 2020 roku wskaźnik ten wyniósł 18,81 wobec 13,29 w powiecie, natomiast w 2024 roku osiągnął poziom 25,38 przy średniej powiatowej wynoszącej 16,73. Najwyższy poziom aktywności odnotowano w 2023 roku, kiedy na 1 tys. mieszkańców przypadało 29,52 decyzji o warunkach zabudowy. Dane te wskazują na utrzymujące się wysokie zainteresowanie realizacją nowych inwestycji na terenie Gminy, wyraźnie przewyższające przeciętny poziom obserwowany w powiecie.

Podobne zależności widoczne były w przypadku pozwoleń na budowę oraz zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. W latach 2020-2024 w Gminie Golina wydano łącznie 534 takie decyzje. Ich liczba była zmienna w poszczególnych latach, jednak w większości analizowanego okresu wskaźnik w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców pozostawał wyższy niż średnia powiatowa. Najwyższe wartości odnotowano w 2022 roku, gdy wskaźnik wyniósł 10,87 oraz w 2024 roku, gdy osiągnął 10,02. Jedynie w 2021 roku wartość dla Gminy Golina była niższa niż średnia dla powiatu.

Struktura inwestycji realizowanych na terenie Gminy Golina wskazuje na zdecydowaną dominację budownictwa mieszkaniowego. W latach 2020-2024 udział nowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie pozwoleń na budowę i zgłoszeń z projektem budowlanym utrzymywał się na bardzo wysokim poziomie, od 85,71% w 2022 roku do 91,94% w 2024 roku. W każdym roku był on wyższy niż średnia dla powiatu konińskiego. Jednocześnie udział nowych budynków zbiorowego zamieszkania, budynków niemieszkalnych oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej był w Gminie niższy niż przeciętnie w powiecie i wahał się od 8,06% do 14,29%.

Przedstawione dane wskazują, że Gmina Golina charakteryzuje się wysoką aktywnością inwestycyjną, szczególnie w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Skala wydawanych decyzji o warunkach zabudowy oraz pozwoleń na budowę potwierdza utrzymującą się presję inwestycyjną, związaną m.in. z atrakcyjnością osadniczą Gminy, jej położeniem w sąsiedztwie Konina oraz dostępnością komunikacyjną. Dominacja inwestycji mieszkaniowych wskazuje na postępujący rozwój funkcji rezydencjalnej, co wymaga prowadzenia świadomej polityki przestrzennej, ukierunkowanej na racjonalne kształtowanie zabudowy, zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej oraz ograniczanie rozpraszania zabudowy.

Tab. 6. Ruch budowlany w Gminie Golina w latach 2020-2024 na tle średniej gmin powiatu konińskiego.

		2020	2021	2022	2023	2024
Decyzje o warunkach zabudowy						
ogółem	Gmina Golina	227	304	265	364	314
	powiat koniński	1711	1676	1450	1785	2149
na 1 tys. mieszkańców	Gmina Golina	18,81	24,95	21,66	29,52	25,38
	powiat koniński	13,29	13,00	11,25	13,85	16,73
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Gmina Golina	111	80	133	86	124
	powiat koniński	921	965	703	661	778
na 1 tys. mieszkańców	Gmina Golina	9,20	6,57	10,87	6,97	10,02
	powiat koniński	7,15	7,49	5,45	5,13	6,06
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Gmina Golina	90,09	90,00	85,71	86,05	91,94
	powiat koniński	78,94	86,74	79,52	80,94	79,43
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Gmina Golina	9,91	10,00	14,29	13,95	8,06
	powiat koniński	21,06	13,26	20,48	19,06	20,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Walory historyczno-turystyczne

Historia Gminy Golina jest ściśle związana z dziejami miasta Golina, którego początki sięgają XIV wieku. Najstarsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1338 roku i wskazuje, że była ona miastem prywatnym należącym początkowo do rodu Golińskich, a następnie do Żychlińskich. Szczególne znaczenie dla rozwoju miejscowości miało nadanie Golinie praw miejskich przez króla Kazimierza Wielkiego, potwierdzone dokumentem lokacyjnym z 22 stycznia 1362 roku. Król uznawany jest za fundatora miasta, a pamięć o tym wydarzeniu pozostaje obecna w przestrzeni publicznej Goliny, m.in. poprzez nazwę Placu Kazimierza Wielkiego oraz pomnik monarchy ustawiony w 1989 roku.

W okresie średniowiecza i wczesnej nowożytności Golina pełniła funkcję niewielkiego ośrodka miejskiego o znaczeniu lokalnym, związanego z obsługą otaczających ją terenów rolniczych. W 1458 roku miasto zobowiązane było do wystawienia trzech pieszych na wojnę z Krzyżakami, natomiast w 1579 roku funkcjonowało tu około 20 rzemieślników, w tym gorzelnicy i rybacy. Rozwój miasta został jednak zahamowany przez wielki pożar w 1611 roku, który zniszczył niemal całą zabudowę. Według przekazów, siedem lat po tym wydarzeniu w Golinie znajdowało się jedynie 17 domów i działało 5 rzemieślników. Na kształt historycznej struktury osadniczej Gminy wpływ miały również procesy osadnicze związane z napływem ludności olęderskiej po wojnach XVII i XVIII wieku. Śladem tego osadnictwa są m.in. nazwy miejscowości Myśliborskie Holendry oraz Węglewskie Holendry. Do rozbiorów Golina administracyjnie należała do województwa

kaliskiego. W 1793 roku, po II rozbiorze Polski, znalazła się pod panowaniem pruskim, następnie w latach 1807-1815 w granicach Księstwa Warszawskiego, a od 1815 roku w Królestwie Polskim, w guberni kaliskiej i powiecie konińskim. Okres zaborów nie sprzyjał rozwojowi miasta. Pomimo wzrostu liczby mieszkańców Golina w latach 1890-1921 utraciła prawa miejskie. Rolniczy charakter okolicznych terenów sprzyjał jednak rozwojowi lokalnego przetwórstwa i drobnej wytwórczości. Funkcjonowały tu m.in. garbarnia, olejarnia, młyn, browar i gorzelnia. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, dzięki staraniom lokalnych władz, Golinie przywrócono prawa miejskie. W okresie II Rzeczypospolitej nastąpił wzrost liczby mieszkańców, a w 1939 roku miasto liczyło około 3 200 osób.

Ważnym elementem historii Gminy była obecność społeczności żydowskiej, której rozwój datowany jest przede wszystkim od XVIII wieku. W 1808 roku w mieście mieszkało 227 wyznawców judaizmu, a w 1823 roku powstała gmina wyznaniowa. Żydzi zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem, współtworząc życie gospodarcze miejscowości. W spisie powszechnym z 1921 roku 695 mieszkańców Gminy zadeklarowało pochodzenie żydowskie. Tragiczny kres tej społeczności przyniosła II wojna światowa. W 1940 roku Żydzi z Gminy zostali deportowani m.in. do Zagórowa, Grodźca i Rzgowa, a część z nich trafiła następnie do gett lub została zamordowana. Zniszczeniu uległ również cmentarz żydowski w Golinie.

O bogatej historii Gminy świadczą zachowane obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym drewniany kościół pw. św. Jakuba Apostoła w Golinie z lat 1765-1767, zespół dworsko-parkowy w Golinie, kościół parafialny pw. św. Mateusza w Myśliborzu, sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach, kapliczka w Sławiu, wiatrak paltrak w Kawnicach oraz historyczne cmentarze i nagrobki. Ważnym elementem lokalnej tożsamości są również przekazy i legendy związane z Goliną i Kawnicami, m.in. legenda o kamieniu w parku, zatopionych dzwonach oraz obrazie Matki Bożej Kawnickiej. Współcześnie Gmina Golina łączy dziedzictwo miejskie, rolnicze, osadnicze i religijne z funkcją lokalnego ośrodka rozwoju. Jej historia odzwierciedla zarówno przemiany charakterystyczne dla wielkopolskich miasteczek prywatnych, jak i doświadczenia pogranicza kulturowego, osadnictwa olęderskiego, społeczności żydowskiej oraz lokalnych tradycji religijnych i patriotycznych. Zachowane zabytki, miejsca pamięci oraz lokalne przekazy stanowią istotny element tożsamości Gminy i ważny zasób dla rozwoju funkcji turystycznych, edukacyjnych i kulturowych.

Część zabytków nieruchomych z terenu Gminy została wpisana do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego, co potwierdza ich szczególną wartość historyczną i kulturową oraz konieczność objęcia ich ochroną konserwatorską. Zestawienie tych obiektów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 7. Wykaz obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego na terenie Gminy Golina.

Miejscowość	Zabytek
Golina	- kościół par. pw. św. Jakuba, drewn., 1765-67, nr rej.: 731 z 12.09.1969 - zespół dworski, 1 poł. XIX: - dwór, nr rej.: 181 z 21.08.1968 - park, ob. miejski, nr rej.: 437/179 z 3.04.1990
Kawnice	- nagrobki (2 szt.), na cmentarzu par., kam., nr rej.: 97/43 z 22/02.1994 - park dworski, XIX, nr rej.: 18/53 z 20.06.1949
Kolonia-Rosocha	- cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-505/246 z 9.05.1994
Myślibórz	- kościół par. pw. św. Mateusza, pocz. XVI, XVII, XVIII, XIX, nr rej.: 1032 z 12.03.1970 - cmentarz rzym.-kat. par., 1 poł. XIX, nr rej.: A-496/237 z 23.02.1994 - nagrobki (6 szt.), na cmentarzu par., nr rej.: B/98/44 z 25.02.1994
Węglewskie Holendry	- cmentarz ewangelicko-augsburski, 1 poł. XIX, nr rej.: A-506/247 z 9.05.1994

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Na terenie Gminy Golina znajdują się również 62 obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których opracowano karty adresowe. Zasób ten świadczy o zachowanym dziedzictwie kulturowym Gminy oraz historycznym znaczeniu poszczególnych miejscowości w strukturze osadniczej obszaru. Obejmuje on zarówno obiekty sakralne, rezydencjonalne, cmentarne, jak i elementy historycznej zabudowy oraz założeń parkowych.

Istotne znaczenie dla lokalnej tożsamości mają również miejsca pamięci narodowej oraz obiekty upamiętniające ważne wydarzenia i postaci historyczne. W Golinie, na Placu Kazimierza Wielkiego, znajduje się obelisk poświęcony „Tym, co za Polskę życie oddali”. Na tym samym placu, dla upamiętnienia nadania praw miejskich Golinie przez króla Kazimierza Wielkiego oraz w związku z 650. rocznicą nadania praw miejskich, ulokowano pomnik króla Kazimierza Wielkiego. Ważnym miejscem pamięci jest także obelisk z tablicą upamiętniającą por. Michała Kobyleńskiego, zlokalizowany na placu przed Szkołą Podstawową im. Juliusza Słowackiego w Golinie. Michał Kobyleński był uczestnikiem I wojny światowej, wojny polsko-bolszewickiej, od 1924 r. nauczycielem i następnie kierownikiem szkoły w Golinie oraz uczestnikiem kampanii wrześniowej 1939 r. Został zamordowany w Katyniu w 1940 r., a w 2007 r. pośmiertnie awansowany na stopień kapitana. Przy obelisku odbywają się gminne obchody ku pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.

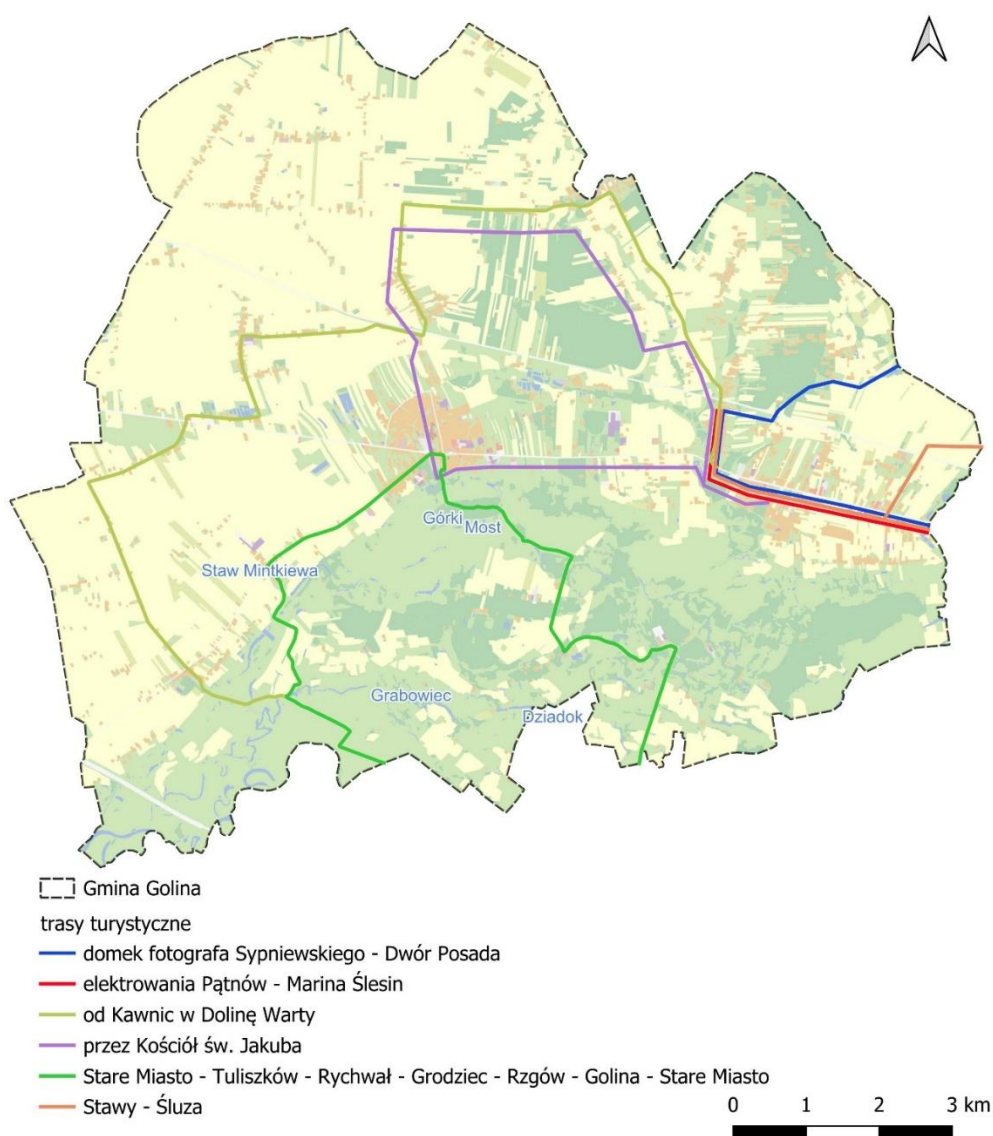
Do miejsc o znaczeniu historycznym należą również pomnik z tablicą pamiątkową „Ku czci poległych i zasłużonych Ziemi Kawnickiej” w Kawnicach, ufundowany przez OSP Kawnice, oraz znajdujący się tam „Dąb Wolności”, posadzony dla uczczenia 25 lat wolnej Polski. W Przyjmie, przy budynku Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie, znajduje się natomiast głaz z odkrywki „Józwin” z granitową tablicą upamiętniającą noblistkę i patronkę szkoły. Miejsca te pełnią ważną funkcję symboliczną, edukacyjną i integracyjną, stanowiąc przestrzeń organizacji uroczystości patriotycznych, obchodów rocznicowych oraz działań służących pielęgnowaniu pamięci historycznej.

W Golinie do rejestru zabytków wpisano drewniany kościół parafialny pw. św. Jakuba z lat 1765-1767, zespół dworski obejmujący dwór z pierwszej połowy XIX wieku oraz park, pełniący obecnie funkcję parku miejskiego. W Kawnicach ochroną rejestrową objęte są nagrobki na cmentarzu parafialnym oraz park dworski z XIX wieku. W Myśliborzu do rejestru wpisano kościół parafialny pw. św. Mateusza, cmentarz rzymskokatolicki parafialny oraz zespół nagrobków. Ponadto w miejscowości Rosocha-Kolonia i Węglewskie Holendry znajdują się wpisane do rejestru cmentarze ewangelicko-augsburskie, stanowiące świadectwo wielokulturowej historii osadnictwa na tym obszarze.

Rozmieszczenie zabytków ma charakter rozproszony i nawiązuje do historycznej sieci osadniczej Gminy. Szczególne znaczenie mają obiekty sakralne, cmentarne oraz dawne założenia dworskie i parkowe, które współtworzą krajobraz kulturowy Gminy Golina i stanowią ważny element jej dziedzictwa historycznego.

Gmina Golina wyróżnia się połączeniem miejskiego dziedzictwa historycznego z rolniczym i nadwarciańskim charakterem przestrzeni. Jej specyfikę tworzy miasto Golina, pełniące funkcję lokalnego centrum administracyjno-usługowego, oraz otaczające je miejscowości wiejskie, w których nadal istotną rolę odgrywają funkcje rolnicze, osadnicze i lokalne tradycje. Ważnym elementem tożsamości Gminy jest położenie w Dolinie Warty, które wzmacnia jej walory krajobrazowe, przyrodnicze i rekreacyjne. Na odrębność Gminy wpływa również wielowarstwowe dziedzictwo kulturowe, obejmujące ślady dawnego miasta lokacyjnego, osadnictwa olęderskiego, społeczności żydowskiej oraz tradycji religijnych związanych m.in. z Kawnicami i Myśliborzem. Dzięki temu Gmina Golina posiada zróżnicowany potencjał rozwojowy, łączący funkcje mieszkaniowe, rolnicze, kulturowe, rekreacyjne i przyrodnicze, przy jednoczesnym zachowaniu wyraźnej lokalnej tożsamości.

Ryc. 9. Szlaki piesze i rowerowe na terenie Gminy Golina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.golina.pl/szlaki-turystyczne (dostęp: 20.05.2026 r.) oraz www.komoot.com/pl (dostęp: 20.05.2026 r.).

Na terenie Gminy Golina rozwijana jest infrastruktura pieszo-rowerowa, pełniąca zarówno funkcję komunikacyjną, jak i rekreacyjno-turystyczną. Długość dróg rowerowych, rozumianych jako wydzielone odcinki infrastruktury dla rowerów wzdłuż dróg, wynosi 26,3 km. Infrastruktura ta poprawia bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu, ułatwia codzienne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami oraz sprzyja rozwojowi bardziej zrównoważonych form mobilności.

Istotne znaczenie mają również szlaki rowerowe przebiegające przez teren Gminy, umożliwiające poznawanie jej walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Przykładem jest trasa „Od Kawnic w Dolinę Warty” o długości 19,9 km, prowadząca przez Kawnice, Głodowo, Adamów, Sławie i Radolinę. Szlak ten łączy obszary osadnicze z terenami Doliny Warty, prowadząc przez miejscowości o zróżnicowanym charakterze krajobrazowym. Przez Gminę przebiega również ponadlokalna trasa rowerowa „Rowerowa Szóstka”, która łączy m.in. Stare Miasto, Tuliszków, Rychwał, Grodziec, Rzgów i Golinę.

Planowany dalszy rozwój infrastruktury rowerowej koncentrować się będzie przede wszystkim wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych, w szczególności drogi krajowej nr 92 oraz drogi wojewódzkiej nr 467. Rozbudowa tras rowerowych w tych korytarzach może przyczynić się do poprawy dostępności komunikacyjnej Gminy, zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów oraz lepszego powiązania miejscowości z Goliną, Koninem i terenami atrakcyjnymi przyrodniczo. Działania te będą jednocześnie wzmacniać potencjał rekreacyjny i turystyczny Gminy oraz tworzyć warunki do ograniczania zależności mieszkańców od transportu samochodowego.

CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

2.1. Walory przyrodnicze

Walory przyrodnicze wpływają w sposób znaczący na potencjał rozwojowy jednostki samorządu terytorialnego. Warunki atmosferyczne, ukształtowanie terenu, budowa geologiczna czy zbiorniki wodne stanowią czynniki mogące determinować atrakcyjność turystyczną, warunki do uprawy rolniczej czy eksploatację surowców mineralnych, a zatem definiować stan gospodarki lokalnej oraz wyznaczać kierunki jej rozwoju.

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski (Solon i inni) opracowaną na podstawie pracy Jerzego Kondrackiego, Gmina Golina położona jest w megaregionie Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, na styku dwóch podprowincji: Pojezierzy Południowobaltyckich oraz Nizin Środkowopolskich. W ujęciu makroregionalnym obszar Gminy znajduje się na pograniczu Pojezierza Wielkopolskiego i Niziny Południowowielkopolskiej. Według przyjętej regionalizacji fizycznogeograficznej Gmina Golina obejmuje fragmenty trzech mezoregionów: Równiny Wrzesińskiej, Doliny Konińskiej oraz Pojezierza Żnińsko-Mogileńskiego.

Krajobraz Gminy Golina kształtowany jest przez położenie na styku wysoczyznowych obszarów Pojezierza Wielkopolskiego oraz dolinnych form związanych z Doliną Konińską. W północnej, północno-zachodniej i zachodniej części Gminy dominują tereny równinne i lekko faliste, wykorzystywane przede wszystkim rolniczo. Są to głównie obszary otwartego krajobrazu pól uprawnych, uzupełnione lokalnie przez niewielkie kompleksy leśne, zadrzewienia śródpolne, drobne ciek wodne, rowy melioracyjne oraz niewielkie zbiorniki wodne. Elementy te, mimo że mają charakter rozproszony, zwiększają różnorodność krajobrazową i przyrodniczą północnej części Gminy oraz mają znaczenie dla lokalnej retencji.

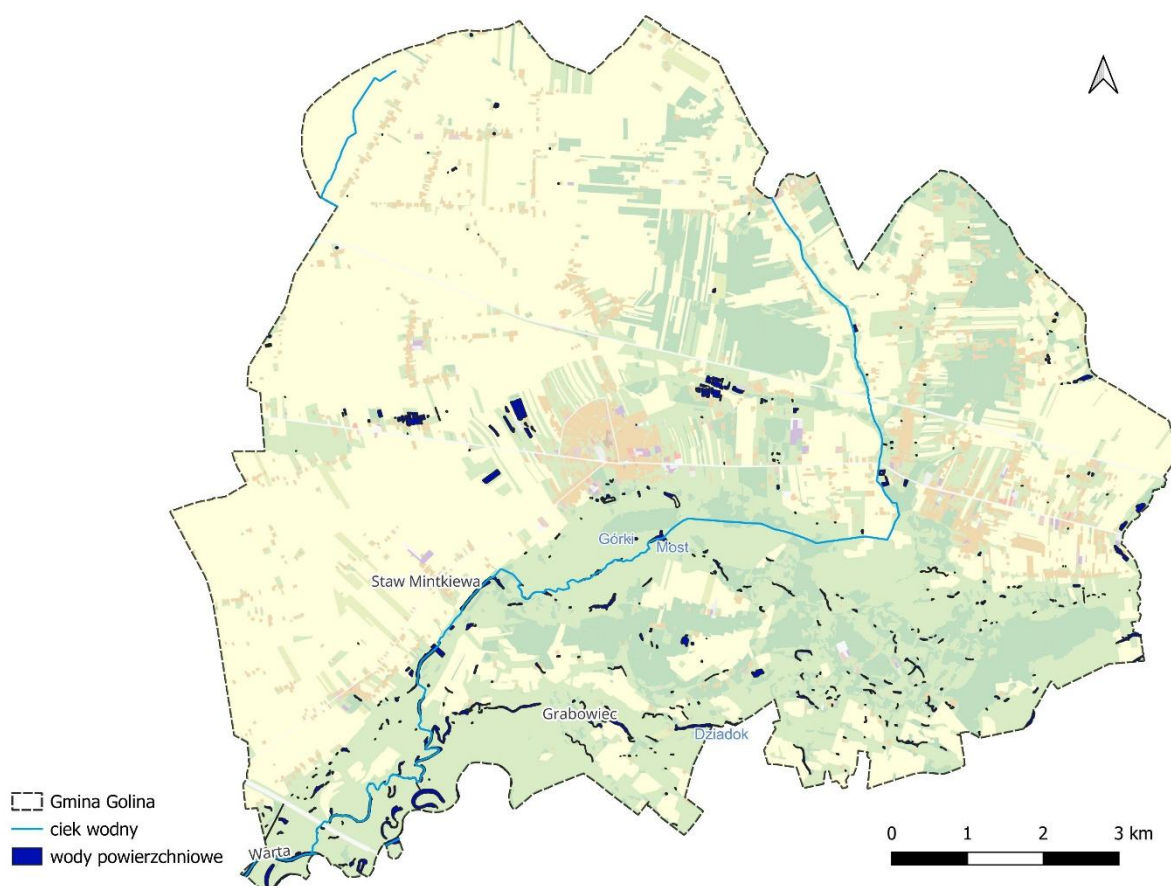
Odmienny charakter ma południowa część Gminy, związana z Doliną Warty. Występują tam tereny niżej położone, obejmujące łąki, obszary zieleni, większe kompleksy leśne oraz tereny narażone na okresowe podtopienia i powodzie. Uwarunkowania te ograniczają możliwości intensywnej urbanizacji, jednocześnie wzmacniając znaczenie funkcji przyrodniczej, krajobrazowej i retencyjnej. W strukturze przestrzennej Gminy widoczny jest więc wyraźny kontrast pomiędzy rolniczymi terenami wysoczyznowymi, lokalnie urozmaiconymi lasami i wodami powierzchniowymi, a przyrodniczo cennymi obszarami dolinnymi.

Wody powierzchniowe i podziemne

Cały obszar Gminy Golina położony jest w dorzeczu Odry, w zlewni Warty, która stanowi najważniejszy element sieci hydrograficznej Gminy. Rzeką Warta przepływa przez południową część Gminy, kształtując charakter terenów dolinnych, łąkowych i zalewowych. W jej sąsiedztwie występują liczne mniejsze zbiorniki wodne, zagłębienia terenowe oraz formy związane z doliną rzeczną, w tym starorzecza i okresowo podmokłe obniżenia terenu. Obszary te odgrywają istotną rolę w retencji wód, kształtowaniu lokalnych stosunków wodnych oraz zachowaniu walorów przyrodniczych południowej części Gminy.

Sieć hydrograficzną uzupełniają mniejsze cieki wodne, w tym ciek III rzędu Dopytyw z Głódowa, przecinający obszar Gminy w układzie zbliżonym do południkowego i uchodzący do Warty. W północnej części Gminy sieć wodna jest znacznie słabiej rozwinięta i ma bardziej rozproszony charakter. Występują tam przede wszystkim niewielkie zbiorniki wodne, stawy, łowiska oraz lokalne zagłębienia wypełnione wodą, często o charakterze sztucznym lub przekształconym. Fragmentarycznie występuje tam również Dopytyw spod Przyjmy. Istotnym elementem hydrograficznym położonym w bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy Gminy jest Jezioro Głódowskie, które wpływa na walory krajobrazowe tej części obszaru oraz stanowi ważny punkt odniesienia w lokalnym układzie przyrodniczym.

Elementem uzupełniającym lokalny układ wodny są rowy melioracyjne, szczególnie istotne na terenach użytkowanych rolniczo. Ich funkcjonowanie wpływa na odwodnienie gruntów, regulację stosunków wodnych oraz warunki prowadzenia działalności rolniczej. Zróżnicowanie sieci hydrograficznej powoduje, że północna część Gminy ma bardziej rolniczy i suchy charakter, natomiast południowa, związana z Doliną Warty, wyróżnia się większym udziałem terenów wilgotnych, zbiorników wodnych oraz obszarów narażonych na okresowe podtopienia i powodzie.

Ryc. 10. Sieć hydrologiczna na terenie Gminy Golina.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód powierzchniowych, na terenie Gminy Golina zlokalizowanych jest siedem JCWP o następujących numerach:

- RW60001218399 (Warta od Powy do Prosny),
- RW600012183519 (Warta od Neru do Powy),
- RW60001618349 (Kanał Ślesiński),
- RW60001518345929 (Struga Biskupia do jez. Gostawskiego),
- RW6000151835349 (Struga Zarzevska),
- RW600015183679 (Mieszna do Strugi Bawół),
- LW10094 (Gostawskie).

Spośród wskazanych jednolitych części wód większość stanowią silnie zmienione części wód, natomiast Struga Zarzevska została zakwalifikowana jako naturalna część wód. Wszystkie JCWP charakteryzują się złym ogólnym stanem wód oraz stanem chemicznym poniżej dobrego. Ich stan lub potencjał ekologiczny jest zróżnicowany. W przypadku Kanału Ślesińskiego oceniono go jako zły potencjał ekologiczny, natomiast w pozostałych jednostkach jako umiarkowany stan lub potencjał ekologiczny.

Wszystkie wymienione JCWP zostały wskazane jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Wyznaczone cele obejmują przede wszystkim osiągnięcie dobrego

stanu lub potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego, z uwzględnieniem złagodzonych wskaźników w zakresie stanu chemicznego. Wyjątek stanowi Struga Biskupia do jez. Goławskiego, dla której jako cel środowiskowy wskazano utrzymanie umiarkowanego potencjału ekologicznego oraz osiągnięcie dobrego stanu chemicznego poza złagodzonymi wskaźnikami. Dane te wskazują na istotną presję środowiskową w obrębie wód powierzchniowych oraz potrzebę prowadzenia działań ograniczających zanieczyszczenia, poprawiających retencję i wspierających ochronę ekosystemów wodnych.

Na terenie Gminy Golina występują również wody podziemne. Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, na terenie Gminy znajdują się dwie JCWPd:

- Nr 62 (GW600062),
- Nr 71 (GW600071).

Jednostki te zlokalizowane są w dorzeczu Odry. JCWPd GW600062 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, jednak jej stan ilościowy oceniono jako słaby, w związku z czym ogólny stan tej jednostki określono jako słaby. Dla JCWPd GW600071 zarówno stan chemiczny, jak i ilościowy oceniono jako dobry, a ogólny stan jednostki również określono jako dobry.

Dla obu jednostek wyznaczono cele środowiskowe związane z utrzymaniem dobrego stanu chemicznego wód. W przypadku JCWPd GW600062 celem jest również niedopuszczenie do pogorszenia aktualnego stanu ilościowego, natomiast dla JCWPd GW600071 utrzymanie dobrego stanu ilościowego. Jednocześnie obie jednostki zostały wskazane jako zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego w zakresie ilościowym, co oznacza potrzebę racjonalnego gospodarowania zasobami wód podziemnych oraz ograniczania presji związanej z ich poborem.

Szczegółową charakterystykę wód powierzchniowych i podziemnych przedstawiają z kolei poniższe tabele.

Tab. 8. Charakterystyka wód powierzchniowych na terenie Gminy Golina

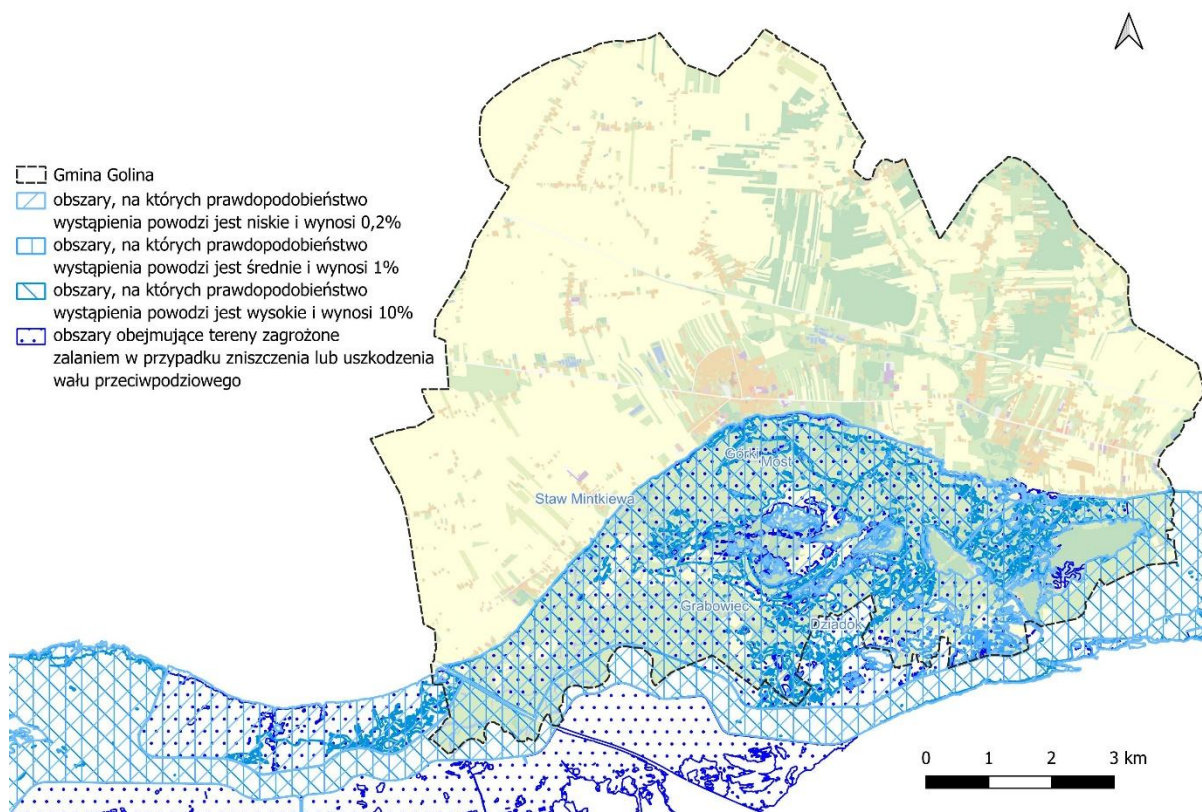
Nazwa	Status	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczone cele środowiskowe
Warta od Powy do Proсны	SZCW - silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Warta od Neru do Powy	SZCW - silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Kanał Ślesiński	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Struga Biskupia do jez. Gostawskiego	SZCW - silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Struga Zarzevska	NAT - naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Meszna do Strugi Bawót	SZCW - silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)
Gostawskie	SZCW - silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny (poza złągodzonymi wskaźnikami)

Źródło: opracowanie własne na podstawie apgw.gov.pl (dostęp: 25.05.2026 r.).

Tab. 9. Charakterystyka wód podziemnych na terenie Gminy Golina

Numer oraz kod	Klasyfikacja stanu ilościowego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Stan JCWPd (ocena 2019)	Wyznaczone cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW600062	słaby	dobry	słaby	dobry stan chemiczny, brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego	zagrożona ilościowo
GW600071	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	zagrożona ilościowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie apgw.gov.pl (dostęp: 25.05.2026 r.).

Ryc. 11. Obszary zagrożenia powodzią na terenie Gminy Golina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK.

Zgodnie z dostępnymi danymi dotyczącymi zagrożenia i ryzyka powodziowego, na terenie Gminy Golina występują obszary zagrożenia powodziowego, związane przede wszystkim z doliną rzeki Warty. Obejmują one głównie południową część Gminy, gdzie występują tereny niżej położone, łąkowe, podmokłe oraz zalewowe. Zasięg zagrożenia powodziowego częściowo pokrywa się również z dolnym odcinkiem Doptýwu z Głódowa, uchodzącego do Warty, co oznacza, że w przypadku wysokich stanów wód na Warcie oddziaływanie powodziowe może obejmować także tereny położone wzdłuż tego cieku w południowej części Gminy. Dla tego obszaru wskazano strefy zagrożenia powodziowego o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi, a także obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych. Obecność terenów zagrożonych powodzią stanowi istotne uwarunkowanie dla prowadzenia polityki przestrzennej Gminy. Ogranicza ona możliwości lokalizacji nowej zabudowy oraz wymaga szczególnej ostrożności przy planowaniu inwestycji, zwłaszcza w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej. Jednocześnie tereny Doliny Warty oraz dolne odcinki jej dopływów pełnią ważne funkcje przyrodnicze, krajobrazowe i retencyjne, wpływając na lokalny bilans wodny oraz ograniczanie skutków wezbrań.

Poza Doliną Warty i terenami powiązаныmi z jej dopływami ryzyko powodziowe ma zasadniczo mniejsze znaczenie i może dotyczyć głównie lokalnych podtopień związanych z intensywnymi opadami, niewydolnością systemów odwodnienia, rowów melioracyjnych lub okresowym podniesieniem poziomu wód w mniejszych ciekach i zbiornikach. Z tego względu istotne jest utrzymanie drożności urządzeń melioracyjnych, ochrona naturalnych terenów retencyjnych oraz uwzględnianie zagrożenia powodziowego w dokumentach planistycznych i decyzjach inwestycyjnych.

Flora i fauna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne, Gmina Golina położona jest na styku Krainy Środkowowielkopolskiej i Krainy Kujawskiej. Położenie to wskazuje na przejściowy charakter uwarunkowań roślinnych, związany z kontaktem dwóch jednostek różniących się składem potencjalnych zbiorowisk leśnych oraz udziałem wybranych typów siedlisk.

Kraina Środkowowielkopolska wyróżnia się brakiem lasów bukowych, rzadkim występowaniem dąbrów świetlistych oraz przewagą określonych typów borów mieszanych, charakterystycznych dla środkowej części Wielkopolski. Kraina Kujawska również charakteryzuje się brakiem lasów bukowych, jednak odróżnia ją stosunkowo częstsze występowanie dąbrów świetlistych, dominacja borów mieszanych określonego typu oraz obecność specyficznej odmiany zbiorowisk grądowych właściwych dla Kujaw.

Położenie Gminy Golina na pograniczu tych krain podkreśla znaczenie lokalnego zróżnicowania siedlisk, zwłaszcza w zakresie zbiorowisk grądowych, borów mieszanych, dąbrów oraz roślinności dolinnej związanej z Wartą i jej dopływami. Uwarunkowania te stanowią ważne tło dla oceny potencjału przyrodniczego Gminy oraz potrzeby zachowania naturalnych i półnaturalnych elementów krajobrazu.

Na terenie Gminy Golina lesistość nie jest wysoka, a znaczną część jej powierzchni zajmują tereny rolnicze. Struktura przyrodnicza Gminy jest jednak wyraźnie zróżnicowana przestrzennie. Najmniej zróżnicowane pod względem przyrodniczym są północna i zachodnia część Gminy, gdzie dominują pola uprawne, uzupełnione przez zadrzewienia przydrożne, śródpolne oraz niewielkie kompleksy leśne. Większe znaczenie przyrodnicze posiada natomiast północno-wschodnia część Gminy, powiązana funkcjonalnie z Puszcą Bieniszewską oraz rejonem Jeziora Głodowskiego. Występuje tam mozaika pól, niewielkich lasów, zadrzewień i terenów wodnych, która zwiększa lokalną różnorodność siedliskową.

Najwyższą wartość przyrodniczą posiada południowa część Gminy, związana z Doliną Warty. Obszar ten obejmuje rozległe tereny zalewowe, łąki, pastwiska, starorzecza, torfowiska niskie, zadrzewienia olchowe i wierzbowe oraz dawne wyrobiska potorfowe w różnym stadium sukcesji roślinnej. Zróżnicowany poziom uwilgotnienia podłoża,

okresowe zalewy oraz obecność siedlisk wodnych i podmokłych sprzyjają występowaniu bogatej roślinności łąkowej, szuwarowej, zaroślowej i wodnej. Dolina Warty pełni jednocześnie funkcję ważnego korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Lasy i zadrzewienia na terenie Gminy mają często charakter rozdrobniony. W północno-wschodniej części Gminy część z nich powstała w wyniku zalesiania słabszych gruntów rolnych, co przyczyniło się do zwiększenia udziału powierzchni leśnych, ale jednocześnie nie doprowadziło do wykształcenia większych, zwartych kompleksów leśnych. Mimo to lasy, zadrzewienia i zakrzewienia pełnią istotne funkcje środowiskowe: wspierają retencję wodną, ograniczają erozję gleb, poprawiają warunki mikroklimatyczne oraz stanowią miejsca bytowania, żerowania i przemieszczania się zwierząt. Szczególne znaczenie mają zadrzewienia wzdłuż cieków, rowów melioracyjnych, dróg i granic pól, które wzmacniają ciągłość ekologiczną terenów rolniczych.

Fauna Gminy Golina odzwierciedla zróżnicowanie jej siedlisk, obejmujących pola uprawne, łąki, pastwiska, zadrzewienia, niewielkie kompleksy leśne, cieki wodne, starorzecza oraz tereny podmokłe Doliny Warty. Na obszarach rolniczych i leśnych występują typowe dla regionu gatunki ssaków, takie jak sarna, dzik, zając, lis czy kuna. W rejonach powiązanych z większymi kompleksami leśnymi mogą pojawiać się również gatunki związane z bardziej zwartymi strukturami leśnymi.

Szczególnie bogata jest awifauna Doliny Warty, która stanowi miejsce lęgowe, żerowisko oraz trasę migracyjną dla licznych gatunków ptaków wodno-błotnych i łąkowych. Występują tu m.in. gatunki związane z szuwarami, starorzeczami, łąkami wilgotnymi i terenami zalewowymi. Tereny otwarte Gminy sprzyjają natomiast obecności ptaków krajobrazu rolniczego, takich jak skowronek, trznadel, kuropatwa czy bażant, a zadrzewienia i obrzeża lasów stanowią siedliska dla ptaków drapieżnych oraz gatunków związanych ze strefą ekotonową. Obecność cieków, rowów, zbiorników wodnych i terenów podmokłych sprzyja również występowaniu płazów i gadów, w tym żab, ropuch, traszek, jaszczurek oraz zaskrońców.

Pomimo przekształceń środowiskowych wynikających z wieloletniego użytkowania rolniczego, melioracji, rozwoju zabudowy oraz oddziaływania infrastruktury komunikacyjnej, Gmina Golina zachowuje istotne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Ich podstawę stanowią przede wszystkim Dolina Warty, powiązania z Puszczą Bieniszewską, rejon Jeziora Głodowskiego, niewielkie kompleksy leśne, zadrzewienia śródpolne oraz mozaika łąk, pól, cieków i terenów podmokłych. Zróżnicowanie tych elementów tworzy charakterystyczny układ przyrodniczy Gminy, łączący krajobraz rolniczy, leśny i dolinny.

Warunki klimatyczne

Gmina Golina położona jest w dziale klimatycznym Niżu Polskiego, przy północno-wschodniej granicy regionu śląsko-wielkopolskiego, natomiast w podziale klimatycznym A. Wosia zaliczana jest do Regionu Środkowowielkopolskiego. Położenie przy granicy jednostek klimatycznych wskazuje na przejściowy charakter warunków klimatycznych, zbliżonych do obszarów sąsiednich i pozbawionych cech skrajnych w skali kraju. Klimat Gminy wykazuje cechy pośrednie pomiędzy klimatem oceanicznym i kontynentalnym, a kształtowany jest głównie przez masy powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego.

Warunki termiczne Gminy mają charakter umiarkowany. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,8°C, przy czym najniższe wartości notowane są w styczniu, ze średnią temperaturą około -2,5°C, a najwyższe w lipcu, kiedy średnia temperatura osiąga około 18,2°C. Taki przebieg temperatur jest typowy dla klimatu przejściowego środkowej Wielkopolski i sprzyja prowadzeniu działalności rolniczej, choć znaczenie dla warunków upraw mają również okresowe niedobory opadów w sezonie wegetacyjnym.

Gmina Golina położona jest w części kraju charakteryzującej się relatywnie niskimi sumami opadów atmosferycznych. Roczne sumy opadów kształtują się przeważnie poniżej lub w pobliżu 550 mm, przy czym największe opady przypadają na miesiące letnie, zwłaszcza lipiec, natomiast najmniejsze na okres zimowy i przedwiosenny. Taki rozkład opadów ma istotne znaczenie dla gospodarki rolnej, retencji wodnej oraz podatności obszaru na występowanie suszy.

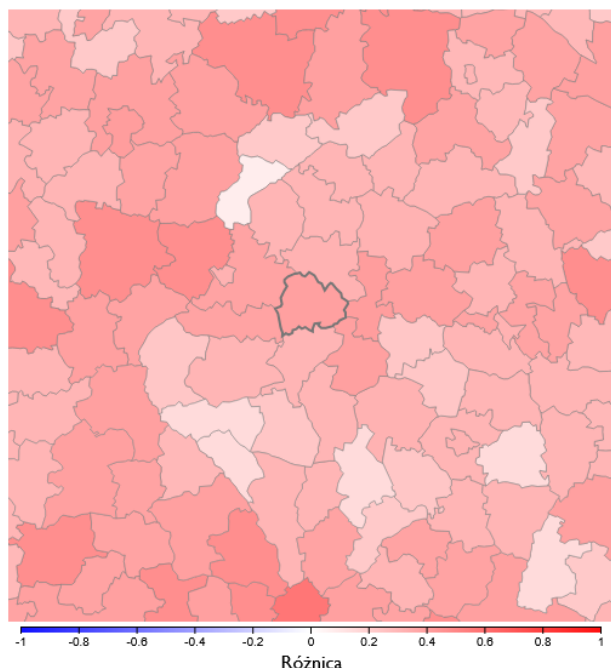
Brak wyraźnych barier orograficznych sprzyja swobodnemu przemieszczaniu się mas powietrza, co wpływa na zmienność warunków pogodowych. W strukturze wiatrów dominują kierunki zachodnie i południowo-zachodnie, a większa dynamika wiatru występuje przede wszystkim w półroczu chłodnym. Lokalnie, zwłaszcza w obniżeniach terenu oraz w Dolinie Warty, mogą występować warunki sprzyjające tworzeniu się mgieł, zaleganiu chłodniejszego powietrza oraz okresowym inwersjom temperatury.

Analizując uwarunkowania klimatyczne, należy uwzględnić postępujące zmiany klimatu, które w coraz większym stopniu wpływają na warunki życia mieszkańców zarówno na terenach zurbanizowanych, jak i rolniczych. Wdrażanie działań zwiększających odporność przestrzeni na skutki tych zmian stanowi element realizacji interesu publicznego, rozumianego jako dążenie do zapewnienia możliwie najlepszych warunków życia, bezpieczeństwa środowiskowego oraz stabilności produkcji rolnej.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że w kolejnych dekadach Gmina Golina może być narażona na wysokie ryzyko niedoboru zasobów wodnych. Szacuje się, że problem ten może dotyczyć nawet ponad 70% powierzchni Gminy. Prognozowany wzrost temperatury powietrza oraz nasilanie się zjawisk suszy mogą prowadzić do pogorszenia bilansu

wodnego, obniżenia poziomu wód gruntowych oraz ograniczenia dostępności wody dla rolnictwa, co w konsekwencji może wpływać na wielkość i stabilność plonów.

Porównanie: gospodarka wodna - zagrożenia niedoborem zasobów - RCP 8.5 - 2021-2030 vs 2011-2021

GOLINA (POW. KONIŃSKI, WOJ. WIELKOPOLSKIE)

Informacje szczegółowe o obszarze

Ekspozycja: 0,4

Podatność: I

Zagrożenie:

- 2021-2030: 0,638
- 2031-2040: 0,688
- 2041-2050: 0,688
- 2051-2060: 0,688
- 2061-2070: 0,688
- 2071-2080: 0,738
- 2081-2090: 0,738
- 2091-2100: 0,738

Ryzyko:

- 2021-2030: 3
- 2031-2040: 3
- 2041-2050: 3
- 2051-2060: 3
- 2061-2070: 3
- 2071-2080: 4
- 2081-2090: 4
- 2091-2100: 4

Ryc. 12. Analiza ryzyka w zakresie zagrożenia niedoborem zasobów wodnych w Gminie Golina.

Źródło: <https://ryzyko.ios.gov.pl/> (dostęp: 25.05.2026).

Obszar Gminy Golina zagrożony jest występowaniem wszystkich rodzajów suszy, których klasy zagrożeń są lokalnie zróżnicowane:

- susza atmosferyczna – klasa IV – ekstremalne zagrożenie,
- susza rolnicza – klasa IV – ekstremalne zagrożenie,
- susza hydrologiczna – klasa II – umiarkowane zagrożenie,
- susza hydrogeologiczna – klasa I i II – słabe/umiarkowane zagrożenie.

W łącznym zestawieniu Gmina Golina została zakwalifikowana jako obszar silnie zagrożony występowaniem suszy. Zjawisko to stanowi istotne wyzwanie środowiskowe, szczególnie w kontekście rolniczego charakteru Gminy oraz prognozowanych zmian klimatycznych prowadzących do zwiększenia częstotliwości i intensywności okresów bezopadowych.

Należy przy tym zaznaczyć, że Gmina Golina nie została bezpośrednio wskazana w obowiązujących dokumentach jako podmiot odpowiedzialny za realizację konkretnych zadań inwestycyjnych w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy ani jako wnioskodawca takich przedsięwzięć. Nie wyklucza to jednak potrzeby podejmowania działań lokalnych służących poprawie retencji, ograniczaniu odpływu wód

opadowych, ochronie zasobów wodnych oraz zwiększaniu odporności przestrzeni rolniczej i zurbanizowanej na skutki suszy. Szczególne znaczenie mogą mieć w tym zakresie działania związane z utrzymaniem rowów melioracyjnych, ochroną terenów podmokłych, zachowaniem zadrzewień śródpolnych oraz rozwijaniem małej retencji.

Jakość powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania jakości powietrza dla terenu całej Polski. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu publikuje raporty dotyczące rocznej oraz pięcioletniej oceny jakości powietrza na terenie województwa wielkopolskiego. W ramach przeprowadzonego badania region podzielony został na 3 strefy w oparciu o następujące kryteria:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tys.,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Tym samym badanie na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadza się z podziałem na strefy:

- aglomeracji poznańskiej,
- miasta Kalisza,
- strefy wielkopolskiej.

Gmina Golina należy do strefy wielkopolskiej, dla której w 2025 roku odnotowano przekroczenia dotyczące pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, a także przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, przy jednoczesnym braku przekroczenia poziomu docelowego dla O₃.

Gmina Golina, jako część strefy wielkopolskiej, objęta jest Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej oraz jego aktualizacją przyjętą w 2026 roku. Aktualizacja programu została opracowana przede wszystkim ze względu na utrzymujące się przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀, a także potrzebę kontynuacji działań naprawczych w zakresie poprawy jakości powietrza. W dokumencie wskazano, że główną przyczyną przekroczeń B(a)P w strefie wielkopolskiej jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Na terenie Gminy Golina jako istotne źródła presji na jakość powietrza należy wskazać przede wszystkim emisję z sektora komunalno-bytowego, związaną ze spalaniem paliw stałych w indywidualnych źródłach ciepła, zwłaszcza w sezonie grzewczym. W okresie zimowym zwiększone zużycie węgla i drewna do ogrzewania budynków może

powodować wzrost stężeń pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu, co negatywnie wpływa na warunki aerosanitarne, szczególnie w obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej. Uzupełniającym źródłem zanieczyszczeń są emisje komunikacyjne, związane z ruchem drogowym na głównych trasach przebiegających przez Gminę lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie, w tym autostradzie A2, drodze krajowej nr 92 oraz drodze wojewódzkiej nr 467. Oddziaływanie transportu dotyczy przede wszystkim emisji tlenków azotu oraz pyłów pochodzących ze spalania paliw, ścierania nawierzchni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia pyłu z powierzchni dróg.

W związku z powyższym kluczowe znaczenie dla poprawy jakości powietrza mają działania ukierunkowane na ograniczanie niskiej emisji, w tym wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, poprawę efektywności energetycznej budynków, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców. Istotne pozostaje również uwzględnianie kwestii jakości powietrza w planowaniu przestrzennym, zwłaszcza poprzez kształtowanie zabudowy w sposób sprzyjający przewietrzaniu terenów mieszkaniowych i ograniczaniu koncentracji emisji.

Na terenie Gminy Golina nie funkcjonuje stacja monitoringu jakości powietrza należąca do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, wchodząca w skład Państwowego Monitoringu Środowiska. Jedną z najbliższych stacji GIOŚ jest stacja zlokalizowana w Koninie przy ul. Wyszyńskiego, która dostarcza danych o jakości powietrza w pobliskim ośrodku miejskim. Ze względu na miejski charakter tej lokalizacji jej wyniki nie odzwierciedlają bezpośrednio warunków panujących na całym obszarze Gminy Golina, jednak mogą stanowić ważny punkt odniesienia dla oceny jakości powietrza w tej części regionu. Na terenie Gminy funkcjonuje natomiast lokalna stacja monitoringu jakości powietrza zlokalizowana na budynku Urzędu Miejskiego w Golinie. Pomiary prowadzone przez tę stację mają charakter uzupełniający i informacyjny, ponieważ nie są częścią państwowego systemu monitoringu środowiska. Mogą jednak wspierać bieżącą obserwację jakości powietrza w centrum Gminy, zwłaszcza w zakresie jego zmian w sezonie grzewczym.

Pomimo otwartego charakteru znacznej części przestrzeni Gminy, sprzyjającego przewietrzaniu, w okresie jesienno-zimowym może dochodzić do okresowego pogorszenia jakości powietrza. Zjawisko to związane jest przede wszystkim z emisją z indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi, a w mniejszym stopniu także z ruchem drogowym na głównych ciągach komunikacyjnych. Wskazuje to na zasadność dalszego monitorowania jakości powietrza oraz kontynuowania działań ograniczających niską emisję, w tym wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania, poprawy efektywności energetycznej budynków i edukacji mieszkańców.

Złoża kopalin

Na terenie Gminy Golina zidentyfikowano udokumentowane złoża surowców mineralnych w postaci piasków i żwirów. Zgodnie z dostępnymi danymi obejmują one 10 złóż o zróżnicowanej powierzchni, zlokalizowanych w rejonie miejscowości Głodowo, Golina, Myślibórz, Przyjma oraz Rosocha. Największe znaczenie powierzchniowe ma złożo Przyjma, obejmujące 39,6 ha. Istotnym złożem jest również złożo Golina o powierzchni ok. 12 ha. Pozostałe złoża mają mniejszą powierzchnię, od 1,3 ha w Głodowie do 4,1 ha w Rososze, przy czym w rejonie Przyjmy występuje kilka dodatkowych, mniejszych złóż oznaczonych jako Przyjma I, Przyjma II, Przyjma III, Przyjma IV oraz Przyjma V.

Wszystkie udokumentowane złoża stanowią kruszywa naturalne, które mogą mieć znaczenie dla lokalnej gospodarki, zwłaszcza w kontekście potrzeb budownictwa, drogownictwa oraz realizacji inwestycji infrastrukturalnych. Ich rozmieszczenie wskazuje na szczególne znaczenie północnej i północno-zachodniej części Gminy, zwłaszcza rejonu Przyjmy, jako obszaru koncentracji zasobów kruszyw. Potencjalne wykorzystanie złóż wymaga jednak prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej i surowcowej, uwzględniającej zarówno potrzeby gospodarcze, jak i ochronę środowiska, krajobrazu oraz komfortu życia mieszkańców. Eksploatacja kruszyw może wiązać się z oddziaływaniami przestrzennymi i środowiskowymi, dlatego istotne jest zapewnienie właściwego nadzoru nad działalnością wydobywczą, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych oraz ograniczanie konfliktów z funkcjami rolniczymi, mieszkaniowymi i przyrodniczymi Gminy.

Tab. 10. Złoża kopalin na terenie Gminy Golina

ID	Nazwa	Kopalina	Powierzchnia (ha)
4351	Głodowo	piaski i żwiry	1,3
3378	Golina	piaski i żwiry	12
9673	Myślibórz	piaski i żwiry	2
1092	Przyjma	piaski i żwiry	39,6
8808	Przyjma I	piaski i żwiry	2,2
9820	Przyjma II	piaski i żwiry	1,7
11541	Przyjma III	piaski i żwiry	1,7
15870	Przyjma IV	piaski i żwiry	1,8
21070	Przyjma V	piaski i żwiry	3,9
5125	Rosocha	piaski i żwiry	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie midas-app.pgi.gov.pl (dostęp: 25.05.2026 r.).

Ochrona przyrody

Ochrona przyrody na terenie Gminy Golina realizowana jest na podstawie zapisów ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Zgodnie z przytoczoną ustawą za ochronę przyrody uznaje się zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, co odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody.

Na terenie Gminy Golina występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy – Nadwarciański Park Krajobrazowy,
- obszar chronionego krajobrazu – Powidzko-Bieniszewski,
- obszar chronionego krajobrazu – Pyzdrowski,
- obszar Natura 2000 – Ostoja Nadwarciańska,
- obszar Natura 2000 – Dolina Środkowej Warty,
- 6 pomników przyrody, obejmujących pojedyncze drzewa oraz aleje drzew.

Nadwarciański Park Krajobrazowy – został utworzony w 1995 roku w celu ochrony środowiska przyrodniczego, swoistych cech krajobrazu Doliny Warty, miejsc lęgowych ptactwa wodnego, błotnego i lądowego, a także ptaków przelotnych oraz wartości historycznych i kulturowych regionu. Park obejmuje cenne przyrodniczo tereny dolinne, w tym łąki, pastwiska, starorzecza, tereny podmokłe oraz ekosystemy związane z okresowymi zalewami Warty. Na terenie Gminy Golina jego obecność podkreśla znaczenie południowej części Gminy jako obszaru o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i retencyjnych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Powidzko-Bieniszewski – obejmuje fragmenty krajobrazu młodogłacjalnego południowej części Pojezierza Gnieźnieńskiego, związane m.in. z ciągiem wzgórz morenowych, rynnami polodowcowymi, kompleksami leśnymi oraz terenami o wysokich walorach krajoznawczych i rekreacyjnych. Obszar ten pełni istotną funkcję ekologiczną, stanowiąc powiązanie między terenami pojeziernymi, kompleksami leśnymi Puszczy Bieniszewskiej oraz Doliną Warty. W granicach Gminy Golina wzmacnia znaczenie północnych i północno-zachodnich terenów jako elementu regionalnego systemu przyrodniczego.

Obszar Chronionego Krajobrazu Pyzdrowski – obejmuje tereny związane z doliną środkowej Warty oraz fragmentami Równiny Rychwalskiej. Jest to obszar cenny ze względu na wyróżniający się krajobraz dolinny, funkcje ekologiczne oraz znaczenie dla turystyki i wypoczynku. Na terenie Gminy Golina jego obecność wiąże się przede wszystkim z południową częścią Gminy, gdzie Dolina Warty tworzy rozległy układ terenów otwartych, łąkowych, zalewowych i przyrodniczo cennych.

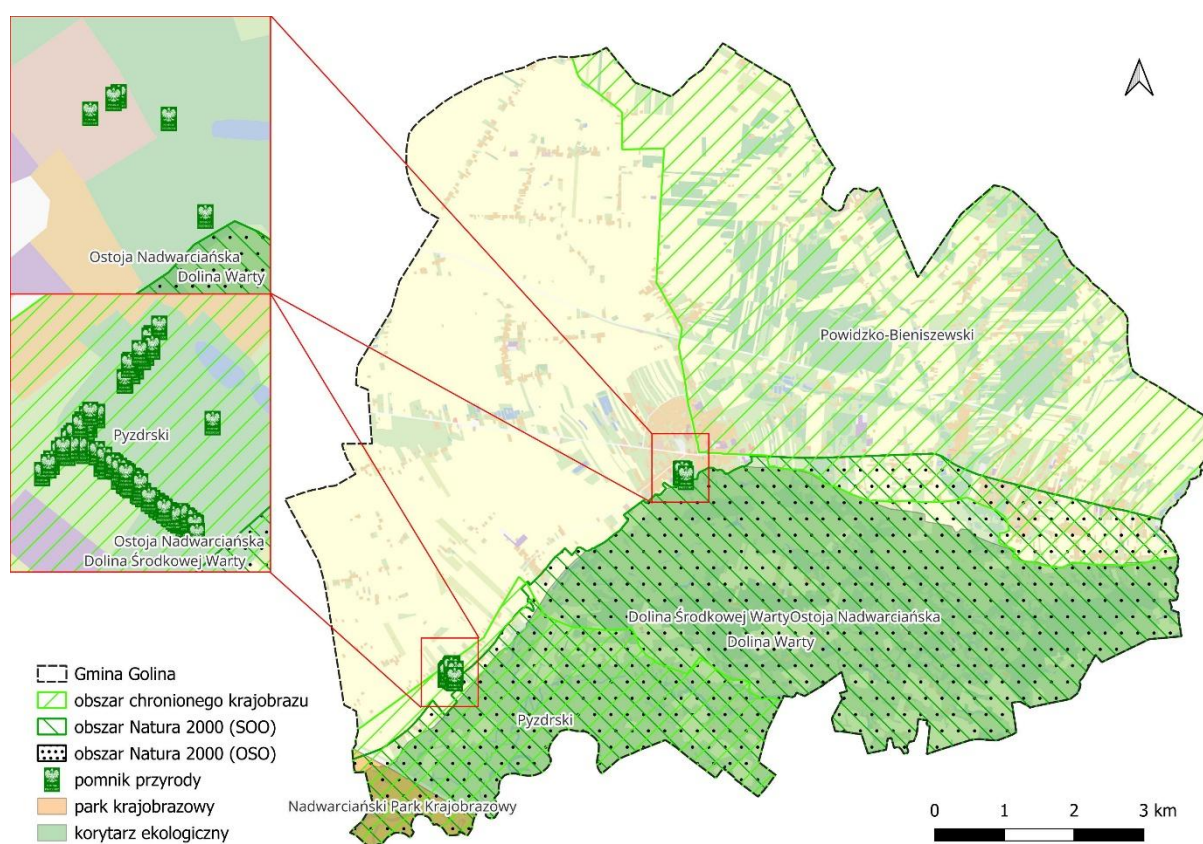
Obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska – obejmuje fragment doliny środkowej Warty, uznawany za jeden z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Obszar charakteryzuje się szeroką terasą zalewową, obecnością starorzeczy, wałów przykorytowych, terenów podmokłych, łąk, zarośli oraz siedlisk związanych z procesami rzecznyymi. Szczególne znaczenie mają tu

naturalne i półnaturalne zbiorowiska roślinne, w tym siedliska łąkowe i bagienne, a także śródlądowe łąki halofilne. Ostoja pełni ważną funkcję w zachowaniu różnorodności biologicznej Doliny Warty.

Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty – obejmuje środkowy bieg Warty i stanowi ostoję ptaków o bardzo wysokiej randze przyrodniczej. Dolina na tym odcinku charakteryzuje się zmienną szerokością, obecnością terenów zalewowych, łąk, pastwisk, starorzeczy, zarośli wierzbowych oraz niewielkich zadrzewień. Obszar ma szczególne znaczenie dla ptaków wodno-błotnych, zarówno lęgowych, jak i migrujących. Występuje tu ponad 230 gatunków ptaków, a w okresach migracji Dolina Warty stanowi ważne miejsce odpoczynku i żerowania dla licznych stad gęsi, kaczek i innych ptaków związanych z terenami wodno-błotnymi.

Pomniki przyrody – na terenie Gminy Golina znajduje się 6 pomników przyrody, obejmujących pojedyncze drzewa oraz aleje drzew. Obiekty te stanowią cenne elementy lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego. Pełnią funkcje ekologiczne, estetyczne i kulturowe, wzbogacając przestrzeń Gminy oraz stanowiąc siedliska dla ptaków, owadów i innych organizmów.

Położenie form ochrony przyrody oraz przebieg korytarza ekologicznego na tle granic Gminy Golina przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 13. Formy ochrony przyrody oraz przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Golina.

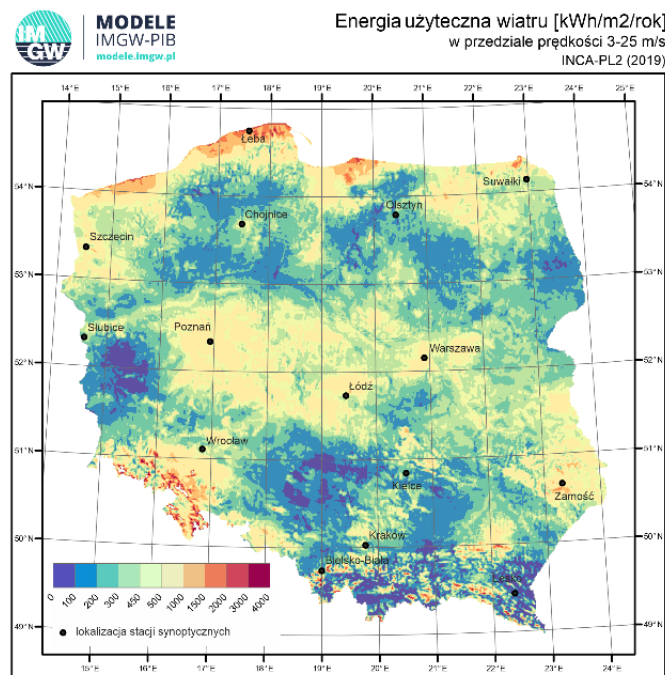
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

2.2. Zmiany klimatu i odnawialne źródła energii

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

Energia wiatru jest zasobem w pełni odnawialnym i niewyczerpalnym. Ocenia się, że pod względem występowania odpowiedniej siły wiatru na 2/3 terytorium Polski występują korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Produkcja energii z wiatru jest opłacalna przy jego średniej rocznej prędkości na wysokości 30 m nad ziemią minimum 4 m/s.

Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 m n.p.g. Gmina Golina zlokalizowana jest na obszarze charakteryzującym się korzystnymi warunkami wietrznymi, gdzie potencjał energetyczny wynosi około 1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 m. Oznacza to, że obszar Gminy posiada dobre predyspozycje do rozwoju energetyki wiatrowej.

Ryc. 14. Energia użyteczna wiatru na poziomie 10 m n.p.g. w terenie otwartym na obszarze Polski [kWh/m²/rok] na podstawie pomiarów z sieci synoptycznej IMGW-PIB (1971-2000).

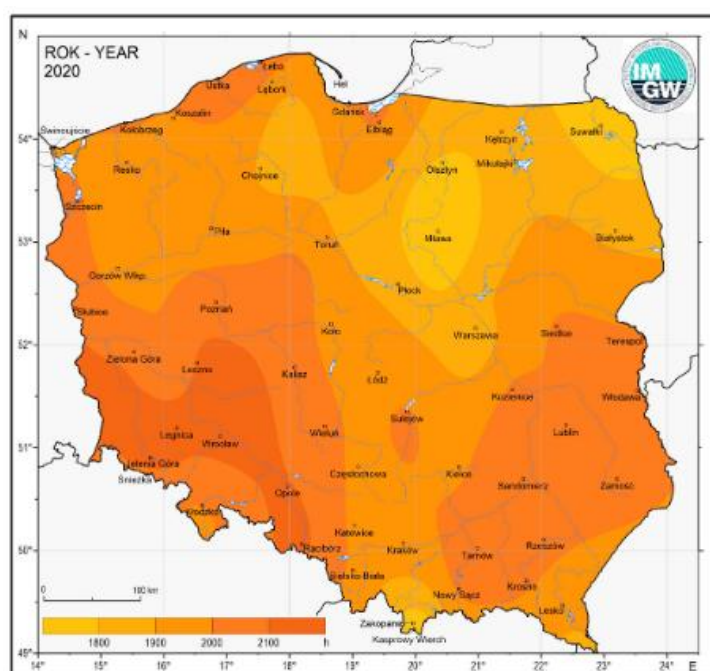
Źródło: Atlas klimatu Polski (Lorenc H. 2005) i dane INCA-PL2 (2019).

Według danych Urzędu Miejskiego w Golinie na terenie Gminy funkcjonują elektrownie wiatrowe zlokalizowane w obrębach Kraśnica, Radolina oraz Przyjma. W obrębie

Kraśnica, na działce nr 60, znajduje się instalacja o mocy 1 MW, natomiast w obrębie Radolina, na działce nr 168/3, funkcjonuje elektrownia wiatrowa również o mocy 1 MW. Kolejne instalacje zlokalizowane są w obrębie Przyjma: na działce nr 205/1 o mocy 600 kW oraz na działkach nr 543/7 i 543/5, także o mocy 600 kW. Łączna moc wskazanych instalacji wynosi około 3,2 MW.

Istniejące instalacje potwierdzają wykorzystanie lokalnego potencjału wiatrowego Gminy Golina oraz wskazują na znaczenie odnawialnych źródeł energii w strukturze zagospodarowania przestrzennego i energetycznego Gminy. Jednocześnie dalszy rozwój energetyki wiatrowej powinien uwzględniać uwarunkowania przestrzenne, krajobrazowe, środowiskowe oraz odległościowe względem zabudowy mieszkaniowej.

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy uśonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Golina położona jest na obszarze, dla którego średnie sumy uśonecznienia w ciągu roku wynoszą ponad 2000 h/rok. Są to korzystne warunki dla rozwoju instalacji fotowoltaicznych, zarówno w formie większych farm fotowoltaicznych, jak i mniejszych instalacji prosumenckich oraz obiektowych.

Ryc. 15. Średnie roczne sumy uśonecznienia w Polsce

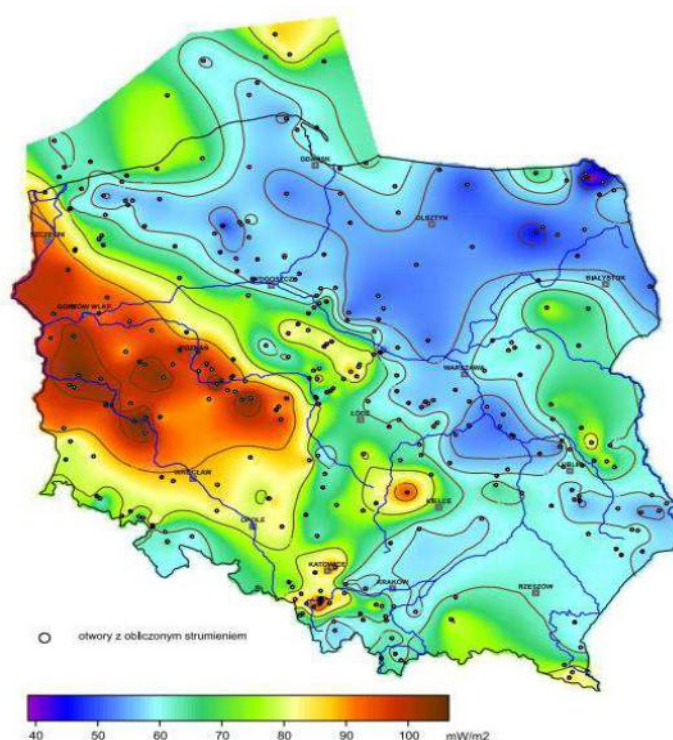
Źródło: Klimat Polski 2020 (Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy).

Według danych Urzędu Miejskiego w Golinie na terenie Gminy funkcjonują farmy fotowoltaiczne zlokalizowane w obrębach Sptawie, Kawnice oraz Kraśnica. W obrębie Sptawie, na działce nr 507, znajduje się instalacja o mocy 1 MW. W obrębie Kawnice, na działce nr 211/4, funkcjonuje farma fotowoltaiczna o mocy do 1,5 MW, natomiast w obrębie Kraśnica, na działkach nr 104/1 i 103/5, zlokalizowana jest instalacja o mocy 2 MW. Łączna moc wskazanych instalacji wynosi do około 4,5 MW.

Istniejące farmy fotowoltaiczne potwierdzają wykorzystanie potencjału solarnego Gminy Golina oraz wskazują na rosnące znaczenie odnawialnych źródeł energii w lokalnej strukturze energetycznej. Dalszy rozwój energetyki słonecznej powinien jednak uwzględniać uwarunkowania przestrzenne, w tym ochronę gruntów rolnych, krajobrazu oraz możliwości przyłączenia instalacji do sieci elektroenergetycznej.

Energię geotermalną rozumieć należy jako energię ciepłą wnętrza Ziemi. Energię tę dzieli się w zależności od głębokości, z której jest eksploatowana na dwa typy:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Ryc. 16. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Mapa warunków geotermalnych w Polsce wskazuje, że Gmina Golina położona jest na granicy obszaru charakteryzującego się wysokim potencjałem do rozwoju instalacji geotermalnych. Uwarunkowanie to może stanowić jeden z kierunków dywersyfikacji lokalnych źródeł energii, jednak ewentualne wykorzystanie energii geotermalnej wymaga przeprowadzenia szczegółowych badań geologicznych, hydrogeologicznych i ekonomicznych, pozwalających na ocenę rzeczywistych możliwości technicznych oraz opłacalności inwestycji.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Gmina Golina odznacza się korzystnymi uwarunkowaniami do rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności energetyki

wiatrowej oraz słonecznej. Potwierdzają to zarówno warunki naturalne, jak i funkcjonujące już na terenie Gminy instalacje OZE. Na obszarze Gminy zlokalizowane są elektrownie wiatrowe o łącznej mocy około 3,2 MW oraz farmy fotowoltaiczne o łącznej mocy do około 4,5 MW, co świadczy o wykorzystywaniu lokalnego potencjału energetycznego. Gmina położona jest również na granicy obszaru charakteryzującego się wysokim potencjałem geotermalnym, jednak możliwość wykorzystania tego źródła energii wymagałaby szczegółowych badań geologicznych, hydrogeologicznych i ekonomicznych. Istniejące instalacje odnawialnych źródeł energii wskazują, że OZE stanowią istotny element lokalnych uwarunkowań przestrzennych i energetycznych Gminy Golina.

2.3. Infrastruktura techniczna i działalność w zakresie ochrony środowiska

Stan techniczny oraz poziom rozbudowania infrastruktury technicznej jest czynnikiem mogącym w sposób znaczący oddziaływać na środowisko naturalne oraz komfort życia mieszkańców jednostki. Zły stan techniczny infrastruktury technicznej skutkować może przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń, a co za tym idzie doprowadzić do jego degradacji. Jej niska dostępność w połączeniu z niską świadomością ekologiczną motywować natomiast może część społeczności do utylizowania problematycznych nieczystości ciekłych i stałych z pominięciem obowiązujących regulacji prawnych, w sposób prowadzący do degradacji środowiska.

Urządzenia sieciowe i energia ciepła

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą, potencjał inwestycyjny danego terenu, a także na jakość środowiska. Gmina Golina charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem dostępności do sieci wodociągowej. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2024 roku z sieci wodociągowej korzystało 99,4% mieszkańców Gminy. Była to wartość wyższa zarówno od średniej dla powiatu konińskiego, wynoszącej 97,4%, jak i od średniej dla województwa wielkopolskiego, która wyniosła 97%. Wskazuje to na niemal pełne pokrycie obszaru Gminy podstawową infrastrukturą zaopatrzenia w wodę. Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie Gminy jest Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie. Tak wysoki poziom zwodociągowania stanowi istotny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców, bezpieczeństwo sanitarne oraz atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną Gminy.

Poziom skanalizowania Gminy Golina pozostaje niższy niż dostępność sieci wodociągowej. W 2024 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 49,6% mieszkańców Gminy. Wskaźnik ten był nieznacznie wyższy niż średnia dla powiatu konińskiego, wynosząca 45,6%, jednak wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej, która osiągnęła poziom 74,8%. Może to wynikać z miejsko-wiejskiego charakteru Gminy, rozproszonej zabudowy części miejscowości oraz uwarunkowań technicznych i ekonomicznych związanych

z rozbudową sieci kanalizacyjnej. Według stanu na 2025 rok na terenie Gminy funkcjonowały 2003 przyłącza kanalizacyjne. Podmiotem odpowiedzialnym za odprowadzanie ścieków na terenie Gminy jest Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie.

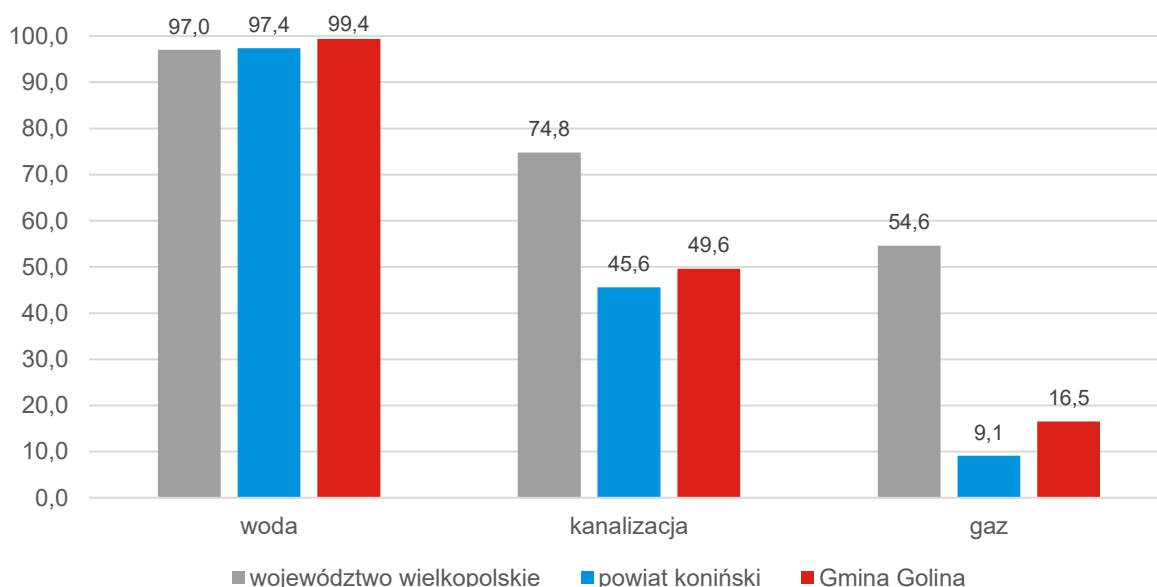
Na podstawie uchwały nr XXII/119/2020 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 25 czerwca 2020 r. wyznaczono Aglomerację Golina o równoważnej liczbie mieszkańców 8321 RLM, z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Golina. W granicach aglomeracji znalazły się: Golina, Kraśnica, część Kraśnicy-Kolonii, Węglew, część Węglewa-Kolonii, Kawnice, część Sptawia oraz część Adamowa. Zgodnie z dokumentacją aglomeracji istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej obejmowała 21,3 km, z czego 18,3 km stanowiła kanalizacja grawitacyjna, a 3 km kanalizacja tłoczna. Z sieci korzystało 4263 mieszkańców. Jednocześnie wskazano sieć kanalizacyjną będącą w budowie oraz planowaną do realizacji, obejmującą m.in. miejscowości Kraśnica, Węglew, Kawnice, Adamów, Sptawie, Węglew-Kolonię oraz wybrane ulice Golicy. Po dostosowaniu aglomeracji do wymogów dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych łączna długość kanalizacji sanitarnej miała wynieść 55,5 km, a liczba osób korzystających z systemu kanalizacji, wraz z RLM przemysłu, 8187. Na terenie aglomeracji funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Golinie. W dokumentacji wskazano, że w związku z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej realizowana była rozbudowa i przebudowa oczyszczalni, obejmująca zwiększenie jej przepustowości oraz rozbudowę obiektów oczyszczania ścieków. Po rozbudowie przepustowość oczyszczalni określono na poziomie $Q_{\text{śrd}} = 1200 \text{ m}^3/\text{d}$ oraz $Q_{\text{maxd}} = 1800 \text{ m}^3/\text{d}$, przy RLM wynoszącym 8667. Przewidywane obciążenie hydrauliczne po zrealizowaniu planowanego zakresu sieci kanalizacyjnej wynosiło $777,5 \text{ m}^3/\text{d}$, czyli około 65% przepustowości, co wskazuje na zachowanie rezerwy eksploatacyjnej oczyszczalni.

Na obszarach, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest ekonomicznie lub technicznie nieuzasadniona, istotne znaczenie mają rozwiązania alternatywne, takie jak przydomowe oczyszczalnie ścieków. Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, mogą korzystać ze wsparcia w zakresie ich budowy. Gmina nie prowadzi dofinansowań do samego podłączenia do sieci kanalizacyjnej, natomiast udzielane są dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni. Gmina prowadzi również inwentaryzację zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, a także bieżące kontrole w zakresie wywozu nieczystości płynnych. Działania te mają na celu ograniczanie ryzyka nieprawidłowego gospodarowania ściekami bytowymi, ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę stanu sanitarnego na terenie Gminy.

Dostęp do sieci gazowej na terenie Gminy Golina pozostaje ograniczony. W 2024 roku z gazu sieciowego korzystało 16,5% mieszkańców, co było wynikiem wyższym niż średnia dla powiatu konińskiego, wynosząca 9,1%, ale zdecydowanie niższym od średniej

województwa wielkopolskiego, która wyniosła 54,6%. Niski stopień zgazyfikowania oznacza, że dla znacznej części mieszkańców podstawowym źródłem ogrzewania pozostają indywidualne instalacje oparte na innych nośnikach energii, w tym paliwach stałych. Może to mieć znaczenie dla jakości powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym, gdy wzrasta emisja z sektora komunalno-bytowego.

Szczegółowe dane dotyczące udziału mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 17. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Golina w 2024 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura nośników energii cieplnej wykorzystywanych w źródłach ciepła na terenie Gminy Golina wskazuje na dominującą rolę paliw stałych. Największy udział mają źródła wykorzystujące węgiel kamienny, które stanowią około 50% wszystkich zinwentaryzowanych źródeł. Istotne znaczenie ma również biomasa, w tym drewno, odpowiadająca za około 16% źródeł ciepła. Łącznie wskazuje to na nadal wysokie znaczenie tradycyjnych, emisyjnych nośników energii w lokalnym systemie ogrzewania budynków.

Gaz ziemny wykorzystywany jest przez około 12% źródeł ciepła, co pozostaje spójne z relatywnie ograniczonym dostępem mieszkańców do sieci gazowej. Udział energii elektrycznej wynosi około 9%, natomiast pompy ciepła, ujęte jako energia geotermalna, odpowiadają za około 7% źródeł. Mniejsze znaczenie mają olej opałowy oraz kolektory słoneczne, których udział wynosi odpowiednio około 4% i 2%. Ciepło sieciowe ma charakter marginalny i dotyczy jedynie pojedynczych źródeł.

Taka struktura wskazuje na znaczne uzależnienie części gospodarstw domowych od paliw stałych, co może wpływać na jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym.

Jednocześnie obecność źródeł wykorzystujących gaz, energię elektryczną, kolektory słoneczne oraz pompy ciepła świadczy o stopniowym zróżnicowaniu sposobów ogrzewania i częściowym wykorzystaniu mniej emisyjnych technologii grzewczych.

Tab. 11. Źródła ciepła wg nośników energii w Gminie Golina

Nośnik energii cieplnej	Liczba źródeł	Udział
węgiel kamienny	2 561	50%
gaz ziemny	635	12%
olej opałowy	182	4%
biomasa, w tym drewno	850	16%
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	5	0%
energia elektryczna	480	9%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	79	2%
energia geotermalna (pompy ciepła)	337	7%
SUMA	5 129	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB.

Gospodarka odpadami

Gmina Golina realizowała zadania związane z odbiorem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Zakres systemu obejmował również transport, odzysk oraz zagospodarowanie odebranych odpadów. Za realizację tych zadań odpowiadał Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Golinie Sp. z o.o. Odbiór prowadzono zgodnie z obowiązującym harmonogramem, z podziałem na odpady zmieszane oraz frakcje zbierane selektywnie. Pozostałe nieruchomości niezamieszkałe nie były objęte gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych, dlatego podmioty prowadzące działalność na takich nieruchomościach zawierały umowy na odbiór odpadów we własnym zakresie.

W latach 2020-2024 liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi utrzymywała się na względnie stabilnym poziomie, wzrastając z 10 379 osób w 2020 roku do 10 678 osób w 2024 roku. W tym samym czasie łączna ilość zebranych odpadów komunalnych wzrosła z 4 516,13 Mg do 5 428,81 Mg. Najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku, co przełożyło się również na wzrost ilości odpadów przypadających na jednego mieszkańca do 0,51 Mg rocznie.

W strukturze zebranych odpadów widoczna jest przewaga odpadów segregowanych nad zmieszanymi. Ilość odpadów zbieranych selektywnie wzrosła z 2 555,60 Mg w 2020 roku do 3 290,29 Mg w 2024 roku, natomiast ich udział w łącznej masie odpadów zwiększył się z 57% do 61%. Odpady zmieszane utrzymywały się na poziomie około 2 tys. Mg rocznie, osiągając w 2024 roku wartość 2 138,52 Mg. Dane te wskazują na utrwalony i stosunkowo wysoki poziom selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w analizowanym okresie był zmienny. W 2020 roku wyniósł 35,5%, w 2021 roku 30,79%,

w 2022 roku wzrósł do 40,04%, a w 2023 roku ukształtował się na poziomie 39,14%. W 2024 roku Gmina osiągnęła poziom 45,04%, czyli nieznacznie powyżej wymaganego progu wynoszącego 45%. Oznacza to, że w latach 2021-2024 Gmina spełniała wymagane poziomy recyklingu określone przepisami prawa, choć rosnące wymagania w tym zakresie wskazują na potrzebę dalszego wzmocnienia selektywnej zbiórki i ograniczania ilości odpadów zmieszanych.

Przedstawione dane potwierdzają stabilne funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Golina, przy jednoczesnej potrzebie dalszego wzmocnienia działań informacyjnych i edukacyjnych. Szczególne znaczenie będzie miała poprawa jakości segregacji odpadów u źródła, ograniczanie ilości odpadów zmieszanych oraz utrzymanie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w kontekście rosnących wymagań krajowych i unijnych.

Tab. 12. Stan gospodarki odpadami w Gminie Golina w latach 2020-2024

		2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		10 379	10 562	10 679	10 669	10 678
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		4 516,13	5 034,51	5 124,57	5 031,62	5 428,81
zmieszane		1 960,53	2 038,42	2 028,26	1 962,06	2 138,52
segregowane		2 555,60	2 996,09	3 096,31	3 069,56	3 290,29
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		57%	60%	60%	61%	61%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca (Mg)		0,44	0,48	0,48	0,47	0,51
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	Gmina	35,5	30,79	40,04	39,14	45,04
	wymagany	x	>20	>25	>35	>45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

System gospodarowania odpadami w Gminie Golina wspierany jest przez funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK zlokalizowany jest w Golinie przy ul. Parkowej 5, przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Golinie. Punkt umożliwia mieszkańcom przekazywanie wybranych frakcji odpadów komunalnych wymagających selektywnego zbierania i odrębnego zagospodarowania. PSZOK czynny jest w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 7:00-15:00 oraz w ostatnią sobotę miesiąca w godzinach 7:00-12:00. Funkcjonowanie punktu przyczynia się do usprawnienia systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy, wspiera prawidłową segregację odpadów oraz ogranicza ryzyko ich niewłaściwego zagospodarowania.

Pozostała działalność

W ostatnich latach na terenie Gminy Golina prowadzone były postępowania związane z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla różnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Z informacji publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Golina wynika, że dotyczyły one przede wszystkim inwestycji mieszkaniowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, realizowanych m.in. w obrębach Głodowo, Rosocha, Kawnice, Kraśnica i Węglew. Wśród prowadzonych spraw znajdują się również przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii, w tym dotyczące elektrowni słonecznej w obrębie Przyjma.

Charakter tych postępowań wskazuje na aktywność inwestycyjną na terenie Gminy, szczególnie w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz wybranych instalacji energetycznych. Konieczność uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach świadczy o potrzebie oceny potencjalnego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko, w tym na krajobraz, zasoby przyrodnicze, stosunki wodne oraz warunki życia mieszkańców.

Równolegle Gmina prowadzi działania z zakresu edukacji ekologicznej. Obejmują one m.in. konkursy ekologiczne w szkołach, coroczną akcję „Sprzątanie świata”, pikniki ekologiczne oraz pogadanki w szkołach dotyczące ochrony środowiska. Działania te służą zwiększaniu świadomości ekologicznej mieszkańców, kształtowaniu odpowiedzialnych postaw oraz promowaniu codziennych zachowań sprzyjających ochronie środowiska.

Istotnym elementem działań informacyjno-edukacyjnych jest również udział Gminy Golina w projekcie LIFE AFTER COAL PL, którego celem jest wspieranie transformacji energetycznej oraz dążenie do neutralności klimatycznej Wielkopolski Wschodniej. W ramach projektu mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia Gminnego Doradcy Klimatycznego, obejmującego m.in. informacje dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków, wymiany źródeł ciepła, dostępnych programów dotacyjnych, ograniczania emisji zanieczyszczeń oraz adaptacji do zmian klimatu. Działania te realizowane są zarówno w formie indywidualnego doradztwa, jak i poprzez udział w wydarzeniach lokalnych, spotkaniach edukacyjnych oraz warsztatach dla uczniów. Wzmacnia to lokalny wymiar polityki klimatycznej i sprzyja upowszechnianiu rozwiązań proekologicznych wśród mieszkańców.

Uzupełnieniem działań środowiskowych prowadzonych na terenie Gminy jest funkcjonowanie Gminnej Spółki Wodnej w Golinie. Współpraca Gminy ze spółką obejmuje m.in. udostępnienie adresu na jej siedzibę, wsparcie merytoryczne i techniczne oraz udzielanie pożyczek na działalność. Funkcjonowanie tego typu podmiotu ma znaczenie dla utrzymania urządzeń melioracyjnych, poprawy stosunków wodnych oraz prawidłowego gospodarowania wodami na terenach rolniczych i zurbanizowanych.

CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA

3.1. Gospodarka lokalna

Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gmin jest liczba podmiotów gospodarczych działających na ich obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości oraz aktywności gospodarczej w granicach danej jednostki samorządowej. Poniżej przeanalizowano zmiany liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminach powiatu konińskiego w latach 2020-2024.

W analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych w powiecie konińskim wzrosła z 12 527 w 2020 roku do 14 755 w 2024 roku, a więc o 2 228 podmiotów. Największą koncentracją działalności gospodarczej charakteryzowała się gmina Stare Miasto, w której w 2024 roku funkcjonowało 2 000 podmiotów, co stanowiło 13,6% ogółu podmiotów zarejestrowanych w powiecie. Wysoką liczbę przedsiębiorstw odnotowano również w gminach Ślesin, Golina, Kazimierz Biskupi oraz Kramsk. W Gminie Golina w 2024 roku zarejestrowanych było 1 526 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 10,3% wszystkich podmiotów funkcjonujących w powiecie konińskim. Był to trzeci najwyższy wynik wśród gmin powiatu, po gminach Stare Miasto i Ślesin. Udział Gminy Golina w strukturze gospodarczej powiatu pozostał na takim samym poziomie jak w 2020 roku, kiedy również wynosił 10,3%. Wskazuje to na utrzymanie stabilnej pozycji Gminy jako jednego z ważniejszych lokalnych ośrodków aktywności gospodarczej w powiecie. W latach 2020-2024 liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Golina wzrosła o 230, z 1 296 do 1 526. Był to jeden z wyższych przyrostów w powiecie konińskim, niższy jedynie od wzrostu odnotowanego w gminie Stare Miasto oraz w gminach Kazimierz Biskupi i Ślesin. Dane te wskazują na stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz utrzymywanie się relatywnie wysokiego potencjału gospodarczego Gminy Golina na tle pozostałych gmin powiatu. Szczegółowe dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu konińskiego przedstawia poniższa tabela.

Tab. 13. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu konińskiego w latach 2020-2024

JST	2020		2024		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2020-2024
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat koniński	12 527	100,0%	14 755	100,0%	2 228
Gmina Golina	1 296	10,3%	1 526	10,3%	230
gmina Grodziec	466	3,7%	515	3,5%	49

gmina Kazimierz Biskupi	1 126	9,0%	1 375	9,3%	249
gmina Kleczew	844	6,7%	970	6,6%	126
gmina Kramsk	1 054	8,4%	1 266	8,6%	212
gmina Krzymów	808	6,5%	940	6,4%	132
gmina Rychwał	818	6,5%	956	6,5%	138
gmina Rzgów	658	5,3%	776	5,3%	118
gmina Skulsk	456	3,6%	547	3,7%	91
gmina Sompolno	944	7,5%	1 083	7,3%	139
gmina Stare Miasto	1 660	13,3%	2 000	13,6%	340
gmina Ślesin	1 484	11,8%	1 733	11,7%	249
gmina Wierzbinek	443	3,5%	536	3,6%	93
gmina Wilczyn	470	3,8%	532	3,6%	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2024 roku struktura podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Golina, analizowana według sekcji PKD 2007, wskazuje na wyraźną dominację budownictwa oraz handlu. Najwięcej podmiotów działało w sekcji F budownictwo, która obejmowała 451 jednostek, tj. około 30% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Drugą najliczniej reprezentowaną sekcją był handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, obejmująca 316 podmiotów, co stanowiło około 21% ogółu. Istotne znaczenie w strukturze lokalnej gospodarki miało również przetwórstwo przemysłowe, w którym funkcjonowało 137 podmiotów, tj. około 9% ogółu. Relatywnie wysoki udział odnotowano także w sekcji S i T, obejmującej pozostałą działalność usługową, oraz w sekcji M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, które skupiały odpowiednio 102 i 100 podmiotów, po około 7% ogółu. Ważną rolę odgrywały ponadto transport i gospodarka magazynowa oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna, których udział wynosił po około 6%. W pozostałych sekcjach udział podmiotów był niższy i nie przekraczał kilku procent. Niewielką reprezentację miały m.in. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, edukacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, informacja i komunikacja czy obsługa rynku nieruchomości. Brak podmiotów odnotowano natomiast w sekcji B górnictwo i wydobywanie oraz w sekcji U organizacje i zespoły eksterytorialne.

Przedstawiona struktura wskazuje na wyraźną koncentrację lokalnej działalności gospodarczej w sektorze budownictwa oraz handlu, które łącznie skupiają ponad połowę podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Golina. Oznacza to, że profil gospodarczy Gminy jest w dużym stopniu związany z działalnością budowlaną, obsługą rynku lokalnego oraz handlem i usługami podstawowymi. Uzupełniającą rolę pełnią przetwórstwo przemysłowe, pozostała działalność usługowa, działalność profesjonalna i techniczna, transport oraz opieka zdrowotna. Taka struktura świadczy o dominacji branż związanych z lokalnym zapotrzebowaniem mieszkańców i procesami

inwestycyjno-budowlanymi, przy jednoczesnym mniejszym udziale działalności wyspecjalizowanej i produkcyjnej.

Tab. 14. Podmioty działające na terenie Gminy Golina na koniec 2024 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18	1%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	0	0%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	137	9%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	0%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	0%
SEKCJA F Budownictwo	451	30%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	316	21%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	94	6%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	21	1%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	24	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	35	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20	1%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	100	7%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	50	3%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	1%
SEKCJA P Edukacja	29	2%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	87	6%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16	1%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	102	7%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Lokalna gospodarka Gminy Golina koncentruje się przede wszystkim w mieście Golina, które pełni funkcję głównego ośrodka wielofunkcyjnego Gminy. To tutaj skupia się największa liczba obiektów handlowych oraz podstawowe funkcje usługowe, administracyjne, finansowe, oświatowe, kulturalne i sportowe. Miasto stanowi również najważniejsze lokalne centrum obsługi mieszkańców oraz zaplecze dla działalności gospodarczej.

Istotnym elementem potencjału inwestycyjnego Gminy są tereny rozwojowe położone wzdłuż autostrady A2, objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Poza obszarami objętymi planami miejscowymi, w dokumentach planistycznych wskazano również tereny przemysłowe oraz usługowe, obejmujące m.in. strefę Myślibórz–Sptawie o łącznej powierzchni około 143,2 ha oraz strefę Stugocinek o powierzchni około 99 ha. Obszary te stanowią ważne zaplecze dla rozwoju funkcji produkcyjnych, usługowych i inwestycyjnych.

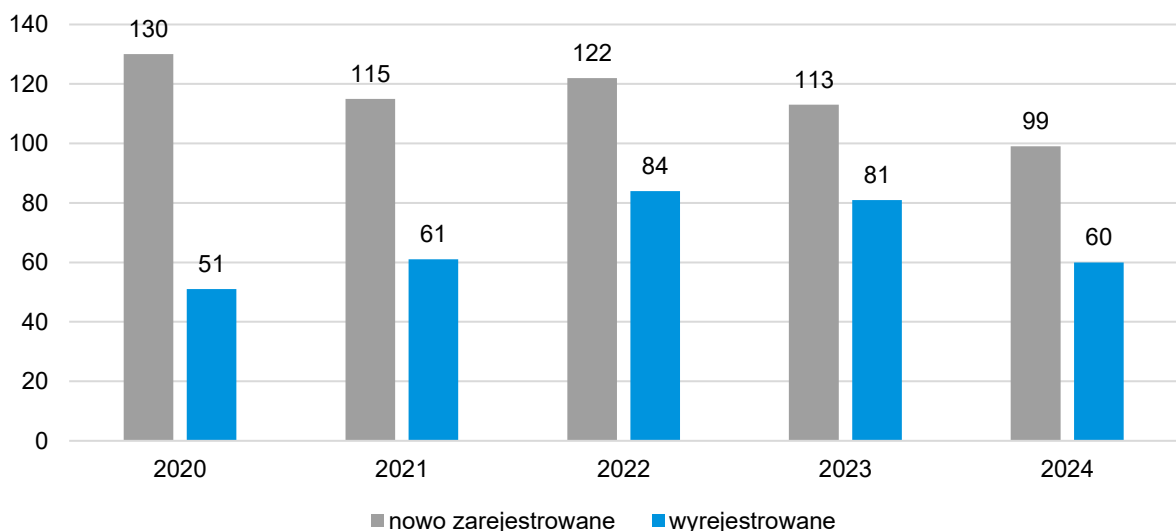
Tereny inwestycyjne na obszarze Gminy w większości posiadają podstawowe uzbrojenie techniczne, w szczególności dostęp do sieci wodociągowej oraz energetycznej. Ich dalsza aktywizacja może jednak wymagać sukcesywnego uzupełniania infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dostosowanej do potrzeb potencjalnych inwestorów oraz skali planowanego zagospodarowania.

W strukturze lokalnej gospodarki funkcjonują zarówno podmioty usługowe i handlowe, jak i przedsiębiorstwa związane z budownictwem, transportem, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz produkcją. Do większych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy należą m.in. JML Serwis – przedsiębiorstwo remontowo-budowlane, Materiały Budowlane AW Wesolek, Kanwod Wiesław Tarczyński, Drukarnia Dziełowa Trans-Druk oraz PW AGAT Sptawie Grzegorz Talewicz. Podmioty te tworzą istotną część lokalnej bazy gospodarczej i wpływają na utrzymanie miejsc pracy na terenie Gminy.

Znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają również instytucje otoczenia biznesu funkcjonujące w regionie, w tym Izba Gospodarcza Wielkopolski Wschodniej, Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie oraz Cech Rzemiosł Różnych w Koninie. Ich działalność może wspierać przedsiębiorców z terenu Gminy w zakresie doradztwa, rozwoju działalności, współpracy gospodarczej oraz pozyskiwania informacji o możliwościach finansowania. Jednocześnie Gmina Golina funkcjonuje w otoczeniu silniejszych ośrodków gospodarczych, w szczególności Konina oraz gminy Stare Miasto, które konkurują z nią przede wszystkim w zakresie terenów inwestycyjnych, zakładów pracy oraz przyciągania nowych inwestorów.

Analiza danych dotyczących liczby podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych oraz wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2020-2024 na terenie Gminy Golina pozwala ocenić dynamikę zmian lokalnej przedsiębiorczości. Z analizy danych wynika, że w każdym roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów była wyższa niż liczba podmiotów wyrejestrowanych, co świadczy o utrzymującym się dodatnim saldzie zmian w rejestrze przedsiębiorstw. Najkorzystniejszą relację pomiędzy liczbą rejestracji i wyrejestrowań odnotowano w 2020 roku, kiedy zarejestrowano 130 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 51, co oznacza dodatnie saldo na poziomie 79 podmiotów. W kolejnych latach saldo pozostawało dodatnie, jednak było niższe: w 2021 roku wyniosło 54 podmioty, w 2022 roku 38 podmiotów, w 2023 roku 32 podmioty, a w 2024 roku 39 podmiotów.

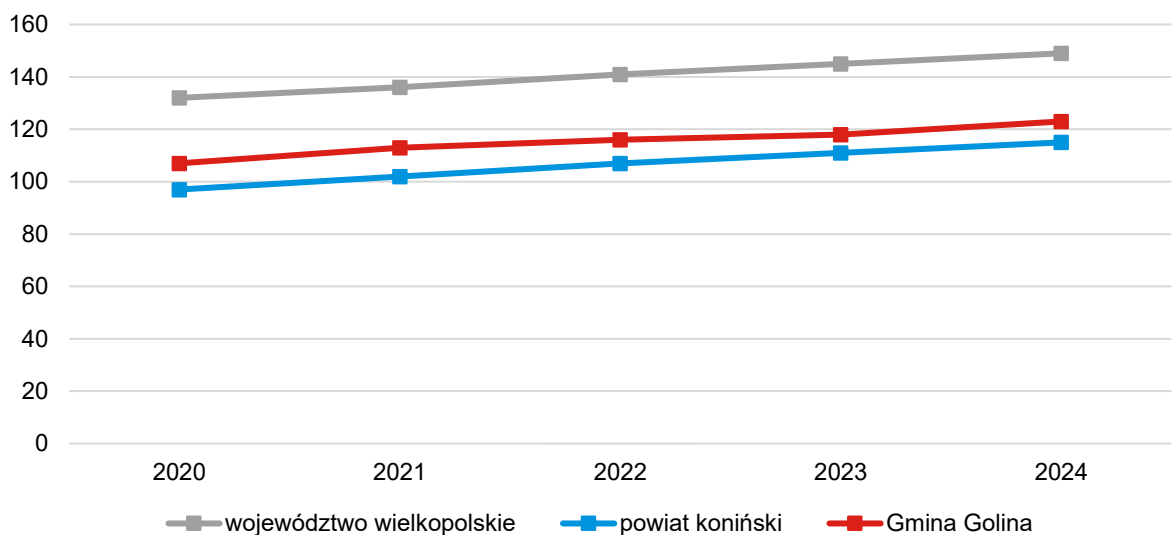
Dane wskazują, że mimo spadku liczby nowo rejestrowanych podmiotów w ostatnich latach, aktywność gospodarcza w Gminie Golina nadal wykazywała tendencję wzrostową. Utrzymujące się dodatnie saldo rejestracji i wyrejestrowań potwierdza stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości, choć dynamika tego procesu była najwyższa na początku analizowanego okresu.

Ryc. 18. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2020-2024 działających na terenie Gminy Golina

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla porównania poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego stosuje się wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1 tys. mieszkańców. Wskaźnik dla Gminy Golina zestawiono ze średnią dla powiatu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego, co przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 19. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Golina na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2020-2024 odnotowano systematyczny wzrost wartości wskaźnika we wszystkich analizowanych jednostkach. W Gminie Golina liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1 tys. mieszkańców wzrosła ze 107 w 2020 roku do 123 w 2024 roku. Oznacza to wzrost o 16 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i wskazuje na stopniowe zwiększanie poziomu lokalnej przedsiębiorczości. W całym analizowanym

okresie Gmina Golina osiągała wartości wyższe niż średnia dla powiatu konińskiego, która wzrosła z 97 do 115 podmiotów na 1 tys. mieszkańców. Jednocześnie wskaźnik dla Gminy pozostawał niższy od średniej województwa wielkopolskiego, gdzie w 2024 roku wyniósł 149. Dane te wskazują, że poziom nasycenia przedsiębiorstwami w Gminie Golina jest relatywnie korzystny na tle powiatu, jednak nadal niższy niż przeciętnie w województwie.

Rolnictwo

Użytki rolne zajmują około 83% powierzchni Gminy Golina, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym stan rolnictwa są przeprowadzane raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek ich realizacji wynika z przepisów prawa, w tym z regulacji unijnych oraz krajowych, uszczegółowionych m.in. w ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, co pozwala na pozyskanie szerokiego i porównywalnego zakresu danych dotyczących gospodarstw rolnych. W związku z tym analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Golina została przeprowadzona głównie w oparciu o dane pozyskane w ramach PSR 2020.

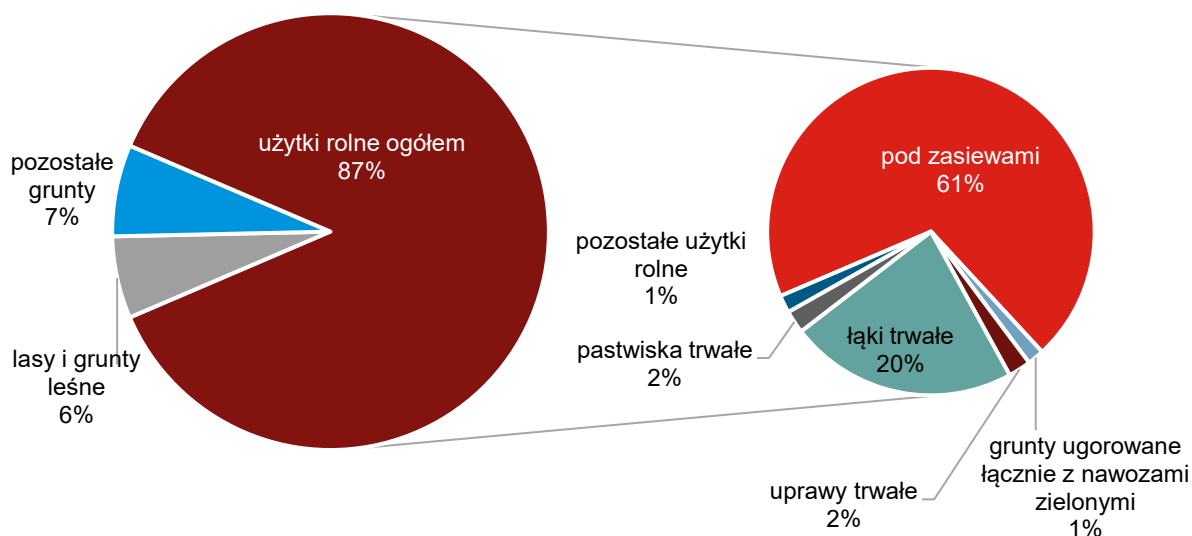
Zgodnie z zapisami zawartymi w dokumentach planistycznych, warunki rolnicze Gminy są zróżnicowane przestrzennie. Na jej terenie występują dwa podstawowe typy gleb: gleby pochodzenia wodnego oraz gleby mineralne pochodzenia lodowcowego. Pierwsze z nich związane są przede wszystkim z Doliną Warty i obejmują m.in. mady, gleby torfowe, murszowe i mułowo-bagienne, wykorzystywane głównie jako łąki i pastwiska. Na pozostałym obszarze dominują gleby mineralne, wśród których przeważają piaski lekko i średnio gliniaste na podłożu piaszczystym oraz piaski luźne.

Potencjał rolniczy Gminy Golina nie jest jednolity. Około połowy powierzchni gruntów rolnych stanowią gleby klas III i IV, sprzyjające prowadzeniu produkcji rolnej, jednak znaczący jest również udział gleb słabszych. Gleby VI klasy bonitacyjnej obejmują około 30% powierzchni gruntów rolnych, co ogranicza możliwości intensywnego użytkowania części terenów. Dodatkowym uwarunkowaniem jest odczyn gleb, ponieważ około połowa z nich charakteryzuje się odczynem kwaśnym lub bardzo kwaśnym.

Gmina Golina zachowuje wyraźnie rolniczy profil, jednak warunki dla produkcji rolnej są zróżnicowane i zależą zarówno od jakości gleb, jak i lokalnych stosunków wodnych oraz ukształtowania terenu. W południowej części Gminy, powiązanej z Doliną Warty, istotne znaczenie mają trwałe użytki zielone, natomiast w części północnej, zachodniej i północno-zachodniej większą rolę odgrywają grunty orne. Takie uwarunkowania wskazują na potrzebę racjonalnego gospodarowania przestrzenią rolniczą, ochrony gleb oraz zachowania elementów przyrodniczych wspierających retencję i bioróżnorodność.

W 2020 roku powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Golina wynosiła 7 098,02 ha. Dominowały użytki rolne, które zajmowały 6 185,16 ha, czyli około 87% ogólnej powierzchni gruntów gospodarstw. Lasy i grunty leśne obejmowały 431,87 ha, tj. około 6%, natomiast pozostałe grunty zajmowały 480,99 ha, czyli około 7%.

W strukturze użytków rolnych największy udział miały grunty pod zasiewami, obejmujące 4 295,83 ha, co stanowiło około 69% powierzchni użytków rolnych. Istotne znaczenie miały również łąki trwałe, zajmujące 1 393,62 ha oraz pastwiska trwałe o powierzchni 140,00 ha. Mniejszy udział miały uprawy trwałe, grunty ugorowane oraz pozostałe użytki rolne. Struktura ta potwierdza rolniczy charakter Gminy, z dominacją gruntów ornych oraz wyraźnym udziałem trwałych użytków zielonych.

Ryc. 20. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Golina w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 roku w Gminie Golina zarejestrowanych było 711 gospodarstw rolnych, co stanowiło około 7% wszystkich gospodarstw funkcjonujących w powiecie konińskim. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w Gminie wynosiła 8,7 ha użytków rolnych i była bardzo zbliżona do średniej dla powiatu konińskiego, która kształtowała się na poziomie 8,76 ha. Najliczniejszą grupę gospodarstw rolnych w Gminie Golina stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha, obejmujące 369 podmiotów, czyli 52% ogółu gospodarstw. Drugą pod względem liczebności grupą były gospodarstwa o powierzchni od 5 do 10 ha, których udział wynosił 24%. Gospodarstwa większe, o powierzchni od 10 do 15 ha oraz 15 ha i więcej, stanowiły odpowiednio 11% i 12% ogółu. Struktura ta wskazuje na przewagę gospodarstw małych i średnich, przy relatywnie niewielkim udziale większych gospodarstw rolnych.

Tab. 15. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Golina na tle powiatu konińskiego

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Golina		powiat koniński	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	711	100%	10 499	100%
do 1 ha włącznie	4	1%	131	1%
1 - 5 ha	369	52%	5 074	48%
5 - 10 ha	173	24%	2 755	26%
10 - 15 ha	81	11%	1 164	11%
15 ha i więcej	84	12%	1 375	13%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	8,70		8,76	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. W Gminie Golina dominują gospodarstwa małe i średnie. Rozdrobnienie gospodarstw może ograniczać możliwość utrzymania gospodarstwa domowego wyłącznie z działalności rolniczej, co sprzyja łączeniu dochodów z rolnictwa z innymi źródłami zarobkowania.

W 2020 roku niemal wszystkie gospodarstwa rolne w Gminie Golina wykazywały dochód z działalności rolniczej. Dotyczyło to 708 gospodarstw spośród 711 ogółem. Jednocześnie znaczna część gospodarstw uzyskiwała dochody również z innych źródeł. Dochód z pracy najemnej wykazało 341 gospodarstw, czyli około 48% ogółu, natomiast dochód z emerytur i rent odnotowano w 264 gospodarstwach, co odpowiadało około 37%. Pozarolniczą działalność gospodarczą jako źródło dochodu wskazało 109 gospodarstw, czyli około 15%, a dochody z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą wykazało 91 gospodarstw, tj. około 13%.

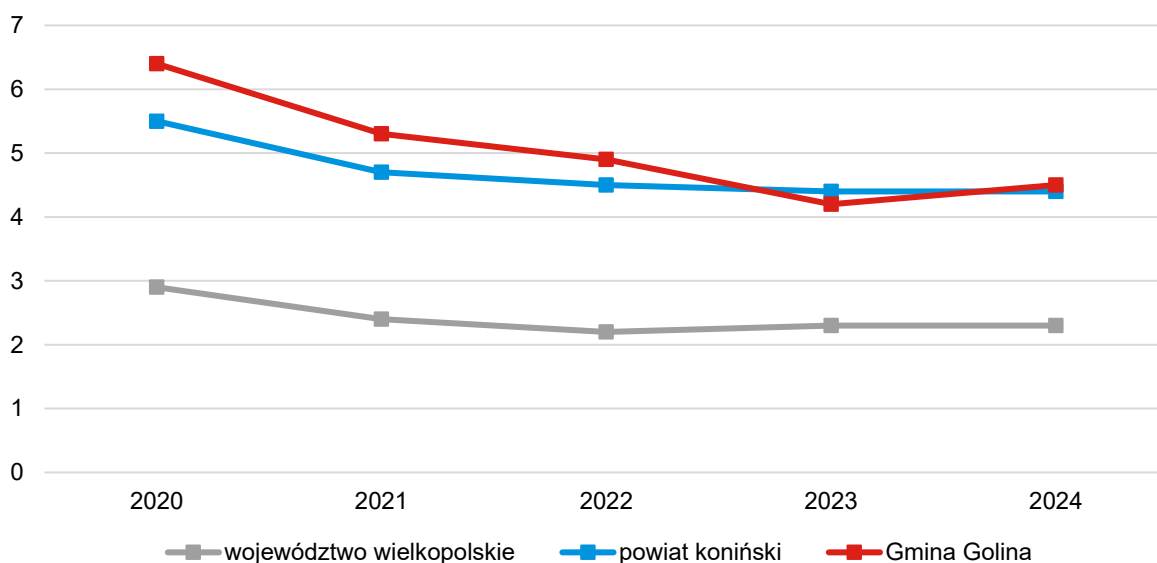
Dane te wskazują, że mimo powszechnego występowania dochodów z działalności rolniczej, wiele gospodarstw domowych na terenie Gminy Golina opiera swoje utrzymanie na kilku źródłach dochodu. Szczególnie wysoki udział gospodarstw uzyskujących dochody z pracy najemnej oraz emerytur i rent może świadczyć o uzupełniającym charakterze działalności rolniczej w części gospodarstw. W porównaniu z powiatem konińskim Gmina Golina charakteryzuje się nieco wyższym udziałem gospodarstw czerpiących dochody z pracy najemnej oraz wyraźnie wyższym udziałem gospodarstw z dochodami z emerytur i rent, co może wskazywać na znaczenie gospodarstw prowadzonych przez osoby starsze lub gospodarstw, w których rolnictwo nie stanowi jedyne źródła utrzymania.

Rynek pracy

Zjawiskiem ściśle związanym z dynamiką oraz kierunkiem rozwoju gospodarczego jednostki samorządowej jest sytuacja na rynku pracy. Dostępność stabilnego zatrudnienia w połączeniu z satysfakcją z wykonywanej pracy ma bezpośredni wpływ na

ocenę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą jednostki. Wyrazem złej sytuacji na lokalnym rynku pracy jest wzrost bezrobocia. Osobę bezrobotną rozumieć należy jako osobę, która ukończyła 18 rok życia i nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, która pozostaje niezatrudniona i nie podejmuje działalności zarobkowej, ale może podjąć pracę i jest zarejestrowana w odpowiednim dla miejsca stałego bądź czasowego zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukuje miejsca zatrudnienia lub pracy zarobkowej. Wysokie bądź długotrwałe bezrobocie wpływać może także na nasilenie się innych problemów społecznych, takich jak: ubóstwo, alkoholizm czy przestępczość.

Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Golina na tle powiatu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2020-2024. W analizowanym okresie wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w Gminie Golina uległ wyraźnemu obniżeniu. W 2020 roku wynosił 6,4%, natomiast w 2024 roku osiągnął poziom 4,5%. Największy spadek odnotowano w latach 2020-2023, kiedy udział osób bezrobotnych zmniejszył się z 6,4% do 4,2%. W 2024 roku nastąpił niewielki wzrost wskaźnika do 4,5%, jednak jego wartość nadal pozostawała wyraźnie niższa niż na początku analizowanego okresu.

Ryc. 21. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Golina na tle średniej gmin powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na tle powiatu konińskiego sytuacja Gminy Golina uległa poprawie. W latach 2020-2022 wskaźnik bezrobocia w Gminie był wyższy niż średnia powiatowa, natomiast w 2023 roku spadł poniżej wartości dla powiatu. W 2024 roku poziom bezrobocia w Gminie był zbliżony do średniej powiatowej, wynoszącej 4,4%. Jednocześnie w całym analizowanym okresie udział osób bezrobotnych w Gminie Golina pozostawał wyższy niż średnia dla województwa wielkopolskiego, która w 2024 roku wyniosła 2,3%.

Dane te wskazują na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy w latach 2020-2024, choć poziom bezrobocia rejestrowanego w Gminie Golina nadal pozostaje wyższy niż przeciętnie w województwie. Niewielki wzrost wskaźnika w 2024 roku może świadczyć o zahamowaniu wcześniejszej tendencji spadkowej, jednak nie zmienia ogólnego obrazu poprawy względem początku analizowanego okresu.

W kolejnej tabeli zaprezentowano strukturę osób bezrobotnych w powiecie konińskim według stanu na koniec 2025 roku. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wynosiła wówczas 3 849 osób, z czego 2 243 stanowiły kobiety, tj. około 58% ogółu bezrobotnych.

Pod względem czasu pozostawania bez pracy największą grupę tworzyły osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy, których liczba wyniosła 976 osób, w tym 672 kobiety. Znaczną grupę stanowili również bezrobotni pozostający bez pracy do 3 miesięcy, łącznie 927 osób, w tym 462 kobiety. W dalszej kolejności znajdowały się osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy, których było 706, od 6 do 12 miesięcy, których było 656, oraz od 3 do 6 miesięcy, których było 584. Dane te wskazują, że obok bieżącej rotacji na rynku pracy istotnym problemem pozostaje długotrwałe bezrobocie.

Analizując strukturę wieku bezrobotnych, największą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, których było 1 020, w tym 698 kobiet. Kolejną liczną grupę tworzyły osoby w wieku 35-44 lata, obejmujące 924 bezrobotnych, w tym 565 kobiet. Znaczny udział miały również osoby w wieku 45-54 lata oraz osoby młode do 24 roku życia. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej, których łącznie było 422. Struktura ta wskazuje, że bezrobocie w powiecie konińskim dotyczy przede wszystkim osób w wieku największej aktywności zawodowej. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym, których było 1 125, w tym 578 kobiet. Drugą co do wielkości grupą były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym lub branżowym, obejmujące 974 osoby, w tym 640 kobiet. Istotny udział miały także osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym, których było 836. Mniejszą liczebność odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz wyższym.

Tab. 16. Struktura bezrobotnych w powiecie konińskim na koniec 2025 roku

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		3 849	2 243
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 3	927	462
	3-6	584	306
	6-12	656	356
	12-24	706	447
	powyżej 24	976	672

Wiek	24 lata i mniej	723	367
	25-34	1 020	698
	35-44	924	565
	45-54	760	456
	55 lat i więcej	422	157
Wykształcenie	wyższe	442	323
	policealne i średnie zawodowe	974	640
	średnie ogólnokształcące	472	325
	zasad. zawodowe/branżowe	1 125	578
	gimnazjalne/ podstawowe/niepełne podstawowe	836	377

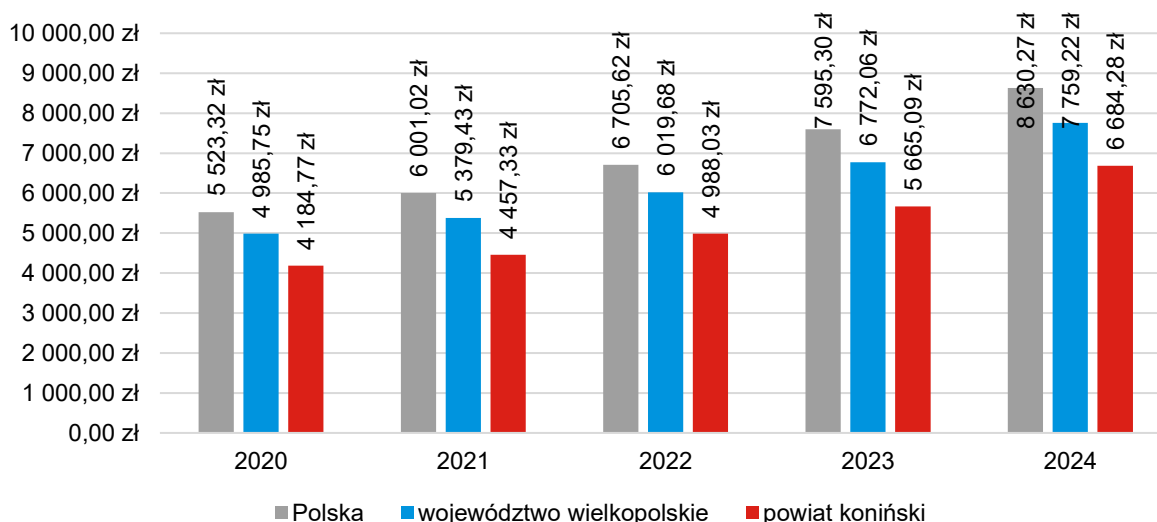
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podsumowując, pod koniec 2025 roku struktura bezrobocia w powiecie konińskim wskazywała na znaczący udział kobiet, osób w wieku 25-44 lata oraz osób z wykształceniem zawodowym i niższym. Szczególnie istotnym wyzwaniem pozostawało długotrwałe bezrobocie, ponieważ osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy stanowiły najliczniejszą grupę według czasu pozostawania bez zatrudnienia. W porównaniu z Gminą Golina struktura bezrobocia była zasadniczo zbliżona, choć w samej Gminie relatywnie większy udział miały osoby w wieku 35-44 lata, a mniejszy osoby w wieku 25-34 lata. W Gminie Golina niższy był również udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym, przy nieco większym znaczeniu osób z wykształceniem wyższym oraz podstawowym lub gimnazjalnym.

Zgodnie z danymi „Barometru Zawodów” w powiecie konińskim w 2025 roku odnotowano duży deficyt poszukujących pracy przede wszystkim w zawodach związanych z ochroną zdrowia oraz budownictwem. Do zawodów deficytowych zaliczono lekarzy, a także murarzy i tynkarzy. Oznacza to, że zapotrzebowanie pracodawców na pracowników w tych profesjach przewyższało dostępność osób poszukujących zatrudnienia, co może wskazywać na trudności w obsadzeniu części stanowisk wymagających specjalistycznych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego. Jednocześnie w powiecie konińskim wskazano zawody nadwyżkowe, w których liczba osób poszukujących pracy była większa niż zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców. Do tej grupy należeli ekonomiści, pracownicy administracyjni i biurowi, sekretarki i asystenci oraz specjaliści ds. finansowych. Nadwyżka w tych zawodach może świadczyć o większej podaży kandydatów posiadających kwalifikacje administracyjne, ekonomiczne i finansowe niż liczba dostępnych ofert pracy w tych obszarach.

W latach 2020-2024 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto systematycznie wzrastało zarówno w skali kraju, województwa wielkopolskiego, jak i powiatu konińskiego. W całym analizowanym okresie poziom wynagrodzeń w powiecie konińskim pozostawał jednak wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej oraz krajowej. W 2024 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie konińskim wyniosło 6 684,28 zł, podczas gdy w województwie wielkopolskim było to 7 759,22 zł, a w Polsce 8 630,27 zł. Oznacza to, że wynagrodzenie w powiecie konińskim stanowiło około 86% średniej wojewódzkiej oraz około 77% średniej krajowej. Pomimo wzrostu wynagrodzeń w powiecie z 4 184,77 zł w 2020 roku do 6 684,28 zł w 2024 roku, dystans względem

średniej krajowej i wojewódzkiej utrzymywał się przez cały analizowany okres. Dane te wskazują na niższy poziom płac w lokalnej gospodarce, co może wpływać zarówno na atrakcyjność lokalnego rynku pracy, jak i na mobilność zawodową mieszkańców. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 22. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie konińskim i województwie wielkopolskim na tle kraju w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Stan finansów samorządowych

Stan finansów samorządowych determinuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaspokajania bieżących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz podejmowania działań inwestycyjnych, przez co w znaczący sposób wpływa na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego.

Wykonanie budżetu

W latach 2020-2024 dochody Gminy Golina wykazywały ogólną tendencję wzrostową, choć w poszczególnych latach ich poziom był zmienny. W 2020 roku dochody ogółem wynosiły około 65,1 mln zł, natomiast w 2024 roku osiągnęły poziom około 79,7 mln zł, co było najwyższą wartością w analizowanym okresie. Wzrost dochodów nie miał jednak charakteru liniowego. Po zwiększeniu dochodów w 2021 i 2022 roku, kiedy wyniosły one odpowiednio około 66,8 mln zł i 73,4 mln zł, w 2023 roku odnotowano spadek do poziomu około 64,6 mln zł. Dochody bieżące stanowiły w całym analizowanym okresie dominującą część dochodów budżetowych Gminy. Ich wartość wzrosła z około 56,5 mln zł w 2020 roku do około 67,7 mln zł w 2024 roku. Najwyższy poziom dochodów bieżących odnotowano w 2022 i 2024 roku, natomiast w 2023 roku nastąpiło ich przejściowe obniżenie do około 57,7 mln zł. Dochody majątkowe charakteryzowały się większą zmiennością. W 2020 roku wynosiły około 8,6 mln zł, w kolejnych latach

utrzymywały się na niższym poziomie, a w 2024 roku wzrosły do około 12,0 mln zł, co mogło być związane z pozyskiwaniem środków na realizację zadań inwestycyjnych.

Wydatki budżetowe Gminy Golina w latach 2020-2024 również wykazywały tendencję wzrostową. Wydatki ogółem zwiększyły się z około 63,6 mln zł w 2020 roku do około 88,2 mln zł w 2024 roku. Wzrost ten dotyczył zarówno wydatków bieżących, jak i majątkowych. Wydatki bieżące wzrosły z około 51,9 mln zł do około 65,8 mln zł, co wskazuje na rosnące koszty funkcjonowania Gminy i realizacji zadań publicznych. Wydatki majątkowe były bardziej zmienne, jednak w 2024 roku osiągnęły najwyższy poziom w analizowanym okresie, wynosząc około 22,5 mln zł. Oznacza to wyraźną intensyfikację aktywności inwestycyjnej Gminy w ostatnim roku analizy.

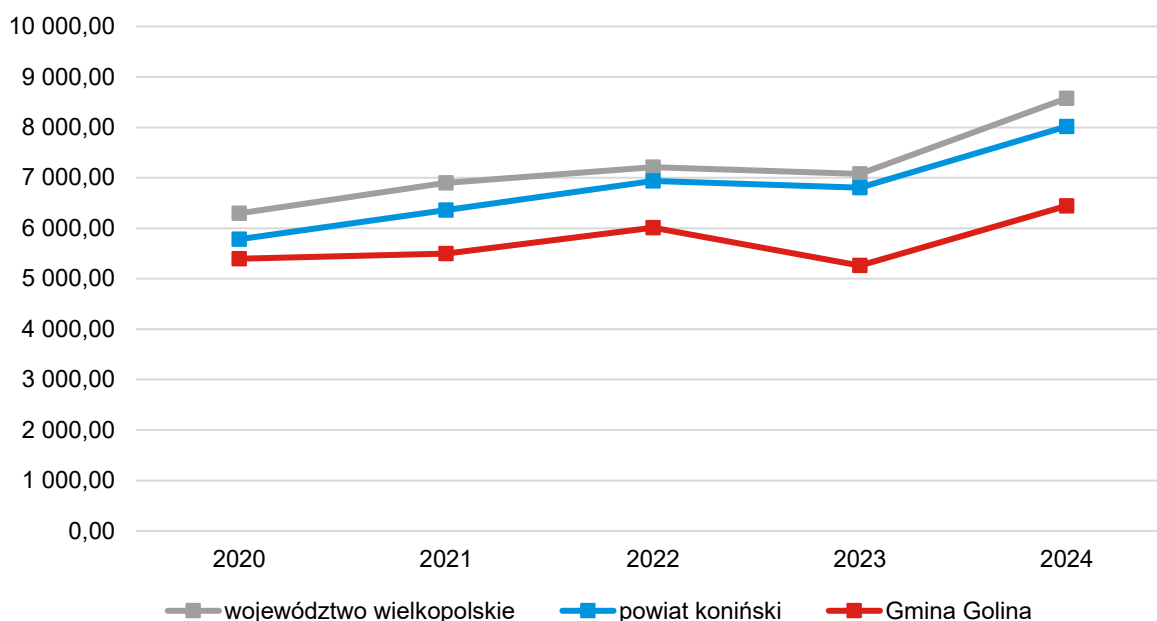
Wynik budżetu Gminy Golina był dodatni w latach 2020-2022. Najwyższą nadwyżkę odnotowano w 2021 roku, kiedy wyniosła ona około 3,1 mln zł, natomiast w 2022 roku budżet zamknął się niewielką nadwyżką na poziomie około 0,3 mln zł. W latach 2023-2024 Gmina odnotowała deficyt budżetowy. W 2023 roku wyniósł on około 3,3 mln zł, a w 2024 roku zwiększył się do około 8,5 mln zł. Pogorszenie wyniku budżetu w końcowej części analizowanego okresu było związane przede wszystkim ze wzrostem wydatków ogółem, w tym znacznym wzrostem wydatków majątkowych w 2024 roku.

Tab. 17. Zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków Gminy Golina w latach 2020-2024 (zł)

	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem, w tym:	65 088 055	66 763 921	73 418 157	64 580 046	79 703 049
dochody bieżące	56 537 359	62 116 489	67 694 393	57 718 403	67 701 295
dochody majątkowe	8 550 695	4 647 432	5 723 764	6 861 643	12 001 754
Wydatki ogółem, w tym:	63 644 481	63 668 125	73 098 835	67 842 977	88 237 277
wydatki bieżące	51 919 933	55 976 644	64 092 632	58 269 571	65 753 435
wydatki majątkowe	11 724 548	7 691 481	9 006 203	9 573 406	22 483 841
Wynik budżetu	1 443 573	3 095 796	319 323	-3 262 930	-8 534 228

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Golina oraz danych GUS.

Przeliczając dochody ogółem na 1 mieszkańca, w latach 2020-2024 w Gminie Golina obserwowano ogólny wzrost wartości wskaźnika, mimo wyraźnych wahań w poszczególnych latach. Dochody ogółem na mieszkańca wzrosły z 5 393,89 zł w 2020 roku do 6 445,34 zł w 2024 roku. Najwyższą wartość w analizowanym okresie odnotowano w 2024 roku, natomiast najniższą w 2023 roku, kiedy wskaźnik wyniósł 5 259,39 zł. W całym analizowanym okresie poziom dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Golina pozostawał niższy zarówno od średniej dla powiatu konińskiego, jak i województwa wielkopolskiego. W 2024 roku dochody Gminy wyniosły 6 445,34 zł na mieszkańca, podczas gdy w powiecie konińskim było to 8 017,69 zł, a w województwie wielkopolskim 8 576,49 zł. Dane te wskazują na relatywnie niższy poziom dochodów budżetowych Gminy w przeliczeniu na mieszkańca w porównaniu z otoczeniem regionalnym.

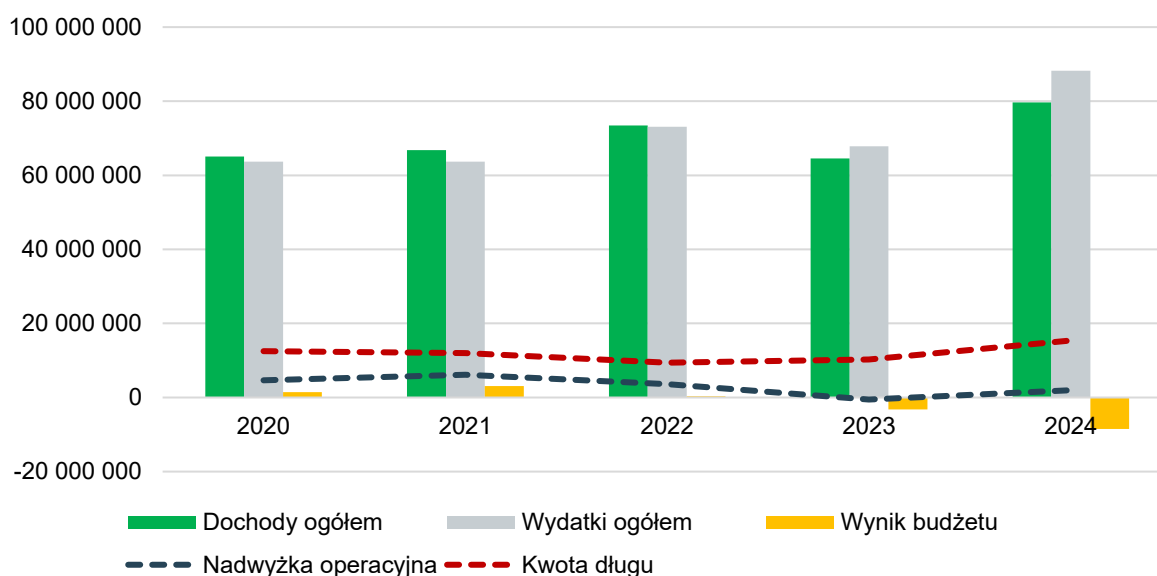

Ryc. 23. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Golina na tle powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejny wykres przedstawia wykonanie budżetu Gminy Golina w latach 2020-2024. Analiza relacji dochodów i wydatków wskazuje, że w latach 2020-2022 budżet Gminy zamykał się nadwyżką. Najwyższą nadwyżkę odnotowano w 2021 roku, kiedy wyniosła ona około 3,1 mln zł. W 2020 roku wynik budżetu był dodatni i osiągnął poziom około 1,4 mln zł, natomiast w 2022 roku nadwyżka była wyraźnie niższa i wyniosła około 0,3 mln zł. W kolejnych latach sytuacja budżetowa uległa zmianie. W 2023 roku Gmina odnotowała deficyt w wysokości około 3,3 mln zł, który w 2024 roku pogłębił się do około 8,5 mln zł. Było to związane przede wszystkim ze wzrostem wydatków ogółem, które w 2024 roku osiągnęły poziom około 88,2 mln zł, przy dochodach ogółem wynoszących około 79,7 mln zł. Wzrost wydatków w ostatnim roku analizy wynikał w dużej mierze z intensyfikacji działań inwestycyjnych. Analiza nadwyżki operacyjnej, rozumianej jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, wskazuje na zmienną sytuację w analizowanym okresie. W latach 2020-2022 Gmina osiągała dodatnią nadwyżkę operacyjną, która wynosiła od około 3,6 mln zł do 6,1 mln zł. W 2023 roku odnotowano ujemny wynik operacyjny na poziomie około 0,6 mln zł, co oznaczało, że wydatki bieżące przewyższyły dochody bieżące. W 2024 roku nadwyżka operacyjna ponownie była dodatnia i wyniosła około 1,9 mln zł. Poziom zadłużenia Gminy Golina w latach 2020-2022 wykazywał tendencję spadkową, zmniejszając się z około 12,5 mln zł do 9,4 mln zł. W kolejnych latach nastąpił jednak wzrost kwoty długu, najpierw do 10,3 mln zł w 2023 roku, a następnie do około 15,4 mln zł w 2024 roku. Zwiększenie zadłużenia w końcowej części analizowanego okresu należy wiązać przede wszystkim z rosnącymi potrzebami inwestycyjnymi Gminy.

Ogólnie sytuacja finansowa Gminy Golina w latach 2020-2024 charakteryzowała się wzrostem skali budżetu, zwiększeniem aktywności inwestycyjnej oraz wzrostem zadłużenia w ostatnich latach analizy. Istotne znaczenie ma fakt, że po przejściowym ujemnym wyniku operacyjnym w 2023 roku, w 2024 roku Gmina ponownie osiągnęła dodatnią nadwyżkę operacyjną, co wskazuje na poprawę relacji między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Ryc. 24. Wykonanie budżetu Gminy Golina w latach 2020-2024

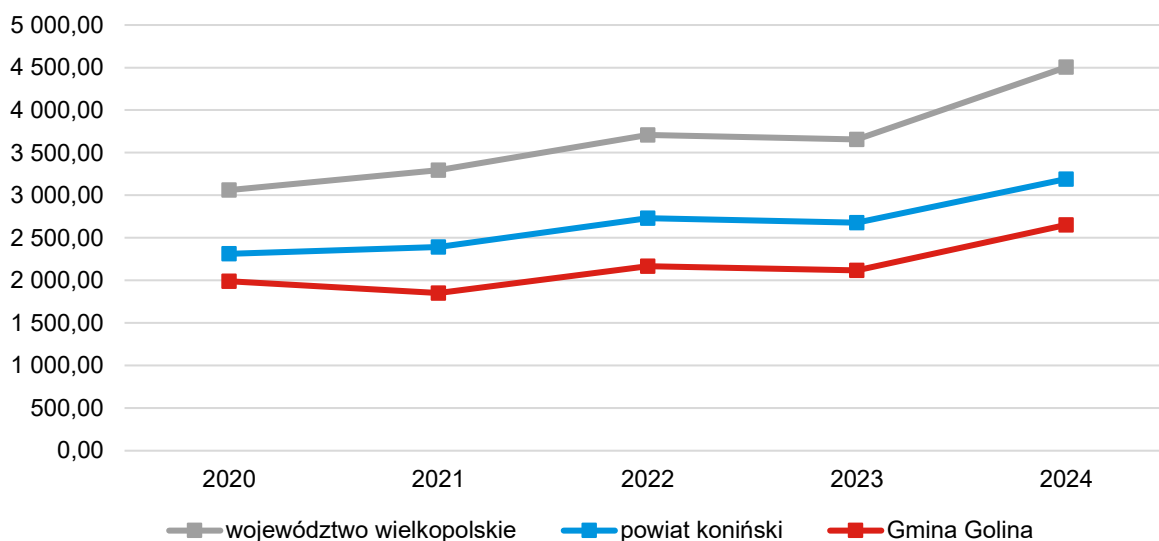
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Golina oraz danych GUS.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najistotniejszą rolę odgrywają dochody własne, które są czynnikiem decydującym o samodzielności finansowej jednostki. Zaliczane są do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tej kategorii dochodów Gmina posiada prerogatywy do kształtowania ich poziomu poprzez wydawanie uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki znacznemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

W latach 2020-2024 dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Golina kształtowały się na poziomie niższym niż średnia dla powiatu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego. W całym analizowanym okresie Gmina nie osiągnęła wartości notowanych w jednostkach wyższego rzędu, co wskazuje na relatywnie niższą samodzielność dochodową w przeliczeniu na mieszkańca. W 2020 roku dochody własne Gminy Golina wynosiły 1 991,08 zł na mieszkańca, a w 2024 roku wzrosły do 2 652,04 zł. W analizowanym okresie odnotowano jednak wahania wartości wskaźnika.

Spadek wystąpił w 2021 roku, kiedy dochody własne na mieszkańca obniżyły się do 1 852,16 zł, a także w 2023 roku, gdy wyniosły 2 118,06 zł. Najwyższą wartość osiągnięto w 2024 roku. Pomimo wzrostu w końcowym roku analizy, dystans względem średniej powiatowej i wojewódzkiej pozostawał wyraźny. W 2024 roku dochody własne na mieszkańca w Gminie Golina stanowiły około 83% średniej dla powiatu konińskiego oraz około 59% średniej dla województwa wielkopolskiego. Dane te wskazują, że potencjał dochodów własnych Gminy pozostaje ograniczony na tle otoczenia regionalnego.

Ryc. 25. Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Golina na tle powiatu i województwa w latach 2020-2024

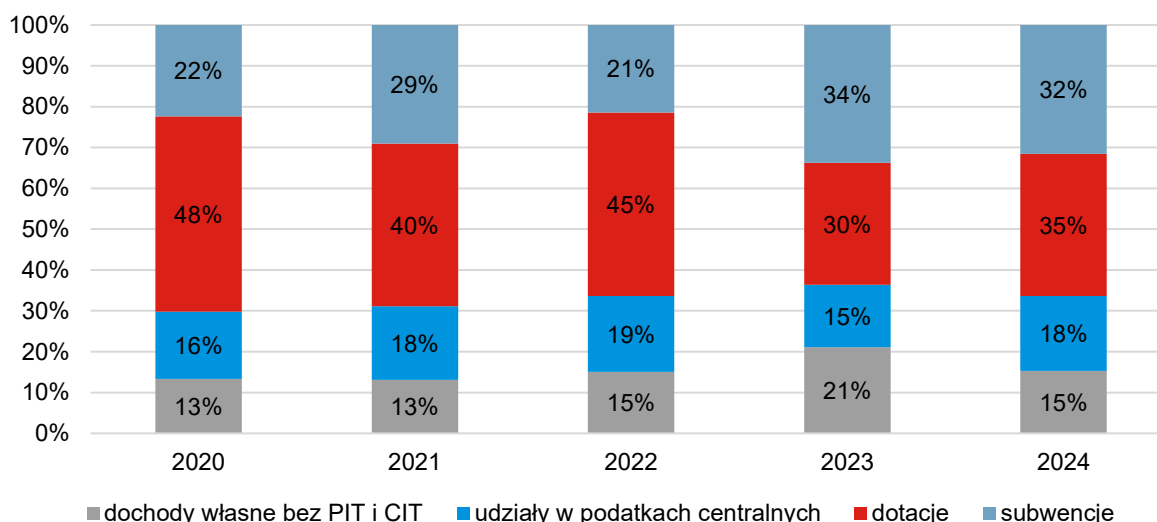
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Golina w latach 2020-2024 można zauważyć, że największy udział w dochodach ogółem stanowiły transfery zewnętrzne, obejmujące dotacje oraz subwencje. W większości analizowanych lat najważniejszym źródłem dochodów były dotacje, których udział wynosił 48% w 2020 roku, 40% w 2021 roku oraz 45% w 2022 roku. W 2023 roku ich znaczenie zmniejszyło się do 30%, natomiast w 2024 roku wzrosło do 35%. Istotną część dochodów budżetowych stanowiły również subwencje. Ich udział był zmienny i wynosił od 21% w 2022 roku do 34% w 2023 roku. W latach 2023-2024 subwencje miały szczególnie duże znaczenie w strukturze dochodów Gminy, osiągając odpowiednio 34% i 32% dochodów ogółem.

Dochody własne Gminy, bez udziałów w podatkach PIT i CIT, stanowiły mniejszą część dochodów budżetowych. W latach 2020-2021 ich udział wynosił po 13%, w 2022 roku wzrósł do 15%, a najwyższą wartość osiągnął w 2023 roku, kiedy wyniósł 21%. W 2024 roku udział tej kategorii ponownie ukształtował się na poziomie 15%. Udziały w podatkach centralnych, obejmujące PIT i CIT, utrzymywały się na stosunkowo stabilnym poziomie. Ich udział w dochodach ogółem wynosił od 15% w 2023 roku do 19%

w 2022 roku, a w 2024 roku osiągnął 18%. Oznacza to, że wpływy z podatków centralnych stanowiły istotne, lecz nie dominujące źródło dochodów Gminy.

Strukturę dochodów Gminy Golina można określić jako silnie opartą na transferach zewnętrznych. Łączny udział dotacji i subwencji w całym analizowanym okresie przekraczał 60% dochodów ogółem, co wskazuje na duże znaczenie środków przekazywanych z budżetu państwa i innych źródeł zewnętrznych dla finansowania zadań realizowanych przez Gminę.

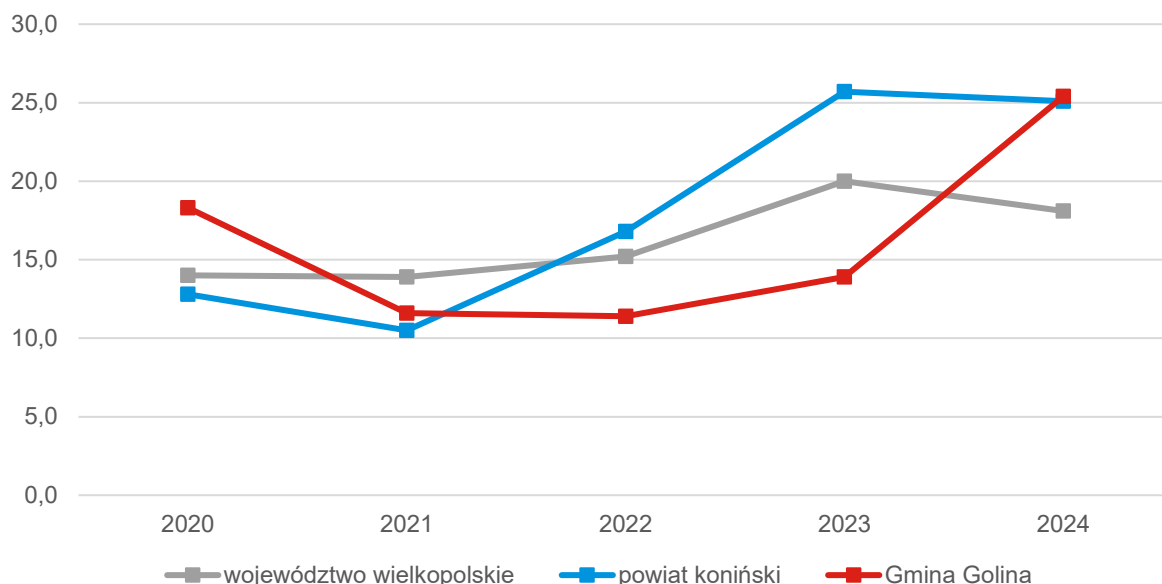
Ryc. 26. Struktura dochodów Gminy Golina w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Gminy Golina oraz danych GUS.

Wśród wydatków budżetowych Gminy Golina największy udział w latach 2020-2024 dotyczył kolejno działu 801 – Oświata i wychowanie, który średnio stanowił 32% wydatków ogółem, działu 855 – Rodzina, z udziałem na poziomie 22%, działu 600 – Transport i łączność, obejmującego średnio 10% wydatków, a także działów 750 – Administracja publiczna oraz 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, których udział wynosił po około 8%. Struktura ta wskazuje, że największe obciążenie budżetu Gminy związane było z realizacją zadań oświatowych, społecznych, transportowych, administracyjnych oraz komunalnych.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Golina w latach 2020-2024 wykazywał znaczną zmienność. W 2020 roku wynosił 18,3%, co było wartością wyższą zarówno od średniej dla powiatu konińskiego, jak i województwa wielkopolskiego. W kolejnych latach nastąpiło jednak obniżenie aktywności inwestycyjnej, a udział wydatków inwestycyjnych spadł do 11,6% w 2021 roku oraz 11,4% w 2022 roku. W 2023 roku odnotowano niewielki wzrost do poziomu 13,9%, jednak wartość ta nadal pozostawała wyraźnie niższa niż średnia dla powiatu konińskiego, która wynosiła 25,7%, oraz województwa wielkopolskiego, gdzie osiągnęła 20,0%. Najwyższy poziom udziału wydatków inwestycyjnych w Gminie Golina odnotowano w 2024 roku,

kiedy wyniósł on 25,4%. Była to wartość zbliżona do średniej dla powiatu konińskiego, wynoszącej 25,1% i jednocześnie wyraźnie wyższa od średniej województwa wielkopolskiego, która ukształtowała się na poziomie 18,1%. Dane te wskazują, że po okresie niższego udziału inwestycji w latach 2021-2023, w 2024 roku nastąpiła wyraźna intensyfikacja działań inwestycyjnych Gminy.

Ryc. 27. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Golina na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Finansowanie ze źródeł zewnętrznych

Finansowanie ze źródeł zewnętrznych stanowi istotny element realizacji polityki rozwojowej Gminy Golina, umożliwiając realizację inwestycji infrastrukturalnych, społecznych, edukacyjnych, środowiskowych oraz projektów związanych z cyfryzacją. W kolejnych perspektywach finansowych Unii Europejskiej Gmina pozyskiwała środki na przedsięwzięcia dotyczące m.in. modernizacji obiektów oświatowych, rewitalizacji przestrzeni publicznych, rozwoju infrastruktury kulturalnej, wsparcia edukacji i opieki nad dziećmi, odnawialnych źródeł energii, ścieżek rowerowych oraz poprawy bezpieczeństwa.

W latach 2004-2025 Gmina Golina pozyskała z Funduszy Europejskich dofinansowanie o łącznej wartości ponad 51,3 mln zł, przy całkowitej wartości projektów wynoszącej około 75,8 mln zł. Największa skala finansowania przypada na perspektywę 2021-2027, w której realizowane są m.in. projekty związane z rewitalizacją przestrzeni publicznych, instalacją systemów OZE, rozbudową infrastruktury przedszkolnej, termomodernizacją budynków oraz budową sieci ścieżek rowerowych.

Poniższa tabela prezentuje wykaz projektów, na które Gmina Golina pozyskała dofinansowanie z Funduszy Europejskich w poszczególnych perspektywach finansowych.

Tab. 18. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w Gminie Golina

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Wartość dofinansowania	Wartość projektu
Fundusze Europejskie na lata 2004-2006				
1.	Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej w Golinie	Gmina Golina	2 065 588,94 zł	2 754 118,59 zł
2.	Utworzenie zaplecza kulturalno-artystycznego w miejscowości Radolina	Gmina Golina	450 000,00 zł	602 063,85 zł
Fundusze Europejskie na lata 2007-2013				
3.	W trosce o wszechstronny rozwój dziecka przedszkolnego	Urząd Miejski w Golinie/Szkoła Podstawowa w Radolinie	423 411,35 zł	498 131,00 zł
4.	Równe szanse na starcie	Gmina Golina	161 582,54 zł	190 097,10 zł
Fundusze Europejskie na lata 2014-2020				
5.	Rewitalizacja Osiedla Starówka w miejscowości Golina	Gmina Golina	3 035 572,02 zł	4 049 274,37 zł
6.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Przyjmie	Gmina Golina	2 048 820,98 zł	3 377 121,44 zł
7.	Klub Małucha - dobry start dla dziecka i rodzica	Gmina Golina	847 201,46 zł	996 707,60 zł
Fundusze Europejskie na lata 2021-2027				
8.	Rewitalizacja przestrzeni publicznych w Gminie Golina na rzecz zrównoważonego rozwoju i integracji społecznej	Gmina Golina	17 889 398,52 zł	28 402 983,35 zł
9.	Instalacja systemów odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Golina	Gmina Golina	11 722 753,80 zł	16 747 091,15 zł
10.	Przebudowa, rozbudowa i remont Przedszkola „Baśniowy Dworek” w Golinie wraz z niezbędną infrastrukturą i wyposażeniem	Gmina Golina	4 087 395,18 zł	5 856 746,96 zł
11.	Budowa spójnej w OF AK sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Golina	2 632 797,85 zł	3 761 139,79 zł
12.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach	Gmina Golina	2 561 195,97 zł	3 658 851,39 zł
13.	Racjonalne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta i Gminy Golina (zagospodarowanie placu ul. Piaskowa w Golinie wraz z rozbudową kanalizacji deszczowej)	Gmina Golina	1 185 493,98 zł	1 693 562,84 zł
14.	Nasi mali odkrywcy - wsparcie dla ośrodków wychowania przedszkolnego z Gminy Golina!	Gmina Golina	837 825,24 zł	1 196 893,21 zł
15.	Wsparcie rozwoju, dostępności i bezpieczeństwa usług cyfrowych w placówkach należących do JST na terenie gm. Golina	Gmina Golina	771 061,33 zł	1 101 516,19 zł
16.	Przebudowa i nadbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Sptawiu w Gminie Golina	Gmina Golina	309 866,67 zł	515 657,70 zł
17.	Doposażenie jednostek OSP KSRG w Golinie w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych	Gmina Golina	289 644,83 zł	413 778,34 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl (dostęp: 27.05.2026 r.).

Gmina Golina pozyskała również środki z Rządowego Funduszu Polski Ład, stanowiącego Program Inwestycji Strategicznych wspierający realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego. Łączna wartość przyznanego dofinansowania wyniosła ponad 16 mln zł. Środki te przeznaczono przede wszystkim na inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz infrastruktury drogowej, a także na prace remontowe przy obiektach sakralnych w Kawnicach i Myśliborzu. Finansowanie krajowe stanowiło tym samym istotne uzupełnienie środków pozyskiwanych z Funduszy Europejskich.

Tab. 19. Inwestycje w Gminie Golina zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

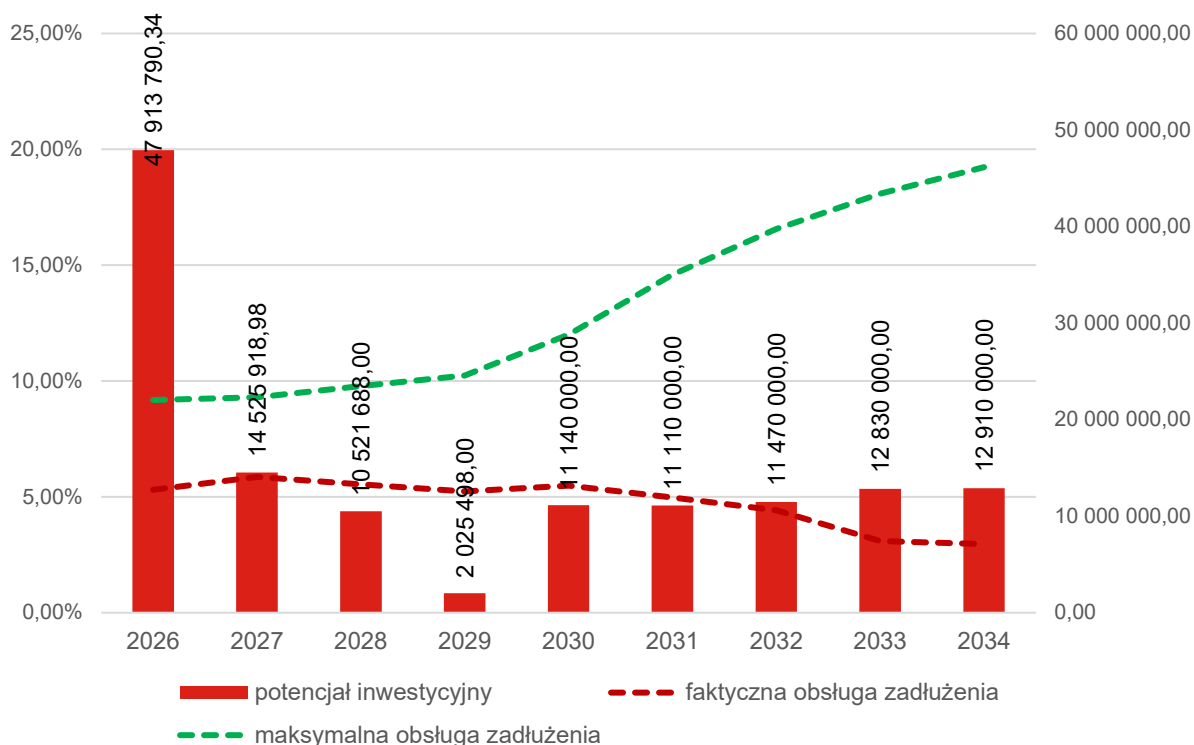
Lp.	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania	Data ogłoszenia wyników
1.	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej - rozbudowa stacji uzdatniania wody w Golinie wraz z przebudową sieci wodociągowej	5 994 500,00 zł	07.10.2023 r.
2.	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Golina - Osiedle Zachód	3 324 700,00 zł	30.05.2022 r.
3.	Budowa dróg gminnych wraz z odwodnieniem w m. Węglew - przebudowa dróg gminnych ulice: Malczewskiego, Kossaka, Wyspiańskiego	3 010 980,00 zł	25.10.2021
4.	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Golina	1 999 700,00 zł	07.10.2023 r.
5.	Remont i przebudowa budynku plebanii kościoła par. p.w. Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach	970 200,00 zł	26.09.2023 r.
6.	Remont elewacji plebanii oraz kościoła parafialnego pw. św. Mateusza Apostoła w Myśliborzu	784 000,00 zł	26.09.2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Golina na lata 2026-2034 zgodnie z Uchwałą nr XXII/152/2026 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Golina na lata 2026-2034. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku nie może przekroczyć indywidualnie obliczanego maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Z przedstawionych danych wynika, że w całym okresie prognozy zakładana faktyczna obsługa zadłużenia Gminy Golina pozostaje poniżej dopuszczalnego limitu. W 2026 roku prognozowany wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia ma kształtować się na poziomie 5,3% przy maksymalnym poziomie 9,18%. W kolejnych latach różnica pomiędzy wskaźnikiem faktycznym a dopuszczalnym stopniowo się zwiększa, a w 2034 roku prognozowana faktyczna obsługa zadłużenia ma wynieść 2,96% przy maksymalnym wskaźniku na poziomie 19,23%.

Ryc. 28. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Golina na lata 2026-2034

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXII/152/2026 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Golina na lata 2026-2034.

Na wykresie przedstawiono również prognozowany potencjał inwestycyjny Gminy, rozumiany jako środki pozostające do dyspozycji po pokryciu wydatków bieżących oraz zaplanowanych spłat zobowiązań. W latach 2026-2034 łączny potencjał inwestycyjny Gminy Golina szacowany jest na około 134,4 mln zł. Najwyższą wartość przewiduje się w 2026 roku, kiedy potencjał ten ma osiągnąć około 47,9 mln zł. W kolejnych latach zakładane wartości są niższe, jednak pozostają dodatnie, co wskazuje na utrzymanie możliwości finansowania zadań inwestycyjnych w całym okresie prognozy.

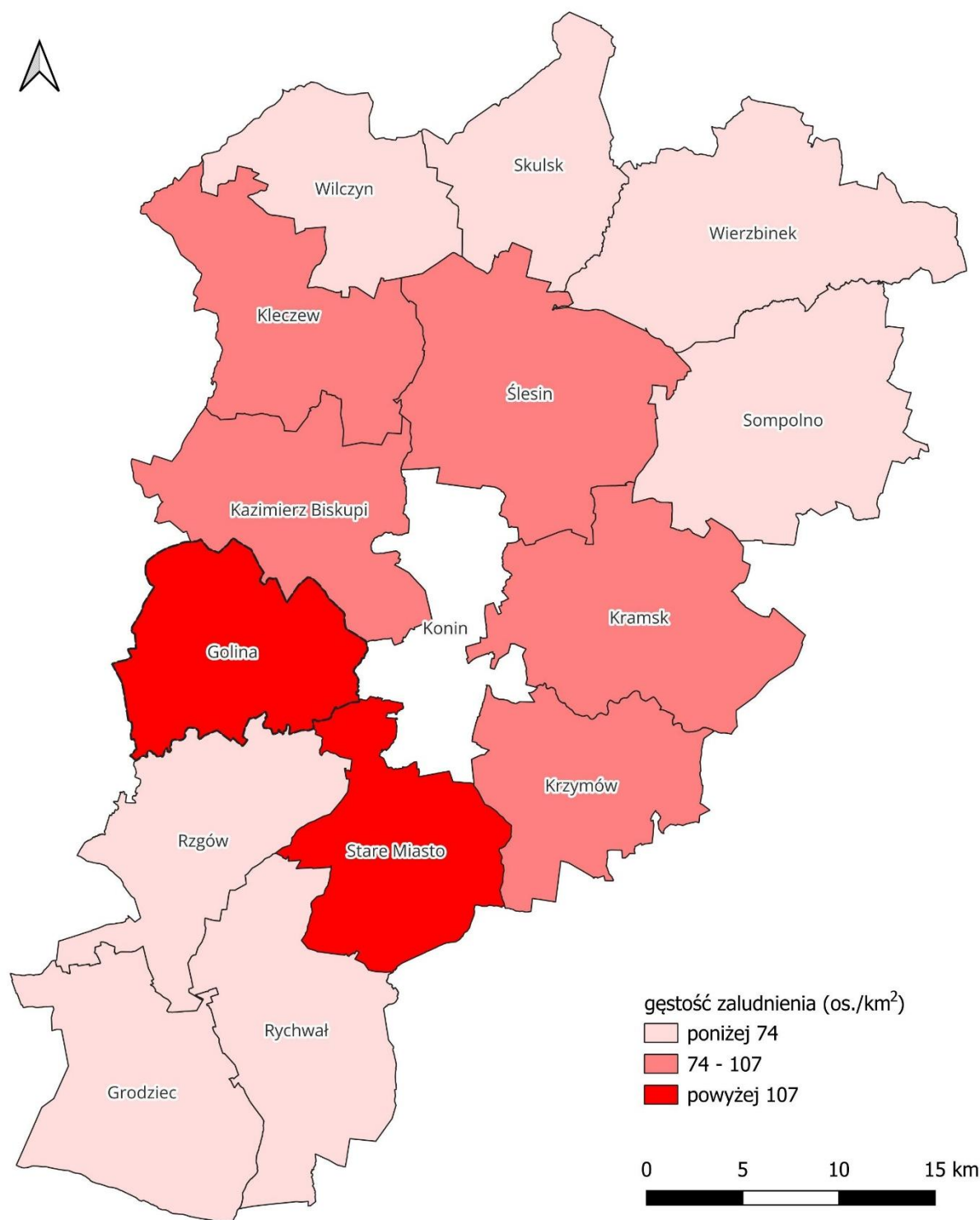
Należy jednak podkreślić, że dane zawarte w Wieloletniej Prognozie Finansowej mają najbardziej precyzyjny charakter dla roku bieżącego i najbliższych lat. W dalszej perspektywie wartości te mają charakter szacunkowy i mogą ulegać zmianom pod wpływem sytuacji makroekonomicznej, poziomu dochodów budżetowych, kosztów realizacji inwestycji oraz zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA

4.1. Demografia

Sytuacja demograficzna stanowi podstawowy czynnik kształtujący dynamikę oraz kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego. Wzrost demograficzny wpływa zarówno na zasobność kapitału ludzkiego, a co za tym idzie na potencjał danego rynku pracy, jak i na ilość relacji międzyludzkich, które są szczególnie istotnym elementem pozwalającym budować silny kapitał społeczny. Sytuacja demograficzna oraz prognozy demograficzne stanowią podstawę do programowania działań przez lokalne samorządy w wieloletnich perspektywach. Są zatem kluczowym czynnikiem w kontekście rozwoju lokalnego oraz planowania strategicznego.

Zgodnie z danymi GUS Gmina Golina w 2024 roku liczyła 12 373 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię jednostki skutkowało gęstością zaludnienia na poziomie 125 os./km². Spośród gmin powiatu konińskiego wyższą gęstością zaludnienia niż Gmina Golina odznaczała się jedynie gmina Stare Miasto (133 os./km²).

Ryc. 29. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu konińskiego w 2024 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Analiza danych dotyczących liczby ludności w gminach powiatu konińskiego w latach 2020-2024 pozwala ocenić zarówno ogólną sytuację demograficzną powiatu, jak i pozycję Gminy Golina na tle pozostałych jednostek. W analizowanym okresie liczba mieszkańców powiatu konińskiego pozostawała względnie stabilna, choć wykazywała nieznaczną tendencję spadkową. Populacja powiatu zmniejszyła się z 128 787 osób w 2020 roku do 128 469 osób w 2024 roku, a średnia dynamika zmian wyniosła 99,9%.

Największy udział w liczbie ludności powiatu w 2024 roku miały gminy Ślesin, Stare Miasto oraz Golina. Gmina Golina liczyła w 2024 roku 12 373 mieszkańców, co stanowiło około 10% ludności powiatu konińskiego. W przeciwieństwie do części gmin powiatu, w Gminie Golina odnotowano wzrost liczby mieszkańców. W latach 2020-2024 populacja zwiększyła się z 12 066 do 12 373 osób, czyli o 307 osób, a średnia dynamika zmian wyniosła 100,6%. Był to jeden z korzystniejszych wyników w powiecie, niższy jedynie od dynamiki odnotowanej w gminie Stare Miasto. W części gmin powiatu konińskiego w latach 2020-2024 odnotowano spadek liczby mieszkańców, m.in. w gminach Skulsk, Grodziec, Wilczyn, Sompolno czy Kleczew. Na tym tle sytuacja demograficzna Gminy Golina przedstawia się relatywnie korzystnie, ponieważ w analizowanym okresie liczba jej mieszkańców systematycznie wzrastała. Może to świadczyć o utrzymującej się atrakcyjności osiedleńczej Gminy oraz jej powiązaniach funkcjonalnych z Koninem i głównymi szlakami komunikacyjnymi. Szczegółowe dane dotyczące dynamiki zmian liczby mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

Tab. 20. Zmiany liczby ludności w gminach powiatu konińskiego w latach 2020-2024

JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	średnia dynamika
powiat koniński	128 787	128 902	128 883	128 837	128 469	100%	99,9%
Gmina Golina	12 066	12 184	12 233	12 332	12 373	10%	100,6%
gmina Grodziec	5 077	5 039	4 998	4 949	4 910	4%	99,2%
gmina Kazimierz Biskupi	11 490	11 494	11 495	11 535	11 515	9%	100,1%
gmina Kleczew	9 687	9 675	9 649	9 608	9 531	7%	99,6%
gmina Kramsk	11 495	11 544	11 598	11 639	11 616	9%	100,3%
gmina Krzymów	8 152	8 221	8 298	8 312	8 282	6%	100,4%
gmina Rychwał	8 048	8 031	8 013	7 982	7 971	6%	99,8%
gmina Rzgów	7 131	7 132	7 116	7 127	7 108	6%	99,9%
gmina Skulsk	5 893	5 823	5 760	5 716	5 672	4%	99,0%
gmina Sompolno	10 229	10 183	10 106	10 054	10 010	8%	99,5%
gmina Stare Miasto	12 639	12 750	12 857	12 943	12 986	10%	100,7%
gmina Ślesin	13 946	13 981	13 976	13 937	13 863	11%	99,9%
gmina Wierzbinek	7 002	6 958	6 970	6 915	6 888	5%	99,6%
gmina Wilczyn	5 932	5 887	5 814	5 788	5 744	4%	99,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na liczbę ludności w jednostkach samorządu terytorialnego wpływ mają głównie dwa czynniki: przyrost naturalny i saldo migracji. Przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy urodzonymi żywymi a zgonami. Saldo migracji natomiast jest różnicą pomiędzy liczbą osób, które w danym okresie zameldowały się na danym obszarze, a liczbą osób wymeldowanych. W celu osiągnięcia porównywalności pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego zdecydowano się na ujęcie przyrostu naturalnego i salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Analiza danych wskazuje, że w 2024 roku wszystkie gminy powiatu konińskiego charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Wilczyn, gdzie wyniósł on -4,35 na 1 000 mieszkańców, a także w gminach Skulsk, Rychwał i Kleczew. Relatywnie najmniej niekorzystne wartości wystąpiły w gminach Grodziec oraz Wierzbinek. W Gminie Golina przyrost naturalny w 2024 roku wyniósł -3,23 na 1 000 mieszkańców, co było wartością nieco niższą niż średnia dla powiatu konińskiego (-3,03) oraz województwa wielkopolskiego (-2,8). Jednocześnie średnia zmiana wskaźnika od 2020 roku wyniosła 0,0, co wskazuje na względną stabilność tego parametru w analizowanym okresie.

Odmienne przedstawia się sytuacja w zakresie salda migracji. W 2024 roku Gmina Golina osiągnęła dodatnie saldo migracji na poziomie 6,3 na 1 000 mieszkańców, co było jedną z najwyższych wartości w powiecie konińskim i przewyższało zarówno średnią powiatową, wynoszącą 0,0, jak i średnią wojewódzką, wynoszącą 0,6. Dodatnie saldo migracji odnotowano również m.in. w gminach Stare Miasto i Rychwał, natomiast najbardziej niekorzystne wartości wystąpiły w gminach Grodziec, Skulsk, Kleczew i Wierzbinek. W przypadku Gminy Golina średnia zmiana wskaźnika salda migracji od 2020 roku wyniosła 0,95, co wskazuje na korzystną tendencję migracyjną.

Zestawienie obu wskaźników pokazuje, że sytuacja demograficzna Gminy Golina jest zróżnicowana. Z jednej strony Gmina, podobnie jak cały powiat, mierzy się z ujemnym przyrostem naturalnym, co wynika z przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Z drugiej strony dodatnie saldo migracji kompensuje negatywny wpływ przyrostu naturalnego i sprzyja wzrostowi liczby mieszkańców. Oznacza to, że w ostatnich latach rozwój demograficzny Gminy Golina był w dużej mierze wspierany przez napływ nowych mieszkańców, co może świadczyć o jej atrakcyjności osiedleńczej.

Tab. 21. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Golina w latach 2020-2024 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.
województwo wielkopolskie	-2,80	-0,41	0,60	0,03
powiat koniński	-3,03	-0,21	0,00	-0,20
Gmina Golina	-3,23	0,00	6,30	0,95
gmina Grodziec	-0,81	0,44	-6,70	-0,30
gmina Kazimierz Biskupi	-2,26	-0,33	-0,30	-0,50
gmina Kleczew	-3,66	-0,27	-3,30	-0,58
gmina Kramsk	-3,27	-0,49	0,20	-2,63
gmina Krzymów	-3,01	-0,45	-0,80	-1,65
gmina Rychwał	-3,76	-0,48	1,90	1,23
gmina Rzgów	-3,24	-0,46	-0,40	0,75

gmina Skulsk	-3,86	-1,01	-3,50	-0,03
gmina Sompolno	-3,00	-0,07	-1,90	0,58
gmina Stare Miasto	-2,77	-0,08	6,10	-0,70
gmina Ślesin	-3,16	0,25	-1,70	-0,50
gmina Wierzbinek	-1,74	-0,01	-3,00	1,50
gmina Wilczyn	-4,35	-0,33	-1,90	0,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grupą istotnie wpływającą na rozwój demograficzny oraz gospodarczy danego obszaru są osoby w wieku 25-34 lata. Grupa ta ma szczególne znaczenie ze względu na wysokie prawdopodobieństwo podejmowania decyzji dotyczących założenia rodziny, wyboru miejsca zamieszkania, zakupu mieszkania lub domu oraz stabilizacji zawodowej. W Gminie Golina w latach 2019-2024 udział osób w tym przedziale wiekowym zmniejszył się z 13,8% do 11,9% ludności ogółem, co oznacza spadek o około 14%.

Podobne zjawisko obserwowano również w powiecie konińskim oraz województwie wielkopolskim. W powiecie udział osób w wieku 25-34 lata zmniejszył się z 13,7% do 12,3%, czyli o około 10%, natomiast w województwie wielkopolskim z 14,1% do 12,4%, czyli o około 11,5%. Spadek udziału tej grupy wiekowej w Gminie Golina był więc wyraźniejszy niż w jednostkach porównawczych. Może to stanowić wyzwanie z punktu widzenia przyszłej struktury demograficznej, lokalnego rynku pracy oraz potencjału osiedleńczego Gminy.

Oprócz osób młodych istotny wpływ na sytuację demograficzną i gospodarczą danego obszaru ma również udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Wysoki udział tej grupy wiąże się z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi zdrowotne, opiekuńcze i społeczne, a także z koniecznością dostosowywania infrastruktury oraz oferty usług publicznych do potrzeb osób starszych. W latach 2019-2024 udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Golina wzrósł z 21,5% do 25,9%, co oznacza wzrost o około 20%. Tempo wzrostu tego wskaźnika było wyższe niż w powiecie konińskim, gdzie wyniosło około 16%, oraz w województwie wielkopolskim, gdzie osiągnęło około 13,5%. W 2024 roku udział ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie Golina był zbliżony do średniej powiatowej, wynoszącej 25,8%, lecz nadal niższy od średniej wojewódzkiej, która wyniosła 29,5%. Dane te wskazują, że proces starzenia się ludności zachodzi również w Gminie Golina, a jego tempo jest relatywnie wysokie na tle jednostek porównawczych.

Zmniejszający się udział osób w wieku 25-34 lata oraz rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym stanowią istotne wyzwania dla samorządu. Zjawiska te mogą wpływać na lokalny rynek pracy, zapotrzebowanie na usługi publiczne, politykę mieszkaniową, społeczną i zdrowotną, a także na przyszłą dynamikę rozwoju demograficznego Gminy. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

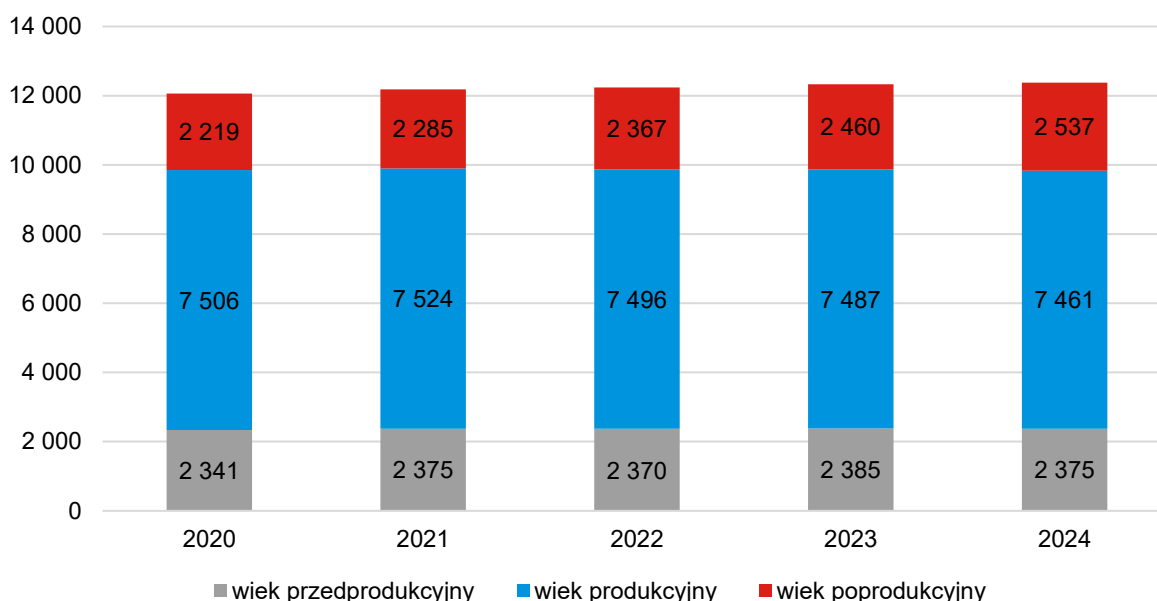
Tab. 22. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Golina w 2020 i 2024 roku na tle powiatu i województwa

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2024	dynamika	2019	2024	dynamika
województwo wielkopolskie	14,06	12,44	88%	26,00	29,50	113%
powiat koniński	13,67	12,31	90%	22,30	25,80	116%
Gmina Golina	13,84	11,90	86%	21,50	25,90	120%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w latach 2020-2024 w Gminie Golina odnotowano wzrost liczby mieszkańców, jednak zmiany te miały zróżnicowany charakter w poszczególnych grupach ekonomicznych wieku. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zwiększyła się nieznacznie z 2 341 w 2020 roku do 2 375 w 2024 roku, co oznacza wzrost o około 1,5%. W tym samym czasie liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejszyła się z 7 506 do 7 461 osób, czyli o około 0,6%. Największą zmianę odnotowano w grupie osób w wieku poprodukcyjnym. Ich liczba wzrosła z 2 219 osób w 2020 roku do 2 537 osób w 2024 roku, co stanowi wzrost o około 14,3%. Oznacza to, że mimo ogólnego wzrostu liczby ludności Gminy, coraz większe znaczenie w jej strukturze demograficznej ma grupa seniorów.

Jednoczesny niewielki spadek liczby osób w wieku produkcyjnym oraz dynamiczny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wskazują na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej. Może to w przyszłości wpływać na lokalny rynek pracy, strukturę popytu na usługi publiczne oraz potrzebę rozwijania usług zdrowotnych, opiekuńczych i społecznych. Relatywnie stabilna liczba osób w wieku przedprodukcyjnym łagodzi skalę niekorzystnych zmian, jednak nie równoważy wzrostu obciążenia demograficznego wynikającego z przyrostu liczby seniorów. Szczegółowe dane dotyczące liczebności poszczególnych grup wiekowych prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 30. Struktura ludności w Gminie Golina w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny stanowi termin z pogranicza ekonomii i socjologii. Rozumieć go należy jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie, którego wartość opiera się na wzajemnych relacjach i zaufaniu jednostek. Dzięki kapitałowi społecznemu, ludzie mogą osiągać większe korzyści ekonomiczne. Uważa się, że występuje silna korelacja pomiędzy poziomem kapitału społecznego, a produktywnością gospodarki.

Żłobki i przedszkola

Rola żłobków, klubów dziecięcych oraz przedszkoli w lokalnej społeczności polega na umożliwieniu rodzicom szybszego powrotu na rynek pracy, poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi, a także na wspieraniu rozwoju społecznego najmłodszych mieszkańców i integracji rodzin. Dostępność tego typu usług ma istotne znaczenie dla atrakcyjności osiedleńczej gminy, szczególnie z perspektywy młodych rodzin.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje jedna placówka zapewniająca opiekę nad dziećmi do lat 3. Jest nią Gminny Klub Malucha „Kącik Skrzata”, prowadzony przez Gminę Golina. Klub dysponuje 19 miejscami i według dostępnych danych wszystkie miejsca są obecnie wykorzystane. Podstawowa miesięczna opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka, bez uwzględnienia zniżek oraz kosztów wyżywienia, wynosi 1 500 zł. Dzienna opłata za wyżywienie wynosi 15 zł, natomiast stawka za pobyt dziecka przekraczający 10 godzin dziennie wynosi 30 zł za godzinę. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-17:00. Obiekt jest dostosowany do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz dzieci wymagających szczególnej opieki.

Funkcjonowanie Klubu Malucha stanowi ważne wsparcie dla rodzin z małymi dziećmi, jednak pełne wykorzystanie dostępnych miejsc może wskazywać na potrzebę dalszej obserwacji zapotrzebowania na usługi opieki nad dziećmi do lat 3 w Gminie.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje przedszkole publiczne oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, które zapewniają mieszkańcom dostęp do wychowania przedszkolnego. Największą placówką jest Przedszkole „Baśniowy Dworek”, do którego w roku szkolnym 2024/2025 uczęszczało 140 dzieci zorganizowanych w siedmiu grupach. Średnia liczebność grupy wynosiła 20 dzieci, a placówka funkcjonowała w godzinach 6:30-16:00.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest również w oddziałach funkcjonujących w strukturze szkół podstawowych w Golinie, Kawnicach, Przyjmie i Radolinie. W roku szkolnym 2024/2025 największe z nich działały w Golinie i Kawnicach, obejmując odpowiednio 65 dzieci w trzech grupach oraz 100 dzieci w czterech grupach. Mniejsze oddziały prowadzone były w Przyjmie i Radolinie, gdzie opieką objęto odpowiednio 38 i 18 dzieci.

Łącznie z wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Golina korzystało 361 dzieci w 18 grupach. Funkcjonowanie tych placówek zapewnia mieszkańcom dostęp do edukacji przedszkolnej w kilku miejscowościach, ułatwia godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych oraz przygotowuje dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej. Poniższa tabela przedstawia podstawowe informacje dotyczące placówek wychowania przedszkolnego działających na terenie Gminy Golina.

Tab. 23. Przedszkole i oddziały przedszkolne na terenie Gminy Golina w roku szkolnym 2024/2025

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole „Baśniowy Dworek”	140	7	20	6:30-16
Oddział Przedszkolny przy SP GOLINA	65	3	22	7:00-16:00
Oddział Przedszkolny przy SP Kawnice	100	4	25	07:30-12:30/13:00
Oddział Przedszkolny przy SP Przyjma	38	2	19	7:30-15:45
Oddział Przedszkolny przy SP Radolina	18	2	9	8:15-13:15

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

W latach szkolnych 2020/2021-2024/2025 w Gminie Golina obserwowano stopniowy spadek liczby dzieci z terenu Gminy uczęszczających do przedszkoli zlokalizowanych poza jej granicami. W roku szkolnym 2020/2021 były to 43 dzieci, natomiast w roku szkolnym 2024/2025 liczba ta wyniosła 31. Oznacza to spadek o około 28%, co może wskazywać na rosnące zaspokajanie potrzeb w zakresie wychowania przedszkolnego przez placówki funkcjonujące na terenie Gminy Golina.

W analizowanym okresie niewielka liczba dzieci z innych gmin korzystała z oferty przedszkoli i oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Golina. Liczba ta wahała się od 3 dzieci w roku szkolnym 2020/2021 do 6 dzieci w roku szkolnym 2021/2022, a w roku szkolnym 2024/2025 wyniosła 4 dzieci. Skala tego zjawiska była więc ograniczona i nie miała istotnego wpływu na funkcjonowanie lokalnego systemu wychowania przedszkolnego.

Dane wskazują, że przepływy dzieci pomiędzy Gminą Golina a innymi gminami w zakresie wychowania przedszkolnego są relatywnie niewielkie. Jednocześnie malejąca liczba dzieci z terenu Gminy korzystających z placówek poza jej granicami może świadczyć o poprawie dostępności opieki przedszkolnej na miejscu lub o większym dopasowaniu lokalnej oferty do potrzeb mieszkańców.

Tab. 24. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Golina w latach 2020-2025

		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Placówki wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Golina						
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	43	38	35	31	31
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy	os.	3	6	5	5	4

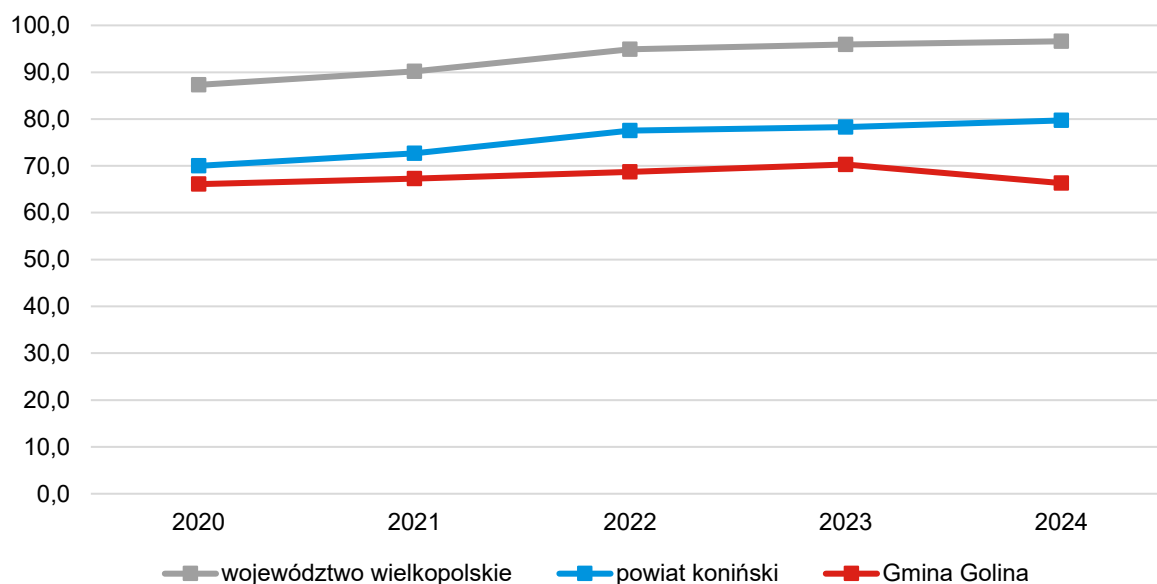
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

W latach 2020-2024 udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Golina utrzymywał się na poziomie niższym niż średnia dla powiatu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego. W 2020 roku wskaźnik ten wynosił 66,1%, a w kolejnych latach nieznacznie wzrastał, osiągając 70,3% w 2023 roku. W 2024 roku odnotowano jednak spadek do poziomu 66,3%, czyli wartości zbliżonej do tej z początku analizowanego okresu.

Na tle jednostek porównawczych sytuacja Gminy Golina przedstawia się mniej korzystnie. W 2024 roku udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie wynosił 66,3%, podczas gdy w powiecie konińskim było to 79,7%, a w województwie wielkopolskim 96,6%. Oznacza to, że mimo funkcjonowania przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy, poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego pozostaje wyraźnie niższy niż w otoczeniu powiatowym i regionalnym.

Niższy udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym może ograniczać możliwości wyrównywania szans edukacyjnych oraz rozwijania kompetencji społecznych najmłodszych mieszkańców. W związku z tym dostępność wychowania przedszkolnego, w tym liczba miejsc, organizacja pracy placówek oraz dopasowanie oferty do potrzeb rodzin, pozostają istotnymi zagadnieniami lokalnej polityki edukacyjnej Gminy Golina.

Szczegółowe dane dotyczące odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przedstawia poniższy wykres.

Ryc. 31. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Golina na tle powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Dostęp do dobrej edukacji stanowi jeden z głównych filarów rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki. Jest to również czynnik szczególnie istotny dla rozwoju dzieci, a co za tym idzie – lokalnej społeczności. Szkoły, oprócz funkcji edukacyjnej, odpowiedzialne są również za kształtowanie postaw moralnych podopiecznych poprzez monitorowanie ich zachowań, angażowanie do pracy w grupach oraz tworzenie warunków do wzajemnej integracji i socjalizacji.

W roku szkolnym 2024/2025 na terenie Gminy Golina funkcjonowały cztery szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie, Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach, Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie oraz Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Radolinie. Łącznie do placówek tych uczęszczało 857 uczniów.

Największą szkołą pod względem liczby uczniów była Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie, do której uczęszczało 462 uczniów. Byli oni podzieleni na 25 oddziałów, co dawało średnio 18 uczniów w oddziale. W szkole pracowała kadra nauczycielska w wymiarze 82,7 etatu. Drugą co do wielkości placówką była Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach, licząca 234 uczniów w 18 oddziałach, przy średniej wielkości oddziału wynoszącej 13 uczniów oraz 35,04 etatu nauczycielskiego.

Mniejsze szkoły funkcjonowały w Przyjmie i Radolinie. Do Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie uczęszczało 103 uczniów w 8 oddziałach, natomiast do Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Radolinie 58 uczniów, również w 8 oddziałach. Średnia liczebność oddziałów wynosiła odpowiednio 13 oraz 7 uczniów. We wszystkich szkołach zajęcia prowadzone były w systemie jednozmianowym.

Zróźnicowanie liczby uczniów oraz wielkości oddziałów wynika przede wszystkim z rozmieszczenia ludności na terenie Gminy oraz organizacji sieci szkolnej. Największa koncentracja uczniów występuje w Golinie, pełniącej funkcję głównego ośrodka lokalnego, natomiast mniejsze placówki zapewniają dostęp do edukacji podstawowej mieszkańcom pozostałych części Gminy. Dane dotyczące szkół podstawowych działających na terenie Gminy Golina przedstawia poniższa tabela.

Tab. 25. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Golina w roku szkolnym 2024/2025

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie	462	25	18	82,7	nie
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach	234	18	13	35,04	nie
Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie	103	8	13	22,37	nie
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Radolinie	58	8	7	14,42	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

Infrastruktura dydaktyczna i sportowa stanowi istotny element jakości kształcenia w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Golina. W 2024 roku na obszarze Gminy działały cztery szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie, Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach, Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie oraz Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Radolinie.

Największą bazą dydaktyczną dysponowała Szkoła Podstawowa w Golinie, posiadająca 39 sal lekcyjnych, 51 komputerów do użytku uczniów oraz 21 projektorów multimedialnych. Placówka posiada salę sportową, jednak wymaga ona remontu. W szkole funkcjonują klasy o charakterze dwujęzycznym, sportowym lub integracyjnym, monitoring szkolny, świetlica czynna w godzinach 7:00-16:00, parking dla kadry i rodziców, gabinet pielęgniarstwa dostępny przez 14 godzin tygodniowo oraz wsparcie psychologa.

Szkoła Podstawowa w Kawnicach posiada 23 sale lekcyjne, 37 komputerów oraz 11 projektorów multimedialnych. Placówka jako jedyna spośród szkół gminnych dysponuje

pracownią językową. Funkcjonują w niej również klasy integracyjne, monitoring szkolny, świetlica czynna w godzinach 6:30-16:00, gabinet pielęgniarki dostępny jeden dzień w tygodniu oraz wsparcie psychologa. Podobnie jak w Golinie, sala sportowa wymaga remontu.

Mniejsze placówki funkcjonują w Przyjmie i Radolinie. Szkoła Podstawowa w Przyjmie posiada 10 sal lekcyjnych, 35 komputerów oraz 12 projektorów multimedialnych, jednak nie dysponuje salą sportową, pracownią językową ani gabinetem pielęgniarki. Uczniowie mają natomiast dostęp do indywidualnych szafek, monitoringu szkolnego, świetlicy oraz wsparcia psychologa w wymiarze 0,5 etatu. Szkoła Podstawowa w Radolinie posiada 10 sal lekcyjnych, 12 komputerów oraz 11 monitorów multimedialnych. Placówka dysponuje salą sportową wymagającą remontu, klasami o charakterze dwujęzycznym, sportowym lub integracyjnym, monitoringiem, szafkami dla uczniów, świetlicą, parkingiem oraz wsparciem psychologa w wymiarze 0,41 etatu.

We wszystkich szkołach funkcjonuje monitoring wizyjny oraz zapewnione jest wsparcie psychologiczne dla uczniów. Jednocześnie stan infrastruktury sportowej wskazuje na potrzebę dalszych działań modernizacyjnych, ponieważ sale sportowe w Golinie, Kawnicach i Radolinie wymagają remontu. Szkoła w Przyjmie nie posiada własnej sali sportowej, jednak zajęcia wychowania fizycznego odbywają się w pobliskiej sali udostępnionej przez Ochotniczą Straż Pożarną w Przyjmie. Obiekt został przystosowany do prowadzenia zajęć sportowych z uczniami i umożliwia realizację programu nauczania. Zróżnicowanie wyposażenia placówek, w tym dostępności pracowni językowych, gabinetów pielęgniarskich, szafek czy parkingów, pokazuje różnice w poziomie infrastruktury szkolnej pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Tab. 26. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Golina w 2024 roku

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach	Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Radolinie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	39	23	10	10
Rodzaj i stan obiektów sportowych	Sala sportowa do remontu	Sala sportowa do remontu	Brak sali sportowej	Sala sportowa do remontu
Pracownie językowe	nie	tak	nie	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	tak	integracyjne	nie	tak
Komputery do użytku uczniów (szt.)	51	37	35	12

Projektory multimedialne (szt.)	21	11	12	monitory 11
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	nie	nie	tak	tak
Świetlice (godziny otwarcia)	7:00-16:00	6:30-16:00	12:00 -15:45	7:30-8:00, 12:00-15:30
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	nie	nie	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak, 14 godz/tydzień	tak, 1 dzień w tygodniu	nie	nie
Wsparcie psychologa	tak, 15/22 etatu	tak, 14/22 etatu	tak, 0,5 etatu	tak, 0,41 etatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

Podstawowym celem rozwoju edukacji oraz bazy edukacyjnej w danej jednostce jest zwiększenie jej skuteczności, rozumianej jako rozwój wiedzy i kompetencji uczniów. Najczęściej stosowaną formą weryfikacji postępów edukacyjnych są testy, egzaminy i sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne. Podstawowym egzaminem, do którego przystępują uczniowie szkół podstawowych w całej Polsce, jest egzamin ósmoklasisty, przeprowadzany pod koniec edukacji podstawowej. W celu zdiagnozowania efektów nauczania w szkołach podstawowych w Gminie Golina zdecydowano się na porównanie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty w Gminie, powiecie konińskim oraz województwie wielkopolskim.

Dane z egzaminów ósmoklasisty w latach 2023-2025 wskazują, że wyniki uczniów szkół podstawowych z Gminy Golina były zróżnicowane w zależności od przedmiotu. W przypadku języka polskiego rezultaty Gminy kształtowały się najczęściej na poziomie zbliżonym do średnich regionalnych, a w 2025 roku były nieznacznie wyższe zarówno od średniej powiatowej, jak i wojewódzkiej. W przypadku matematyki wyniki Gminy w 2024 i 2025 roku pozostawały niższe od wartości dla powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Wyniki z języka angielskiego były zasadniczo zbliżone do średniej powiatowej, jednak niższe od średniej wojewódzkiej.

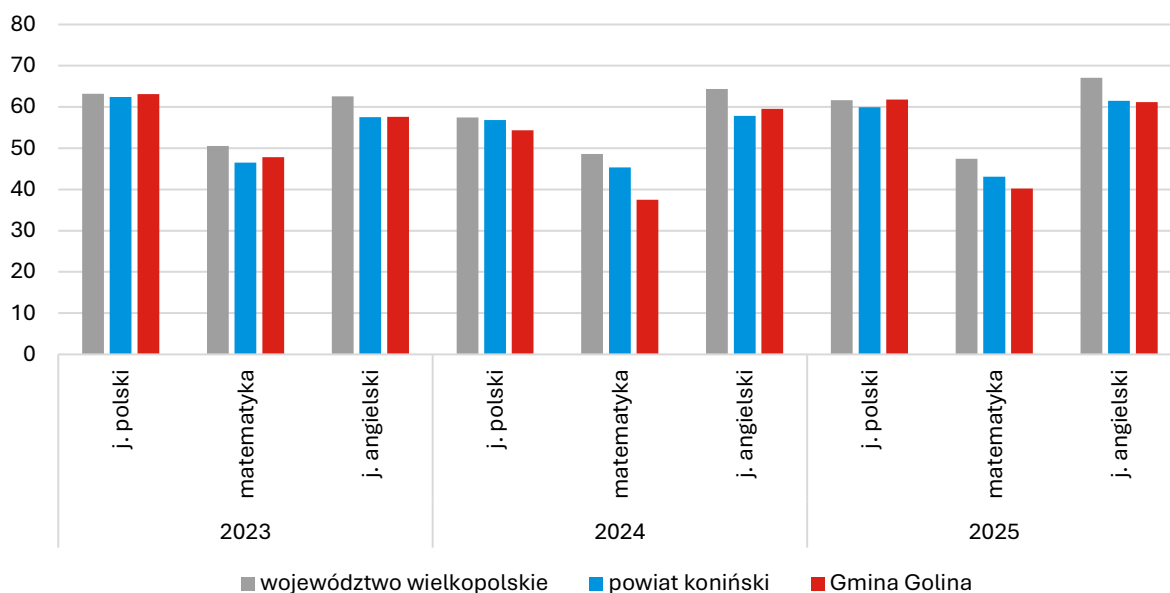
W 2023 roku średni wynik z języka polskiego w Gminie Golina wyniósł 63,08%, a więc był bardzo zbliżony do średniej dla województwa wielkopolskiego wynoszącej 63,23% oraz nieco wyższy od średniej powiatu konińskiego, która wyniosła 62,42%. Z matematyki uczniowie Gminy uzyskali 47,83%, wobec 46,5% w powiecie i 50,58% w województwie. W przypadku języka angielskiego wynik Gminy wyniósł 57,59% i był niemal równy średniej powiatowej wynoszącej 57,51%, lecz niższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 62,59%.

W 2024 roku średni wynik z języka polskiego w Gminie Golina wyniósł 54,38%, przy średniej powiatowej na poziomie 56,82% i wojewódzkiej 57,48%. Z matematyki uczniowie z Gminy osiągnęli 37,49%, podczas gdy w powiecie wynik wyniósł 45,33%, a w województwie 48,57%. W przypadku języka angielskiego wynik Gminy wyniósł 59,58% i był wyższy niż średnia dla powiatu konińskiego, wynosząca 57,84%, choć niższy od średniej wojewódzkiej, która osiągnęła 64,38%.

W 2025 roku średni wynik z języka polskiego w Gminie Golina wyniósł 61,77%, przewyższając średnią dla powiatu konińskiego wynoszącą 59,92% oraz nieznacznie średnią województwa wielkopolskiego wynoszącą 61,64%. Z matematyki uczniowie Gminy uzyskali 40,21%, co oznacza wynik niższy od średniej powiatowej wynoszącej 43,07% oraz wojewódzkiej wynoszącej 47,42%. W przypadku języka angielskiego średni wynik Gminy wyniósł 61,16%, czyli był bardzo zbliżony do średniej powiatowej wynoszącej 61,49%, ale niższy od średniej wojewódzkiej, która wyniosła 67,11%.

Analiza wyników poszczególnych szkół wskazuje na zróżnicowanie poziomu osiągnięć edukacyjnych wewnątrz Gminy. W 2023 roku najwyższe wyniki z języka polskiego i matematyki uzyskała Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie, natomiast z języka angielskiego Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach. W 2024 roku najwyższe wyniki ze wszystkich trzech przedmiotów osiągnęła Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie. W 2025 roku najwyższy wynik z języka polskiego i matematyki odnotowano w Szkole Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Golinie, natomiast z języka angielskiego w Szkole Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Przyjmie.

Podsumowując, wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Golina wskazują na relatywnie korzystną sytuację w zakresie języka polskiego, zwłaszcza w odniesieniu do średnich powiatowych. Wyniki z języka angielskiego są zbliżone do poziomu powiatu konińskiego, choć pozostają niższe od średniej wojewódzkiej. Największym wyzwaniem pozostaje matematyka, w której wyniki Gminy w 2024 i 2025 roku były niższe od średnich dla powiatu i województwa. Z tego względu szczególnego znaczenia nabierają działania ukierunkowane na wzmacnianie kompetencji matematycznych uczniów oraz ograniczanie różnic pomiędzy poszczególnymi szkołami. Szczegółowe dane dotyczące wyników egzaminu ósmoklasisty przedstawia poniższy wykres.

Ryc. 32. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Golina w latach 2023-2025 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

Istotnym czynnikiem wpływającym na edukację uczniów są projekty edukacyjne, konkursy oraz formy wsparcia kierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie Gminy Golina realizują działania, które mają na celu rozwijanie kompetencji uczniów, wspieranie ich aktywności poznawczej, społecznej i sportowej, a także wzmacnianie jakości lokalnej oferty edukacyjnej.

Placówki oświatowe z terenu Gminy uczestniczą zarówno w programach rządowych, jak i projektach finansowanych ze środków zewnętrznych. Wśród realizowanych inicjatyw znajdują się m.in. Aktywna Szkoła, Aktywna Tablica, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Laboratoria Przyszłości, Cyfrowa Szkoła, Mała Szkoła BIS, ABC Ruchu oraz projekt „Nasi Mali Odkrywczy”. W wybranych szkołach realizowane są również projekty o charakterze międzynarodowym i zewnętrznym, w tym Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży.

Uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Golina biorą udział w konkursach przedmiotowych, ekologicznych, językowych i rozwijających logiczne myślenie. Wśród nich można wskazać m.in. Ogólnopolski Konkurs Logicznego Myślenia, Konkurs Matematyczny Kangur, Konkurs Wiedzy o Wielkopolsce, Olimpiadę Antysmogową, Wojewódzki Konkurs Języka Niemieckiego i Języka Polskiego, Powiatowy Konkurs Ekologiczny, Powiatowy Konkurs Języków Obcych oraz konkurs „Cztery Pory z OZE”. Udział w tego typu inicjatywach sprzyja rozwijaniu zainteresowań uczniów, poszerzaniu wiedzy oraz budowaniu aktywności poza podstawowym programem nauczania.

Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie Gminy Golina zapewniają również wsparcie uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W placówkach realizowane są przede wszystkim zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Ich celem jest wspieranie uczniów mających trudności w nauce, wyrównywanie braków edukacyjnych oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. Tego typu działania stanowią ważny element lokalnego systemu oświaty, ponieważ pozwalają lepiej dostosować proces nauczania do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. Zapewnienie dodatkowego wsparcia sprzyja ograniczaniu nierówności edukacyjnych, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz wspiera ich rozwój w przyjaznym środowisku szkolnym.

Realizacja projektów edukacyjnych, udział w konkursach oraz zapewnienie dodatkowego wsparcia uczniom wskazują, że szkoły z terenu Gminy Golina podejmują działania wykraczające poza podstawową działalność dydaktyczną. Wzmacnia to potencjał lokalnego systemu oświaty i sprzyja bardziej kompleksowemu rozwojowi dzieci i młodzieży.

W szkołach podstawowych na terenie Gminy Golina funkcjonuje system stypendiów przyznawanych uczniom za bardzo dobre wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe oraz osiągnięcia artystyczne. Stypendia te stanowią formę wyróżnienia uczniów szczególnie zaangażowanych oraz motywują dzieci i młodzież do dalszego rozwoju edukacyjnego, sportowego i artystycznego.

W latach szkolnych 2020/2021-2024/2025 liczba uczniów otrzymujących stypendia była zróżnicowana. W roku szkolnym 2020/2021 stypendium otrzymało 124 uczniów, w roku 2021/2022 98 uczniów, a w roku 2022/2023 97 uczniów. Największą liczbę stypendystów odnotowano w roku szkolnym 2023/2024, kiedy wsparcie przyznano 125 uczniom. W roku szkolnym 2024/2025 liczba ta wyniosła 87 osób. Łączna kwota środków przeznaczonych na stypendia wzrosła z 69 160 zł w roku szkolnym 2020/2021 do 154 362 zł w roku szkolnym 2024/2025. Największy wzrost wartości przyznanych świadczeń odnotowano w ostatnich dwóch latach analizy, co wskazuje na zwiększenie znaczenia tego instrumentu wsparcia w lokalnej polityce edukacyjnej. Przyznawanie stypendiów pozwala docenić osiągnięcia uczniów oraz wspiera rozwój ich potencjału w różnych obszarach aktywności.

W latach 2020-2024 wydatki Gminy Golina w dziale 801 „Oświata i wychowanie” wykazywały ogólną tendencję wzrostową, choć w poszczególnych latach ich poziom był zmienny. W 2020 roku wynosiły one około 20 mln zł, natomiast w 2024 roku osiągnęły poziom około 28,2 mln zł. Najniższą wartość odnotowano w 2021 roku, kiedy wydatki ogółem wyniosły około 18,2 mln zł, natomiast najwyższą w 2024 roku.

Zdecydowaną większość wydatków oświatowych stanowiły wydatki bieżące, związane przede wszystkim z codziennym funkcjonowaniem placówek, wynagrodzeniami,

utrzymaniem obiektów oraz realizacją zadań edukacyjnych. Wydatki bieżące wzrosły z około 16,9 mln zł w 2020 roku do około 28 mln zł w 2024 roku, co oznacza wyraźny wzrost kosztów funkcjonowania lokalnego systemu oświaty. Wydatki majątkowe w dziale oświaty charakteryzowały się dużą zmiennością. Najwyższe nakłady inwestycyjne odnotowano w 2020 roku, kiedy wyniosły około 3,1 mln zł oraz w 2023 roku, gdy osiągnęły około 3,3 mln zł. W pozostałych latach ich poziom był znacznie niższy, szczególnie w 2021 roku oraz 2024 roku. Oznacza to, że wzrost wydatków oświatowych w ostatnim roku analizy wynikał przede wszystkim ze wzrostu wydatków bieżących, a nie inwestycyjnych.

W analizowanym okresie wzrosła również wysokość subwencji oświatowej przekazywanej z budżetu państwa. W 2020 roku wynosiła ona około 9,4 mln zł, natomiast w 2024 roku wzrosła do około 16,2 mln zł. Stopień pokrycia wydatków oświatowych subwencją był zmienny i wynosił od 45% w 2023 roku do 57% w 2024 roku. W ostatnim roku analizy subwencja pokrywała więc większą część wydatków niż w latach wcześniejszych, jednak nadal nie zabezpieczała pełnych kosztów funkcjonowania oświaty.

Różnica pomiędzy wysokością subwencji oświatowej a rzeczywistymi wydatkami w dziale 801 pozostawała znacząca w całym analizowanym okresie. W 2024 roku wyniosła około 12,1 mln zł, co oznacza, że znaczna część kosztów oświaty nadal musiała być finansowana ze środków własnych Gminy. Przedstawione dane wskazują, że utrzymanie lokalnego systemu edukacji stanowi istotne obciążenie dla budżetu Gminy Golina, szczególnie w kontekście rosnących wydatków bieżących.

Tab. 27. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Golina w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI OGÓŁEM	19 963 116	18 163 335	20 489 888	26 795 735	28 203 683
Wydatki bieżące	16 852 987	18 041 796	20 081 290	23 511 793	28 036 084
Wydatki majątkowe	3 110 129	121 540	408 598	3 283 942	167 599
SUBWENCJA OŚWIATOWA	9 410 939	9 804 143	10 647 068	11 928 197	16 153 670
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	10 552 177	8 359 192	9 842 820	14 867 538	12 050 013
Stopień pokrycia	47%	54%	52%	45%	57%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

Kultura i sport

Kultura w lokalnej społeczności pełni m.in. funkcje integracyjną, edukacyjną, komunikacyjną, tożsamościową, rozrywkową, twórczą, ekonomiczną i społeczną. Szczególnie istotne z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego są funkcje społeczne, związane z kształtowaniem norm, obyczajów i kodów kulturowych, a tym samym wpływające na rozwój kapitału społecznego. Ważne znaczenie mają również funkcje integracyjne, rozumiane jako zdolność kultury do budowania poczucia wspólnoty

poprzez tworzenie wspólnych przeżyć i doświadczeń. Kultura pełni także istotną rolę w organizacji czasu wolnego mieszkańców, wzbogacając go o elementy twórcze, edukacyjne i społeczne.

Na terenie Gminy Golina działania w zakresie kultury realizowane są przede wszystkim przez Dom Kultury w Golinie oraz Bibliotekę Publiczną w Golinie. Instytucje te odgrywają istotną rolę w animowaniu życia społecznego i kulturalnego, integracji mieszkańców oraz tworzeniu warunków do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, edukacyjnych i społecznych.

Dom Kultury w Golinie, zlokalizowany przy Placu Kazimierza Wielkiego 2, pełni funkcję głównego ośrodka aktywności kulturalnej w Gminie. Prowadzi zajęcia artystyczne, muzyczne, taneczne, rekreacyjne i rękodzielnicze skierowane do różnych grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Wśród ważnych form działalności placówki znajdują się m.in. Golińskie Studio Piosenki, zajęcia nauki gry na instrumentach, Chór Vokaliza, Golińska Orkiestra Dęta oraz Mażoretki Szafir, które stanowią jedną z rozpoznawalnych wizytówek gminnej oferty kulturalnej. Dom Kultury angażuje się również w projekty i inicjatywy służące rozwojowi lokalnej aktywności, w tym przedsięwzięcia wspierające edukację kulturalną, współpracę społeczną oraz rozwijanie talentów mieszkańców.

Uzupełnieniem oferty kulturalnej jest Biblioteka Publiczna w Golinie, mieszcząca się przy Placu Kazimierza Wielkiego 2. Działalność biblioteczna prowadzona jest także poprzez filię w Przyjmie oraz punkt biblioteczny w Kawnicach. Podstawowym zadaniem biblioteki jest rozwój czytelnictwa oraz zapewnianie mieszkańcom dostępu do zbiorów bibliotecznych, jednak jej aktywność wykracza poza tradycyjne funkcje wypożyczalni. Biblioteka realizuje działania edukacyjne, kulturalne i społeczne, organizuje lekcje biblioteczne, spotkania, warsztaty oraz inicjatywy promujące czytelnictwo wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Ważnym elementem jej działalności jest udział w programach oraz projektach, takich jak Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Dyskusyjny Klub Książki, „Mała książka, wielki człowiek”, „Czytanie nie boli”, Klub Aktywnego Czytania w Kawnicach, „Literackie ABC” w Przyjmie oraz „Czytanie na śniadanie” w Radolinie.

Na terenie Gminy Golina odbywają się liczne wydarzenia cykliczne o charakterze kulturalnym, społecznym, integracyjnym i sportowym. Do najważniejszych należą Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Dzień Kobiet, kiermasz wielkanocny, Gminny Dzień Dziecka, Festiwal Dyni i Ziemniaka w Rososze oraz Dni Goliny. Wydarzenia te sprzyjają integracji mieszkańców, aktywizacji lokalnej społeczności oraz promocji tradycji i potencjału Gminy. Gminę wyróżniają również przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu religijnym, historycznym i patriotycznym. Należy do nich Festiwal Pieśni Maryjnej w Kawnicach, który podkreśla znaczenie lokalnych tradycji religijnych i muzycznych. Ważne miejsce w kalendarzu wydarzeń zajmują także Obchody Rocznicy

Zbrodni Katyńskiej oraz Dzień Podchorążego w Kawnicach, czyli cykliczna uroczystość patriotyczna organizowana przez Szwadron Kawalerii Ziemi Konińskiej dla uczczenia rocznicy Powstania Listopadowego.

Istotnym elementem tożsamości lokalnej są również produkty i symbole kojarzone z Gminą, w tym krówki golińskie oraz „Golińskie Kozy”. Stanowią one rozpoznawalne wyróżniki Gminy Golina i mogą być wykorzystywane w działaniach promocyjnych, kulturalnych oraz związanych z budowaniem lokalnej marki.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje sieć świetlic wiejskich, w tym świetlic prowadzonych przy jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych, które stanowią ważne miejsca integracji mieszkańców oraz organizacji wydarzeń społecznych, kulturalnych i okolicznościowych. Obiekty te pełnią istotną funkcję w życiu lokalnych społeczności, umożliwiając organizację spotkań mieszkańców, zebrań, uroczystości, zajęć oraz inicjatyw realizowanych przez sołectwa, organizacje społeczne i jednostki OSP.

Stan techniczny świetlic jest zróżnicowany. Część obiektów wymaga remontu lub częściowej modernizacji, w tym świetlice w Adamowie, Barbarce, Kawnicach, Rososze i Węglewie, które wskazano jako obiekty wymagające częściowych prac remontowych. Remontu wymagają również świetlice w Brzeźniaku, Kolnie, Kraśnicy, Myśliborzu i Sławiu. W przypadku świetlic OSP w Przyjmiu i Radolinie wskazano potrzebę wymiany dachu, natomiast świetlica w Lubieczu znajduje się w procesie rozbudowy. Świetlica w Głodowie jest obecnie w trakcie budowy. Ważnym atutem wielu świetlic jest towarzysząca im infrastruktura rekreacyjna oraz integracyjna. Przy części obiektów znajdują się place zabaw, boiska, altany, wiaty, miejsca na ognisko oraz siłownie zewnętrzne. Takie wyposażenie posiadają m.in. świetlice w Adamowie, Brzeźniaku, Kraśnicy, Lubieczu, Węglewie i Sławiu. W Lubieczu dodatkowo obecny jest drewniany budynek gospodarczy oraz staw, co zwiększa potencjał tego miejsca jako przestrzeni rekreacyjnej i społecznej. Przy świetlicy OSP w Kawnicach znajduje się instalacja fotowoltaiczna, co stanowi przykład wykorzystania rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną obiektu.

Sieć świetlic wiejskich w Gminie Golina ma duże znaczenie dla wzmacniania aktywności lokalnej i integracji mieszkańców, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. Jednocześnie stan części obiektów wskazuje na potrzebę kontynuacji działań remontowych, modernizacyjnych i inwestycyjnych, które pozwolą na pełniejsze wykorzystanie świetlic jako miejsc spotkań, aktywności społecznej, rekreacji i organizacji wydarzeń lokalnych.

Tab. 28. Stan świetlic wiejskich i OSP na terenie Gminy Golina

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Dodatkowe wyposażenie
świetlica OSP Adamów	do częściowego remontu	plac przy świetlicy, urządzenia pl. zabaw, siłowni zewnętrznej, wiata zewnętrzna,
świetlica Barbarka	do częściowego remontu	plac przy świetlicy,
świetlica Brzeźniak	do remontu	plac zabaw, altana,
świetlica Głodowo	w trakcie budowy	pl. zabaw
świetlica OSP Kawnice	do częściowego remontu	panele fotowoltaiczne
świetlica Kolno	do remontu	–
świetlica OSP Kraśnica	do remontu	plac zabaw, altana, boisko, siłownia zewnętrzna
świetlica Lubiecz	rozbudowa	drewniany budynek gospodarczy, staw, plac zabaw, boisko, siłownia zewnętrzna
świetlica OSP Myślibórz	do remontu	boisko
świetlica OSP Przyjma	wymiana dachu	miejsce na ognisko
świetlica OSP Radolina	wymiana dachu	–
świetlica OSP Rosocha	do częściowego remontu	–
świetlica OSP Węglew	do częściowego remontu	plac zabaw, wiata, miejsce na ognisko
świetlica OSP Sptawie	do remontu	boisko przy OSP, plac zabaw

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

Uzupełnieniem infrastruktury kulturalnej i społecznej jest infrastruktura sportowa oraz rekreacyjna, wykorzystywana zarówno do prowadzenia zajęć sportowych, jak i organizacji wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i społecznych. Ważną rolę pełni Hala Widowiskowo-Sportowa w Golinie, zlokalizowana przy ul. Wolności 20A. Obiekt stanowi centrum sportowo-kulturalne Gminy, a jego funkcjonowanie i administracja podlegają bezpośredniemu nadzorowi Biblioteki Publicznej w Golinie. Takie połączenie funkcji sportowej i kulturalnej pozwala na szerokie wykorzystanie hali zarówno do celów rekreacyjnych, jak i artystyczno-społecznych.

W Hali Widowiskowo-Sportowej organizowane są wydarzenia sportowe, turnieje, zajęcia taneczno-fitnessowe, festiwale, wydarzenia kulturalne oraz aktywności dla dzieci i młodzieży. Obiekt gości m.in. turnieje karate, halowe turnieje piłki nożnej, wydarzenia futsalowe, zajęcia Mażorettek „Szafir”, warsztaty taneczno-fitnessowe, Ogólnopolski Festiwal Tańca „Zakręcenie na Taniec” oraz inicjatywy z zakresu kultury lokalnej. W okresie ferii i wakacji hala wykorzystywana jest także do organizacji zajęć rekreacyjnych, animacji i zabaw dla dzieci oraz młodzieży z terenu Gminy.

Istotne znaczenie dla rozwoju sportu i rekreacji ma również Stadion Miejski w Golinie, zlokalizowany przy ul. Janusza Kusocińskiego 33. Obiekt pełni funkcję głównego centrum sportowo-rekreacyjnego na świeżym powietrzu dla mieszkańców miasta i całej Gminy. Stadion jest bazą treningową i meczową LZS Polonia Golina oraz miejscem działalności Akademii Młoda Polonia, zapewniającej warunki do rozwoju sportowego

dzieci i młodzieży. Dzięki przeprowadzonej modernizacji obiekt posiada m.in. boisko główne, płytę boczną, 400-metrową czterotorową bieżnię lekkoatletyczną o nawierzchni poliuretanowej, skocznię do skoku w dal oraz strefę rekreacyjną. Stadion wykorzystywany jest również do organizacji wydarzeń gminnych, takich jak zawody sportowo-pożarnicze, turnieje piłkarskie, Dni Gminy czy Gminne Dni Sportu. W planach inwestycyjnych przewidziano także budowę budynku socjalnego z magazynem, który ma poprawić zaplecze szatniowe oraz warunki przechowywania sprzętu sportowego.

Baza sportowa typu „Orlik” na terenie Gminy Golina obejmuje dwa kompleksy boisk wielofunkcyjnych. Pierwszy z nich zlokalizowany jest w Golinie przy Szkole Podstawowej im. Juliusza Słowackiego, natomiast drugi w Węglewie przy Szkole Podstawowej im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach. Oba obiekty wyposażone są w boiska do piłki nożnej oraz boiska wielofunkcyjne, zaplecze techniczne i oświetlenie, dzięki czemu służą zarówno prowadzeniu zajęć szkolnych i treningów sportowych, jak i organizacji zajęć rekreacyjnych oraz wydarzeń sportowych dla mieszkańców.

Istotną rolę w upowszechnianiu aktywności fizycznej pełnią animatorzy sportu prowadzący zajęcia na kompleksach boisk typu Orlik. Oferta sportowa obejmuje przede wszystkim piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę oraz inne gry zespołowe. Zajęcia te sprzyjają popularyzacji aktywności fizycznej wśród mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, a także umożliwiają aktywne i bezpieczne spędzanie czasu wolnego. Do podmiotów realizujących zadania w zakresie sportu należą Animator Sportu na kompleksie boisk Orlik w Golinie przy ul. Jasnej oraz Animatorzy Sportu na kompleksie boisk Orlik przy Szkole Podstawowej w Kawnicach, zlokalizowanym przy ul. Bursztynowej w Węglewie. Ich działalność wspiera rozwój sportu powszechnego, integrację mieszkańców oraz zwiększa dostępność zorganizowanych form rekreacji na terenie Gminy Golina.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo stanowi fundament stabilności i rozwoju. Zapewnia mieszkańcom poczucie ochrony, wpływa na ich zdrowie i dobrostan, sprzyja współpracy, angażowaniu się w życie wspólnoty oraz pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy i społeczny JST. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa, a także przeciwpowodziowa należy do zadań własnych Gminy.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje Komisariat Policji w Golinie, zlokalizowany przy ul. Kolejowej 11A. Jednostka odpowiada za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy, realizując działania prewencyjne, interwencyjne oraz porządkowe. Komisariatowi Policji w Golinie podlega również Posterunek Policji w Kazimierzu Biskupim. Stan etatowy komisariatu wynosi 17 policjantów, w tym pięciu funkcjonariuszy pełniących służbę w Posterunku Policji w Kazimierzu Biskupim.

Działania Policji obejmują bieżące reagowanie na zgłoszenia mieszkańców, przeciwdziałanie zagrożeniom, prowadzenie działań profilaktycznych oraz współpracę z samorządem i lokalnymi instytucjami. Istotnym elementem aktywności jednostki jest także dbanie o bezpieczeństwo podczas wydarzeń organizowanych na terenie Gminy oraz wspieranie działań służących poprawie porządku publicznego.

Uzupełnieniem systemu bezpieczeństwa lokalnego jest Straż Miejska w Golinie, zlokalizowana przy ul. Nowej 1. W jednostce zatrudniony jest jeden strażnik miejski. Straż Miejska realizuje zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego, reagowaniem na lokalne problemy zgłaszane przez mieszkańców oraz wspieraniem działań Gminy w zakresie bezpieczeństwa i porządku na terenie miasta i Gminy.

Z danych Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa wynika, że na terenie Gminy Golina najczęściej zgłaszanym problemem jest przekraczanie dozwolonej prędkości. Zgłoszenia tego typu koncentrują się przede wszystkim na obszarze miasta Golina, co wskazuje na istotne znaczenie bezpieczeństwa ruchu drogowego wśród lokalnych wyzwań. Nadmierna prędkość pojazdów zwiększa ryzyko wypadków i kolizji oraz negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa pieszych, rowerzystów i mieszkańców poruszających się po przestrzeni publicznej. Do pozostałych problemów sygnalizowanych na terenie Gminy należą spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych oraz nieprawidłowe parkowanie. Zjawiska te mają wpływ na porządek publiczny, estetykę przestrzeni oraz komfort codziennego korzystania z miejsc wspólnych. Nieprawidłowe parkowanie może dodatkowo utrudniać ruch pieszego i kołowy, ograniczać widoczność oraz powodować zagrożenia w rejonie ulic, skrzyżowań, obiektów użyteczności publicznej i terenów o większym natężeniu ruchu. Wskazane problemy potwierdzają potrzebę kontynuacji działań prewencyjnych, edukacyjnych, porządkowych, a także dalszej współpracy samorządu, Policji i Straży Miejskiej w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Istotne znaczenie mają również działania infrastrukturalne i organizacyjne, w tym rozwiązania uspokajające ruch, poprawa oznakowania, kontrola miejsc szczególnie narażonych na naruszenia przepisów oraz reagowanie na zgłoszenia mieszkańców. Podejmowanie tego typu działań może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa, ładu przestrzennego i komfortu życia mieszkańców Gminy Golina.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które stanowią istotny element lokalnego systemu bezpieczeństwa i wspierają Państwową Straż Pożarną w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Jednostki OSP zlokalizowane są w Golinie, Węglewie, Przyjmie, Kawnicach, Kraśnicy, Myśliborzu, Radolinie, Sptawiu, Adamowie i Rososze. Trzy jednostki, tj. OSP Golina, OSP Węglew oraz OSP Przyjma, zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co potwierdza ich szczególne znaczenie operacyjne oraz gotowość do udziału w działaniach ratowniczych o szerszym zasięgu. Pozostałe jednostki, działające w Kawnicach, Kraśnicy, Myśliborzu,

Radolinie, Sptawiu, Adamowie i Rososze, realizują zadania przede wszystkim na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców Gminy. Działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej nie ogranicza się wyłącznie do reagowania na pożary i miejscowe zagrożenia. Strażacy aktywnie uczestniczą również w życiu społecznym Gminy, wspierając organizację oraz zabezpieczenie wydarzeń lokalnych, uroczystości, imprez plenerowych i inicjatyw integracyjnych. Ich obecność podczas wydarzeń gminnych wzmacnia poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz podkreśla społeczną rolę OSP jako organizacji zaangażowanych w życie lokalnych wspólnot. Jednostki OSP w Gminie Golina pełnią zatem podwójną funkcję. Z jednej strony są ważnym ogniwem systemu ratowniczego, a z drugiej stanowią aktywne centra zaangażowania społecznego, integracji mieszkańców oraz pielęgnowania tradycji strażackich w poszczególnych miejscowościach.

Tab. 29. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Golina

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
OSP Golina	Golina	TAK
OSP Węglew	Węglew	TAK
OSP Przyjma	Przyjma	TAK
OSP Kawnice	Kawnice	NIE
OSP Kraśnica	Kraśnica	NIE
OSP Myślibórz	Myślibórz	NIE
OSP Radolina	Radolina	NIE
OSP Sptawie	Sptawie	NIE
OSP Adamów	Adamów	NIE
OSP Rosocha	Rosocha	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina i danych Krajowego Rejestru Sądowego.

Na terenie Gminy Golina funkcjonuje system monitoringu wizyjnego obejmujący wybrane przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej. Kamery zlokalizowane są w miejscach istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa mieszkańców, organizacji ruchu oraz ochrony infrastruktury gminnej. Punkty monitoringu znajdują się przy ul. Jasnej w Golinie, na rondzie obejmującym skrzyżowanie ulic Wolności, Stowackiego, Cmentarnej i Mickiewicza, przy budynku OSP Golina w rejonie skrzyżowania ulic 1 Maja, Strażackiej, Placu Kazimierza Wielkiego i Kilińskiego, w Parku Miejskim, przy Bibliotece Publicznej w Golinie przy Placu Kazimierza Wielkiego 12, przy Urzędzie Miejskim w Golinie przy ul. Nowej 1 oraz na Stadionie Miejskim przy ul. Kusocińskiego 33.

Lokalizacja kamer wynika przede wszystkim z położenia komunikacyjnego miasta Golina oraz potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach o dużym natężeniu ruchu i znaczeniu społecznym. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 92 oraz droga wojewódzka nr 467, co generuje wzmożony ruch pojazdów, w tym ruch tranzytowy. Monitoring obejmuje również miejsca użyteczności publicznej, przestrzenie rekreacyjne i obiekty, w których koncentruje się aktywność mieszkańców. Zainstalowany

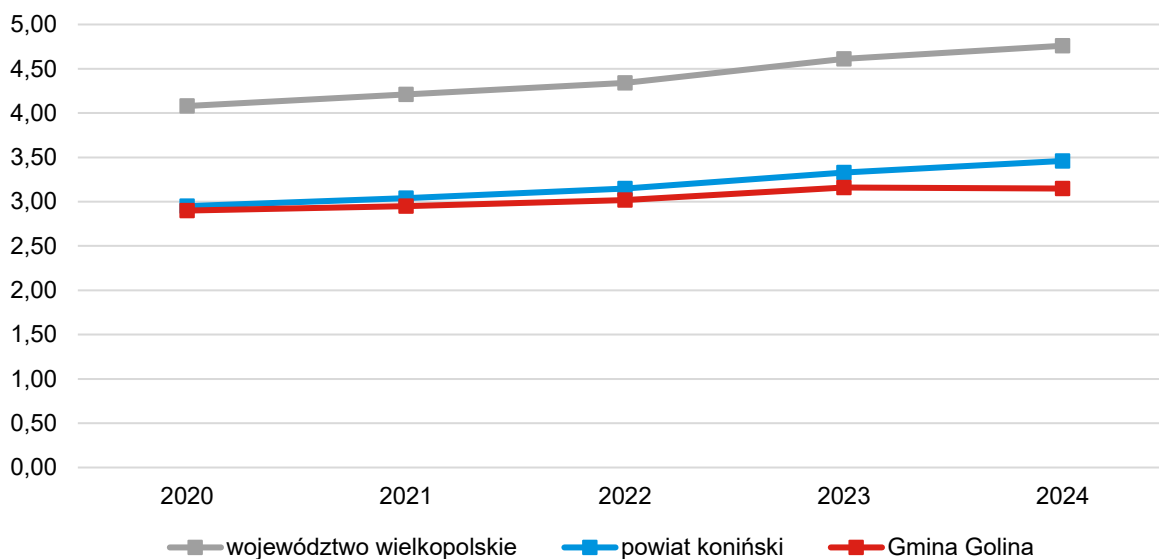
system kamer umożliwia bieżącą obserwację miejsc szczególnie narażonych na zdarzenia niepożądane, wspiera szybką reakcję odpowiednich służb oraz ułatwia identyfikację sprawców wykroczeń i przestępstw. Funkcjonowanie monitoringu przyczynia się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz wzmacnia poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy Golina.

Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne

Jednym z elementów otoczenia wewnętrznego Gminy są organizacje pozarządowe działające na jej obszarze. Ich liczba odzwierciedlać może także stopień zaangażowania społecznego w sprawy publiczne. W celu analizy stanu sektora NGO-sów (*ang. Non-governmental organization*) w Gminie Golina zdecydowano się na przeliczenie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców oraz porównanie sytuacji Gminy z obszarem powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego.

Na tle regionu Gmina Golina charakteryzuje się niższym poziomem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców niż powiat koniński oraz województwo wielkopolskie. W latach 2020-2024 wartość wskaźnika w Gminie pozostawała względnie stabilna, wykazując niewielką tendencję wzrostową do 2023 roku. W 2020 roku wynosiła 2,9, w 2021 roku 2,95, w 2022 roku 3,02, a w 2023 roku wzrosła do 3,16. W 2024 roku odnotowano nieznaczny spadek do poziomu 3,15. W całym analizowanym okresie wskaźnik dla Gminy Golina był niższy od średniej dla powiatu konińskiego, która wzrosła z 2,95 w 2020 roku do 3,46 w 2024 roku. Jeszcze większa różnica widoczna jest w porównaniu z województwem wielkopolskim, gdzie liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców zwiększyła się z 4,08 w 2020 roku do 4,76 w 2024 roku.

Dane te wskazują, że sektor organizacji społecznych w Gminie Golina rozwija się, jednak jego skala pozostaje mniejsza niż w otoczeniu powiatowym i wojewódzkim. Obecność fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych ma istotne znaczenie dla wzmacniania aktywności obywatelskiej, integracji mieszkańców oraz realizacji działań w obszarze kultury, sportu, edukacji, pomocy społecznej i rozwoju lokalnego. Niższa wartość wskaźnika może wskazywać na potrzebę dalszego wspierania oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi trzeciego sektora w Gminie.

Ryc. 33. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Golina na tle powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szczególną rolę w życiu społeczności lokalnych odgrywają koła gospodyń wiejskich (KGW). Jak wskazuje ustawa o kołach gospodyń wiejskich stanowią one dobrowolne, niezależne od administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządną społeczną organizację mieszkańców wsi, wspierającą rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywnie działającą na rzecz środowisk wiejskich. Odgrywają one również kluczową rolę w propagowaniu lokalnych tradycji i zwyczajów. Według danych Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich w Gminie Golina działa 10 Kół Gospodyń Wiejskich, które aktywnie przyczyniają się do rozwoju społeczności wiejskich i są to:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Węglewie
- Koło Gospodyń Wiejskich Wsi Kraśnica,
- Koło Gospodyń Wiejskich Lubiecz,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Przymianki” w Przyjmie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Ostoja Bobra” w Bobrowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Sptawianki” w Sptawiu,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Adamowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich Golina-Kolonia,
- Koło Gospodyń Wiejskich Głodowo nad Jeziorem,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Radolinie.

Na terenie Gminy Golina funkcjonują również inne organizacje pozarządowe, obok wcześniej wymienionych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz kół gospodyń wiejskich, które stanowią istotną część lokalnego sektora obywatelskiego. Wśród nich znajdują się m.in. stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje rolnicze działające na rzecz

integracji społeczności lokalnej, rozwoju wsi, promocji dziedzictwa kulturowego oraz wspierania inicjatyw społecznych.

Aktywność tych podmiotów przyczynia się do wzmacniania kapitału społecznego, pobudzania aktywności mieszkańców oraz rozwijania współpracy pomiędzy różnymi środowiskami lokalnymi. Organizacje te odgrywają ważną rolę w kształtowaniu życia społecznego Gminy oraz w realizacji inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Poniższa tabela przedstawia pozostałe organizacje pozarządowe prowadzące działalność na terenie Gminy Golina.

Tab. 30. Pozostałe organizacje pozarządowe na terenie Gminy Golina

Nazwa	Miejscowość
Klub Biegacza „Wartko”	Golina
Fundacja „Nadzieja na Ratunek”	Węglew-Kolonia
Fundacja „Pomocna Dłoń”	Kawnice
Fundacja Bezpieczna Droga	Węglew
Fundacja Czeremcha	Kolno
Fundacja Wiarygodny Partner	Węglew-Kolonia
Klub Jeździecki „Jolly Jumper”	Węglewskie Holendry
Koło Gospodyń Wiejskich w Węglewie	Węglew-Kolonia
Kółko Rolnicze w Kawnicach	Kawnice
Kółko Rolnicze w Kraśnicy	Kraśnica-Kolonia
Kółko Rolnicze w Przyjmie	Przyjma
Kółko Rolnicze w Sptawiu	Sptawie
Ludowy Zespół Sportowy „Polonia” Golina	Golina
Stowarzyszenie „Morsy Golina”	Golina
Stowarzyszenie „Polder Golina”	Golina
Stowarzyszenie „Razem dla Gminy”	Golina
Stowarzyszenie do spraw Renowacji Zabytkowego Kościoła św. Jakuba w Golinie	Golina
Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Adamowie	Adamów
Stowarzyszenie Młody Duch Sołectwa	Przyjma
Stowarzyszenie MM	Adamów-Kolonia
Stowarzyszenie Producentów, Handlu i Usług w Golinie	Golina
Stowarzyszenie Rozwój Regionu	Golina
Stowarzyszenie Wyjątkowe Kraśniczanki	Kraśnica-Kolonia
Wielkopolskie Stowarzyszenie Odnowy Wsi „Nasza Radolina”	Radolina
Wielkopolskie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi w Kawnicach	Kawnice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Rejestru Sądowego.

Obok działalności organizacji pozarządowych istotnym elementem partycypacji społecznej w zarządzaniu jednostką samorządu terytorialnego są także inne formy angażowania mieszkańców w proces decyzyjny. Zarządzanie w sposób deliberatywny umożliwia uwzględnianie potrzeb i opinii różnych grup społecznych, co może przyczyniać się do podnoszenia jakości życia mieszkańców, wzmacniania lokalnej wspólnoty oraz zwiększania poczucia współodpowiedzialności za rozwój Gminy.

W Gminie Golina funkcjonuje Młodzieżowa Rada Miejska, powołana uchwałą nr XLVI/233/2017 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 28 grudnia 2017 roku. Rada działa od 2018

roku i stanowi ważne narzędzie włączania młodych mieszkańców w życie publiczne Gminy. Jej funkcjonowanie sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich, wzmacnianiu aktywności społecznej młodzieży oraz umożliwia artykułowanie potrzeb i oczekiwań tej grupy mieszkańców wobec samorządu. Jednocześnie w Gminie Golina nie funkcjonuje Rada Seniorów, gminna rada działalności pożytku publicznego ani budżet partycypacyjny. Oznacza to, że formalne mechanizmy partycypacji społecznej są obecnie ograniczone głównie do reprezentacji młodzieży.

Instrumentem służącym kształtowaniu polityki współpracy z organizacjami pozarządowymi jest Program współpracy Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok, przyjęty Uchwałą nr XIX/130/2025 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 6 listopada 2025 r. Głównym celem programu jest określenie zasad i form współpracy Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi, ukierunkowanej na zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców oraz wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa między Gminą a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Celami szczegółowymi programu są:

- wspieranie działań na rzecz umacniania istniejących i pobudzania nowych inicjatyw związanych z powstawaniem nowych organizacji pozarządowych w Gminie Golina działających dla dobra lokalnej społeczności,
- umacnianie w społecznej świadomości poczucia odpowiedzialności za rozwój lokalnego środowiska,
- integracja i wspólne działanie organizacji pozarządowych i urzędu dążące do realizacji sfery zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy,
- promocja działalności organizacji pozarządowych,
- pobudzenie innowacyjności i konkurencyjności poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- poprawa jakości życia współmieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących rozwojowi gminy,
- wspieranie i rozwój działalności podmiotów ekonomii społecznej.

Na realizację programu w 2026 roku zaplanowano środki finansowe w wysokości 250 000 zł. Przyjęte rozwiązania wskazują na znaczenie organizacji pozarządowych jako

partnerów samorządu w realizacji zadań publicznych oraz wzmacnianiu aktywności obywatelskiej, integracji społecznej i jakości życia mieszkańców Gminy Golina.

Gmina Golina uczestniczy we współpracy ponadlokalnej, która stanowi ważny element wspierania rozwoju lokalnego, wymiany doświadczeń oraz realizacji działań wykraczających poza możliwości pojedynczej jednostki samorządu terytorialnego. Współpraca ta obejmuje zarówno relacje partnerskie z jednostkami zagranicznymi, jak i członkostwo w stowarzyszeniach oraz strukturach wspierających rozwój obszarów wiejskich i aktywność lokalną.

Jednym z przejawów współpracy międzynarodowej Gminy Golina jest partnerstwo z miastem Crivitz w Niemczech. Tego typu relacje sprzyjają wymianie doświadczeń, budowaniu kontaktów między społecznościami lokalnymi oraz rozwijaniu współpracy w obszarach związanych z kulturą, edukacją, samorządnością i integracją mieszkańców. Partnerstwo może również stanowić podstawę do realizacji wspólnych inicjatyw oraz promocji Gminy na forum międzynarodowym.

Gmina Golina jest członkiem Lokalnej Grupy Działania – Stowarzyszenia „Solidarni w Partnerstwie”, które działa na rzecz rozwoju lokalnego obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia „Solidarni w Partnerstwie” na lata 2023-2027. Dokument ten określa główne cele współpracy i interwencji na obszarze LSR, koncentrując się na poprawie jakości życia mieszkańców, aktywizacji społecznej, zwiększaniu włączenia społecznego oraz poprawie dostępności do usług i produktów. W strategii wskazano następujące cele:

- Cel 1. Poprawa jakości życia na obszarze LSR, aktywizacja i zwiększenie włączenia społecznego,
- Cel 2. Zwiększenie dostępności do usług i produktów na obszarze LSR.

Udział Gminy Golina w Stowarzyszeniu „Solidarni w Partnerstwie” sprzyja realizacji działań służących rozwojowi społecznemu i gospodarczemu, wspieraniu lokalnych inicjatyw, aktywizacji mieszkańców oraz lepszemu wykorzystaniu zasobów i potencjałów obszaru objętego strategią. W szerszym ujęciu współpraca partnerska i członkostwo w stowarzyszeniach ponadlokalnych stanowią istotne narzędzia wzmacniania potencjału rozwojowego Gminy, umożliwiając wymianę dobrych praktyk, rozwijanie wspólnych inicjatyw oraz budowanie relacji z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna stanowi jeden z istotnych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców oraz oczekiwaną długość życia. Dostęp do usług medycznych ma również znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego, ponieważ ogranicza negatywne skutki chorób, urazów i niezdolności do pracy, a także zwiększa poczucie bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności. W kontekście postępującego procesu starzenia się

społeczeństwa szczególnego znaczenia nabiera dostępność świadczeń zdrowotnych dla osób starszych, które częściej korzystają z opieki medycznej i wymagają szerszego wsparcia zdrowotnego.

Mieszkańcy Gminy Golina korzystają zarówno z placówek ochrony zdrowia funkcjonujących na terenie Gminy, jak i z usług medycznych świadczonych przez podmioty zlokalizowane w Koninie. Najbliższym szpitalem obsługującym mieszkańców Gminy jest Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie, zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 45. Odległość od siedziby Gminy wynosi około 17 km, co zapewnia mieszkańcom relatywnie dobrą dostępność do leczenia szpitalnego oraz specjalistycznej opieki medycznej. Obsługa ratownictwa medycznego realizowana jest przez Wielkopolskie Centrum Ratownictwa Medycznego Sp. z o.o. w Koninie, mieszczące się przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 1, oddalone od Goliny o około 14 km.

Na terenie Gminy Golina funkcjonują podmioty świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii, rehabilitacji i fizjoterapii. W Golinie działa m.in. podmiot „Medyk” Janiak-Nowak, Niwald-Umerle spółka jawna przy ul. Kolejowej 25, w ramach którego funkcjonuje poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet pielęgniarki POZ oraz gabinet położnej POZ. Usługi stomatologiczne świadczą m.in. Prywatna Praktyka Stomatologiczna Iwona i Grzegorz Molenda s.c. przy ul. Piaskowej 29, Prywatna Praktyka Stomatologiczna Tomasz Nowak przy ul. Kolejowej 25A, a także szkolny gabinet stomatologiczny przy ul. Kopernika 12. W ofercie placówek medycznych na terenie Goliny znajdują się również świadczenia z zakresu fizjoterapii, rehabilitacji dziennej dla dzieci, fizjoterapii domowej oraz poradni chorób płuc.

Dostęp do usług medycznych zapewniany jest także w Kawnicach. Funkcjonuje tam Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska Roman Górniak przy ul. Królewskiej 1, a także Gabinet Stomatologiczny Ewa Słodowa-Subotic pod adresem Kawnice 5. Placówki te uzupełniają ofertę zdrowotną dostępną na terenie Gminy, zwiększając dostępność podstawowych usług medycznych dla mieszkańców miejscowości położonych poza Goliną.

Usługi farmaceutyczne na terenie Gminy realizowane są przez kilka aptek. W Golinie funkcjonują m.in. Apteka Pod Złotą Wagą przy Placu Kazimierza Wielkiego 21, apteka Floriańska przy ul. Strażackiej 7 oraz apteka Złota przy ul. Kolejowej 32. W Kawnicach działa apteka Vita przy ul. Królewskiej 4. Placówki te zapewniają mieszkańcom dostęp do leków, wyrobów medycznych oraz podstawowego doradztwa farmaceutycznego.

Jednym z ważnych kierunków rozwoju infrastruktury społecznej Gminy Golina jest planowana budowa nowego ośrodka zdrowia w Golinie. Potrzeba realizacji inwestycji wynika m.in. ze zmian demograficznych, w tym procesu starzenia się społeczeństwa, a także rosnącego zapotrzebowania na świadczenia medyczne. Obecna baza lokalowa podstawowej opieki zdrowotnej w Golinie ogranicza możliwości dalszego rozwoju usług

medycznych na poziomie odpowiadającym współczesnym standardom i potrzebom mieszkańców.

W 2025 roku podjęto działania przygotowujące Gminę do realizacji tej inwestycji. Rada Miejska w Golinie przyjęła uchwałę nr XX/136/2025 z dnia 4 grudnia 2025 r., w której potwierdzono potrzebę budowy nowego ośrodka zdrowia oraz wskazano konieczność zabezpieczenia środków finansowych na jej realizację w latach 2026-2029, przy jednoczesnym monitorowaniu możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego. Uchwalony w 2025 roku miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego umożliwił przeznaczenie terenu po dawnym dworcu PKS przy ul. Poniatowskiego w Golinie pod usługi ochrony zdrowia. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Golina na lata 2026-2034 zabezpieczono również środki na opracowanie dokumentacji projektowej.

Planowana budowa nowego ośrodka zdrowia stanowi jedno z istotnych przedsięwzięć infrastrukturalnych Gminy w obszarze usług społecznych. Realizacja inwestycji pozwoli na stworzenie nowoczesnej placówki ochrony zdrowia, poprawę warunków świadczenia usług medycznych oraz zwiększenie możliwości rozwoju lokalnej oferty zdrowotnej.

Gmina Golina współpracuje z innymi podmiotami w zakresie realizacji działań profilaktycznych. Na terenie Gminy organizowane są m.in. badania mammograficzne, spirometryczne, badania z zakresu profilaktyki nowotworów jelita grubego, a także badania wzroku i słuchu. Działania te służą zwiększaniu dostępności profilaktyki zdrowotnej, wczesnemu wykrywaniu chorób oraz podnoszeniu świadomości prozdrowotnej mieszkańców.

Obok opieki zdrowotnej, równie istotną rolę w samorządzie terytorialnym odgrywa pomoc społeczna. Pełni ona funkcje związane ze wsparciem osób potrzebujących, prowadzeniem prewencji poprzez działania profilaktyczne oraz reintegracją osób, które z różnych przyczyn narażone są na zjawisko wykluczenia społecznego. Polityka społeczna odgrywa również istotną rolę w stabilizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej, zwłaszcza w kontekście przeciwdziałania takim zjawiskom jak bezrobocie czy ubóstwo.

Podstawowym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i usług społecznych na terenie Gminy Golina jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie, zlokalizowany przy Placu Kazimierza Wielkiego 10. Ośrodek odpowiada za realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych form wsparcia kierowanych do mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wśród podstawowych działań MOPS znajdują się m.in. usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie, służące wsparciu osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Ważnym elementem lokalnego systemu wsparcia jest również Dzienny Dom „Senior+” w Golinie, mieszczący się przy Placu Kazimierza Wielkiego 8. Placówka ta kieruje swoją

ofertę przede wszystkim do osób starszych, tworząc przestrzeń dziennego pobytu, integracji społecznej oraz aktywizacji seniorów. W ramach działalności Dziennego Domu „Senior+” mieszkańcy mogą korzystać m.in. ze spotkań z pielęgniarką oraz rehabilitantem, co wspiera profilaktykę zdrowotną, sprawność fizyczną i samodzielność osób starszych.

Na terenie Gminy Golina działa także Golińska Spółdzielnia Socjalna „Aktywni Razem”, zlokalizowana przy Placu Kazimierza Wielkiego 8. Podmiot ten stanowi element lokalnego systemu ekonomii społecznej i może wspierać działania na rzecz aktywizacji społecznej oraz zawodowej mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Istotnym obszarem wsparcia świadczonego mieszkańcom są usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania. W latach 2020-2024 liczba osób objętych podstawowymi usługami opiekuńczymi wzrosła z 24 osób w 2020 roku do 42 osób w 2024 roku. W kolejnych latach odnotowano wzrost liczby korzystających z tej formy pomocy: 29 osób w 2021 roku, 37 osób w 2022 roku oraz 42 osoby w 2023 i 2024 roku. Dane te wskazują na rosnące zapotrzebowanie na wsparcie opiekuńcze w miejscu zamieszkania. W analizowanym okresie na terenie Gminy Golina nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych. Od 2024 roku mieszkańcy zostali natomiast objęci usługami sąsiedzkimi, z których skorzystało 6 osób. Wprowadzenie tej formy wsparcia stanowi uzupełnienie dotychczasowej oferty pomocy społecznej i może przyczyniać się do wzmacniania lokalnych więzi oraz zapewnienia pomocy osobom wymagającym codziennego wsparcia w najbliższym otoczeniu.

Dane dotyczące usług społecznych wskazują, że w Gminie Golina funkcjonuje zróżnicowany system wsparcia, obejmujący zarówno pomoc instytucjonalną, jak i usługi świadczone w miejscu zamieszkania. Szczególne znaczenie mają działania kierowane do osób starszych, niesamodzielnych oraz mieszkańców wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

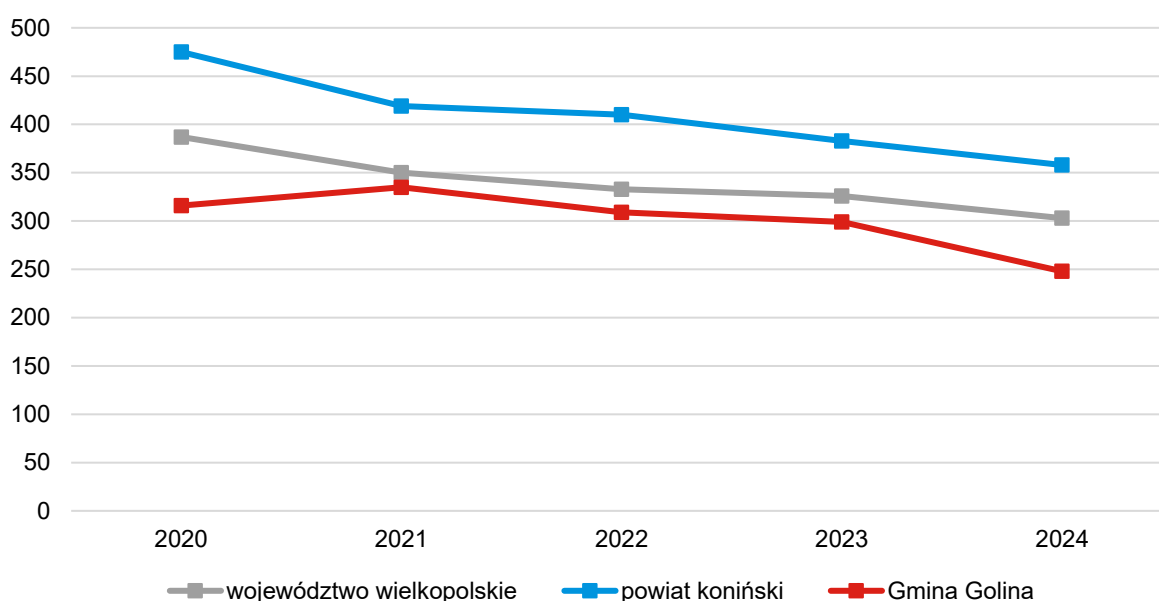
Tab. 31. Usługi opiekuńcze prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie w miejscu zamieszkania

Usługi w miejscu zamieszkania	2020	2021	2022	2023	2024
Opiekuńcze	24	29	37	42	42
Sąsiedzkie	0	0	0	0	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

W latach 2020-2024 liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Golina, przeliczona na 10 tys. mieszkańców, zmniejszyła się z 316 do 248 osób, co oznacza spadek wskaźnika o około 21,5%. W analizowanym okresie wartość wskaźnika nie zmniejszała się jednak równomiernie. W 2021 roku odnotowano wzrost do poziomu 335 osób na 10 tys. mieszkańców, po czym w kolejnych latach następował systematyczny spadek, do 309 osób w 2022 roku, 299 osób w 2023 roku oraz 248 osób

w 2024 roku. Tendencja spadkowa widoczna była również w otoczeniu regionalnym. W województwie wielkopolskim liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności zmniejszyła się z 387 osób w 2020 roku do 303 osób w 2024 roku, natomiast w powiecie konińskim z 475 do 358 osób. Oznacza to, że w całym analizowanym okresie Gmina Golina osiągała niższe wartości wskaźnika zarówno w porównaniu z powiatem konińskim, jak i województwem wielkopolskim. Dane te wskazują na ograniczenie skali korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Golina, szczególnie w końcowych latach analizy. Jednocześnie utrzymywanie się wskaźnika na poziomie niższym niż średnia powiatowa i wojewódzka może świadczyć o relatywnie mniejszej skali potrzeb w zakresie pomocy społecznej w porównaniu z otoczeniem regionalnym. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Ryc. 34. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Golina na tle powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Golina prowadzi politykę mieszkaniową w oparciu o zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Golina, określone w Uchwale nr LIII/336/2022 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 29 grudnia 2022 r., zmienionej Uchwałą nr LVI/372/2023 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 5 kwietnia 2023 r. Osoby ubiegające się o przydział lokalu składają wniosek, a następnie trafiają na listę osób oczekujących na mieszkanie. Co do zasady możliwość najmu mieszkania od Gminy przyznawana jest zgodnie z kolejnością składania wniosków, przy uwzględnieniu kryteriów określonych w obowiązujących przepisach lokalnych, w tym kryteriów dochodowych oraz sytuacji mieszkaniowej i życiowej wnioskodawców. Od zasady kolejności przewidziane są jednak wyjątki. Pierwszeństwo w uzyskaniu lokalu komunalnego lub socjalnego mogą mieć osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej lub życiowej. Do grup tych należą przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, ofiary przemocy domowej, wychowankowie domów dziecka i innych placówek opiekuńczo-

wychowawczych opuszczający placówki po uzyskaniu pełnoletności, mieszkańcy budynków przeznaczonych do rozbiórki, a także osoby, które utraciły mieszkanie w wyniku pożaru lub zalania.

W latach 2020-2024 zasób mieszkaniowy Gminy Golina pozostawał stabilny. W każdym roku analizowanego okresu Gmina dysponowała 20 mieszkaniami komunalnymi oraz 7 mieszkaniami socjalnymi. Średni czas oczekiwania na mieszkanie komunalne wynosi około 24 miesięcy. Dane te wskazują, że mieszkaniowy zasób Gminy ma ograniczoną skalę i w ostatnich latach nie ulegał zwiększeniu. Przy utrzymującym się zapotrzebowaniu na lokale komunalne i socjalne istotne znaczenie mają więc przejrzyste stosowanie kryteriów przyznawania mieszkań oraz dalsze monitorowanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Gminy Golina.

Tab. 32. Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w zasobie Gminy Golina w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań komunalnych	20	20	20	20	20
Liczba mieszkań socjalnych	7	7	7	7	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Golina.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Golina

Szanowni Państwo,

w związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Golina, zwracamy się z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety.

Dziękujemy za udział w badaniu. Państwa opinie i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Oceń stopień rozwoju i/lub działalność Gminy i jej mieszkańców we wskazanych obszarach w skali od 1 do 5 poprzez wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli.

W przyjętej skali poszczególne liczby oznaczają następujące oceny: 1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – dostateczna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra. Możliwe jest także zaznaczenie odpowiedzi *Nie dotyczy/nie mam zdania*. Oceniane elementy zostały podzielone na sześć obszarów: społeczeństwo, gospodarka, środowisko i przestrzeń, infrastruktura techniczna, turystyka i rekreacja oraz edukacja i kultura.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/ nie mam zdania
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)						
skuteczność działania pomocy społecznej						
dostęp do podstawowej opieki medycznej						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej						
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy						
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych						
wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)						
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miejski w Golinie						
bezpieczeństwo publiczne						
dostępność architektoniczna budynków administracji publicznej						

OBSZAR: GOSPODARKA						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/ nie mam zdania
atrakcyjność inwestycyjna						
możliwość uzyskania zatrudnienia						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej						
funkcjonowanie transportu zbiorowego						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym						
OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/ nie mam zdania
estetyka (czystość przestrzeni publicznych)						
jakość powietrza						
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających						
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)						
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)						
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)						
świadomość ekologiczna mieszkańców						
system odbioru odpadów						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)						
walory środowiska przyrodniczego						
rozwój odnawialnych źródeł energii						

OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/ nie mam zdania
stan dróg						
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych						
jakość sieci wodociągowej						
jakość sieci kanalizacyjnej						
jakość sieci gazowej						
dostępność szerokopasmowego Internetu						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/ nie mam zdania
atrakcyjność turystyczna						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)						
poziom bazy gastronomicznej						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)						
jakość istniejących ścieżek rowerowych						
jakość istniejących chodników						
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci						
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży						
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych						
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów						

OBSZAR: EDUKACJA I KULTURA						
Oceniany element	Ocena					
	1	2	3	4	5	Nie dotyczy / nie mam zdania
dostęp do edukacji przedszkolnej						
jakość edukacji przedszkolnej						
jakość infrastruktury przedszkolnej						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych						
jakość edukacji w szkołach podstawowych						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)						
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach						
dodatkowa oferta w szkołach (koła zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.)						
organizacja dowozu dzieci do szkół						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych						
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)						
działalność instytucji kultury (np. domu kultury, biblioteki)						
działalność świetlic wiejskich						

Część II

Proszę o zaznaczenie 5 punktów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat.

- ☐ poprawa stanu infrastruktury drogowej (w tym m.in. nawierzchni dróg, przejść dla pieszych)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ścieżek rowerowych
- ☐ rozbudowa ciągów pieszych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa/modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ budowa/rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa/modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości: ułatwianie zakładania/prowadzenia działalności gospodarczej (w tym ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie natężenia działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ organizacja/zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (imprez, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inny (jaki?)

Część III

Odpowiedz na pytanie, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna
- ☐ osoba niebinarna/nie chcę podawać

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Status zawodowy/zatrudnienie:

- ☐ uczeń/uczennica lub student/ka
- ☐ rolnik/rolniczka
- ☐ przedsiębiorca/przedsiębiorczyni
- ☐ osoba pracująca (poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej)
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt/ka lub rencista/ka
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta w Gminie
- ☐ jestem mieszkańcem wsi w Gminie
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Racjonalne kształtowanie rozwoju przestrzennego i osadniczego	Sukcesywne obejmowanie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz aktualizacja obowiązujących planów na obszarach kluczowych dla rozwoju Gminy, w szczególności w miejscowościach o największej presji mieszkaniowej i inwestycyjnej, z koncentracją nowej zabudowy na terenach możliwych do racjonalnej obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej.				
	Tworzenie warunków planistycznych dla rozwoju zróżnicowanej zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy wielorodzinnej w Golinie oraz zabudowy mieszkaniowej na terenach dobrze powiązanych z usługami i infrastrukturą.				
	Planistyczne przygotowanie terenów aktywności gospodarczej w rejonie A2 oraz obszarów Myślibórz–Splawie, Sługocinek i Przyjma, z uwzględnieniem ich obsługi komunikacyjnej, możliwości uzbrojenia oraz ograniczania konfliktów z zabudową mieszkaniową.				
	Rozwój cyfrowego systemu informacji przestrzennej Gminy oraz narzędzi konsultacyjnych, obejmujących udostępnianie aktualnych dokumentów planistycznych, danych o terenach rozwojowych, infrastrukturze i zasobach gminnych, a także możliwość zgłaszania uwag i udziału mieszkańców w procesach planistycznych.				
1.2. Bezpieczna i zintegrowana mobilność mieszkańców	Sukcesywna przebudowa i modernizacja dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem poprawy stanu nawierzchni, odwodnienia, oświetlenia oraz bezpieczeństwa użytkowników ruchu.				
	Budowa i uzupełnianie sieci chodników oraz bezpiecznych ciągów pieszych, również we współpracy z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, szczególnie przy szkołach, przystankach, obiektach publicznych i na odcinkach o największym natężeniu ruchu.				
	Rozbudowa spójnej sieci dróg i ciągów pieszo-rowerowych łączących Golinę z miejscowościami wiejskimi, stacjami kolejowymi i sąsiednimi ośrodkami, w tym poprzez współpracę z właściwymi zarządcami infrastruktury drogowej.				
	Współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu przy przygotowaniu i realizacji inwestycji poprawiających dostępność i bezpieczeństwo komunikacyjne Gminy, w szczególności w zakresie modernizacji głównych ciągów transportowych i poprawy ich powiązań z układem dróg gminnych.				
	Współpraca z przewoźnikami i organizatorami transportu w zakresie rozwoju oferty transportu zbiorowego, w szczególności poprzez lepsze dopasowanie tras,				

	częstotliwości i rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców miejscowości słabiej obsługiwanych komunikacyjnie.				
	Rozwój infrastruktury przesiadkowej przy stacjach kolejowych w Kawnicach i Sławiu oraz przy głównych przystankach autobusowych, w tym parkingów Park&Ride, Bike&Ride, miejsc postoju rowerów, bezpiecznych dojazdów oraz podstawowej infrastruktury obsługi pasażerów.				
	Zwiększanie dostępności do szybkiego Internetu szerokopasmowego poprzez współpracę z operatorami telekomunikacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o niższym poziomie pokrycia siecią.				
1.3. Wysokiej jakości centrum Gminy i przestrzenie publiczne w miejscowościach Gminy	Kompleksowe wyznaczenie, uporządkowanie i zagospodarowanie centrum Gminy, jako głównej przestrzeni usługowej, społecznej i reprezentacyjnej Gminy, wraz z rozwojem infrastruktury służącej codziennemu użytkowaniu centrum, w tym zapewnieniem ogólnodostępnej toalety miejskiej.				
	Modernizacja i tworzenie lokalnych przestrzeni publicznych w sołectwach, szczególnie w otoczeniu świetlic, obiektów OSP, placów zabaw oraz innych miejsc codziennej aktywności mieszkańców.				
	Kompleksowy rozwój Parku Miejskiego w Golinie poprzez uporządkowanie stanu prawnego gruntów, modernizację i zagospodarowanie przestrzeni oraz rozwijanie nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych, edukacyjnych i środowiskowych, przy zachowaniu i pielęgnacji istniejącej zieleni oraz walorów przyrodniczych i historycznych, w tym poprzez rozwój infrastruktury wypoczynkowej, utworzenie nowego placu zabaw i ścieżki edukacyjnej.				
	Modernizacja i dostosowywanie przestrzeni publicznych oraz otoczenia obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez likwidację barier architektonicznych i poprawę dostępności dojazdów.				
	Porządkowanie miejsc postojowych przy centrum Gminy oraz najważniejszych obiektach publicznych, edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych, wraz z poprawą organizacji dojazdów i dojazdów.				
	Kontynuacja rewitalizacji zdegradowanych i niedostatecznie wykorzystanych przestrzeni oraz obiektów, poprzez nadawanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych i usługowych, w tym zagospodarowanie terenów przemysłowych.				
	Wprowadzanie spójnych standardów wyposażenia przestrzeni publicznych, obejmujących oświetlenie, małą architekturę, stojaki rowerowe, oznakowanie i elementy informacji przestrzennej, a także sukcesywny rozwój monitoringu wizyjnego w miejscach, w których jest to uzasadnione potrzebami bezpieczeństwa mieszkańców i ochrony mienia.				

	Projektowanie nowych oraz modernizacja istniejących obiektów publicznych z uwzględnieniem możliwości ich elastycznego i wielofunkcyjnego wykorzystania, w tym zmiany sposobu użytkowania wraz ze zmianami demograficznymi, wykorzystywania dostępnych przestrzeni w budynkach szkolnych poza godzinami realizacji ich podstawowych funkcji na potrzeby działalności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej oraz – w uzasadnionych przypadkach – wykorzystania obiektów do dodatkowych funkcji w sytuacjach kryzysowych, przy ograniczeniu kosztów przyszłej adaptacji.				
--	--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Bezpieczna i efektywna gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz zwiększanie liczby przyłączy do istniejącej sieci, w pierwszej kolejności w granicach Aglomeracji Golina, a także w innych miejscowościach, w których rozwój kanalizacji zbiorczej jest technicznie i ekonomicznie uzasadniony, wraz z dostosowywaniem przepustowości systemu oczyszczania ścieków do rosnącego obciążenia, w tym poprzez dalszą rozbudowę istniejącej oczyszczalni lub – w przypadku uzasadnionej potrzeby – budowę nowej oczyszczalni w innej części Gminy Golina.				
	Kontynuacja wsparcia budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których rozwój kanalizacji zbiorczej jest nieuzasadniony, wraz z dalszym porządkowaniem i kontrolą gospodarki ściekowej na obszarach nieskanalizowanych.				
	Współpraca z operatorem systemu wodociągowego na rzecz zwiększania niezawodności i odporności zaopatrzenia mieszkańców w wodę, w tym poprzez modernizację infrastruktury, rozwój połączeń pomiędzy elementami systemu, monitoring jego funkcjonowania oraz zapewnianie rozwiązań awaryjnego zasilania kluczowych obiektów.				
	Wdrażanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną i zasobową gospodarki ściekowej, w tym ograniczających zużycie energii oraz – tam, gdzie będzie to technicznie i ekonomicznie uzasadnione – umożliwiających odzysk energii lub innych zasobów ze ścieków i osadów ściekowych.				
2.2. Odporność klimatyczna i ochrona	Budowa, odtwarzanie i rozwój lokalnych systemów małej retencji, obejmujących m.in. zbiorniki retencyjne, wykorzystanie istniejących zbiorników wodnych oraz rozwiązania służące gromadzeniu i wykorzystywaniu wód opadowych przy obiektach i na terenach gminnych.				

zasobów przyrodniczych	Modernizacja i utrzymanie urządzeń melioracyjnych, rowów i pozostałej infrastruktury służącej regulacji stosunków wodnych, we współpracy z Gminną Spółką Wodną, właściwymi zarządcami wód oraz właścicielami gruntów.				
	Wprowadzanie rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury w inwestycjach gminnych, w szczególności ogrodów deszczowych, powierzchni przepuszczalnych, niecek retencyjnych, nasadzeń oraz innych rozwiązań ograniczających szybki odpływ wód opadowych.				
	Ochrona i odtwarzanie naturalnych elementów wzmacniających retencję i bioróżnorodność, w szczególności terenów podmokłych, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, łąk, stref przy ciekach oraz lokalnych powiązań ekologicznych, poprzez działania własne Gminy i współpracę z właścicielami gruntów.				
	Współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz ograniczania ryzyka powodziowego i podtopień, w szczególności w Dolinie Warty i na terenach związanych z Dopływem z Głódowa, poprzez realizację i wspieranie przedsięwzięć poprawiających bezpieczeństwo wodne oraz utrzymanie infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej.				
2.3. Czysta energia, poprawa jakości powietrza i gospodarka obiegu zamkniętego	Kontynuacja termomodernizacji oraz poprawy efektywności energetycznej budynków i infrastruktury gminnej, wraz z modernizacją źródeł ciepła i systemów zarządzania zużyciem energii.				
	Rozwój odnawialnych źródeł energii i magazynowania energii na obiektach oraz terenach pozostających w dyspozycji Gminy, z wykorzystaniem energii słonecznej oraz innych technologii uzasadnionych lokalnymi warunkami i rachunkiem ekonomicznym.				
	Wspieranie mieszkańców w ograniczaniu zużycia energii i emisji z budynków, poprzez doradztwo, pomoc w pozyskiwaniu finansowania oraz – w miarę dostępnych instrumentów – wsparcie finansowe wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizacji i wykorzystania OZE.				
	Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej energetyki rozproszonej i współdzielenia energii, w tym poprzez analizę i wdrażanie możliwych modeli wspólnot, spółdzielni lub innych form współpracy energetycznej z udziałem Gminy, mieszkańców i lokalnych podmiotów.				
	Rozwój systemu gospodarki odpadami w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego, w szczególności poprzez wzmacnianie selektywnej zbiórki, ograniczanie ilości odpadów zmieszanych, rozwój funkcji PSZOK oraz tworzenie możliwości ponownego użycia, naprawy i zagospodarowania wybranych przedmiotów i surowców.				

	Systematyczne podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Golina, poprzez działania edukacyjne i informacyjne dotyczące m.in. oszczędzania energii i wody, prawidłowej gospodarki odpadami, ochrony przyrody, adaptacji do zmian klimatu oraz dostępnych form wsparcia dla inwestycji prośrodowiskowych.				
	Współpraca z operatorem sieci gazowej w zakresie możliwości dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury gazowej na terenie Gminy Golina, w szczególności na obszarach, na których istnieje uzasadnione zapotrzebowanie mieszkańców i podmiotów gospodarczych oraz techniczne i ekonomiczne możliwości rozbudowy sieci.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Aktywizacja terenów inwestycyjnych i rozwój przedsiębiorczości	Sukcesywne uzbrajanie i poprawa obsługi komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w pobliżu A2, Myślibórz–Spławie, Sługocinek i Przyjma oraz pozostałych terenów aktywności gospodarczej, poprzez inwestycje Gminy Golina oraz współpracę z gestorami sieci, zarządcami infrastruktury i podmiotami prywatnymi.				
	Utworzenie i prowadzenie spójnego systemu obsługi inwestora, obejmującego aktualizowaną bazę terenów i nieruchomości inwestycyjnych, informacje o ich uzbrojeniu, dostępności komunikacyjnej i sytuacji planistycznej oraz aktywną promocję oferty Gminy Golina.				
	Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu i podmiotami wspierającymi inwestycje, w tym Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, Izłą Gospodarczą Wielkopolski Wschodniej, Cechem Rzemiosł Różnych oraz właściwymi podmiotami zarządzającymi instrumentami wsparcia inwestycyjnego, w zakresie pozyskiwania inwestorów i wspierania rozwoju lokalnych przedsiębiorstw.				
	Wprowadzenie stałego mechanizmu współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami, obejmującego cykliczne spotkania gospodarcze, konsultowanie potrzeb inwestycyjnych i infrastrukturalnych oraz przekazywanie informacji o dostępnych programach finansowania i wsparcia.				
	Wykorzystywanie dostępnych instrumentów samorządowych sprzyjających realizacji nowych inwestycji i rozwojowi przedsiębiorstw, w tym – w granicach prawa i możliwości finansowych Gminy Golina – odpowiednio projektowanych ulg, zwolnień lub innych zachęt lokalnych.				

	Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej Gminy Golina, obejmującej prezentację terenów i nieruchomości inwestycyjnych, lokalnych przedsiębiorstw i produktów oraz potencjału komunikacyjnego i gospodarczego Gminy Golina, z wykorzystaniem kanałów cyfrowych, wydarzeń gospodarczych, targów, bezpośrednich kontaktów z inwestorami oraz współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.				
3.2. Dywersyfikacja gospodarki i wykorzystanie lokalnych potencjałów	Wspieranie rozwoju lokalnych produktów, rzemiosła i przetwórstwa, poprzez ich wspólną promocję, obecność podczas wydarzeń lokalnych, tworzenie miejsc sprzedaży oraz budowanie rozpoznawalności produktów związanych z Gminą Golina.				
	Rozwijanie gospodarczej oferty turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o lokalne zasoby, w szczególności Dolinę Warty, Jezioro Głodowskie, sieć tras rowerowych, dziedzictwo historyczne oraz lokalne tradycje, poprzez tworzenie produktów, tras i pakietów we współpracy z przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi i sąsiednimi samorządami, a także opracowanie i rozwój mapy turystycznej Gminy Golina w formie tradycyjnej i cyfrowej, integrującej najważniejsze atrakcje, trasy, miejsca rekreacji i ofertę lokalną.				
	Wspieranie dywersyfikacji działalności gospodarstw rolnych, w szczególności w kierunku przetwórstwa lokalnego, sprzedaży bezpośredniej, krótkich łańcuchów dostaw, usług, agroturystyki i innych działalności pozarolniczych, poprzez działania informacyjne, promocyjne oraz współpracę z instytucjami rolniczymi i Lokalną Grupą Działania.				
	Współpraca z przedsiębiorcami, Powiatowym Urzędem Pracy, instytucjami edukacyjnymi i otoczenia biznesu w zakresie lepszego dopasowania kompetencji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, w tym organizacji szkoleń, doradztwa, spotkań z pracodawcami oraz inicjatyw rozwijających kompetencje poszukiwane w lokalnej i regionalnej gospodarce.				
3.3. Odporność gospodarcza, infrastrukturalna i społeczna oraz gotowość na	Wspieranie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej przez mieszkańców, poprzez organizację we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu doradztwa, szkoleń oraz informacji o dostępnych instrumentach finansowych, cyfryzacji i rozwoju przedsiębiorstw.				
	Współpraca z odpowiednimi instytucjami w zakresie rozwoju i modernizacji zaplecza służącego ochronie ludności, działaniom ratowniczym i reagowaniu kryzysowemu, w szczególności obiektów OSP, miejsc magazynowania wyposażenia i zasobów oraz infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działań w sytuacjach nadzwyczajnych.				

sytuacje kryzysowe	Wyposażanie wybranych obiektów publicznych w rozwiązania zwiększające ich zdolność do funkcjonowania podczas awarii i sytuacji kryzysowych, obejmujące m.in. rezerwowe źródła zasilania, awaryjną łączność, możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców oraz przygotowanie do pełnienia funkcji punktów pomocy lub czasowego schronienia.				
	Tworzenie lokalnego systemu współpracy na potrzeby reagowania kryzysowego, obejmującego Gminę Golina, sołectwa, OSP, organizacje społeczne, przedsiębiorców i właściwe służby, wraz z określeniem możliwego wykorzystania lokalnych zasobów transportowych, sprzętowych, lokalowych i zaopatrzeniowych.				
	Regularne prowadzenie ćwiczeń, szkoleń i działań przygotowujących jednostki Gminy Golina, OSP, organizacje społeczne i mieszkańców do reagowania na sytuacje kryzysowe, w tym w zakresie ewakuacji, pierwszej pomocy, łączności, ochrony ludności i współdziałania ze służbami.				
	Wzmacnianie odporności cyfrowej Gminy Golina i jej jednostek organizacyjnych, poprzez zabezpieczanie systemów i danych, wykonywanie kopii zapasowych, rozwój awaryjnych sposobów komunikacji oraz podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa.				
	Wspieranie odporności lokalnych przedsiębiorstw na zakłócenia gospodarcze i kryzysowe, poprzez organizowane z partnerami działania informacyjne i doradcze dotyczące m.in. ciągłości działalności, cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa energetycznego, zakłóceń w dostawach oraz dostępnych instrumentów wsparcia.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
4.1. Nowoczesna edukacja i opieka nad dziećmi	Zwiększanie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego, poprzez rozwój oferty gminnej, tworzenie warunków dla rozwoju niepublicznych form opieki oraz dostosowywanie liczby miejsc i organizacji placówek do rzeczywistego zapotrzebowania mieszkańców.				
	Modernizacja i doposażanie placówek oświatowych w Gminie Golina, w szczególności pracowni przedmiotowych, wyposażenia cyfrowego i specjalistycznego oraz przestrzeni wspierających nowoczesne metody nauczania.				
	Rozszerzanie oferty zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć rozwijających kompetencje matematyczne, przyrodnicze, językowe, cyfrowe, artystyczne i sportowe, również poprzez współpracę szkół z Domem Kultury, Biblioteką Publiczną, klubami sportowymi, OSP i organizacjami społecznymi.				

	Rozwijanie systemu wsparcia uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, obejmującego pomoc w trudnościach w nauce, rozwijanie uzdolnień oraz zwiększanie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.				
	Rozwijanie projektów edukacyjnych przygotowujących dzieci i młodzież do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie i na zmieniającym się rynku pracy, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, przedsiębiorczości, edukacji obywatelskiej, bezpieczeństwa i praktycznych umiejętności życiowych.				
4.2. Skuteczne wsparcie społeczne i działania prozdrowotne	Deinstytucjonalizacyjne podejście do usług publicznych poprzez rozwój usług opiekuńczych, sąsiedzkich, asystenckich i wytchnieniowych świadczonych możliwie blisko miejsca zamieszkania, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.				
	Rozwijanie dziennych i środowiskowych form wsparcia mieszkańców wymagających pomocy, w tym działalności Dziennego Domu „Senior+”, wolontariatu międzypokoleniowego, usług rehabilitacyjnych oraz dostępu do wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego.				
	Rozwijanie zasobu mieszkań i lokali służących realizacji usług społecznych, w tym mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych oraz innych form czasowego wsparcia osób wymagających pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu.				
	Organizowanie lub wspieranie transportu dla osób o ograniczonej mobilności do usług medycznych, rehabilitacyjnych i społecznych, w szczególności do świadczeń specjalistycznych realizowanych poza obszarem Gminy Golina.				
	Systematyczna realizacja i współorganizacja programów profilaktyki i promocji zdrowia, obejmujących badania przesiewowe, akcje profilaktyczne, edukację zdrowotną oraz działania dostosowane do potrzeb różnych grup wieku.				
	Współpraca z publicznymi i niepublicznymi podmiotami ochrony zdrowia na rzecz poprawy możliwości korzystania przez mieszkańców z usług medycznych, w tym poprzez wspieranie organizacji badań, okresowych konsultacji specjalistycznych, rehabilitacji oraz innych świadczeń odpowiadających na rozpoznane potrzeby mieszkańców.				
4.3. Aktywna kultura, sport i zaangażowanie mieszkańców	Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych dla działalności Domu Kultury w Golinie, poprzez adaptację istniejącego obiektu lub utworzenie nowej siedziby wraz z pracowniami, wyposażeniem i przestrzenią umożliwiającą dalszy rozwój działalności kulturalnej.				
	Sukcesywna modernizacja, doposażanie i funkcjonalna adaptacja świetlic wiejskich w Gminie Golina, wraz z rozszerzaniem ich wykorzystania na potrzeby działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej i integracyjnej.				

	Modernizacja i uzupełnianie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Gminie Golina, w tym istniejących obiektów sportowych, boisk, miejsc aktywności plenerowej, placów zabaw i siłowni zewnętrznych, wraz z podnoszeniem standardu wybranych obiektów poprzez m.in. modernizację nawierzchni, oświetlenia, zaplecza szatniowo-socjalnego i infrastruktury dla widzów, a także rozwój całorocznej infrastruktury sportowej, w tym możliwość realizacji zadaszonego obiektu wielofunkcyjnego, oraz utworzenie ogólnodostępnej letniej strefy rekreacji, obejmującej m.in. strefę wodną dostosowaną do potrzeb dzieci i pozostałych mieszkańców.				
	Rozszerzanie oferty spędzania czasu wolnego oraz edukacji kulturalnej i lokalnej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, poprzez rozwój regularnych zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i integracyjnych, z uwzględnieniem miejscowości wiejskich, a także wykorzystanie nowych technologii do popularyzowania historii i dziedzictwa Gminy Golina, m.in. kodów QR, materiałów cyfrowych oraz lokalnych symboli i inicjatyw, takich jak Koziołek Kazik czy „Golinianie Dzieciom”.				
	Rozszerzanie współpracy finansowej i organizacyjnej Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, OSP, KGW i podmiotami ekonomii społecznej, w tym poprzez zwiększanie zakresu zlecanych zadań publicznych, rozwój konkursów i małych grantów oraz wspieranie wspólnych przedsięwzięć lokalnych.				
	Rozwijanie mechanizmów bezpośredniego udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju Gminy Golina, w tym poprzez wdrożenie budżetu obywatelskiego, utworzenie Rady Seniorów, dalsze wspieranie Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz rozwój konsultacji społecznych i innych narzędzi partycypacyjnych.				
	Wspieranie wolontariatu, lokalnych liderów i inicjatyw oddolnych, w szczególności przedsięwzięć integracyjnych i międzypokoleniowych realizowanych przez mieszkańców, sołectwa, organizacje społeczne i grupy nieformalne.				
	Rozwijanie współpracy partnerskiej i ponadlokalnej Gminy Golina, w tym z gminami i miastami partnerskimi, Lokalną Grupą Działania „Solidarni w Partnerstwie”, innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami i partnerami krajowymi oraz zagranicznymi, poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, realizację wspólnych projektów i inicjatyw oraz rozwijanie współpracy społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i promocyjnej.				

